

Poľnohospodárske družstvo Poriadie, Poriadie 273, 906 22 Poriadie

Zriadenie bitúнку

Zámer navrhovanej činnosti vypracovaný podľa prílohy č. 9 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

jún 2025, Bratislava

spracovateľ zámeru navrhovanej činnosti

Mgr. Tomáš Černohous, Smolenická 3, 851 05 Bratislava

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOCH.....	4
1. NÁZOV.....	4
2. IDENTIFIKAČNÉ ČÍSLO.....	4
3. SÍDLO.....	4
4. MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA.....	4
5. MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE KONTAKTNEJ OSOBY, OD KTOREJ MOŽNO DOSTAŤ RELEVANTNÉ INFORMÁCIE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A MIESTO NA KONZULTÁCIE.....	4
II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	4
1. NÁZOV.....	4
2. ÚČEL.....	5
3. UŽÍVATEĽ.....	5
4. CHARAKTER NAVRHOVANEJ ČINNOSTI (NOVÁ ČINNOSŤ, ZMENA ČINNOSTI A UKONČENIE ČINNOSTI).....	5
5. UMIESTNENIE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI (KRAJ, OKRES, OBEC, KATASTRÁLNE ÚZEMIE, PARCELNÉ ČÍSLO).....	5
6. PREHLADNÁ SITUÁCIA UMIESTNENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI.....	6
7. TERMÍN ZAČATIA A SKONČENIA VÝSTAVBY A PREVÁDZKY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI.....	8
8. OPIS TECHNICKÉHO A TECHNOLOGICKÉHO RIEŠENIA.....	9
9. ZDÔVODNENIE POTREBY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI V DANEJ LOKALITE (JEJ POZITÍVA A NEGATÍVA).....	22
10. CELKOVÉ NÁKLADY (ORIENTAČNÉ).....	23
11. DOTKNUTÁ OBEC.....	23
12. DOTKNUTÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ.....	24
13. DOTKNUTÉ ORGÁNY.....	24
14. POVOĽUJÚCI ORGÁN.....	24
15. REZORTNÝ ORGÁN.....	24
16. DRUH POŽADOVANÉHO POVOLENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV.....	24
17. VYJADRENIE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE.....	24
III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA.....	25
1. CHARAKTERISTIKA PRÍRODNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ [NAPR. NAVRHOVANÉ CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA, ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU, EURÓPSKA SÚSTAVA CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ (NATURA 2000), NÁRODNÉ PARKY, CHRÁNENÉ KRAJINNÉ OBLASTI, CHRÁNENÉ VODOHOSPODÁRSKE OBLASTI].....	25
2. KRAJINA, KRAJINNÝ OBRAZ, STABILITA, OCHRANA, SCENÉRIA.....	76
3. OBYVATEĽSTVO, JEHO AKTIVITY, INFRAŠTRUKTÚRA, KULTÚRNOHISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA.....	89
4. SÚČASNÝ STAV KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE ZDRAVIA.....	93
IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE.....	102
1. POŽIADAVKY NA VSTUPY.....	102
2. ÚDAJE O VÝSTUPOCH.....	104
3. ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH PRIAMYCH A NEPRIAMYCH VPLYVOCH NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	110
4. HODNOTENIE ZDRAVOTNÝCH RIZÍK.....	122
5. ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA BIODIVERZITU A CHRÁNENÉ ÚZEMIA [NAPR. NAVRHOVANÉ CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA, ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU, EURÓPSKA SÚSTAVA CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ (NATURA 2000), NÁRODNÉ PARKY, CHRÁNENÉ KRAJINNÉ OBLASTI, CHRÁNENÉ VODOHOSPODÁRSKE OBLASTI].....	137
6. POSÚDENIE OČAKÁVANÝCH VPLYVOV Z HĽADISKA ICH VÝZNAMNOSTI A ČASOVÉHO PRIEBEHU PÔSOBNOSTI.....	138
7. PREDPOKLADANÉ VPLYVY PRESAHUJÚCE ŠTÁTNE HRANICE.....	138
8. VYVOLANÉ SÚVISLOSTI, KTORÉ MÔŽU SPÔSOBIŤ VPLYVY S PRIHLIADNUTÍM NA SÚČASNÝ STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V DOTKNUTOM ÚZEMÍ (SO ZRETEĽOM NA DRUH, FORMU A STUPEŇ EXISTUJÚCEJ OCHRANY PRÍRODY, PRÍRODNÝCH ZDROJOV, KULTÚRNYCH PAMIAŤOK).....	138
9. ĎALŠIE MOŽNÉ RIZIKÁ SPOJENÉ S REALIZÁCIOU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI.....	138
10. OPATRENIA NA ZMIERNENIE NEPRIAZNIVÝCH VPLYVOV JEDNOTLIVÝCH VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	139

11.	POSÚDENIE OČAKÁVANÉHO VÝVOJA ÚZEMIA, AK BY SA NAVRHOVANÁ ČINNOSŤ NEREALIZOVALA.	147
12.	POSÚDENIE SÚLADU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI S PLATNOU ÚZEMNOPLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU A ĎALŠÍMI RELEVANTNÝMI STRATEGICKÝMI DOKUMENTMI.....	147
13.	ĎALŠÍ POSTUP HODNOTENIA VPLYVOV S UVEDENÍM NAJZÁVAŽNEJŠÍCH OKRUHOV PROBLÉMOV.....	148
V.	POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU S PRIHLIADNUTÍM NA VPLYVY NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	148
1.	TVORBA SÚBORU KRITÉRIÍ A URČENIE ICH DÔLEŽITOSTI NA VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU.....	148
2.	VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU ALEBO STANOVENIE PORADIA VHODNOSTI PRE POSUDZOVANÉ VARIANTY.....	149
3.	ZDÔVODNENIE NÁVRHU OPTIMÁLNEHO VARIANTU.	150
VI.	MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA	151
VII.	DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU	151
1.	ZOZNAM TEXTOVEJ A GRAFICKEJ DOKUMENTÁCIE, KTORÁ SA VYPRACOVALA PRE ZÁMER A ZOZNAM HLAVNÝCH POUŽITÝCH MATERIÁLOV.	151
2.	ZOZNAM VYJADRENÍ A STANOVÍSK VYŽIADANÝCH K NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRED VYPRACOVANÍM ZÁMERU.....	154
3.	ĎALŠIE DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE O DOTERAJŠOM POSTUPE PRÍPRAVY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A POSUDZOVANÍ JEJ PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	154
VIII.	MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU.....	154
IX.	POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV	154
1.	SPRACOVATELIA ZÁMERU.....	154
2.	POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV PODPISOM (PEČIATKOU) SPRACOVATEĽA ZÁMERU A PODPISOM (PEČIATKOU) OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA.....	154

I. Základné údaje o navrhovateľoch

1. Názov.

Poľnohospodárske družstvo Poriadie

2. Identifikačné číslo.

00 203 572

3. Sídlo.

Poriadie 273
906 22 Poriadie

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa.

Ing. Branislav Židek, PhD. - predseda predstavenstva PD
Jaseňová 2307/9
949 01 Nitra
e-mail: zidek@slovetra.sk
tel. č.: +421 903 620 865

Ing. Marek Podhorány - podpredseda predstavenstva PD
Vlárska 13672/13B
831 01 Bratislava
e-mail: podhorany@slovetra.sk,
tel. č.: +421 910 806 603

Marika Mičková - člen predstavenstva PD
8. apríla 373/3
907 01 Myjava
e-mail: mickova@pdporiadie.sk
tel. č.: +421 902 975 170

5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie.

Ing. Filip Král
Priemyselná 1122/2
915 01 Nové Mesto nad Váhom
e-mail : agro@slovetra.sk
tel. č.: +421 902 975 111

II. Základné údaje o navrhovanej činnosti

1. Názov.

Zriadenie bitútku

2. Účel.

Účelom navrhovanej činnosti je zriadenie bitútku v rámci hospodárskeho dvora v obci Jablonka a jeho napojenia na existujúce prvky technickej a dopravnej infraštruktúry. Zámerom investora je realizácia kompaktného bitútku na porážanie a jatočné opracovanie ošípaných. Na bitútku sa budú porážať zvieratá dochované na farme investora Poľnohospodárskeho družstva Poriadie.

Zámer investora vychádza z riešenia pripravovaného projektu v rámci Programu rozvoja vidieka SR 2014 - 2022, Opatrenie 4 - Investície do hmotného majetku - časť B) Investície do spracovania, uvádzania na trh, vývoja poľnohospodárskych výrobkov a prispievajúce k úsporám energetickej spotreby.

3. Užívateľ.

Užívateľom a prevádzkovateľom navrhovanej činnosti bude navrhovateľ, ktorý je zároveň aj nájomcom objektu, resp. pozemkov (spevnených plôch), na ktorých bude bitúnok umiestnený.

4. Charakter navrhovanej činnosti (nová činnosť, zmena činnosti a ukončenie činnosti).

Navrhovaná činnosť podľa prílohy č. 8 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov predstavuje novú činnosť a spadá do tab. 10 „Výroba potravín a nápojov“, pod položku č. 2. Bitútky s kapacitou porážky zvierat do 50 t/deň. Kapacita navrhovaného bitútku na porážku zvierat je do 0,92 ton za deň (do 8 ks ošípaných včítane).

Navrhovateľ v súčasnosti neprevádzkuje bitúnok, zaoberá sa poľnohospodárskou výrobou (rastlinná + živočíšna výroba).

Navrhovaná činnosť je pre predkladateľa zámeru spoločnosť Poľnohospodárske družstvo Poriadie, novou činnosťou ktorú doposiaľ nerealizovala, zámerom spoločnosti je aby bitúnok slúžil aj na porážanie a jatočné opracovanie ošípaných odchovaných na farme navrhovateľa.

Zámer navrhovanej činnosti je riešený v jednom realizačnom variante podľa § 22 ods. 1 zákona.

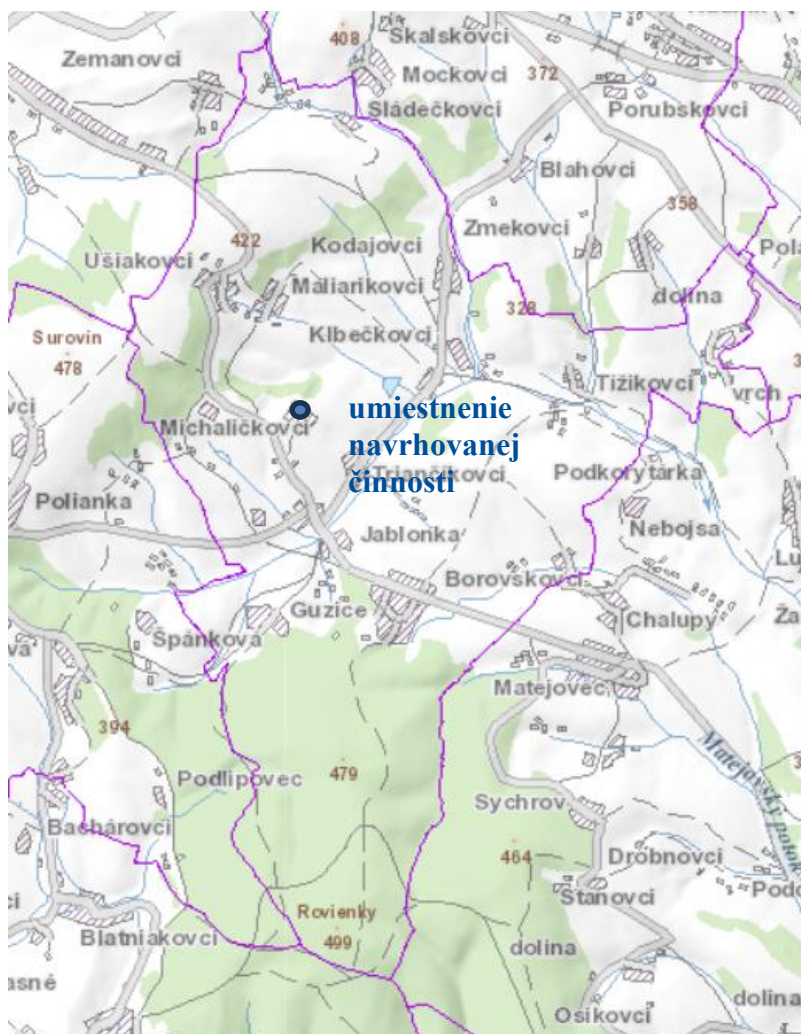
5. Umiestnenie navrhovanej činnosti (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo).

Plocha riešeného územia má byť umiestnená v rámci Trenčianskeho kraja, v okrese Myjava, v obci Jablonka, na k. ú. Jablonka, na parcele s č. 15228/115 (druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, pozemok, na ktorom je dvor situovaný mimo zastavané územie obce). Objekt bude situovaný vo vnútri zastavaného areálu farmy spoločnosti a to v rámci hospodárskeho dvora, kde prebieha chov ošípaných. Predmetné územie tvorí vnútroareálová panelová komunikácia a okolitá vnútroareálová zeleň. Najbližšia obytná zástavba sa nachádza cca 300 m JV od situovania navrhovanej činnosti.

Okolie predmetného územia tvoria rôzne prevádzky a to napr. chov ošípaných, pestovanie hríbov, autoopravovňa a vykonávame opravy nástrojov navarovaním špeciálneho vysokopevného prídavného materiálu laserovým lúčom, bývalá ČSPH JURKI.

6. Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti.

7. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti.

Termín začatia výstavby:	2025
Termín skončenia výstavby a začatia prevádzky:	2025 (1 mesiac)
Termín ukončenia prevádzky nie je stanovený.	

8. Opis technického a technologického riešenia.

Predmetom projektu je osadenie kontajnerového bitúniku na porážanie ošípaných. Ide o obstaranie zariadení a spracovateľských kapacít v rámci procesu spracovania a skladovania, resp. uvádzania na trh produktov poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov z produkcie navrhovateľa.

Zavedením nových technológií a postupov je cieľ vytvoriť nové alebo kvalitnejšie výrobky a otvorenie nových trhov, najmä v súvislosti s krátkym dodávateľským reťazcom vrátane podpory uvádzania výrobkov na trh.

Projekt svojím zameraním bude prispievať k odolnému, udržateľnému a digitálnemu oživeniu formou ekologizácie výroby – z dôvodu, že zavedením inovatívnej technológie sa jednak rozšíri produktové portfólio navrhovateľa a zároveň technológia umožní vyrábať produkty s vyššou pridanou hodnotou. Živé zvieratá ktoré budú vstupom do procesu spracovania, nebudú vystavované stresu pred porážkou, čím sa dosiahne vyšší stupeň spracovania vstupnej suroviny (jatočných ošípaných), čo sa prejaví vo výslednej kvalite mäsa a mäsových výrobkov. V dôsledku investície sa zlepšia a racionalizujú u navrhovateľa postupy spracovania poľnohospodárskej produkcie – živočíšnej výroby.

V dôsledku investície sa optimalizujú dodávateľsko-odberateľské vzťahy a logistika výrobného procesu s cieľom znižovania uhlíkovej stopy spojenej so zabezpečením surovinovej základne, keďže žiadateľ bude môcť porážanie chovaných zvierat realizovať vo vlastnej réžii, v dôsledku doplnenia koncovky výrobného procesu.

Optimalizáciou výrobného procesu a inováciami vo výrobe dôjde k zvýšeniu stupňa zhodnotenia primárnych surovín, medziproduktov a finálnych výrobkov s minimalizáciou tvorby odpadov.

Dôležitými parametrami pre výber technológie bol najmä požadovaný výkon, nadväznosť činnosti, jednoduché a funkčné ovládanie, dlhodobá udržateľnosť, odolnosť voči používaniu, materiál a dopad na životné prostredie.

Kontajnerový bitúnok na porážanie ošípaných, bude mať výkon do 0,92 ton živej váhy ošípaných za deň (do 8 ks ošípaných včítane). Bitúnok bude prevádzkovaný počas denného času a to počas pracovných dní, pričom je predpoklad, že porážanie ošípaných nebude vykonávané každodenne.

Bitúnok bude vybavený:

- špinavou prevádzkou pre vstup zvierat,
- časťou pre porážku, čistenie, odštetinovanie,
- čistou prevádzkou zahŕňajúcou pitvanie a umývanie,
- chladiacim boxom,
- revíznymi dvierkami,
- bitúnok bude mať rozmery: 2 440 x 12 292 x 2 890 mm = 30 m²
- vnútorná šírka 2 500 mm.

Kontajnerový bitúnok na porážanie ošípaných bude pozostávať z:

- pevného skeletu z galvanizovanej ocele,
- opláštenia termoizolačným panelom,
- izolovanej podlahy z protišmykovej nerezovej ocele a hliníkových plechov,
- hliníkových svietidiel s vyžarovaním proti hmyzu,
- dvoch dvier pre vstup zvierat a výstup produktu,
- nerezového kanalizačného systému v podlahe, ktorý bude slúžiť na zhromažďovanie a odtok umývacej vody (vrchná časť otvoriteľná kvôli inšpekcii a čisteniu a kanál v sklone pre ľahký odtok),
- fixačných boxov na porážku a odkrovanie – box umožní pohodlné porážanie a odkrvanie zvierat,
- výklopnej bočnej steny, ktorá bude slúžiť na presun zvierat'a do odštetinovača,
- obrábacieho a odštetinovacieho stroja (kompletne z nerezovej ocele, zariadenie bude naplnené vodou ohriatou na nastavenú teplotu a po vložení zvierat'a sa odštetinovanie vykonáva automaticky v závislosti na nastavenom čase, obsahuje manuálne ovládajú vidlicu, ktorou sa zviera vyzdvihne z odštetinovača a štetiny budú sústredené v zásobníku s jednoduchým vyprázdňovaním),
- polohovača s pneumatickým ramenom, ktorý bude slúžiť na zdvihnutie zvierat do výšky závesného systému,
- elektrického rozvádzača a porážacej pištole na omračovanie zvierat, omračovanie bude vykonávané prostredníctvom elektrošokov,
- dvojitého závesného systému, na presun mäsa v pracovisku (kompletne z nerezovej ocele a ktorý bude pozostávať z dvoch trojuholníkových profilov 60 x 40 x 2 mm a oblúkov s desiatimi hákovými závesmi),
- retraktora na roztiahnutie zadných končatín ošípanej na uľahčenie pitvania a delenia,
- dresov z nerezovej ocele na sterilizáciu nožov so sterilizáciou prostredníctvom horúcej vody min. 82 °C (elektrický ohrev 1,2 kW) a s dávkovačom tekutého mydla,
- elektrických váh (zvíra je odvážené priamo na závesnom systéme),
- 2 vozíkov na vnútornosti z nerezovej ocele,
- vzduchotechniky.
- chladiaceho boxu (opláštený z PU panelov 80 mm s chladničkovými dverami a chladiacou jednotkou na 0/+2 °C)
- elektrického rozvádzača (kompletný rozvádzač na elektrickú výbavu), pričom celý kontajner sa pripojí jedným káblom na existujúce rozvody na príslušnom objekte pre chov ošípaných,
- rozvodu studenej aj teplej vody chladičovými (celý kontajner sa pripojí jedným prívodom, ktorý bude napojený na vnútroareálový rozvod pitnej vody), pričom jedno pripojenie bude na umývanie čistej a jedno na umývanie špinavej zóny.

Odvádzanie odpadových vôd z bitúnku (odpadové vody technologické masné - z umývania a sanitácie výrobných priestorov a výrobného zariadenia) budú odvádzané a zachytávané tzv. masnou kanalizáciou a cez lapač tukov do žumpy, ktorá má kapacitu 5 m³. Odpadové vody zo žumpy sa budú vyvážať na ČOV.

Na odpady budú určené 2 kontajnery o kapacite 1 100 l umiestnené v blízkosti navrhovaného kontajnerového bitúnku.

Počas prevádzky navrhovanej činnosti budú vznikať nie nebezpečné odpady zo spracovania tiel domácich kopytníkov (02 02 01 kaly z prania a čistenia, 02 02 02 odpadové živočíšne tkanivá a 02 02 03 materiál nevhodný na spotrebu alebo spracovanie), pričom sa tieto odpady živočíšneho charakteru zo zvierat sa budú zhromažďovať vo vzduchotesne uzatvárateľných kontajneroch a tieto budú umiestnené do kafilérneho boxu o objeme 800

1, ktorý bude umiestnený v blízkosti navrhovaného kontajnerového bitúniku (klimatizovaného skladu živočíšnych odpadov).

Modulárny kontajnerový bitúnok vyhovuje všetkým aktuálne platným normám pre porážanie zvierat, s ohľadom na zachovanie welfare pri narábaní s jatočnými zvieratami.

Účelom navrhovanej činnosti je realizácia bitúniku, čo podľa bodu 1.16. prílohy I Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 z 29. apríla 2004, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu, znamená prevádzkarne používané na zabíjanie a jatočné opracovanie zvierat, ktorých mäso je určené na ľudskú spotrebu. Prevádzkovatelia potravinárskych podnikov s bitúnikom musia zabezpečiť, aby konštrukcia, usporiadanie a vybavenie bitúnkov (ďalej len „štrukturálna požiadavka“), na ktorých sa zabíjajú domáce kopytníky, spĺňali nižšie uvedené špecifické požiadavky, ustanovené v oddiele I kapitole II prílohy III Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu. Domáce kopytníky znamenajú podľa bodu 1.2. prílohy I tohto nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, domáci hovädzí dobytok (vrátane zvierat z druhov rodov *Bubalus* a *Bison*), domáce ošípané, ovce a kozy a domáce nepárnokopytníky. Štrukturálne požiadavky na bitúanky predstavujú:

- Bitúanky musia mať primerané a hygienické ustajnenie alebo, ak to poveternostné podmienky dovoľujú, čakacie ohrady, ktoré sa ľahko čistia a dezinfikujú. Tieto zariadenia musia byť vybavené na napájanie zvierat a ak je to potrebné, na ich kŕmenie. Odtok odpadovej vody nesmie ohrozovať potravinovú bezpečnosť. Musia tiež mať samostatné uzamykateľné zariadenia alebo, ak to poveternostné podmienky dovoľujú, ohrady pre choré alebo podozrivé zvieratá so samostatným odkanalizovaním, umiestnené takým spôsobom, aby sa zabránilo kontaminácii iných zvierat, ak príslušný orgán nemá za to, že takéto zariadenia nie sú potrebné. Veľkosť ustajňovacích zariadení musí zabezpečovať, aby sa zachovala pohoda zvierat. Ich usporiadanie musí uľahčovať prehliadky ante mortem vrátane identifikácie zvierat alebo skupín zvierat.
- Aby sa zabránilo kontaminácii mäsa, bitúanky musia mať dostatočný počet miestností, vhodných na vykonávanie daných operácií, mať samostatnú miestnosť na vyprázdňovanie a čistenie žalúdkov a čriev, ak príslušný orgán jednotlivu od prípadu k prípadu nepovolí na určitom bitúniku časové oddelenie týchto operácií a zabezpečovať priestorové alebo časové oddelenie operácií ako omračovanie a vykrvovanie, v prípade ošípaných oparovanie, odštetinovanie, oškrabovanie a opaľovanie, vykoľovanie (vyňatie orgánov) a ďalšie jatočné opracovanie, manipulácia s vyčistenými črevami, žalúdkami a drážkami, príprava a čistenie ostatných vedľajších jatočných produktov, najmä manipulácia s hlavami v koži, ak sa neuskutočňuje na linke na zabíjanie, balenie vedľajších jatočných produktov a expedovanie mäsa. Zároveň musia mať zariadenia, ktoré zabráňujú styku mäsa s podlahami, stenami a konštrukciami a mať linky na zabíjanie (ak sa používajú), ktoré sú skonštruované tak, aby umožňovali trvalé napredovanie procesu zabíjania a zabránili krížovej kontaminácii medzi rôznymi časťami linky na zabíjanie.
- Bitúanky musia mať zariadenia na dezinfekciu nástrojov s horúcou vodou s teplotou najmenej 82 °C alebo alternatívny systém, ktorý má rovnocenný účinok.
- Zariadenia na umývanie rúk, používané zamestnancami, ktorí sa dotýkajú nechráneného mäsa, musia mať kohútiky skonštruované tak, aby sa zabránilo šíreniu kontaminácie.
- Bitúanky musia mať uzamykateľné zariadenia na chladiarenské skladovanie pozastaveného mäsa a samostatné uzamykateľné zariadenia na skladovanie mäsa posúdeného ako nepožiteľné pre ľudskú spotrebu.

- Bitúinky musia mať samostatné miesto s vhodnými zariadeniami na čistenie, umývanie a dezinfekciu prostriedkov na dopravu zvierat. Bitúinky však nemusia mať tieto miesta a zariadenia, ak to príslušný orgán povolí a ak v blízkosti existujú úradne schválené miesta a zariadenia.
- Bitúinky musia mať uzamykateľné zariadenia vyhradené na zabíjanie chorých a podozrivých zvierat. Toto nie je potrebné, ak sa zabíjanie uskutočňuje v iných prevádzkarniach schválených na tento účel príslušným orgánom alebo na konci normálneho zabíjania.
- Ak sa na bitúinku skladuje hnoj alebo obsahy zažívacieho ústrojenstva, musí na tento účel byť osobitná časť alebo miesto.
- Bitúinky musia mať primerane vybavené uzamykateľné zariadenia alebo, ak je to potrebné, miestnosť na výlučné používanie veterinárnou službou.

Podľa § 2 ods. 2 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 359/2011 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na niektoré potravinárske prevádzkarne a na malé množstvá, z požiadaviek na konštrukciu, usporiadanie a vybavenie (ďalej len „štrukturálna požiadavka“) ustanovených osobitným predpisom možno povoliť potravinárskej prevádzkarni s malým objemom výroby len výnimky podľa § 4 uvedeného NV SR. Výnimku zo štrukturálnych požiadaviek možno povoliť tejto potravinárskej prevádzkarni s malým objemom výroby:

- bitúinku, ktorý
 1. zabíja najviac 30 dobytčích jednotiek za týždeň,
 2. vopred oznámi regionálnej veterinárnej a potravinovej správe čas zabíjania a počet a pôvod zvierat tak, aby jej umožnil vykonať prehliadku ante mortem na farme alebo na bitúinku,

Na účely uvedeného NV SR sa za jednu dobytčiu jednotku považuje jeden kus dospelého hovädzieho dobytku staršieho ako dva roky alebo jeden dospelý nepárnokopytník. Ak ide o iné domáce kopytníky, jeden kus

- a) hovädzieho dobytku do šiestich mesiacov sa rovná 0,4 dobytčej jednotky,
- b) hovädzieho dobytku od šiestich mesiacov do dvoch rokov sa rovná 0,6 dobytčej jednotky,
- c) ovce alebo kozy sa rovná 0,15 dobytčej jednotky,
- d) plemennej prasnice alebo plemenného kanca so živou hmotnosťou nad 50 kg sa rovná 0,5 dobytčej jednotky,
- e) ostatných ošípaných sa rovná 0,3 dobytčej jednotky,
- f) odstavčat'a, jahňat'a alebo kozľat'a so živou hmotnosťou najviac 15 kg sa rovná 0,05 dobytčej jednotky.

Ak ide o zver, použijú sa prepočty podľa vyššie uvedeného.

Prevádzkovateľ potravinárskej prevádzkarne s malým objemom výroby musí podať žiadosť o schválenie potravinárskej prevádzkarne s malým objemom výroby, v ktorej okrem náležitostí podľa osobitného predpisu uvedie výnimky zo štrukturálnych požiadaviek, o ktoré žiada, opis a charakteristiku potravinárskej prevádzkarne s malým objemom výroby, jej usporiadanie, stavebné a technologické vybavenie, druh, spôsob a rozsah činnosti potravinárskeho podniku a organizáciu jeho výroby a opatrenia na zabezpečenie hygieny a bezpečnosti potravín v súvislosti s povolením požadovaných štrukturálnych výnimiek, najmä opatrenia, ktoré sa týkajú uplatňovania zásad správnej hygienickej praxe a postupov založených na zásadách HACCP.

Podľa § 4 uvedeného NV SR potravinárskej prevádzkarni s malým objemom výroby možno povoliť tieto výnimky zo štrukturálnych požiadaviek:

- bitúnok nemusí mať:
 - primerané a hygienické ustajňovacie priestory alebo čakacie ohrady, ak sú zvieratá po presunutí na bitúnok z chovu vzdialeného najviac 50 km od bitúniku privedené priamo do priestoru na zabíjanie,
 - samostatné uzamykateľné zariadenia pre choré alebo podozrivé zvieratá, ak zvieratá pochádzajú z farmy, ktorej vlastníkom alebo nájomcom je prevádzkovateľ bitúniku, alebo ak ide o bitúnok v rámci farmy, ktorého nájomcom je prevádzkovateľ bitúniku,
 - samostatnú miestnosť alebo priestor na zabíjanie a jatočné opracovanie jednotlivých druhov zvierat, ak sa tieto činnosti vykonávajú časovo oddelene,
 - samostatnú miestnosť na vyprázdňovanie a čistenie žalúdkov a čriev, ak sa tieto operácie vykonávajú časovo oddelene od ostatných operácií tak, aby sa zabránilo kontaminácii mäsa,
 - samostatné linky na zabíjanie a jatočné opracovanie jednotlivých druhov zvierat, ak sa tieto operácie vykonávajú časovo oddelene,
 - samostatné miesto s vhodným zariadením na čistenie, umývanie a dezinfekciu prostriedkov na dopravu zvierat, ak sú zvieratá prepravované na bitúnok priamo z chovu chovateľom alebo prepravcom, ktorý má k dispozícii zariadenie zodpovedajúce hygienickým požiadavkám,
 - šatne s hygienickou slučkou, ak je v budove bitúniku mimo prevádzkových priestorov dostatočný počet skriniek na osobný a pracovný odev, ktoré sú usporiadané tak, že sa chránia čisté časti budovy pred kontamináciou a záchody sa nesmú otvárať priamo do pracovných miestností.
- Potravinárska prevádzkareň s bitúnikom, v ktorej sa rozrába najviac 5 t mäsa týždenne z vlastnej produkcie bitúniku, nemusí mať samostatnú miestnosť na rozrábanie mäsa, ak sa príslušné činnosti zabíjania a jatočného opracovania v miestnosti na zabíjanie zvierat vykonávajú v inom čase ako rozrábanie mäsa a vykonávajú sa opatrenia na zabránenie kontaminácii mäsa, pričom prevádzkovatelia bitúnkov a rozrábkarní s povolenými výnimkami zo štrukturálnych požiadaviek trvale vedú dokumentáciu a preukazujú regionálnej veterinárnej a potravinovej správe dodržiavanie podmienok a primeraných opatrení na zabezpečenie hygieny výroby podľa oddielu I prílohy III Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu a kapitol IV Hygiena zabíjania a V Hygiena počas rozrábania a vykosťovania.

Navrhovaná činnosť v rámci svojho technického a technologického riešenia vychádza predovšetkým z vyššie uvedených štrukturálnych požiadaviek a vzhľadom na zvolený malý objem výroby, počíta aj s uplatnením väčšiny možných výnimiek z ustanovených štrukturálnych požiadaviek.

Prehliadku ante mortem vykoná podľa časti B kapitoly, II. oddielu, I prílohy I Nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 854/2004 z 29. apríla 2004, ktorým sa ustanovujú osobitné predpisy na organizáciu úradných kontrol produktov živočíšneho pôvodu určených na ľudskú spotrebu, úradný veterinárny lekár v čase menej ako 24 hodín pred zabíjanim zvierat. Prehliadkou ante mortem sa musí, pokiaľ ide o dané prehliadané zviera, najmä určiť, či nie sú žiadne príznaky, že bola narušená pohoda zvierat alebo stavu, ktorý by mohol mať nepriaznivý vplyv na ľudské zdravie alebo zdravie zvierat, pričom sa venuje osobitná pozornosť zisteniu zoonotických chorôb a chorôb zvierat, pre ktoré sú stanovené veterinárne predpisy v právnych predpisoch Európskej Únie.

Porážkareň je priestor, v ktorom bude vykonávané zabíjanie a jatočné opracovanie zvierat.

Porážkareň bude vybavená potrebným technologickým zariadením, prístrojmi a nástrojmi.

Uplatňovaný bude technologický postup podľa kapitoly IV, oddielu I, prílohy III Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 z 29. apríla 2004, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu: Hygiena zabíjania, t. j. každá technologická operácia bude prevádzaná vždy v časovom rozlíšení a spôsobom, ktorý zabráni kontaminácii mäsa. Každé zviera bude z chovu privedené priamo do priestoru na zabíjanie. Po príchode na bitúnok, musí byť zviera zabité bez zbytočného odkladu. Ak sa to však z dôvodov pohody zvierat'a bude vyžadovať, musí sa mu poskytnúť čas na odpočinok pred zabitím. Zviera musí byť čisté. Zviera sa bude fixovať v kovovej porážacej klietke.

Uvedené je umiestnené v boxe na porážku a odkrovanie. Ide o mrežový box z nerezovej ocele so vstupom z vonku, ktorý umožňuje pohodlné porážanie a odkrvovanie do kontajnera. Výklopná bočná stena zabezpečuje presun zvierat'a do odštetinovača. Súčasťou je aj elektronický porážač, ktorý pozostáva z elektrického rozvádzača a kliešťového porážača. Omračovanie je uskutočňované pomocou elektrošokov. Po porazení zvierat'a sa zviera odkrví, čo trvá niekoľko minút, pričom telo ošúpanej sa po vykrvení umyje a položí do obáracieho a odštetinovacieho stroja z nerezovej ocele. Zariadenie je naplnené vodou ohriatou na nastavenú teplotu. Po vložení zvierat'a sa odštetinovanie vykonáva automaticky v závislosti na nastavenom čase. Zviera sa vyzdvihne z odštetinovača pomocou manuálne ovládanej vidlice. Šetiny sú sústredené v zásobníku s jednoduchým vyprázdňovaním. Súčasťou bude pneumatické rameno, ktoré bude slúžiť na zdvihnutie zvierat'a do výšky závesného systému, pričom súčasťou bude aj dvojité závesný systém, ktorý slúži na presun mäsa v rámci pracoviska. Z hľadiska materiálnej ide o komplet z nerezovej ocele, ktorý pozostáva z dvoch trojuholníkových profilov 60 x 40 x 2 mm a s oblúkmi s desiatimi hákovými závesmi. Telo zabitého zvierat'a sa závesným systémom premiestni do priestoru, kde sa vykonávajú ďalšie operácie, ako napr. delenie tela na polovice (na bitúnku sa telá domácich kopytníkov môžu deliť na polovičky). Súčasťou navrhovanej činnosti je aj retraktor z nerezovej ocele, tzn. zariadenie na roztiahnutie zadných nôh a na uľahčenie pitvania a delenia. Následne sa vykoná veterinárna prehliadka post mortem a označenie mäsa príslušnou veterinárnou pečiatkou. Telá a k nim patriace vedľajšie jatočné produkty sa musia po zabití bez omeškania podrobiť inšpekcii post mortem podľa časti D, kapitoly II, oddielu I, prílohy I Nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 854/2004 z 29. apríla 2004, ktorým sa ustanovujú osobitné predpisy na organizáciu úradných kontrol produktov živočíšneho pôvodu určených na ľudskú spotrebu.

Musí sa prehliadnuť celý vonkajší povrch. Z toho dôvodu sa môže vyžadovať minimálna manipulácia s telami a vedľajšími jatočnými produktmi alebo špeciálne technické zariadenia. Osobitná pozornosť sa musí venovať zisteniu zoonotických chorôb a chorôb zvierat, pre ktoré sú stanovené veterinárne predpisy v právnych predpisoch Európskej Únie. Vnútorosti určené na ďalšiu spotrebu sa umyjú, polovice tela sa osprchujú. Následne sa vykoná aj váženie mäsa pomocou závesných elektronických váh, pričom zviera bude odvážené priamo na závesnom systéme. Mäso a vnútorosti sa nechajú odvesením vychladnúť (u mäsa je to cca 4 hodiny) a až následne sa presunú do chladiarne. Súčasťou navrhovanej činnosti bude aj chladiaci box opláštený z polyuretánových panelov o hrúbke 80 mm, pričom dvere sú chladičkové a chladiaca jednotka je nastavená na 0/+ 2 °C. Účelom chladenia je zabezpečiť chladenie bravčových polovičiek a výsekového mäsa na požadovanú teplotu pre účely uskladnenia. Na bitúnku musí ihneď po prehliadke post mortem a odvesení nasledovať vychladenie v súlade s krivkou vychladzovania, ktorá

zaist'uje kontinuálny pokles teploty tak, aby sa vo všetkých častiach mäsa dosiahla teplota neprekračujúca 3 °C, ak ide o vedľajšie jatočné produkty a neprekračujúca 7 °C, ak ide o ostatné mäso. Počas procesu chladenia bude zabezpečená dostatočná ventilácia, aby sa zabránilo kondenzácii na povrchu mäsa. Každá technologická operácia bude vykonaná vždy v inom čase a medzi jednotlivými úkonmi sa zabezpečí výkon opatrení na zabránenie kontaminácie mäsa (vyčistenie pracovného miesta, čistenie a sterilizácia pomôcok a náradia).

V rámci narábania so zabitým zvieraťom sa škrabkami odstráni paznechty. Uvoľní sa šľachy na zadných končatinách. Vykolenie začína rezom cez panvovú kosť smerom zhora nadol, po oboch stranách sa vyreže konečník, ktorý sa podviaže. Otvorí sa brušná dutina rezom noža zhora nadol a vyberie sa celý tráviaci trakt spolu so slezinou a močovým mechúrom. Potom sa uvoľní vnútornosť hrudnej dutiny, vyberie sa koreň (bravčový koreň pozostáva z pečene, pľúca, srdce, priedušnica, pažerák) a vyreže jazyk. Potom nasleduje rozdelenie kusa na dve polovice. Následne sa uvoľní vnútorný tuk a vylupujú sa ľadviny.

Chladiaci box (chladená miestnosť na skladovanie mäsa nad bodom mrazu) má slúžiť účelu, aby sa zabránilo rozmnoženiu mikroorganizmov a zabezpečil bezproblémový priebeh zrenia mäsa. Relatívna vlhkosť vzduchu v chladiacom boxe býva 80 - 90 %. Čas uskladnenia v chladiarni závisí od spôsobu skladovania, od hodnoty pH mäsa, od kapacity chladiarne a od priebehu procesov zrenia. Priemerný čas skladovania mäsa v chladiarni je 1 týždeň.

Bitúnok a okolie bitúniku je potenciálne vysoko infekčným prostredím, kde sa môžu pohybovať len zamestnanci bitúniku. Navrhované pracovisko a zariadenia osobnej hygieny zamestnancov budú zodpovedať požiadavkám NV SR č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko v znení NV SR č. 525/2022 Z. z., ktorým sa mení NV SR č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko.

Predaj pre malospotrebiteľov bude realizovaný vyhovujúcim spôsobom podľa požiadaviek Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 z 29. apríla 2004 o hygiene potravín, Výnosom Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky a Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 981/1996-100, ktorým sa vydáva prvá časť a prvá, druhá a tretia hlava druhej časti Potravinového kódexu SR v znení neskorších predpisov, Výnosom Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky a Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky z 12. apríla 2006 č. 28167/2007-OL, ktorým sa vydáva hlava Potravinového kódexu Slovenskej republiky upravujúca všeobecné požiadavky na konštrukciu, usporiadanie a vybavenie potravinárskych prevádzkarní a niektoré osobitné požiadavky na výrobu a predaj tradičných potravín a na priame dodávanie malého množstva potravín (maloobchodná prevádzka) a v súlade s požiadavkami ustanovenými Nariadením vlády Slovenskej republiky č. 360/2011 Z. z. ktorým sa ustanovujú hygienické požiadavky na priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov rastlinného a živočíšneho pôvodu a dodávanie mlieka a mliečnych výrobkov konečnému spotrebiteľovi a iným maloobchodným prevádzkarňam v znení NV SR č. 100/2016 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 360/2011 Z. z., ktorým sa ustanovujú hygienické požiadavky na priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov rastlinného a živočíšneho pôvodu a dodávanie mlieka a mliečnych výrobkov konečnému spotrebiteľovi a iným maloobchodným prevádzkarňam, ako aj ostatnými relevantnými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Navrhovaná činnosť bude v súlade s požiadavkami nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 z 29. apríla 2004 o hygiene potravín (hlavne prílohy II, kapitoly I, II a IV), 853/2004 z 29. apríla 2004, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu, 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy

týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov určených na ľudskú spotrebu a 1099/2009 z 24. septembra 2009 o ochrane zvierat počas usmrčovania a iných príslušných požiadaviek potravinového práva.

Pri vypracovaní HACCP, resp. správnej hygienickej praxe budú dodržané ustanovenia Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov určených pre ľudskú spotrebu a Nariadenia komisie EÚ č. 142/2011, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov určených pre ľudskú spotrebu, pričom z hľadiska kategorizácie vedľajších živočíšnych produktov sa v rámci prevádzky navrhovanej činnosti bude nachádzať materiál kategórie 2 (obsah žalúdkov) a kategórie 3. V rámci navrhovanej činnosti bude preprava vedľajších živočíšnych produktov zabezpečená schváleným prepravcom vedľajších živočíšnych produktov, schválenému spracovateľovi vedľajších živočíšnych produktov, pričom navrhovateľ si bude viesť ich evidenciu podľa jednotlivých kategórií (zberné listy alebo obchodné doklady, archivácia dokumentov), pričom skladovanie vedľajších živočíšnych produktov nebude predstavovať riziko pre zdravie ľudí (chladiace priestory, kontajnery s možnosťou čistenia a dezinfekcie), pričom priestory a kontajnery na vedľajšie živočíšne produkty budú označené (farebné a slovné označenie podľa príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov).

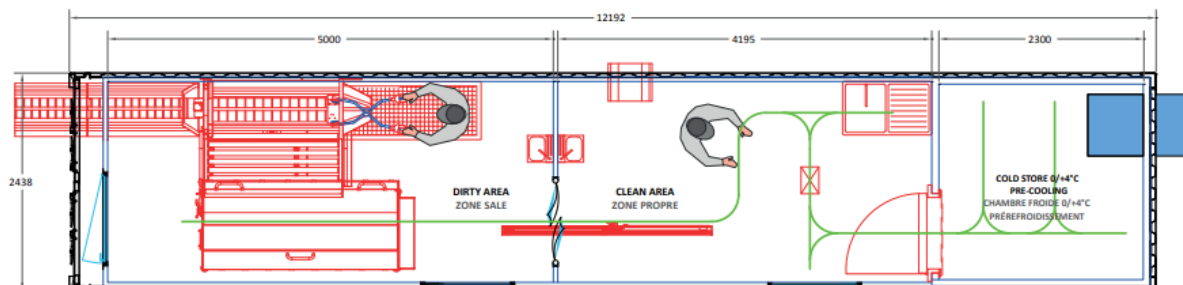
Navrhovaná činnosť bude predstavovať potravinársku prevádzkareň s malým objemom výroby, tzn. bitúnok, pričom vopred bude oznámené regionálnej veterinárnej a potravinovej správe čas zabíjania a počet a pôvod zvierat tak, aby sa jej umožnila vykonať prehliadka ante mortem.

Mäso bude predávané v súlade s Nariadením vlády Slovenskej republiky č. 360/2011 Z. z. ktorým sa ustanovujú hygienické požiadavky na priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov rastlinného a živočíšneho pôvodu a dodávanie mlieka a mliečnych výrobkov konečnému spotrebiteľovi a iným maloobchodným prevádzkarňam v znení NV SR č. 100/2016 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 360/2011 Z. z., ktorým sa ustanovujú hygienické požiadavky na priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov rastlinného a živočíšneho pôvodu a dodávanie mlieka a mliečnych výrobkov konečnému spotrebiteľovi a iným maloobchodným prevádzkarňam. Produkty budú spĺňať všeobecné hygienické požiadavky na malé množstvá prvotných produktov. Maloobchodná prevádzkareň nebude ďalej dodávať malé množstvá prvotných produktov iným prevádzkarňam ani ich umiestňovať na trh inou formou, ako je priamy predaj konečnému spotrebiteľovi alebo podávanie pokrmov z nich pripravených konečnému spotrebiteľovi na mieste v maloobchodnej prevádzkarni.

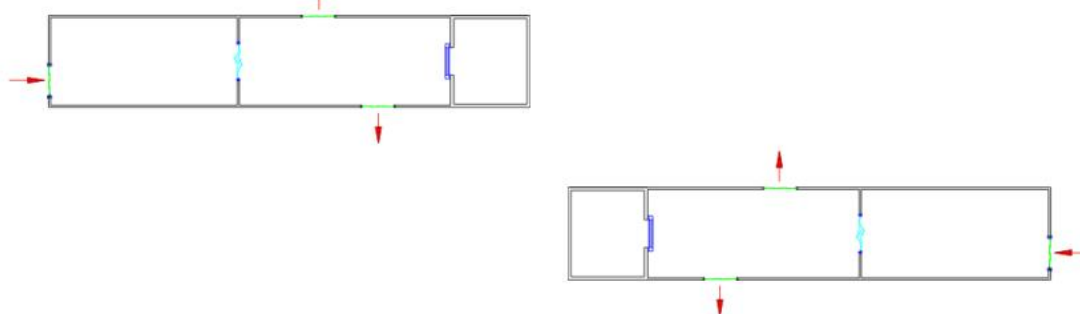
Konečný spotrebiteľ môže takto nakúpené potraviny použiť len na domácu spotrebu. Podľa § 5 odsek 1 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 359/2011 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na niektoré potravinárske prevádzkarne a na malé množstvá bude bitúnok miestnou činnosťou. Dodávanie mäsa z bitúniku (maloobchodnej prevádzkarne) bude možné inej maloobchodnej prevádzkarni iba ak je vzdialená najviac 2 hodiny cesty, za dodržania hygienických podmienok prepravy.

V prípade navrhovaného variantu sa navrhuje modulový kontajnerový bitúnok na porážanie ošípaných. V rámci navrhovaného riešenia je základom kontajner, ktorý má pevný skelet z galvanizovanej ocele a opláštenie tvoria termoizolačné polyuretánové panely.

Podlahy sú izolované, z protišmykovej nerezovej ocele a hliníkových plechov. Obsahuje hliníkové svietidlá s vyžarovaním proti hmyzu. Kontajner obsahuje dvojce dvere, ktoré sa budú používať napr. pre vstup zvierat na porážku, vstup zamestnancov a expedíciu tovarov. Rozmery kontajnera predstavujú hodnoty 2 440 mm x 12 292 mm x 2 890 mm a vnútorná výška 2 500 mm. Celkovo budú zaberat' uvedené moduly 12 192 mm x 2 440 mm, tzn. plochu o výmere 30 m². V zadnej časti kontajnera budú revízne dvierka k zabudovanej technológii. Nasledujúce obrázky znázorňujú takýto kontajner.

Pôdorysné rozloženie modulu

Navrhovaný modul ďalej obsahuje nerezový kanál v podlahe na zhromažďovanie a odtok umývacej vody (vid'. nasledujúci obrázok). Vrchná časť je otvoriteľná kvôli inšpekcii a čisteniu. Kanál je takom sklone, aby zabezpečil ľahký odtok do externej akumuláčnej nádrže odpadovej vody (jednoliata polyetylénová vodotesná nádrž s vysokou mechanickou a chemickou odolnosťou).

Navrhovaný modul obsahuje aj box na porážku a odkrovanie. Ide o mrežový box z nerezovej ocele so vstupom z vonku (viď. nasledujúci obrázok). Umožňuje pohodlné porážanie a odkrvovanie do kontajnera. Výklopná bočná stena zabezpečuje presun zvierat'a do odštetinovača.

Súčasťou je aj elektronický porážač (viď. nasledujúci obrázok), ktorý pozostáva z elektrického rozvádzača a kliešťového porážača. Omračovanie je uskutočňované pomocou elektrošokov.

Ďalšou súčasťou modulu je obárací a odštetinovací stroj z nerezovej ocele (viď. nasledujúci obrázok). Zariadenie je naplnené vodou ohriatou na nastavenú teplotu. Po vložení zvierat'a sa odštetinovanie vykonáva automaticky v závislosti na nastavenom čase. Zviera sa vyzdvihne z odštetinovača pomocou manuálnej ovládanej vidlice. Štetiny sú sústredené v zásobníku s jednoduchým vyprázdňovaním.

Súčasťou modulu je aj pneumatické rameno (viď. nasledujúci obrázok), ktoré slúži na zdvihnutie zvieraťa do výšky závesného systému.

Súčasťou navrhovaného modelu je aj dvojitý závesný systém (viď. nasledujúci obrázok), ktorý slúži na presun mäsa v rámci pracoviska. Z hľadiska materiálovej ide o komplet z nerezovej ocele, ktorý pozostáva z dvoch trojuholníkových profilov 60 x 40 x 2 mm a s oblúkmi s desiatimi hákovými závesmi.

Súčasťou navrhovaného modulu sú aj 2 ks drezov so sterilizátorom nožov (viď. nasledujúci obrázok) konštrukcie z nerezovej ocele. Obsahujú dávkovač tekutého mydla a sterilizácia sa vykonáva pomocou horúcej vody (minimálne 82 °C), pričom elektrický ohrev má výkon 1,2 kW.

Súčasťou navrhovaného modulu je aj priemyselná umývačka (viď. nasledujúci obrázok) z nerezovej ocele. Má výškovo nastaviteľné nohy a batéria je pedálová.

Súčasťou navrhovaného modulu je aj retraktor (viď. nasledujúci obrázok), tzn. zariadenie na roztiahnutie zadných nôh a na uľahčenie pitvania a delenia. Materiálové prevedenie je z nerezovej ocele.

Súčasťou navrhovaného modulu je aj chladiaci box (viď. nasledujúci obrázok) opláštený z polyuretánových panelov o hrúbke 80 mm. Dvere sú chladničkové a chladiaca jednotka je nastavená na $0/+2\text{ }^{\circ}\text{C}$, pričom obsahuje odmrazovaciu automatiku zvonku.

Súčasťou tohto modulu sú aj závesné elektronické váhy (viď. nasledujúci obrázok), pričom zviera je odvážené priamo na závesnom systéme. Nachádza sa aj v 2. module.

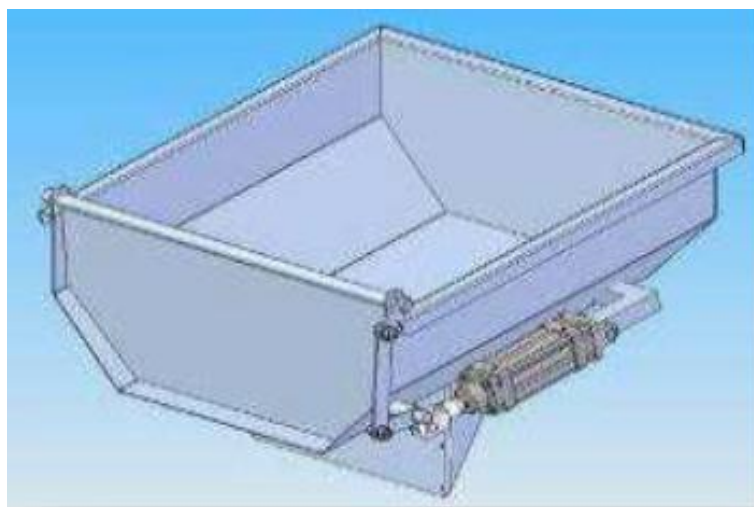
Súčasťou tohto modulu je aj elektrický rozvádzač. Ide o kompletný rozvádzač na elektrickú výbavu, pričom celý kontajner sa pripojí jedným káblom. Požadované parametre pripojenia sú 3 x 400 V, 50 Hz, 10 kW (25 A trojfázové istenie).

Tento kontajner obsahuje aj kompletný rozvod studenej aj teplej vody, pričom celý kontajner sa pripojí jedným prívodom. Jedno pripojenie je na umývanie čistej a jedno na umývanie špinavej zóny.

Súčasťou dodávky tohto kontajneru sú vozíky na vnútornosti z nerezovej ocele. Ide o ľahko umývateľné vozíky (viď. nasledujúci obrázok).

Poslednou súčasťou tohto modulu je zberná vaňa celonerezová (viď. nasledujúci obrázok), umiestnená pod plošinou. Slúži na zber vnútorností a odpadu a je vyspádovaná kvôli odtoku tekutín. Vyústená je cez vonkajšiu stenu.

V rámci špinavej prevádzky (vstupná surovina - 1 ks jatočnej ošípanej) bude ošípaná vstupovať z vonku cez dvierka na užšej strane kontajnera v rámci navrhovaného modulu do nerezového mrežového boxu na porážanie. V tejto časti prevádzky bude elektrický rozvádzač s výstupom do kliešťového porážača, ktorým obsluha s pomocou elektrošokov usmrtí ošípanú. Súčasťou boxu bude výklopná bočná stena, ktorá umožní pohodlný odtok krvi. Následne bude ošípaná umiestnená do odštetinovača zhotoveného kompletne z nerezovej ocele. Zariadenie bude naplnené vodou, ohriatou na nastavenú teplotu minimálne 60 °C. Po vložení zvieratá, sa odštetinovanie vykoná automaticky v závislosti na nastavenom čase. Štetiny budú sústredené v zásobníku s jednoduchým vyprázdňovaním. Zviera sa vyzdvihne z odštetinovača pomocou manuálne ovládanej vidlice. Pneumatické rameno bude slúžiť na zdvihnutie zvieratá do výšky závesného systému. Dvojitý závesný systém zhotovený kompletne z nerezovej ocele bude slúžiť na presun mäsa v rámci pracoviska.

V rámci čistej prevádzky bude zviera pitvané a delené. Na uľahčenie procesu polenia bude prevádzka vybavená retraktorom, ktorý mechanicky roztiahne zadné nohy zvieratá. Táto časť prevádzky bude ďalej vybavená priemyselnou umývačkou skonštruovanou z nerezovej ocele.

Umývačka bude mať výškovo nastaviteľné nohy a vodovodná batéria bude ovládaná pomocou nožného pedála. Ďalší vybavením bude nerezový drez na sterilizáciu nožov, ktorý bude obsahovať dávkovač tekutého mydla. Sterilizácia sa vykoná pomocou horúcej vody s minimálnou teplotou 82 °C (elektrický dohrev 1,2 kW). Po očistení a delení bude zviera presunuté pomocou závesného dopravníka do antikoroového chladiaceho boxu, ktorý bude izolovaný polyuretánovými panelmi v hrúbke 80 mm. V priestore bude udržiavaná

stála teplota 0 až +2 °C. Dopravník bude obsahovať aj závesné elektronické váhy, pomocou ktorých bude zviera odvážené priamo na závesnom systéme.

Obstarávanou technológiou sa doplní výrobný proces v chove ošípaných o kontajnerový bitúnok s možnosťou prípravy a prvotného spracovania mäsa, t. j. o činnosti ktoré doposiaľ navrhovateľ nevykonával. Navrhovateľ bude spracovávať vlastnú surovinu – jatočné ošípané. V rámci porážania zvierat prostredníctvom inovatívnej technológie sa zabezpečí porážanie zvierat spôsobom, ktorý minimalizuje ich utrpenie, v dôsledku čoho nebudú zvieratá stresované.

Realizáciou navrhovanej činnosti sa vytvoria 2 nové pracovné miesta a udržia sa jestvujúce pracovné miesta. Hlavnou pracovnou náplňou novoprijatých zamestnancov bude príprava a spracovanie mäsa v pozícií mäsiar a pomocný mäsiar. Hlavnou požiadavkou pri výbere nových zamestnancov bude dostatočná zručnosť a odbornosť, ako aj prax v odbore - spracovaní mäsa.

9. Z dôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite (jej pozitíva a negatíva).

Účelom navrhovanej činnosti je zriadenie bitúniku v rámci hospodárskeho dvora v obci Jablonka a jeho napojenia na existujúce prvky technickej a dopravnej infraštruktúry. Zámerom investora je realizácia kompaktného bitúniku na porážanie a jatočné opracovanie ošípaných. Na bitúniku sa budú porážať zvieratá dochované na farme investora Poľnohospodárskeho družstva Poriadie.

Realizáciou projektu sa zavedú technológie umožňujúce vyšší stupeň spracovania vstupných surovín a výrobu potravín s vyššou pridanou hodnotou, ako aj racionalizáciu postupov spracovania poľnohospodárskych produktov.

Navrhovaná činnosť bude predstavovať príspevok k rozšíreniu súčasnej spracovateľskej kapacity živočíšnej výroby, ktorá patrí medzi príčiny nízkej potravinovej sebestačnosti Slovenska, najhoršej v rámci Európskej únie, pričom navrhovaná činnosť môže prispieť k naplneniu cieľa nadvihnúť potravinovú sebestačnosť Slovenska. Potreba navrhovanej činnosti v danej lokalite vychádza z predstavy navrhovateľa o využití územia, majetkovo-právnych vzťahoch, funkčného využitia územia a limitov a regulatívov uvedených v príslušnom územnoplánovacom dokumente (Územný plán Vyššieho územného celku Trenčianskeho kraja v znení neskorších zmien a doplnkov (v platnom znení)), zo skutočnosti, že predmetné územie nezasahuje do navrhovaných a vyhlásených území európskeho významu a chránených vtáčích území, resp. iných chránených území ochrany prírody a krajiny, pričom je umiestnené v území s 1. stupňom územnej ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, resp. iných chránených území a mimo prvky ÚSES. Navrhovanou činnosťou nedochádza k trvalému alebo dočasnému záberu poľnohospodárskej pôdy alebo lesných pozemkov a ani sa ňou nezasahuje do ochranného pásma lesa. Predpokladaná spotreba elektrickej energie a pitnej vody bude minimálna, ako aj produkcia odpadových vôd a odpadov. Navrhovaná činnosť je situovaná do územia, kde prebieha chov ošípaných a teda sa navrhovanou činnosťou nemení charakter územia a jeho funkčné využitie.

Predmetom projektu je obstaranie kontajnerového bitúnika na porážanie ošípaných. Ide o obstaranie zariadení a spracovateľských kapacít v rámci procesu spracovania a skladovania, resp. uvádzania na trh produktov poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov z produkcie navrhovateľa.

Zavedením nových technológií a postupov je cieľ vytvoriť nové alebo kvalitnejšie výrobky a otvorenie nových trhov, najmä v súvislosti s krátkym dodávateľským reťazcom vrátane podpory uvádzania výrobkov na trh.

V dôsledku investície sa zlepšia a racionalizujú u navrhovateľa postupy spracovania poľnohospodárskej produkcie – živočíšnej výroby.

V dôsledku investície sa optimalizujú dodávateľsko-odberateľské vzťahy a logistika výrobného procesu s cieľom znižovania uhlíkovej stopy spojenej so zabezpečením surovinovej základne, keďže žiadateľ bude môcť porážanie chovaných zvierat realizovať vo vlastnej réžií, v dôsledku doplnenia koncovky výrobného procesu.

Optimalizáciou výrobného procesu a inováciami vo výrobe dôjde k zvýšeniu stupňa zhodnotenia primárnych surovín, medziproduktov a finálnych výrobkov s minimalizáciou tvorby odpadov.

Navrhovaná činnosť svojím určením a polohou i funkčnou náplňou prispieva k využitiu existujúcich objektov farmy a zároveň zvyšuje efektívnosť poľnohospodárskej prvovýroby. Lokalita umiestnenia navrhovanej činnosti je vhodná z dôvodu blízkosti zdrojov vstupnej suroviny. Areál farmy sa nachádza mimo území s obytnou funkciou, pričom najbližšia súvislá obytná zástavba sa nachádza vo vzdialenosti minimálne 300 m JV od situovania navrhovanej činnosti. Realizáciou navrhovanej činnosti sa zvýši dostupnosť čerstvého mäsa z lokálnych zdrojov, pričom domáca produkcia povedie k tvorbe nových pracovných miest.

Obstarávanou technológiou sa doplní výrobný proces v chove ošípaných o kontajnerový bitúnok s možnosťou prípravy a prvotného spracovania mäsa, t. j. o činnosti ktoré doposiaľ navrhovateľ nevykonával. Navrhovateľ bude spracovávať vlastnú surovinu – jatočné ošípané. V rámci porážania zvierat prostredníctvom inovatívnej technológie sa zabezpečí porážanie zvierat spôsobom, ktorý minimalizuje ich utrpenie, v dôsledku čoho nebudú zvieratá stresované, čo sa prejaví na kvalite výsledného produktu – mäsa v BIO kvalite.

Obstarávané technológie prispievajú k zvýšeniu kvality výsledného produktu mäsa, tým že umožnia vyšší a energetický úspornejší stupeň spracovania jatočného mäsa.

Predmetom investície je zavedenie novej technológie pre spracovanie jatočných ošípaných. Technológia je navrhnutá a vyrobená v súlade so súčasnými zdravotnými a hygienickými predpismi a zákonom o ochrane zvierat tak, aby boli zachované podmienky pre výrobnú prevádzku a optimalizáciu priestorov.

Zrealizovaním projektu dôjde k rozšíreniu výroby o proces spracovania jatočných ošípaných. Kontajnerový bitúnok umožní porážanie cca 0,92 t / deň.

Efektívnosť výrobného procesu sa dosiahne zavedením inovatívnej technológie ktorá umožní úsporu prevádzkových nákladov, zníženie energetickej náročnosti a prispeje k racionalizácii výrobných postupov spracovania produktov živočíšnej výroby v spoločnosti.

Ekonomická efektívnosť technológie spočíva v tom, že umožní zhodnotiť spoločnosti vlastný produkt bezpečným a environmentálne prijateľným spôsobom s možnosťou budúceho rastu.

Navrhovaná činnosť je bez nárokov na stavebné aktivity (jediným stavebným nárokom je, aby kontajner bol uložený do roviny a napojený na existujúci zdroj elektrickej energie, existujúci zdroj vody a odkanalizovaný do existujúcej žumpy). Prvky dopravnej infraštruktúry zostávajú nezmenené.

Pozitíva a negatíva realizácie navrhovanej činnosti v dotknutom území sú detailnejšie popísané v kapitole IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE tohto zámeru navrhovanej činnosti.

10. Celkové náklady (orientačné).

148 200,00 EUR bez DPH

11. Dotknutá obec.

Obec Jablonka

12. Dotknutý samosprávny kraj.

Trenčiansky samosprávny kraj

13. Dotknuté orgány.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne

Regionálna veterinárna a potravinová správa Nové Mesto nad Váhom

Okresný úrad Myjava, odbor starostlivosti o životné prostredie a odbor krízového riadenia

Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Novom Meste nad Váhom

Obec Jablonka

14. Povoľujúci orgán.

Stavebný úrad obce Jablonka

15. Rezortný orgán.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

16. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov.

Ohlásenie drobnej stavby podľa zákona č. 25/2025 Z. z. stavebný zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov (Stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.

17. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice.

Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti, jej umiestnenie a predpokladané vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva sa vplyvy presahujúce štátne hranice nepredpokladajú.

III. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia

1. **Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti].**

Ako dotknuté územie je definované územie obce Jablonka, resp. najbližšie okolie umiestnenia navrhovanej činnosti, ako aj územie, na ktorom je preukázaný možný potenciálny vplyv z navrhovanej činnosti včítane synergického a kumulatívneho vplyvu, ktorý nepresahuje územie obce Jablonka.

1. **Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území.**

Horninové prostredie – inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy, ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery

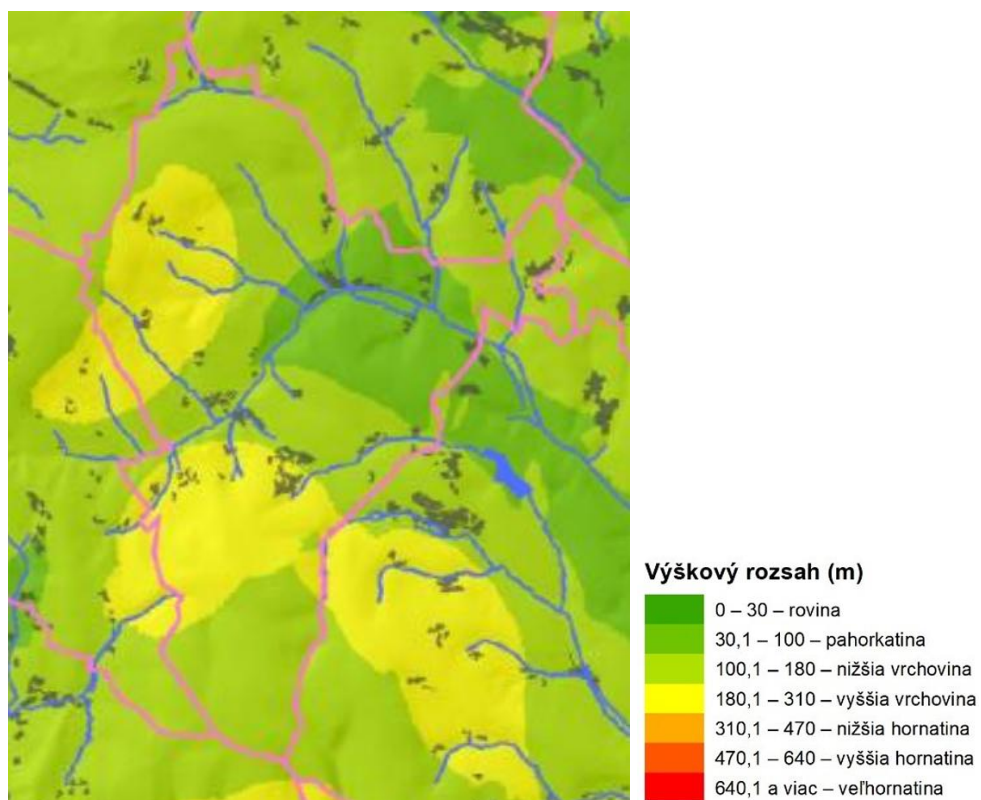
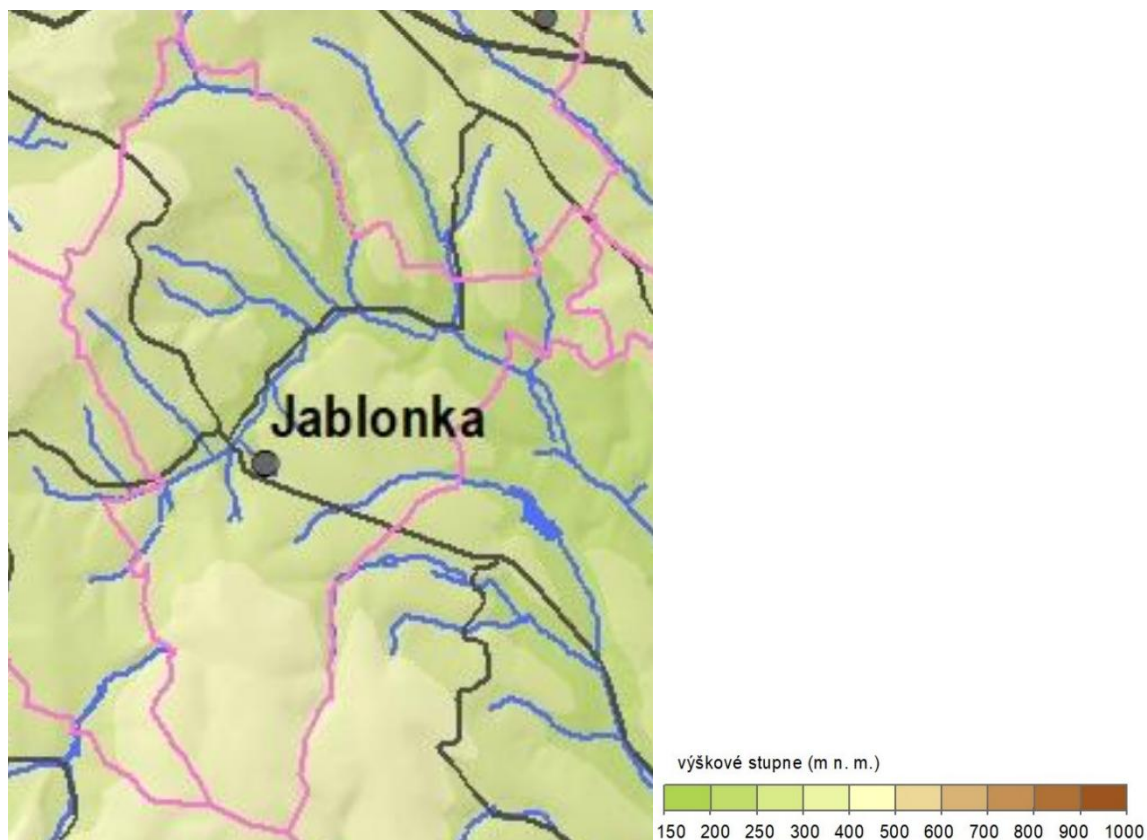
Dotknuté územie z hľadiska geomorfologických pomerov patrí do alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, k provincii Západné Karpaty, subprovincie Vonkajšie Západné Karpaty, oblasti Slovensko-moravské Karpaty, celku Myjavská pahorkatina. Podrobnejšie geomorfologické členenie opisuje nasledujúca tabuľka a mapy.

Minimálna nadmorská výška v GJ [m n. m.]	195,132996
Maximálna nadmorská výška v GJ [m n. m.]	542,689026
Rozsah nadmorských výšok v GJ [m n. m.]	347,556
Priemerná nadmorská výška v GJ [m n. m.]	327,434998
Dĺžka riečnej siete v GJ [m]	487741,25186
Hustota riečnej siete v GJ [m.m-2]	1,422397
Členitosť reliéfu GJ	1,012603
Priemerný sklon v GJ [°]	7,30814

Myjavská pahorkatina je geomorfologický celok na západnom Slovensku. Z geomorfologického hľadiska je súčasťou subprovincie Vonkajšie Západné Karpaty a oblasti Slovensko-moravské Karpaty. Jedinou geomorfologickou časťou sú Brančské bradlá. V starších členeniach zahŕňala Myjavská pahorkatina aj Chvojnickú pahorkatinu. Myjavskú pahorkatinu obklopujú na juhovýchode Malé Karpaty, na východe Považské podolie a na severe Biele Karpaty. Západným smerom nadväzuje Chvojnická pahorkatina juhozápadne sa rozprestiera rovina Borskej nížiny. V severnej polovici centrálnej časti leží mesto Myjava, ktorým preteká rovnomenná rieka, odvodňujúca západnú časť územia do Moravy. Vodné toky z východnej časti pahorkatiny smerujú do Váhu. Podobne ako v Bielych Karpatoch sa tu nachádza aj bradlové pásmo (Brančské bradlá), ktorých reliéf je členitejší. Reliéf Myjavskej pahorkatiny je mierne zvlnený pahorkatinového až vrchovinového charakteru. V niektorých oblastiach však vystupujú výrazné návršia. Na juhu Myjavskej pahorkatiny vystupuje najvyšší vrchol Bradlo (543 m n. m.), na ktorom leží Mohyla Milana Rastislava Štefánika. Bradlo je súčasťou Brančských bradiel patriacich do bradlového pásma Západných Karpát. Myjavská pahorkatina patrí do skupiny flyšových pohorí. Jej geologická stavba je však pestrejšia. Západná časť je budovaná ílovcami, siltovcami, pieskami, pieskovecami, štrkami a zlepenkami z obdobia spodného miocénu. Východná časť je rôznorodejšia a je okrem spomenutých hornín zo západnej časti budovaná pieskovecami, zlepenkami, ílovcami obdobia vrchnokriedového až paleocénneho veku (tzv. brezovská skupina) a tiež obdobia paleocén až spodný eocén (tzv. myjavská skupina). Bradlové pásmo tvorí hranicu s flyšovými horninami na severe. Severná časť

Myjavskej pahorkatiny je budovaná pieskovecami, ílovcami, zlepenkami obdobia eocénu až oligocénu, tieto horniny sú súčasťou flyšového pásma.

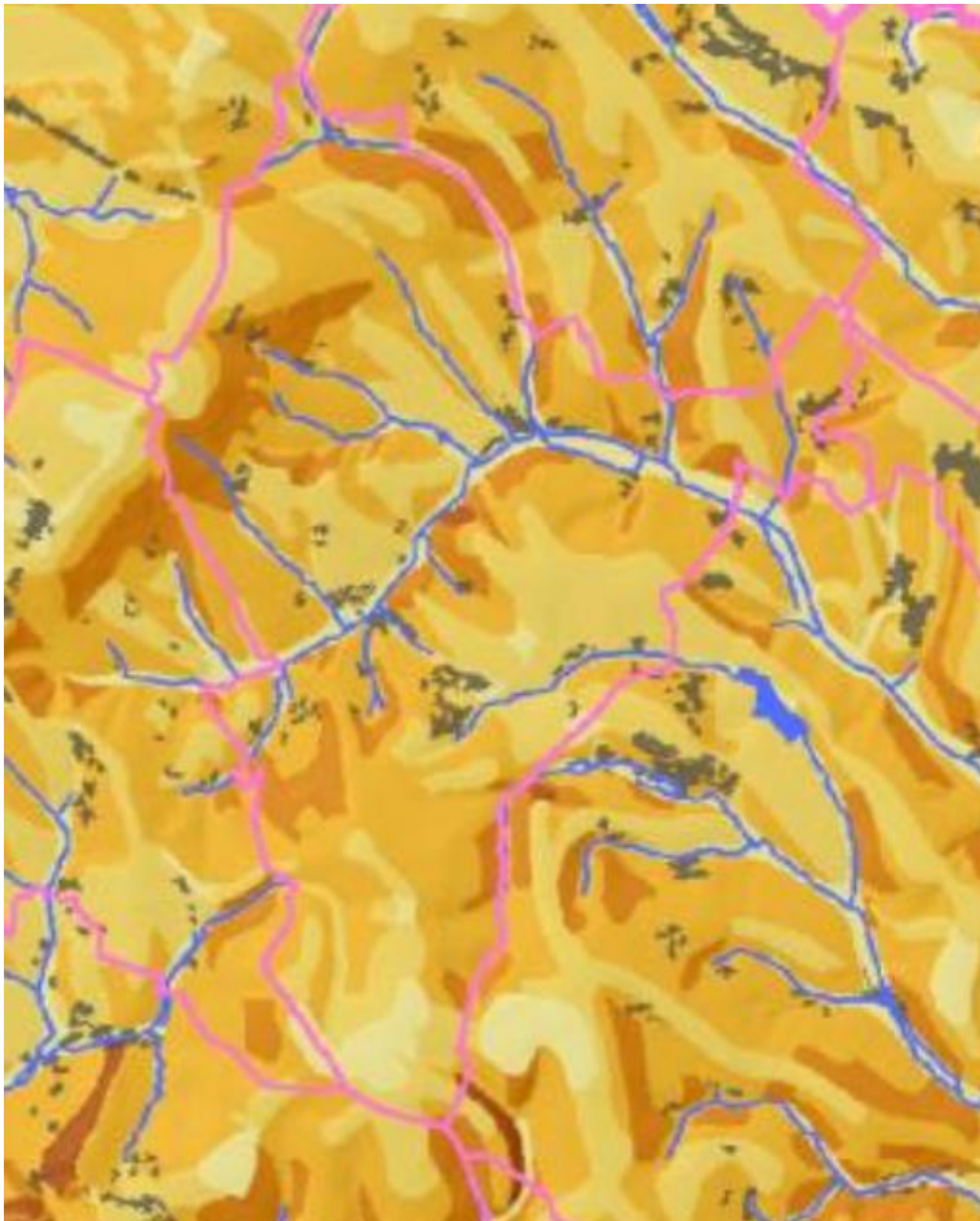
Nadmorská výška predmetného územia sa pohybuje cca 321 m n. m.

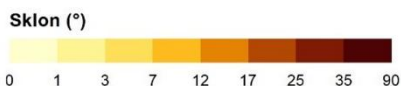

Z hľadiska členitosti reliéfu sa v dotknutom a predmetnom území nachádza pahorkatina silne členitá.

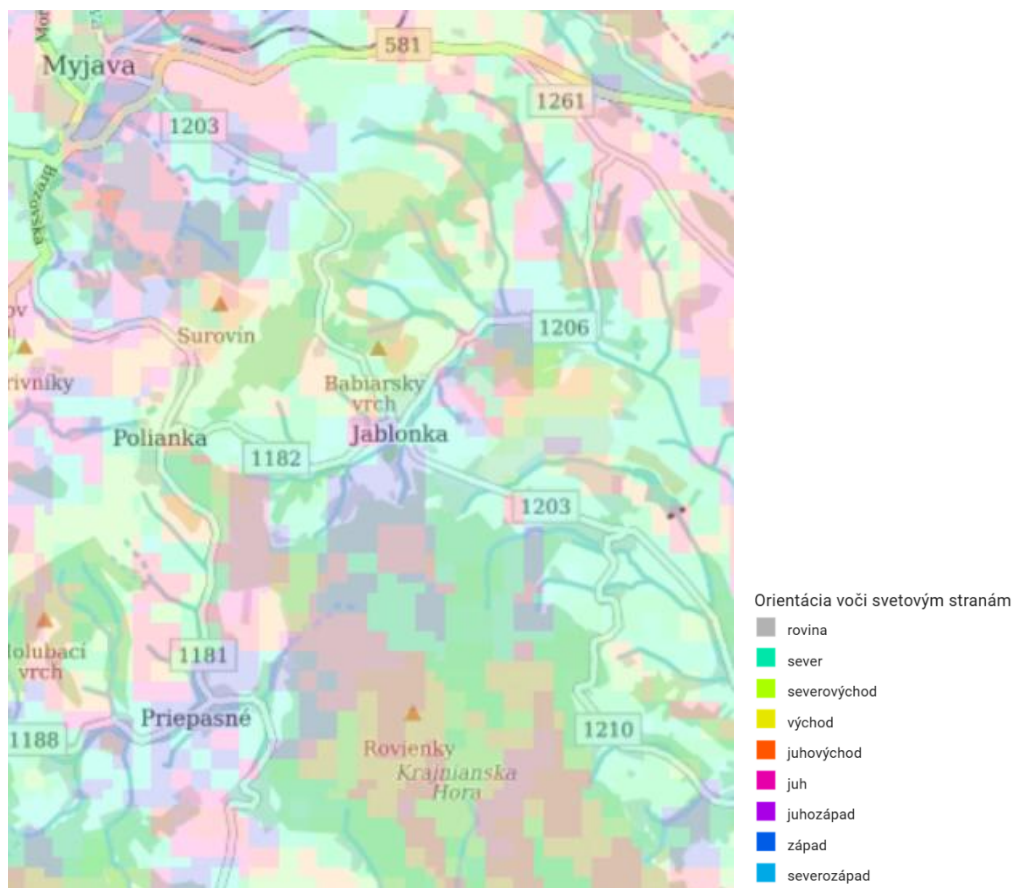
Z hľadiska geomorfologických pomerov patrí dotknuté a predmetné územie medzi základné typy erózne - denudačného reliéfu a to reliéf pedimentových podvrchovín a pahorkatín, pričom ide o základné morfoštruktúry (typy) a to prechodné štruktúry centrálno-karpatských vrchovín, resp. vrásovo-blokovú fatransko-tatranskú morfoštruktúru.

Sklon reliéfu predstavuje zmenu nadmorských výšok v smere spádovej krivky. Vyhodnotenie sklonitosti má pri praktickom riešení umiestnenia ľudských činností v krajine dôležité miesto, napr. v spôsobe obrábania pôdy, pri posudzovaní stability územia, pri výbere spôsobu stavebných prác a konštrukcií stavieb, pri voľbe trasy a konštrukcie komunikácií, pri posudzovaní stability svahov vodných nádrží. Sklonitosť limituje ľudské aktivity v území, aby nevhodným zásahom do horninového prostredia nevznikli škody na prírodnom prostredí. Sklonitosť, dĺžka svahov a typ vegetačného krytu sú hlavné faktory spôsobujúce pôdnu eróziu. Sklonitosť územia vstupovala ako vedúci faktor v syntézach v procese tvorby krajinnoeekologických komplexov.

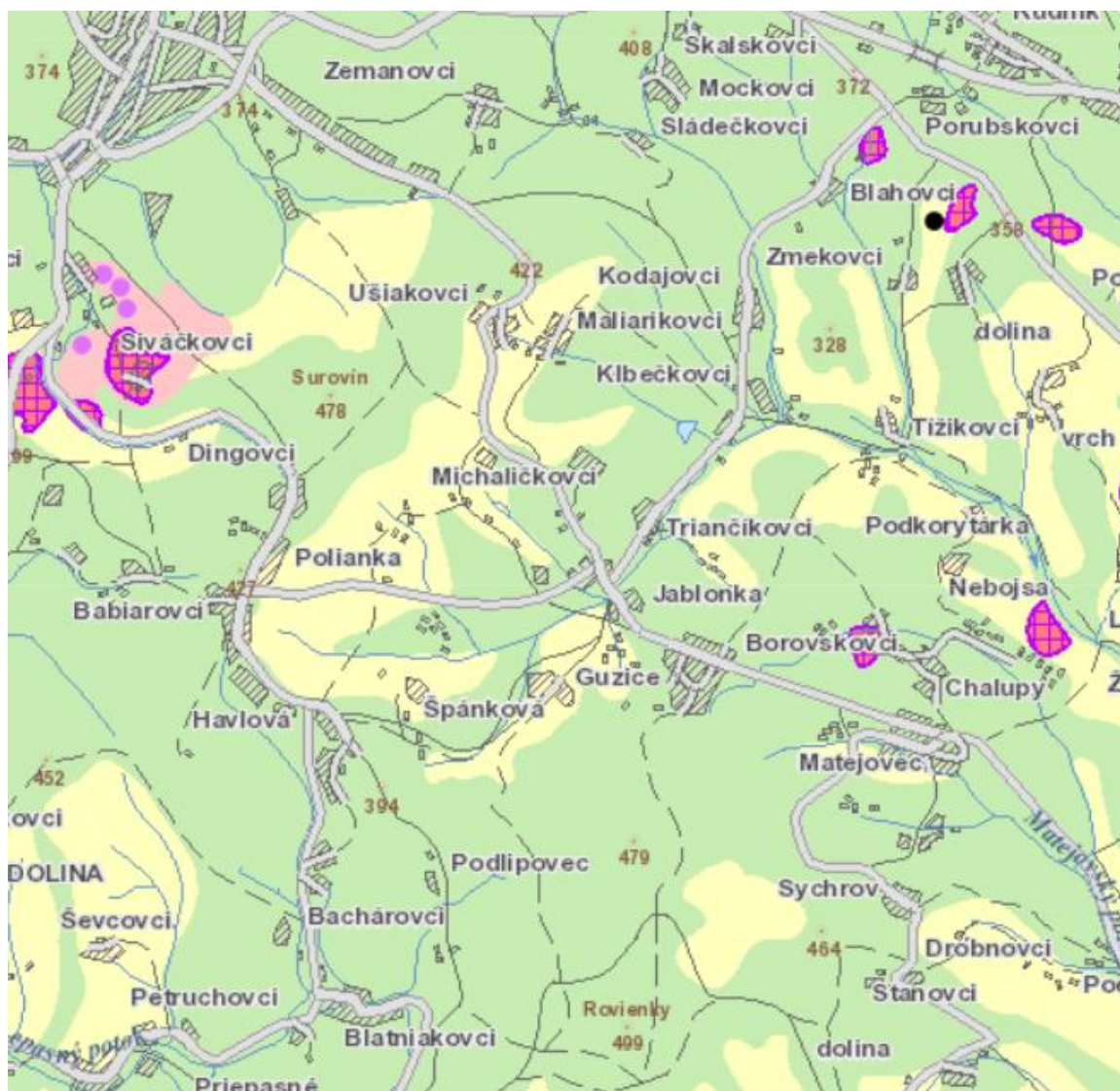

Orientácia (expozícia) reliéfu voči svetovým stranám vyjadruje, na ktorú svetovú stranu je uklonený povrch v danom bode a vyjadruje stabilnú expozíciu reliéfu voči chodu Slnka. Vyjadrená je v stupňoch v rozpätí 0 - 360°, pričom 90° je sever, 180° západ, 270° juh a 360° východ. Podklady sú dôležité pre mikroklimu územia, lokalizáciu poľnohospodárskych plodín, športových aktivít, bývania, a pod. Svahy s južnou expozíciou sú náchylné na prehrievanie a vysušovanie. Rozdielne teplotné pomery (vplyv mikroklimy) napomáhajú spolu s inými parametrami rozrušovaniu pôdy. Expozícia reliéfu voči svetovým stranám je pomocný ukazovateľ pri hodnotení intenzity vodnej erózie pôdy.

Predmetné územie je orientované k východu až severovýchodu.

V predmetnom území nie sú evidované výskyt svahových porúch, resp. zosuvných území. Dotknuté územie je prevažne stabilné, resp. ide o územie s veľmi nízkym stupňom náchylnosti ku vzniku svahových deformácií (v morfológicky priaznivých územiach s nedostatočnou preskúmanosťou sa sporadická existencia svahových deformácií ako aj lokálny vznik nových svahových deformácií menších rozmerov nedajú vylúčiť), menej je potenciálne nestabilné (územia s doteraz nezaregistrovanými svahovými deformáciami, s priaznivou geologickou stavbou nevylučujúcou v prípade priaznivých morfológických pomerov občasný vznik svahových deformácií (najmä skupiny zosúvania a tečenia) vplyvom prírodných pomerov, pričom územia sú citlivé na negatívne antropogénne zásahy - v územiach s nedostatočnou preskúmanosťou je predpoklad existencie doteraz nezaregistrovaných svahových deformácií. Tieto územia zahŕňajú aj územia postihnuté intenzívnou výmoľovou eróziou a územia ohrozené opadávaním úlomkov.

■ Rajón stabilných území ■ Rajón potenciálne nestabilných území

V dotknutom území sa nachádzajú aj evidované potenciálne a aktívne územia na zosuvy a to v lokalitách Triančíkovci, Babiarsky vrch, Turkov vrch a Čuridlová.

FID	2825	2817	2823	2822	2824	2818
Miestna lokalita	Triančíkovci	Babiarsky vrch			Turkov vrch	Čuridlová
Aktivita SD	potenciálna		s potenciálnymi a aktívnymi formami	potenciálna	aktívna	s potenciálnymi a aktívnymi formami
Socioekonomická významnosť	R2 - stredné riziko	R1 - nízke riziko				
Príčina vzniku deformácie	kombinované	neznáme				prírodné
Počet prameňov	1	0				
Litologický opis	súvrstvie Jablonky: pieskovce, bridlice, červené ílovce					

V dotknutom území sa prejavujú geodynamické javy (A. Klukanová, P. Liščák, M. Hrašna a J. Stredanský, 2002) ako výmoľová erózia a ohrozenie územia seizmicitou.

Hlavným činiteľom, ktorý ovplyvňoval vývoj územia v minulosti, boli vodné toky v dotknutom území, eolická činnosť a to v súčinnosti s tektonickými procesmi (výzdvihom okolitých pohorí a poklesávaním výplne kotliny). Riečna činnosť (najmä bočná a hĺbková erózia a akumulácia) spôsobovala vznik, presúvanie i zánik meandrov. Naopak, ako terénne elevácie vystupujú nad úroveň poriečnej nivy zvyšky terás. Počas povodní vznikali na okrajoch korýt vodných tokov v dotknutom území agradačné valy. V súčasnosti je hlavným geologickým činiteľom v tejto oblasti človek a jeho činnosť.

Podľa Regionálneho geologického členenia Slovenska (D. Vass et al., 1988) dotknuté a predmetné územie spadá do bradlového pásma a príbradlovej oblasti Myjavskej pahorkatiny.

Kvartérny pokryv územia tvorí nesúvislý kvartérny pokryv na sedimentoch vnútrokarpatského paleogénu, na mezozoických horninových komplexoch a na neogénnych sedimentoch, resp. deluviálne sedimenty (litofaciálne nerozlíšené svahové sedimenty – hliny, piesky, úlomky hornín) a v okolí vodných tokov fluviaľne sedimenty (hliny, piesčité hliny, hlinité piesky až piesčité štrky v nivách riek a potokov).

Horniny vrchnej kriedy a paleogénu vnútorných Karpát tvoria v dotknutom území pieskovce, zlepenice, slieňovce, flyš s blokmi rifových vápencov (myjavský, hričovsko-žilinský vývoj) veku paleocén – eocén, resp. slieň, karbonatické pieskovce, vápence, zlepenice (Brezovský/gosauský vývoj) veku senón.

Horniny mezozoika a paleogénu bradlového pásma tvoria v dotknutom území vápnité pieskovce, škvrnité vápence, radiolarity a hľuznaté vápence (kysucká sekvencia) veku hetanž – kimeridž, resp. pestré ílovité bridlice a pieskovce (karpatský keuper) veku norik.

Neogén tvoria sivé ílovce, siltovce, pieskovce, zlepenice veku egenburg – otnang karpát.

Riešené územie budujú:

- Deluviálne sedimenty (prevažne hlinito-kamenité (podradne piesčito-kamenité) svahoviny a sutiny) (dhk) veku pleistocén – holocén). Ide prevažne o erózo-gravitačné sutiny vzniknuté zvetrávaním podložných hornín a ich následným posúvaním v smere spádnice po svahu rohom, soliflukciou a gravitačnými pohybmi, prípadne aj blokovými sklzmi. Vo vnútornej stavbe sedimentov pozorujeme, že hliny a piesčité hliny tohoto litogenetického typu svahovín obsahujú premenlivé množstvá úlomkov hornín až blokov, ktoré v nich často prevažujú. Hlinito-kamenité sedimenty v celku sú tvorené sivými, sivohnedými až čokoládovohnedými hlinami s premenlivým a zväčša so značným podielom ostrohrannej drviny, miestami gravitačných blokov hornín. Petrografické zloženie úlomkov hornín je závislé od zdrojovej oblasti. V profiloch je možné sledovať dve slabo výrazné súvrstvia. V spodnej časti sú sedimenty obyčajne viac kamenité, blokovité, v nadloží viac hlinité a drvinové s preplavenými polohami jemnozemi, hlin a humózných hlinitých pôdnych sedimentov. V okolí granitoidov sú viac piesčité. Hrúbka hlinito-kamenitých a piesčito-kamenitých svahovín je premenlivá a závisí od expozície svahov. Celkove prevládajú hrúbky 2 – 3 m a zväčša nepresahujú 5 m. Deluviálne hlinito-kamenité sedimenty tvoria rozsiahle pokryvy svahov v pohoriach a lemujúce predhorské oblasti a svahy dolín.
- Paleogén bradlového pásma a myjavský paleogén - Kravarikovské súvrstvie (zlepenice, pieskovce) bradlového pásma (KMy) veku mladší paleocén - starší eocén. Súvrstvie má flyšový charakter s hrubozrnnými pieskovcami a vložkami zlepeníc. Zlepenice sú hrubozrnné (klasty 2 – 30 cm), s prevládajúcim podielom tmelu. Valúny nie sú vytriedené, sú dobre opracované a sú zastúpené sedimentárnymi horninami (pieskovce, vápence) a menej aj vyvrelými horninami. V zlepeniciach sa vyskytujú aj bloky a balvany bielosivých organogénnych riasovo-koralových rifových vápencov. Hrúbka súvrstvia je 200 – 300 m. Je to súvrstvie v ktorom sú polymiktné zlepenice, pieskovce, ílovce, sklzové telesá a bloky rifových vápencov. Valúny zlepeníc sú prevažne dobre zaoblené, ale nevytriedené, o veľkosti 2 – 30 cm. Materiál je pestrý, sedimentárne horniny dominujú nad vyvrelými (4:1). Zastúpené sú rôzne typy pieskovcov a zlepeníc, dolomity a vápence, žuly, melafýry, kremité porfýry a kremenné ovaliaky. Vzhľadom na veľmi dobré zaoblenie valúnov vyvrelých hornín predpokladáme, že pochádzajú zo starších zlepeníc (napr. upohlavských). Základná hmota zlepeníc je drobovo-vápnitá, z hľadiska štruktúrneho je bazálna. Nad zlepenicami sú lavicovité pieskovce s obdobným zložením ako majú zlepenice. Hrúbka súvrstvia je 200 - 300 m.

Dotknuté územie je tvorené nasledujúcimi horninami:

Fluviálne sedimenty:

- **Litofaciálne nečlenené nívne hliny, alebo piesčité až štrkovité hliny dolinných nív a nív horských potokov** veku holocén (fhh), pričom ide o najmladšie a plošne najrozšírenejšie fluviálne sedimenty, vystupujúce v podobe dolinných nív (nivných terás) riek a potokov. Postglaciálne náplavy nivných sedimentov tvoria podstatnú časť jemnozrnného sedimentačného povrchového krytu piesčito-štrkového súvrstvia dnovej akumulácie riek, alebo len samostatnú výplň dno dolín v celom priečnom profile. V suchých úvalinovitých dolinách prechádzajú často kontinuálne do deluviálno-fluviálnych splachov. Nívne sedimenty väčších riek tvoria litofaciálne najpestrejšie laterálne i horizontálne sa meniace súvrstvie, čo sa prejavuje rýchlo sa meniacim mikroreléfom nív a komplikovanou stavbou i litofaciálnym zložením sedimentov. Na báze je súvrstvie tvorené zväčša sivými ílovitými hlinami (lokálne nahradenými sivozeleným ílovitým glejovým horizontom), ílovitými pieskami a smerom k aktívnemu toku aj resedimentovanými štrkami a pieskami vrchných polôh dnovej akumulácií. V hornej časti hĺn sa občas môžu vyskytovať nesúdržné drobné konkrécie CaCO_3 , prípadne nesúvislé tenké vápnité polohy. Na ílovitých hlinách a ostatných sedimentoch je v mnohých nivách sformovaný tmavosivý až čierny, humózný, horizont pochovanej nivnej pôdy. V nadloží tejto pôdy sú rozšírené litologicky pестrejšie, hlinité, prachovité a ílovité, humózne sedimenty nivnej fácie, ktoré sa vyznačujú najväčším plošným rozšírením a dominujú už aj v povrchovej stavbe nív menších tokov, kde však pribúda jemnopiesčitá zložka. Typickým znakom pre nívne sedimenty väčších tokov je výskyt karbonátov, ktoré sa nachádzajú hlavne vo forme mikrokongrécie, nodúl a úlomkov. Sfarbenie sedimentov vrchného horizontu je najčastejšie sivé, tmavosivé a hnedosivé. U menších tokov sú sedimenty tvorené vrstvenými, ílovitými sivohnedými nevápnitými nivnými hlinami, alebo piesčitými hlinami i pieskami, v spodnej časti s obsahom valúnov, alebo úlomkov hornín. U potokov vytekajúcich z pohorí a u ostatných horských potokov, kde absentuje dnová akumulácia, sú tieto sedimenty tvorené hrubšími hlinito - štrkovými až balvanovito - štrkovitými, alebo len piesčito - kamenitými málo vytriedenými a slabšie opracovanými akumuláciami v celom profile. V záveroch dolín sú už balvanovito-štrkovito-hlinité sedimenty prívalových vôd. Celková hrúbka nivných sedimentov hlavných tokov nie je rovnaká a pohybuje sa od 1,5 – 3 m, max. 4,5 m.

Proluviálne sedimenty:

- **Prevažne hliny a piesčité hliny s úlomkami hornín a zahlinenými štrkami v nivných náplavových kužeľoch** veku holocén (hšh). Holocénne proluviálne sedimenty vystupujú priebežne na celom území, spravidla v miestach zmien spádovej krivky menších tokov pri ich vyústení do nív väčších tokov. Tvoria ploché, morfológicky ťažšie rozoznateľné vejárovite sa rozširujúce výplavy, ktoré buď pokrývajú, alebo sa prstovite vkladajú do sedimentov nivného krytu. Formovanie nivných kužeľov sa začalo v neskorom glaciáli würmu, avšak podstatná časť telies bola dotvorená v období holocénu a sedimentačne je úzko spätá s formovaním nivného krytu. Na základe granulometrického zloženia majú uvedené kužele viaceré variety, všeobecne sú však tvorené komplexom nevytriedeného, chaoticky uloženého štrkovitého a hlinitého materiálu, na báze miestami s podielom neopracovanej horninovej drviny a s prímiesou preplavených hĺn. Obsahujú veľa hlinitej zložky (hlavne na povrchu) a od nivných sedimentov sa často odlišujú len vizuálne, prípadne prítomnosťou preplavených drobných úlomkov hornín, resp. drobných valúnov na povrchu. Distálne zóny kužeľov

sú často podmáčané a ich okolie v nivách je poznačené prítomnosťou hnilokalových hĺn. Materiál je odvápnenny, resp. slabo vápnitý. Hrúbka telies je premenlivá, no u plošne väčších kužeľov sa pohybuje medzi 3 - 6 m.

Deluviálno-proluviálne sedimenty:

- **Hlinité až hlinito-kamenité dejekčné kužele, lokálne s obsahom štrkov a pieskov** (dp) veku mladší pleistocén – holocén. Deluviálno-proluviálne sedimenty ronových kužeľov nachádzame priebežne na celom území Slovenska v pomerne početnom zastúpení, ale na malých plochách. Vystupujú v miestach vyústenia bočných suchých úvalín, úvalinovitých dolínok a výmoľov do nív väčších tokov. Na úpätiach pohorí, ale i priamo v pohoriach sú situované v miestach vyústenia suchých a občas prietočných dolín, výmoľov a žľabov do väčších dolín, alebo sú deponované na úpätiach strmých svahov. Morfologicky sa prejavujú ako strmšie až veľmi strmé výnosové kužele väčšinou menších rozmerov. Všetky kužele sú produktom sporadických, zväčša jarných privalových vôd, vynášajúcich soliflukčno-deluviálny a deluviálno-fluviálny materiál na krátku vzdialenosť. Kužele v oblasti sprašových pahorkatín sú tvorené prevažne hlinitým, hlinito- ílovitým až hlinito-piesčitým materiálom, prinášanom zväčša občasnými bahnotokmi a kalovými vodami. V ostatných častiach pahorkatín vnútrohorských kotlín a na úpätiach pohorí sa charakter sedimentov mení. Pri zakončeníach úvalín vedúcich zo starých kužeľov pleistocénu, zlepcov a štrkov neogénu, sú dejekčné kužele tvorené hlinito-štrkovitým, chaoticky uloženým materiálom a pri zakončeníach úvalín a dolín pohorí, sú tvorené hlinito-kamenitým, až hlinito-piesčito- kamenitým, taktiež chaoticky uloženým lokálnym úlomkovitým materiálom, prinášaným občasnými privalovými vodami. Okrem primárnych štrkov je materiál neopracovaný. V často strmých telesách kužeľov je možné objaviť zóny spláchnutých spraší bez prítomnosti úlomkov hornín, striedajúce sa so zónami piesčitými, resp. iba drobnoštrkovitými. Ich hrúbka sa pohybuje od 3 - 6 m.

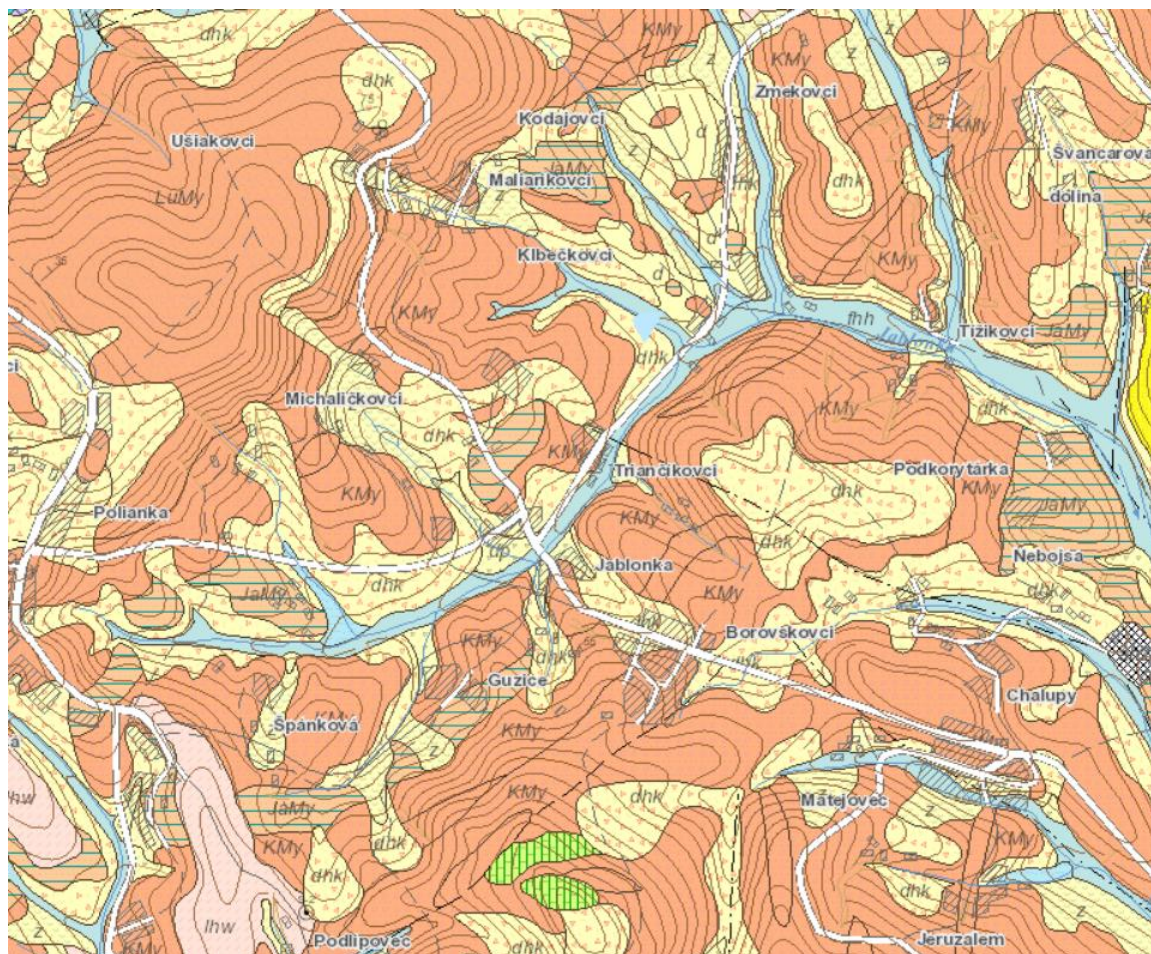
Deluviálne sedimenty:

- **Deluviálne sedimenty vcelku a to litofaciálne nerozlíšené svahoviny a sutiny** veku pleistocén - holocén (d). Ide o najčastejší a plošne i objemovo najrozšírenejší typ kvartérnych sedimentov. Do tejto skupiny sú zaradené tie sedimenty u ktorých nebolo v dôsledku častého striedania sa zrnitostných frakcií jednotlivých svahovín a sutín stanoviť reprezentačný litofaciálny typ. Z pravidla sa jedná o zmes deluviálno-soliflukčných svahovín a sutín od balvanovito-blokovitých, kamenitých, piesčito-kamenitých i piesčitých cez hlinito-kamenité a hlinito-piesčité až po výlučne hlinité polygenetické svahové hliny. Patria sem aj sedimenty, ktoré nebolo možné dostatočne odlíšiť z dôvodu malého areálu výskytu. Sedimenty sú vyvinuté na rozsiahlejších plochách vnútrohorských svahov, kde tvoria zriedkavo aj celé vnútrohorské pokryvy, ale najmä v dnách suchých dolín, resp. dolín s občasným tokom. V mape sú zaznamenané len hrúbky odhadom presahujúce 2 m.

Bradlové pásmo:

- **Paleogén bradlového pásma a myjavský paleogén - súvrstvie Jablonky (pieskovce, bridlice, červené ílovce)** (JaMy) veku stredný - mladší eocén. Ide o flyšové súvrstvie v ktorom sa striedajú pieskovce a sivé, jemne piesčité vápnité ílovce. Ílovce sú v miernej prevahe. Na viacerých miestach sa vyskytujú aj červené vápnité ílovce. Celková hrúbka súvrstvia je asi 300 m. Zaradili sme sem aj ojedinelý výskyt bridlic menilitového typu v obmedzenom rozsahu z myjavskej tehelne (Samuel 1972).

- **Paleogén bradlového pásma a myjavský paleogén - lubinské súvrstvie: detritické vápence, organogénne vápence, zlepenice, pieskovce, slieňovce (LuMy)** veku stredný paleocén - starší eocén. V rámci lubinského súvrstvia sa striedajú sivomodré detritické vápence, karbonatické zlepenice, pieskovce, sivé a sivohnedasté slieňovce s piesčitou prímесou a pelosideritovými konkréciami. Uprostred súvrstvia sa vyskytujú bloky (olistolity) svetlých sivohnedých organogénnych (biohermných) vápencov. Bohato zastúpená organická zložka je tvorená hlavne koralmi, koralinnými riasami, machovkami a foraminiferami. Hrúbka lubinského súvrstvia je 800 – 1000 m. Severne od Starej Turej vystupuje na povrch hrubé súvrstvie, v ktorom sa striedajú sivé piesčité slieňovce, detritické vápence, drobnozrnné zlepenice, pieskovce a slieňovce. V ílovcoch sa vyskytujú pelosideritové konkrécie. Okrem toho sú v súvrství nerovnomerne rozptýlené bloky organogénnych rífových (kambühelských) vápencov.
- **Brezovská krieda - vápence Širokého bradla: organodetritické a organogénne vápence, jemnozrnné zlepenice (SbK2m)** veku mladšia krieda. Sú to vrstvy organodetritických a organogénnych vápencov a drobnozrnných karbonátových zlepeníc. Hruboklastické vápence (kalcirudity) obsahujú úlomky starších vápencov a dolomitov. Organogénne úlomky majú hojné, ale nerovnomerné zastúpenie (20 – 60 %). V menšej miere sa vyskytujú rohovcové klasty a podradne aj kremene (do 3 %). Základná hmota je sparitová s obsahom organogénnych zvyškov (grainstone). Organické zvyšky zastupujú *Thalmanninella sp.*, *Orbitoides sp.*, *Textularia sp.*, *Siderolites sp.*, *Rotalia sp.*, miliolidné foraminifery, machovky, hrubostenné bivalvia, rudisti, krinoidy a bryozoa. V sivých (sivohnedo zvetrávajúcich) organodetritických vápencoch s orbitoidmi sa vyskytujú úlomky starších hornín (sivých slieňov až slieňovitých vápencov) aj organogénne úlomky, pričom ich percentuálne zastúpenie je premenlivé (rozlámané foraminifery *Orbitoides media* (D ORBIGNY), *Orbitoides tissoti* VREDEMBERG, *Pseudosiderolites vidali* (DOUVILLÉ), *Orbitoides apiculata gruenbachensis* PAPP (KÖHLER 1962)). Hrúbka súvrstvia je 80 - 100 m.

Vysvetlivky:

Fluviálne sedimenty:

 Litofaciálne nečlenené nivné hliny, alebo piesčité až štrkovité hliny dolinných nív a nív horských potokov) (fhh)

Proluviálne sedimenty:

 Prevažne hliny a piesčité hliny s úlomkami hornín a zahlinenými štrkami v nivných náplavových kužeľoch) (hsh)

Deluviálno-proluviálne sedimenty:

 Hlinité až hlinito-kamenité dejekčné kužele, lokálne s obsahom štrkov a pieskov (dp)

Deluviálne sedimenty:

 Deluviálne sedimenty vcelku a to litofaciálne nerozlíšené svahoviny a sutiny (d)

 Prevažne hlinito-kamenité (podradne piesčito-kamenité) svahoviny a sutiny (dhk)

Bradlové pásmo:

 Paleogén bradlového pásma a myjavský paleogén - Kravarikovské súvrstvie (zlepence, pieskovce) bradlového pásma (KMy)

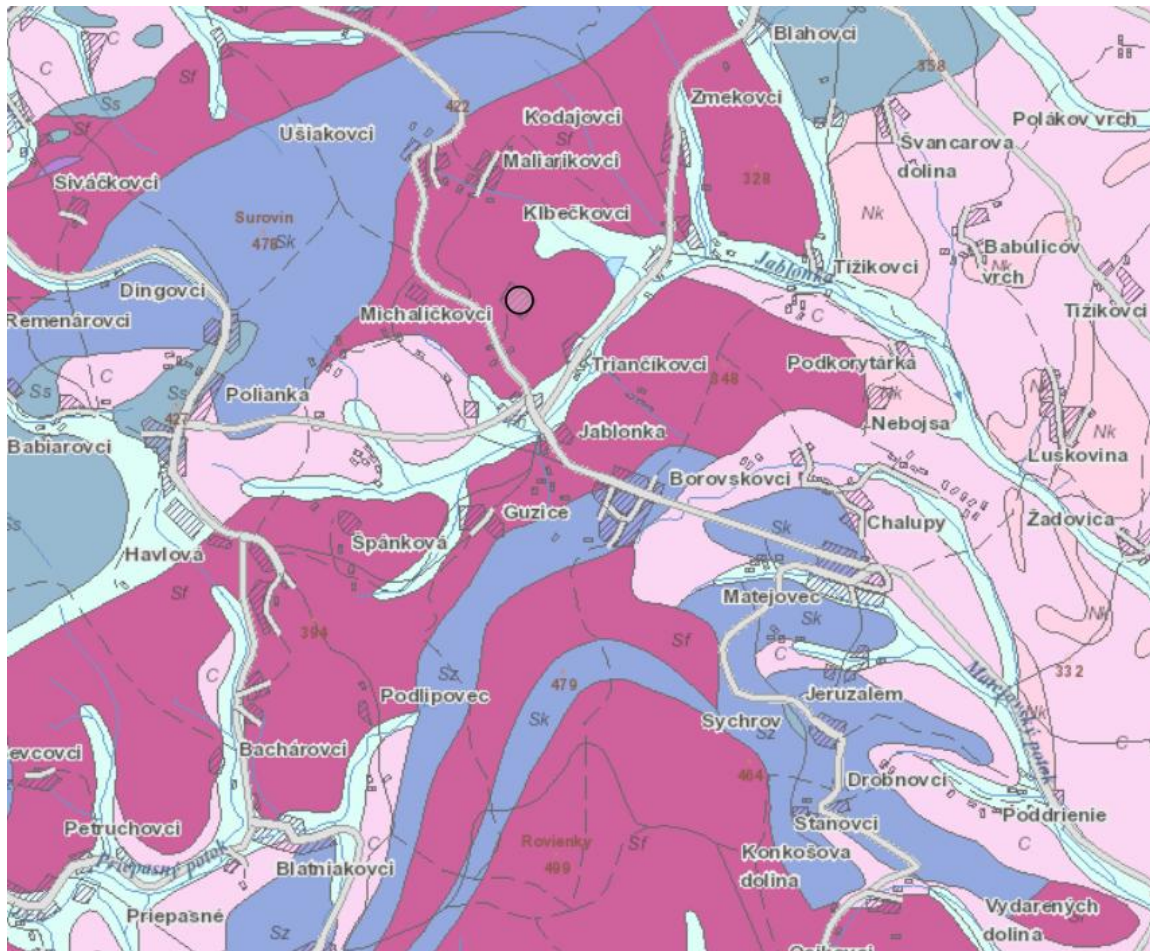
 Paleogén bradlového pásma a myjavský paleogén - súvrstvie Jablonky (pieskovce, bridlice, červené ilovce) (JaMy)

 Paleogén bradlového pásma a myjavský paleogén - lubinské súvrstvie: detritické vápence, organogénne vápence, zlepence, pieskovce, slieňovce (LuMy)

 Brezovská krieda - vápence Širokého bradla: organodetritické a organogénne vápence, jemnozrnné zlepence (SbK2m)

Podľa inžiniersko-geologickej rajonizácie (M. Hrašna, A. Klukanová, 2002) patrí dotknuté územie medzi formácie:

- kvartérnych sedimentov a to do inžiniersko-geologických rájónov náplavov horských tokov (Fh) a koluviálnych sedimentov (C),
- flyšovej a to do inžiniersko-geologických rájónov flyšoidných hornín (Sf) – aj v predmetnom území, karbonátových a klastických hornín (Sk), ílovcovo-vápencových hornín (Ss) a pieskovcovo-zlepencových hornín (Sz),
- molasovej a to do inžiniersko-geologického rájónu striedajúcich sa jemnozrnných až štrkovitých sedimentov (Nk).

Hrúbka kvartérneho pokryvu sa v dotknutom a predmetnom území pohybuje od 0 po 5 m.

Podľa metalogenetickej mapy Slovenskej republiky (J. Lexa, P. Bačo, M. Chovan, M. Petro, I. Rojkovič a M. Tréger, 2004) patrí dotknuté územie medzi:

- neogénno-kvartérne bazény a to spodnomiocénne sedimenty vnútroblúkových a zaoblúkových panví,
- vnútrokarpatské jednotky a to mezozoikum, konkrétne vrchnotriasové pestré bridlice, pieskovce, evapority a dolomity (karpatský keuper),
- vrchnokriedové a paleogénne panvy a to paleocénny až strednoeocénny flyš s blokmi rifových vápencov (myjavská a hričovská sukcesia) v predmetnom území a senónske sedimenty brezovskej a gosauskej skupiny,
- mezozoikum a paleogén pieninského bradlového pásma a to bradlá: jurské až spodnokriedové vápence, škvrnité, hľuznaté a rohovcové vápence, rádiolarity.

Z hľadiska neotektonickej stavby (J. Maglay et al., 1999) spadá dotknuté a predmetné územie do pozitívnej jednotky (pohorie), podsústavy Západné Karpaty, v ktorej sú pohybové tendencie tektonických blokov na úrovni malý až stredný zdvih a východná časť dotknutého územia do negatívnej jednotky (medzihorske kotliny), podsústavy Západné Karpaty, v ktorej sú pohybové tendencie tektonických blokov na úrovni veľmi malý pokles.

Tektonická charakteristika dotknutého územia je uvedená v nasledujúcej tabuľke (*kurzívou predmetné územie*).

základné tektonické členenie	<i>VNÚTORNÉ ZÁPADNÉ KARPATY</i>			<i>VONKAJŠIE ZÁPADNÉ KARPATY</i>
tektonická etapa	<i>NEOALPÍNSKE TEKTONICKÉ ŠTRUKTÚRY ZÁPADNÝCH KARPÁT</i>			
skupiny naložených formácií	<i>Formácie vnútorných Západných Karpát naložené na paleoalpínsku príkrovovú sústavu</i>			
naložené formácie	<i>Sedimentárne panvy s paleogénnou a vrchnokriedovou výplňou</i>		Sedimentárne panvy s neogénnou a kvartérnou výplňou	
typy naložených formácií	<i>extenzné / transtenzné panvy ?</i>		strižné panvy	
skupiny tektonických jednotiek				Neoalpínsky štruktúrne modifikované tektonické jednotky bradlového pásma z rozhrania vnútorných a vonkajších Západných Karpát
tektonické jednotky				DRIETOMSKÁ TEKTONICKÁ JEDNOTKA
popis	<i>paleogénne sedimenty myjavsko-žilinskej zóny (pribradlový paleogén)</i>	relikty sedimentov vrchnokriedových, pravdepodobne extenzných paniev	relikty strižnej transpresnej panvy (egenburg – karpát)	neoalpínsky štruktúrne prepracované paleoalpínske alebo mezoalpínske tektonické jednotky bradlového pásma: drietomská tektonická jednotka

Podľa tektonickej mapy podložia terciéru vnútorných Západných Karpát sa v dotknutom území nachádza vrchná krieda a paleogén v podloží (v predmetnom území), resp. vrchná krieda a paleogén na povrchu.

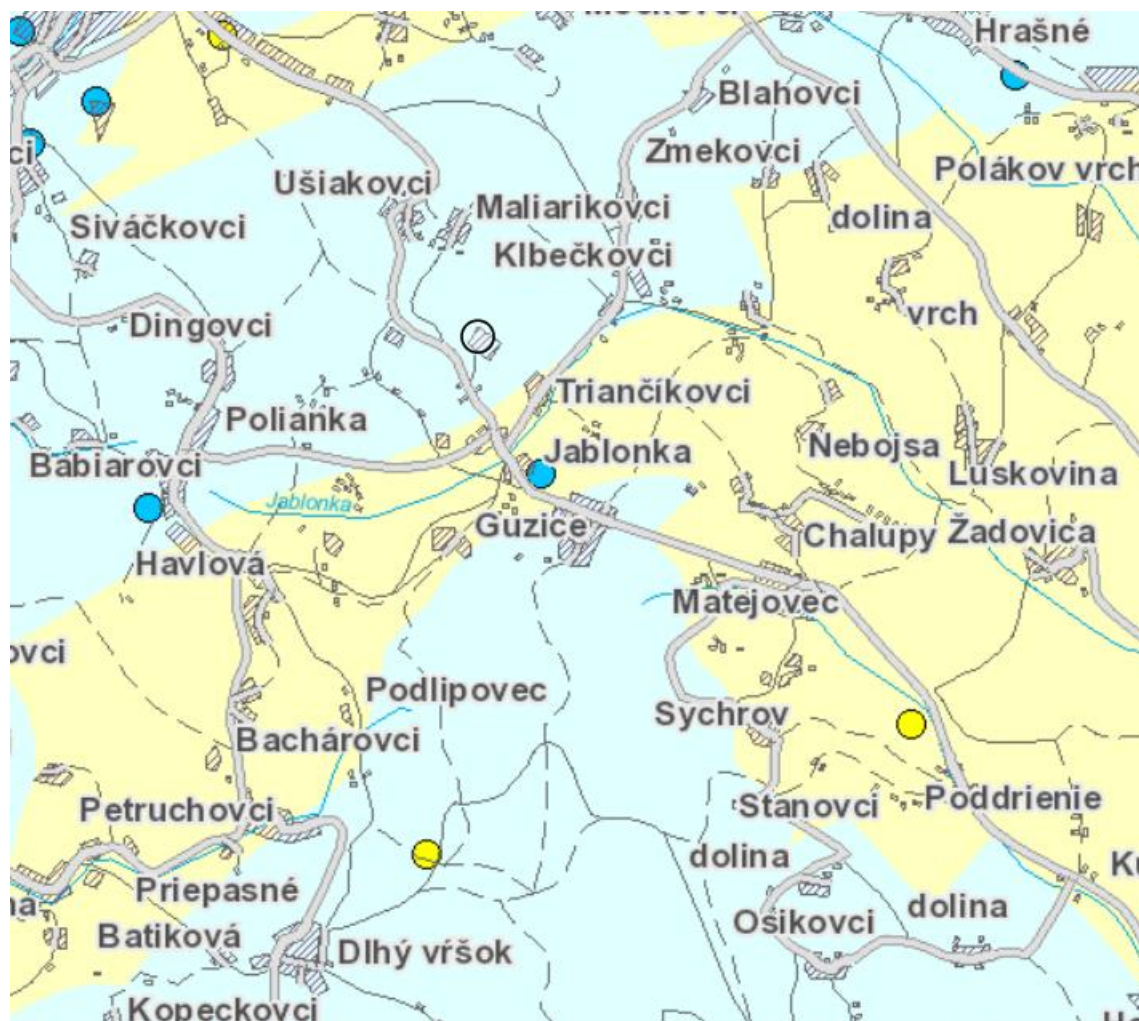
V dotknutom území sa z hľadiska zastúpenia základných geochemických typov hornín (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) vyskytujú ílovce (aj v predmetnom území) a v západnej časti vápence.

V dotknutom území sa nenachádza významná geologická lokalita (P. Liščák, M. Polák, P. Pauditš, I. Baráth, 2002).

Podľa prílohy A.2 STN 73 0036 Seizmické zaťaženia stavebných konštrukcií je dotknuté územie zaradené do 7° MSK-64. Seizmické ohrozenie v hodnotách špičkového zrýchlenia na skalnom podloží je podľa Atlasu krajiny SR (2002) viac ako 1,59 m.s⁻².

V dotknutom území sa nenachádzajú žiadne prieskumné územia, chránené ložiskové územia a dobývacie priestory.

Hodnota radónového rizika v dotknutom území je nízka (v predmetnom území) až stredná.

Vysvetlivky: nízke stredné

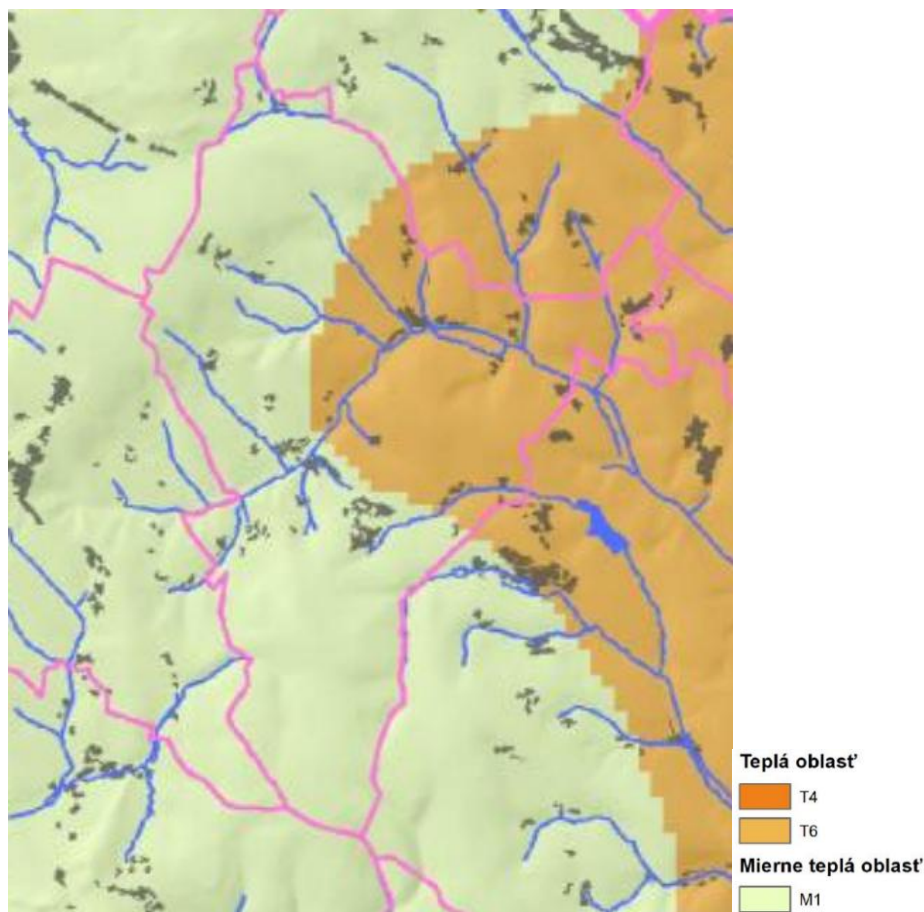
Klimatické pomery

Obec Jablonka sa nachádza v teplej oblasti (okrsok T6 - teplý, mierne vlhký, s miernou zimou január $> -3^{\circ}\text{C}$) a v mierne teplej oblasti (okrsok M1 - mierne teplý, mierne vlhký, s miernou zimou, pahorkatinový, január $> -3^{\circ}\text{C}$, júl $\geq 16^{\circ}\text{C}$, LD < 50).

Priemerná ročná teplota vzduchu v riešenom území v dlhodobom pozorovaní (obdobie rokov 1961-1990) sa pohybuje okolo $8-9^{\circ}\text{C}$, pričom dlhodobá priemerná teplota vzduchu v januári je $-3,1^{\circ}\text{C}$ a dlhodobá priemerná teplota v júli je $17,7^{\circ}\text{C}$. Priemerný počet vykurovacích dní v záujmovej oblasti (v dlhodobom pozorovaní 1961 - 1990) je 220 - 240 dní. Letných dní za to isté pozorované obdobie je 51 a mrazových dní 105 - stanica Myjava (Bochníček, O., Lapin, M., Soták, Š., Atlas krajiny SR 2002).

Priemerné ročné množstvo zrážok sa v riešenej oblasti pohybuje v rozmedzí 600-800 mm (dlhodobý priemer 1961 - 1990, Faško, P., Šťastný, P., in Atlas krajiny SR, 2002). Priemerné množstvo zrážok v júli v dlhodobom priemere je 60 - 80 mm a v januári 40 - 60 mm (zdroj: Atlas krajiny SR, 2002, priemer v rokoch 1961 - 1991). Počet dní so snehovou pokrývkou sa v dlhodobom priemere (obdobie rokov 1961 - 1990) v riešenej oblasti pohybuje v rozmedzí 60 - 80 dní s priemernou výškou 11,9 cm (Faško, P., Handžák, Š., Šrámková, N., in Atlas krajiny SR, 2002).

V dotknutom území prevláda severné až severozápadné prúdenie. Priemerná maximálna rýchlosť vetrov dosahuje 16,7 m/s, v nárazoch 33 až 42 m/s. Najčastejšie sa silné vetry vyskytujú v zime a na jar. Priemerná rýchlosť vetra sa v danej oblasti pohybuje v rozmedzí 4 až 6 m/s.

Dotknuté územie sa nachádza v klimatickogeografickom type horská klíma, teplá (Kočický, D. - Ivanič, B.: Klimatickogeografické typy [online]. Bratislava: Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, 2014. Dostupné na internete: <http://apl.geology.sk/temapy>) vid'. ich charakteristika v nasledujúcej tabuľke.

kód klimaticko-geografického typu	7
klimaticko-geografický typ	horská klíma
klimaticko-geografický subtyp	teplá
dolný interval priemerných januárových teplôt v °C	-5
horný interval priemerných januárových teplôt v °C	-2
dolný interval priemerných júlových teplôt v °C	19,5
horný interval priemerných júlových teplôt v °C	17,5
dolný interval amplitúdy priemerných mesačných teplôt v °C	21
horný interval amplitúdy priemerných mesačných teplôt v °C	23
dolný interval ročného úhrnu zrážok v mm	600
horný interval ročného úhrnu zrážok v mm	800
suma teplôt 10° a viac	2400 až 2900

Pomery teploty vzduchu sú vyhodnotené na základe dlhodobých pozorovaní na meteorologickej stanici v Myjave. Táto stanica leží v okrese Myjava, v Myjavskej pahorkatine v nadmorskej výške približne 347 m n. m. Priemerná ročná teplota vzduchu má na meracej stanici Myjava hodnotu 8,7 °C. Najteplejšími mesiacmi sú jún, júl a august zatiaľ čo najchladnejšími mesiacmi sú december, január a február. Priemerné mesačné

(ročné) teploty vzduchu (°C) za obdobie 1961 – 2010 na klimatologickej stanici Myjava uvádza nasledujúca tabuľka.

Názov stanice	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Myjava	-2,4	-0,5	3,3	8,7	14,1	17,9	19,6	18,9	14,2	8,7	3,5	-1,1	8,7

Zdroj: Databáza Klimatologických charakteristik SHMÚ

Priemerné ročné teploty sa v okrese Myjava pohybujú od najnižších 6,47 °C až po najvyšších 10,09 °C. Takmer na celom území okresu sa priemerné ročné teploty pohybujú od 8 do 9 °C. Priemerné ročné teploty menšie ako 8 °C sa vyskytujú prevažne na severe v Bielych Karpatoch. Najvyššie priemerné ročné teploty sa vyskytujú v Myjavskej pahorkatine na východe okresu v okolí obcí Kostolné a Krajné.

Priemerný ročný úhrn zrážok sa v okrese pohybuje od minima 624 mm až po maximálnych 1 075 mm. Najnižšie priemerné ročné úhrny zrážok v okrese sa vyskytujú hlavne v Myjavskej pahorkatine. K najväčším úhrnom zrážok dochádza na severovýchode v Bielych Karpatoch. Z nasledujúcej tabuľky môžeme pozorovať ročné prerozdelenie chodu zrážok počas roka. Priemerný ročný úhrn zrážok je najväčší na stanici Košariská s hodnotou 727 mm. Najmenší priemerný ročný úhrn zrážok 653 mm je na stanici Krajné. Najchudobnejšie na zrážky sú mesiace január, február, marec, apríl a október, zatiaľ čo najviac zrážok sa vyskytuje v mesiacoch máj, jún, júl a august.

Názov stanice	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Brezová pod Bradlom	45,8	51,1	48,3	45,1	72,6	79,6	75,2	60,6	64,7	47,2	59,8	62,3	712
Košariská	48,9	52,0	48,5	46,1	71,8	80,5	72,9	63,4	62,7	51,2	63,2	66,1	727
Krajné	43,5	46,9	41,9	40,4	65,8	72,1	63,8	58,5	59,8	46,5	55,7	58,4	653
Turá Lúka	44,4	45,8	46,3	43,4	66,5	82,1	70,4	63,8	61,8	45,3	55,2	57,2	682
Vrbovce	41,9	45,2	50,1	46,7	76,0	82,3	83,0	65,8	60,1	45,5	56,1	57,3	710

Zdroj: Databáza Klimatologických charakteristik SHMÚ

Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou sa pohybuje na území okresu Myjava od minima 46 dní až po maximum 87 dní. Najmenej dní so snehovou pokrývkou je na východe v Myjavskej pahorkatine. Najviac dní sa snehová pokrývka vyskytuje v Bielych Karpatoch na severovýchode okresu. Z nasledujúcej tabuľky je vidieť priemerný mesačný (ročný) počet dní so snehovou pokrývkou na staniách v okrese Myjava. Najviac dní v roku so snehovou pokrývkou, 62,9, bolo nameraných na staniách Košariská. Najmenej dní so snehovou pokrývkou, 48, bolo nameraných na stanici Krajné. Najväčší počet dní so snehovou pokrývkou bol na území okresu v januári.

Názov stanice	XI	XII	I	II	III	IV	Rok
Brezová pod Bradlom	3,3	11,8	16,7	15,9	6,0	0,3	53,4
Košariská	3,9	12,8	18,8	18,3	9,9	0,4	62,9
Krajné	2,7	10,8	16,3	13,3	5,1	0,4	48,0
Vrbovce	3,6	12,2	17,0	15,7	6,4	0,3	54,5

Zdroj: Databáza Klimatologických charakteristik SHMÚ

Prevládajúce prúdenie vzduchu na území okresu Myjava je západné. V závislosti od podmienok reliéfu sa lokálne mení smer prúdenia. Priemerné rýchlosti vetra stúpajú v závislosti od rastúcej nadmorskej výšky a od zmeny orientácie reliéfu od 2,9 m.s⁻¹ v chránených polohách na juhu okresu do 5 m.s⁻¹, na vrcholoch hrebeňoch Bielych Karpát (Klimatický atlas Slovenskej republiky, 2015).

Priemerná ročná oblačnosť sa na území okresu Myjava pohybuje v rozsahu od 59,4 % až po 62,6 %. Najväčšia priemerná oblačnosť sa vyskytuje na severe až severovýchode okresu v Bielych Karpatoch a tiež na juhu v Malých Karpatoch zatiaľ čo najnižšia v strede okresu v Myjavskej pahorkatine. Priemerný ročný počet jasných dní sa pohybuje v rozsahu 47 až 56 dní. Priemerný ročný počet zamračených dní pohybuje od 118 do 136 dní. (Klimatický atlas Slovenskej republiky, 2015).

S ohľadom na pravdepodobný budúci vývoj klímy je aj pre oblasť Myjavy potrebné počítať s dôsledkami globálnej zmeny klímy. Prejavujú sa miernym nárastom priemerných teplôt, poklesom zrážkových úhrnov (vrátane snehovej pokrývky) a relatívnej vlhkosti vzduchu. Pravdepodobné je prehlbovanie extrémov (intenzívnych zrážok a povodní na jednej strane a dlhotrvajúcich suchých období na druhej strane). Predpokladané je aj zvýraznenie a predĺženie suchých období v teplej časti roka so sprievodným poklesom prietokov riek a pôdnej vlhkosti. Ďalším faktorom sú zvýšené koncentrácie prízemného ozónu, ktoré negatívne vplyvajú na zdravotný stav lesných ekosystémov, úrody poľnohospodárskych plodín a zdravotný stav obyvateľov.

Podľa identifikácie stupňov ohrozenia zmenou klímy na úrovni samospráv Slovenskej republiky (delenie obcí do desiatich úrovní rizík negatívnych dôsledkov klimatickej zmeny) sa obec Jablonka nachádza v 5. stupni v dôsledku ohrozenia horúčavami, 2. stupni v dôsledku ohrozenia suchom a v 2. stupni ohrozenia v dôsledku zrážok (IEP, 2023).

Vodné pomery

Hydrogeologické pomery v dotknutom území sú podmienené geologickou stavbou územia, tektonickým porušením, geomorfologickými, hydrologickými a klimatickými pomermi územia, resp. morfológiou reliéfu a množstvom zrážok, odtoku a výparu.

Z pohľadu zaradenia dotknutého územia medzi hlavné hydrogeologické regióny (P. Malík a J. Švasta, 2002) sa dotknuté územie nachádza v rajóne NM 044 Neogén až krieda Myjavskej pahorkatiny juhozápadne od bradlového pásma, ktorého určujúcim typom priepustnosti je medzizrnová priepustnosť (v predmetnom území), PM 042 Paleogén a mezozoikum bradlového pásma východnej časti Bielych Karpát a severnej časti Myjavskej pahorkatiny, ktorého určujúcim typom priepustnosti je krasová a krasovo-puklinová priepustnosť a PM 043 Paleogén a mezozoikum bradlového pásma západnej časti Bielych Karpát, ktorého určujúcim typom priepustnosti je puklinová priepustnosť.

V rajóne NM 044 Neogén až krieda Myjavskej pahorkatiny juhozápadne od bradlového pásma v zmysle vodohospodárskej bilancie SR za rok 2023 stanovené využiteľné množstvá podzemných vôd v hodnote 125,33 l.s⁻¹, pričom v uvedenom roku sa z nich využívalo 14,36 l.s⁻¹ a bilančný stav rajónu bol hodnotený ako dobrý.

Bilančná tabuľka vodohospodárskej bilancie množstva podzemnej vody za rok 2023 vo vyššie uvedenom rajóne je uvedená v nasledujúcich tabuľkách.

NM 044 Neogén až krieda Myjavskej pahorkatiny juhozápadne od bradlového pásma

Povodie: Morava 4-13-03 Plocha: 242,70 km² Kategória preskúmanosti: P1
Váh 4-21-09
4-21-10

Využiteľné množstvá podzemných vôd: 125,33 l.s⁻¹ (0-42,52-82,31-0-0/0-0,5-0-0)

Odber (2023): 14,36 l.s⁻¹ účel využitia: (13,16-0-0,79-0,41-0-0-0)
Odber (2022): 14,24 l.s⁻¹ účel využitia: (12,63-0-1,2-0,41-0-0-0)
nárast / úbytok k aktuálnemu roku: 0,12 l.s⁻¹ Bilančný stav: dobrý

Poznámka: Využiteľné množstvá podľa protokolov KKZZ č. 20/2005, 235/2017, 242/2018, 349/2018, 452/2020, 735/2022, 759/2023, 762/2023

Subrajón povodia Moravy

Plocha: 115,70 km²
Bilančný profil: 1760 Myjava - Jablonica
Využiteľné množstvá podzemných vôd: 77,52 l.s⁻¹ (0-15,67-61,35-0-0/0-0,5-0-0)
Odber: 6,99 l.s⁻¹
Bilančný stav: dobrý

Názov lokality	Okres	Využiteľné množstvá			Zhodnotenie využívania			Poznámka
		Kat.	Množstvo (l.s ⁻¹)	Kvalita	Odber (l.s ⁻¹)	Využit.	Bilančný stav	
1. Prietrž	SE	C	5,99	O	0,00	V2	dobrý	
2. Osuské - Jablonica	SE	C	27,02	B	0,00	V2	dobrý	
3. Žriedlová dolina - Brezová pod Bradlom - Prieasné	MY, SE	B	13,57	B	6,27	V2	dobrý 5,54	
		C	20,64	O		V2, V4		
		II.	0,50					
4. Hradište pod Vrátnom	SE	C	3,88	O	0,00	V2	dobrý	
5. Košariská	MY	C	0,31	O	0,00	V2	dobrý	
6. Podbranč	SE	B	2,10	B	0,72	V2	dobrý 7,79	
		C	3,51					

Subrajón povodia Váhu

Plocha: 115,70 km²
Bilančný profil: 4480 Váh - VN Slňava pod
Využiteľné množstvá podzemných vôd: 47,81 l.s⁻¹ (0-26,85-20,96-0-0/0-0-0-0)
Odber: 7,37 l.s⁻¹
Bilančný stav: dobrý

Názov lokality	Okres	Využiteľné množstvá			Zhodnotenie využívania			Poznámka
		Kat.	Množstvo (l.s ⁻¹)	Kvalita	Odber (l.s ⁻¹)	Využit.	Bilančný stav	
7. Kostolné - Vaďovce - Hrušové	MY, NM	B	10,90	V		V1	dobrý 20,98	ukazovatele zvýšené
		C	14,27	O	1,20	V2		
8. Lubina	NM	B	1,89	O	1,41	V2	dobrý 3,95	
		C	3,68					
9. Krajné	MY	B	11,06	V		V1	dobrý 4,69	
		C	2,11	O	2,81	V2		
10. Stará Turá	NM	B	3,00	V,B	1,95	V2	uspokojivý 2,00	
		C	0,90					

V rajóne PM 042 Paleogén a mezozoikum bradlového pásma východnej časti Bielych Karpát a severnej časti Myjavskej pahorkatiny boli v zmysle vodohospodárskej bilancie SR za rok 2023 stanovené využiteľné množstvá podzemných vôd v hodnote 112,84 l.s⁻¹, pričom v uvedenom roku sa z nich využívalo 33,65 l.s⁻¹ a bilančný stav rajónu bol hodnotený ako dobrý.

Bilančná tabuľka vodohospodárskej bilancie množstva podzemnej vody za rok 2023 vo vyššie uvedenom rajóne je uvedená v nasledujúcich tabuľkách.

PM 042 Paleogén a mezozoikum bradlového pásma východnej časti Bielych Karpát a severnej časti Myjavskej pahorkatiny

Povodie: Váh 4-21-08 Plocha: 407,90 km² Kategória preskúmanosti: P3
4-21-09

Využiteľné množstvá podzemných vôd: **112,84 l.s⁻¹** (0-44,34-0-0/15,5-20-33-0)

Odber (2023): **33,65 l.s⁻¹** účel využitia: **(30,50-0-0-3,15-0-0-0)**
Odber (2022): 31,45 l.s⁻¹ účel využitia: (27,95-0-0-3,50-0-0-0)
nárast / úbytok k aktuálnemu roku: 2,20 l.s⁻¹ Bilančný stav: dobrý

Poznámka: Využiteľné množstvá podľa protokolov KKZZ č. 355/2018, 378/2019, 567/2021, 581/2021, 619/2021, 789/2023

VH 10 - čiastkový rajón paleogénu

Plocha: 217,60 km²
Bilančný profil: 4488 Váh - VN Sĺňava pod
Využiteľné množstvá podzemných vôd: 51,76 l.s⁻¹ (0-19,16-0-0/9,4-10-13,2-0)
Odber: 15,65 l.s⁻¹
Bilančný stav: uspokojivý

Názov lokality	Okres	Využiteľné množstvá			Zhodnotenie využívania			Poznámka
		Kat.	Množstvo (l.s ⁻¹)	Kvalita	Odber (l.s ⁻¹)	Využit.	Bilančný stav	
1. Bzince pod Javorinou - Lubina	NM	B	18,36	V	7,92	V1	uspokojivý 2,32	ukazovatele zvýšené
2. Horná a Dolná Súča	TN	I.	9,40	O	6,85	V3	dobrý 3,52	baktérie, Fe, NO ₄ , NO ₂
		II.	7,20	V				
		III.	7,50	N				
3. Ivanovce	TN	B	0,80	V	0,00	V1	dobrý	
rozptýlené lokálne zdroje	TN, NM	II.	2,80	O	0,88	V3		ukazovatele zvýšené
		III.	5,70					

VH 20 - čiastkový rajón mezozoika bradlového pásma SV časti

Plocha: 56,10 km²
Bilančný profil: 4488 Váh - VN Sĺňava pod
Využiteľné množstvá podzemných vôd: 10,00 l.s⁻¹ (0-0-0-0/0-10-0-0)
Odber: 1,86 l.s⁻¹
Bilančný stav: dobrý

Názov lokality	Okres	Využiteľné množstvá			Zhodnotenie využívania			Poznámka
		Kat.	Množstvo (l.s ⁻¹)	Kvalita	Odber (l.s ⁻¹)	Využit.	Bilančný stav	
4. Hrabovka	TN	II.	8,00	N	0,44	V2	dobrý 18,18	Mn, dusičnany, fyz.vlastnosti, hyg. závadnosť

5. Dolná Súča	TN	II.	2,00	O	1,42	V2	napätý 1,41	
---------------	----	-----	------	---	------	----	-------------	--

VH 30 - čiastkový rajón mezozoika bradlového pásma JZ časti

Plocha: 134,20 km²
Bilančný profil: 4488 Váh - VN Sĺňava pod
Využiteľné množstvá podzemných vôd: 51,08 l.s⁻¹ (0-25,18-0-0/6,1-0-19,8-0)
Odber: 16,14 l.s⁻¹
Bilančný stav: uspokojivý

Názov lokality	Okres	Využiteľné množstvá			Zhodnotenie využívania			Poznámka
		Kat.	Množstvo (l.s ⁻¹)	Kvalita	Odber (l.s ⁻¹)	Využit.	Bilančný stav	
6. údolie Chocholnice	TN	B	16,80	B	6,16	V2	uspokojivý 3,05	baktérie
7. Moravské Lieskové	NM	I.	2,00		0,00	V2	dobrý	Fe, Mn, Baktérie NO ₃
		III.	6,40	V, F, CA				
8. Bzince pod Javorinou - Lubina	NM	I.	2,50	V	1,67	V3	dobrý 5,03	
		III.	5,90					
9. Bošáca	NM	B	1,99	V	2,28	V4	uspokojivý 2,19	
		III.	3,00	O				
10. Haluzice	NM	B	0,52	V	3,94	V1	havarijný 0,13	biolog. ukazovatele zvýšené
11. Stará Turá	NM	B	5,60	V	0,00	V1	dobrý	dezinfekcia
12. Drietoma	TN	B	0,27	V	1,55	V1	havarijný 0,17	
rozptýlené lokálne zdroje	NM, TN	I.	1,60	O	0,54	V4		
		III.	4,50					

V rajóne PM 043 Paleogén a mezozoikum bradlového pásma západnej časti Bielych Karpát boli v zmysle vodohospodárskej bilancie SR za rok 2023 stanovené využiteľné množstvá podzemných vôd v hodnote 39,90 l.s⁻¹, pričom v uvedenom roku sa z nich využívalo 1,59 l.s⁻¹ a bilančný stav rajónu bol hodnotený ako dobrý.

Bilančná tabuľka vodohospodárskej bilancie množstva podzemnej vody za rok 2023 vo vyššie uvedenom rajóne je uvedená v nasledujúcich tabuľkách.

PM 043 Paleogén a mezozoikum bradlového pásma západnej časti Bielych Karpát

Povodie: Morava 4-13-02 Plocha: 255,40 km² Kategória preskúmanosti: P4
4-13-03

Využiteľné množstvá podzemných vôd: 39,90 l.s⁻¹ (0-1,6-0-0-0/0,7-1,8-35,8-0)

Odber (2023): 1,59 l.s⁻¹ účel využitia: (1,42-0-0,01-0-0-0-0,16)
Odber (2022): 1,38 l.s⁻¹ účel využitia: (1,20-0-0,01-0-0-0-0,17)
nárast / úbytok k aktuálnemu roku: 0,21 l.s⁻¹ Bilančný stav: dobrý

Poznámka: Využiteľné množstvá podľa protokolov KKZZ 372/2019, 452/2020

MA 10 - čiastkový rajón paleogénu

Plocha: 238,30 km²
Využiteľné množstvá podzemných vôd: 37,08 l.s⁻¹ (0-1,28-0-0-0/0,2-1,8-33,8-0)
Odber: 1,20 l.s⁻¹
Bilančný stav: dobrý
Bilančný profil: 1760 Myjava - ústie
Využiteľné množstvá podzemných vôd: 16,30 l.s⁻¹ (0-0-0-0-0/0,2-1,8-14,3-0)
Odber: 0,19 l.s⁻¹
Bilančný stav: dobrý

Názov lokality	Okres	Využiteľné množstvá			Zhodnotenie využívania			Poznámka
		Kat.	Množstvo (l.s ⁻¹)	Kvalita	Odber (l.s ⁻¹)	Využit.	Bilančný stav	
1. Myjava - Stará Myjava	MY	I.	0,20	O	0,00	V3	dobrý	baktérie
		II.	0,20	O				
		III.	10,50	O,B				
2. Podbranč	SE	II.	1,60	O	0,19	V3	dobrý	28,42
		III.	3,80	O				

Bilančný profil: 2020 Teplica - ústie
Využiteľné množstvá podzemných vôd: 12,28 l.s⁻¹ (0-1,28-0-0-0/0-0-11-0)
Odber: 0,72 l.s⁻¹
Bilančný stav: dobrý

Názov lokality	Okres	Využiteľné množstvá			Zhodnotenie využívania			Poznámka
		Kat.	Množstvo (l.s ⁻¹)	Kvalita	Odber (l.s ⁻¹)	Využit.	Bilančný stav	
3. Vrbovce - Sobotište	MY,SE	B	1,28	V	0,72	V4	dobrý	17,06 koliform. bakt., postačuje dezinf.
		III.	11,00	O				

Bilančný profil: 1360 Morava - Brodské
Využiteľné množstvá podzemných vôd: 8,50 l.s⁻¹ (0-0-0-0-0/0-0-8,5-0)
Odber: 0,29 l.s⁻¹
Bilančný stav: dobrý

Názov lokality	Okres	Využiteľné množstvá			Zhodnotenie využívania			Poznámka
		Kat.	Množstvo (l.s ⁻¹)	Kvalita	Odber (l.s ⁻¹)	Využit.	Bilančný stav	
4. Zlatnícka dolina	SI	III.	3,70	V	0,00	V2	dobrý	
5. Kostolnica	SI	III.	2,50	V	0,00	V2	dobrý	
rozptýlené lokálne zdroje	SI	III.	2,30	O	0,29	V3		

MA 20 - čiastkový rajón mezozoika bradlového pásma

Plocha: 17,10 km²
Bilančný profil: 1760 Myjava - Jablonica
Využiteľné množstvá podzemných vôd: 2,82 l.s⁻¹ (0-0,32-0-0-0/0,5-0-2-0)
Odber: 0,39 l.s⁻¹
Bilančný stav: dobrý

Názov lokality	Okres	Využiteľné množstvá			Zhodnotenie využívania			Poznámka
		Kat.	Množstvo (l.s ⁻¹)	Kvalita	Odber (l.s ⁻¹)	Využit.	Bilančný stav	
6. Podbranč	SE	I.	0,50		0,39	V2	dobrý	6,41
		III.	2,00	O				
7. Turá Lúka	MY	B	0,32	B	0,00	V2	dobrý	

V zmysle Vodného plánu Slovenska sa v dotknutom území nachádzajú:

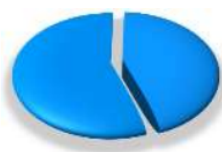
- útvare podzemnej vody v predkvartérnych sedimentoch SK2000900F Puklinové podzemné vody Myjavskej pahorkatiny (plocha: 127,100 km²; dominantné zastúpenie kolektora: striedanie pieskovcov a ílovcov (flyš), slieňovce a zlepenice; priepustnosť kolektora: puklinová); chemický stav útvaru podzemných vôd je hodnotený ako dobrý a kvantitatívny stav útvaru podzemných vôd je hodnotený ako dobrý (v predmetnom území);

SK2000900F Útvar puklinových podzemných vôd Myjavskej pahorkatiny

plocha: 127,100 km²

Využiteľné množstvá podzemných vôd – presnosť ich stanovenia v útvare podzemnej vody

■ vysoká presnosť a zabezpečenosť, kategórie A, B, C, C1, C2
schvaľovací proces podľa zákona 569/2007 Z. z. (protokol)
■ ■ ■ nižšia presnosť, kategórie I, II, III, odhad

LOKALITY
STAV KRITICKÝ

0

LOKALITY
HAVARIJNÝ

0

využiteľné množstvá spolu (2023) = 47,81 l.s⁻¹

transformované využiteľné množstvá spolu (2023) = 44,67 l.s⁻¹

miera presnosti a zabezpečenia využitelných množstiev (2023) = 93,42 %

odber podzemných vôd v útvare (2023) = 7,37 l.s⁻¹

podiel využívania podzemných vôd = 16,50 %

- útvare podzemnej vody v predkvartérnych sedimentoch SK2001800F Puklinové podzemné vody západnej časti flyšového pásma a podtatranskej skupiny (plocha: 4 451,705 km²; dominantné zastúpenie kolektora: striedanie pieskovcov a ílovcov (flyš), slieňovce, pieskovce, bridlice a zlepenice; priepustnosť kolektora: puklinová); chemický stav útvaru podzemných vôd je hodnotený ako dobrý a kvantitatívny stav útvaru podzemných vôd je hodnotený ako zlý (3 lokality s kritickým bilančným stavom a 2 lokality s havarijným bilančným stavom);

SK2001800F Útvar puklinových podzemných vôd západnej časti flyšového pásma a Podtatranskej skupiny

plocha: 4451,705 km²

Využiteľné množstvá podzemných vôd – presnosť ich stanovenia v útvare podzemnej vody

■ vysoká presnosť a zabezpečenosť, kategórie A, B, C, C1, C2
schvaľovací proces podľa zákona 569/2007 Z. z. (protokol)
■ ■ ■ nižšia presnosť, kategórie I, II, III, odhad

LOKALITY
STAV KRITICKÝ

2

LOKALITY
HAVARIJNÝ

2

využiteľné množstvá spolu (2023) = 1654,84 l.s⁻¹

transformované využiteľné množstvá spolu (2023) = 1210,90 l.s⁻¹

miera presnosti a zabezpečenia využitelných množstiev (2023) = 73,17 %

odber podzemných vôd v útvare (2023) = 249,87 l.s⁻¹

podiel využívania podzemných vôd = 20,64 %

- útvare podzemnej vody v predkvartérnych sedimentoch SK2000700F Puklinové podzemné vody západnej časti flyšového pásma (plocha: 253,848 km²; dominantné zastúpenie kolektora: striedanie pieskovcov a ílovcov (flyš); priepustnosť kolektora: puklinová); chemický stav útvaru podzemných vôd a kvantitatívny stav útvaru podzemných vôd je hodnotený ako dobrý;

SK2000700F Útvar puklinových podzemných vôd západnej časti flyšového pásma

plocha: 253,848 km²

Využiteľné množstvá podzemných vôd – presnosť ich stanovenia v útvare podzemnej vody

■ vysoká presnosť a zabezpečenosť, kategórie A, B, C, C1, C2
schvaľovací proces podľa zákona 569/2007 Z. z. (protokol)

■ nižšia presnosť, kategórie I, II, III, odhad

LOKALITY
STAV KRITICKÝ

0

LOKALITY
HAVARIJNÝ

0

využiteľné množstvá spolu (2023) = 39,9 l.s⁻¹

transformované využiteľné množstvá spolu (2023) = 13,73 l.s⁻¹

miera presnosti a zabezpečenia využitelných množstiev (2023) = 34,41 %

odber podzemných vôd v útvare (2023) = 1,59 l.s⁻¹

podiel využívania podzemných vôd = 11,58 %

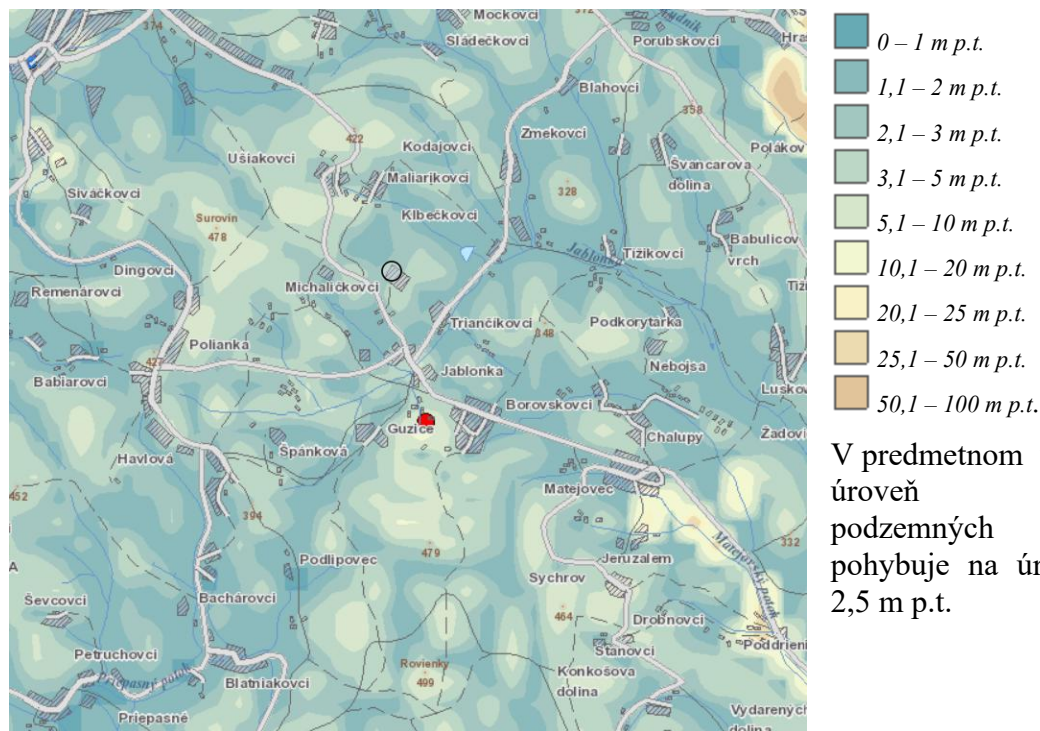
Nasledujúce tabuľky uvádzajú hydrogeologickú charakteristiku podzemných vôd v dotknutom území.

index	Ib	IIIa
typ zvodnenca 1	zvodnenie s prevažne medzizrnovým typom priepustnosti (prevažne nespevnené sedimenty)	menšie zvodnenie s medzizrnovým alebo puklinovým typom priepustnosti alebo oblasti s takmer žiadnymi množstvami podzemnej vody
typ zvodnenca 2	priestorovo obmedzené alebo nespojité hydrogeologicky vysoko produktívne zvodnenie, alebo rozsiahle a stredne produktívne zvodnenie	menšie zvodnenie s obmedzenými množstvami podzemných vôd miestneho významu
litogeochemia	piesky	ílovce
sedimentačné prostredie	morské	nerozlíšené
popis	komplex morských sedimentov tvorený karbonátovými zlepcami a pieskovecami, priepustnosť puklinová až puklinovo-pórová	flyšové striedanie pieskovcov a ílovcov s prevahou pieskovcov (v brezovskej depresii i zlepcov a organogénnych vápencov), priepustnosť prevažne puklinová, hlavne v pripovrchovej zóne
index	IIIa	IIIb
typ zvodnenca 1	menšie zvodnenie s medzizrnovým alebo puklinovým typom priepustnosti alebo oblasti s takmer žiadnymi množstvami podzemnej vody	menšie zvodnenie s medzizrnovým alebo puklinovým typom priepustnosti alebo oblasti s takmer žiadnymi množstvami podzemnej vody
typ zvodnenca 2	menšie zvodnenie s obmedzenými množstvami podzemných vôd miestneho významu	oblasti s takmer žiadnymi množstvami podzemných vôd
litogeochemia	ílovce	zlepence
sedimentačné prostredie	nerozlíšené	nerozlíšené
popis	polymiktné zlepence (paleogén brezovskej depresie), priepustnosť prevažne puklinová	v brezovskej depresii súvrstvie slieňov, pieskovcov a zlepencov, podradne vápencov (K3), slabé zvodnenie pieskovcov a zlepencov, ako celok prakticky nepriepustné kompl. sed. s prev. ílovcov a menším zast. slieňovcov, pieskovcov, slieňov a rôz. litol. typov vápen. (organodetr., organogén., celistv. a slienitých), prev. T3-K1 až T3-K2, v brad. pás. i T3-K3, priep. väčš. slabá, pukl. až nepriep., hl. podz. v. prev*

Vyššie spomenuté faktory formujúce režim podzemných vôd záujmového územia samozrejme podmieňujú i smery prúdenia podzemných vôd. Výsledný smer prúdenia je podmienený vplyvom vodných tokov a ich celoročným režimom hydraulickej spojitosti s podzemnými vodami. K infiltrácii do územia dochádza za vysokých stavov, za nízkych stavov povrchových tokov podzemné vody v užšej i v širšej pririekovej zóne sú drénované. Za pririekovými zónami na režime podzemných vôd sa najviac podieľajú zrážky a výpar.

Prietočnosť a hydrogeologická produktivita je v dotknutom nízka ($T < 1 \cdot 10^{-4} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$) až mierna ($T = 1 \cdot 10^{-4} - 1 \cdot 10^{-3} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$) (v predmetnom území).

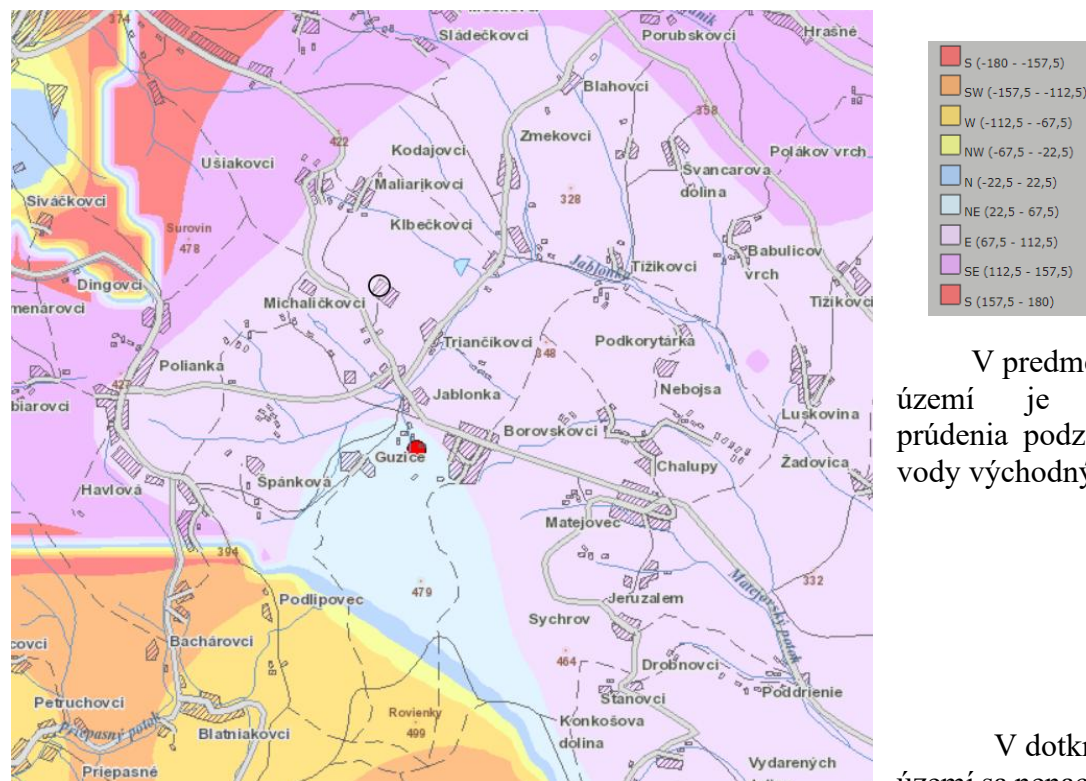
Úroveň hladiny podzemných vôd znázorňuje nasledujúca mapa (Zdroj: GIB-GES [online]. Bratislava: Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, 2013. Dostupné na internete: <http://apl.geology.sk/gibges>).

V predmetnom území sa úroveň hladiny podzemných vôd pohybuje na úrovni cca 2,5 m p.t.

Generálny smer prúdenia podzemnej vody je smerom k vodným tokom.

Smery prúdenia podzemných vôd znázorňuje nasledujúci obrázok (Zdroj: GIB-GES [online]. Bratislava: Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, 2013. Dostupné na internete: <http://apl.geology.sk/gibges>).

V predmetnom území je smer prúdenia podzemnej vody východný.

V dotknutom území sa nenachádza

chránená vodohospodárska oblasť a ani pásmo hygienickej ochrany.

Dotknuté územie spadá do základného povodia rieky Morava ako aj Váh, pričom územím obce Jablonka pretekajú vodné toky ako Zemanovský potok, Jablonka, Matejovský potok a bezmenné periodické a neperiodické vodné toky. V predmetnom území sa nenachádza vodný tok.

Jablonka (tok III. rádu; ID toku: 4-21-09-1585; SKV0043 a SKV0044; dĺžka: 32,80 km (z toho umelo upravený dolný tok od Čachtíc po ústie meria 9,4 km), plocha povodia 204,328 km²) je pravostranný prítok Váhu. Pramení v Myjavskej pahorkatine, na katastrálnom území obce Polianka, východne od jej zastavaného územia v nadmorskej výške približne 340 m n. m. v lese. Od prameňa tečie najprv na krátkom úseku na východ, stáča sa na severovýchod, z lesa vyteká do polí, preteká ústredím obce Jablonka, pričom pod obcou sa postupne výrazným oblúkom (smerujúcim k severu) stáča k juhovýchodu a pri osade Kubečkovci priberá ľavostranný Zemanovský potok. Pokračuje smerom na juhovýchod a asi 0,8 km severne od obce Krajné sa otáča takmer priamo na juh. Ďalej preteká územím obce Krajné, popri osadách Luskovica a Žadovica na ľavom brehu, južne od osady Mitalovec sa znovu stáča a JJV smerom tečie zastavaným územím Krajného. Južne od zastavaného územia obce priberá významný pravostranný prítok, Matejovský potok, rozširuje svoje koryto, opäťovne sa oblúkom stáča a pokračuje severovýchodným smerom. Pri osade Podvrch priberá ľavostranný Rudník a ďalej tečie po hranici Malých Karpát. Koryto potom utvára niekoľko zákrut, preteká cez obec Hrachovište, kde zľava priberá svoj najvodnatejší prítok, Trstie. Za obcou sa hlboko vrezáva do masívu Čachtických Karpát, ktoré preteká výrazným oblúkom. Na nasledujúcom úseku Jablonka prúdi cez polia k obci Višňové, za Višňovým tečie popri železničnej trati Nové Mesto nad Váhom – Veselí nad Moravou pozdĺž úpätia vrchu Kačis (401 m n. m.), pri ktorom sa opäť otáča na juhovýchod a priteká do obce Čachtice. Kým tečie obcou Višňové, popod

Čachtický hrad vypínajúci sa na pravom brehu, utvára kaňonovitú Višňovskú dolinu, ktorou preteká viac menej na sever. Následne sa veľkým oblúkom stáča na juhovýchod a pokračuje Čachtickou dolinou. Ďalej opúšťa Čachtické Karpaty a vstupuje do Podunajskej pahorkatiny, kde preteká obcou Čachtice. Neďaleko centra obce sa vodný tok rozvetvuje, pričom ľavé rameno (hlavný tok) pokračuje juhovýchodným smerom ako Čachtický kanál a pravé rameno smerom na juh pod názvom Dubová. V Čachticiach tečie Jablonka pozdĺž ulice Niva, preteká popod most na železničnej trati, pokračuje popri Hviezdoslavovej ulici a pri ulici Osloboditeľov opúšťa zastavané územie obce. Trasa Jablonky sa vo vzdialenosti asi 1,3 km za Čachticami v poliach zatača smerom na juh a ďalej, približne 2 km západne od okraja zastavaného územia obce Brunovce sa pri rkm 3,4 otáča na juhovýchodovýchod, preteká popod mosty na železničnej trati a štátnej ceste č. I/61 a pri severovýchodnom okraji Hornej Stredy ústi do derivačného Biskupického kanála tečúceho súbežne s Váhom v nadmorskej výške cca 166 m n. m.. Jej pravostranné prítoky sú od osady Boháčovci, prítok prameniáci východne od osady Guzice, prítok z osady Kubíkovci, Matejovský potok, prítok z osady Švehlová a ľavostranné prítoky z JV úpätia Surovín (478,3 m n. m.), prítok od osady Michaličkovci, potok prameniáci južne od osady Sládečkovci, Zemanovský potok, potok prameniáci pri osade Skalkovci, Rudník, Trstie, Hovädský jarok. Vo viacerých kartografických dielach sa za hlavný tok považuje Matejovský potok a horný tok Jablonky po sútoku s ním sa potom označuje ako Korytárka, ktorá je tak považovaná za ľavostranný prítok Jablonky. Priemerné mesačné a extrémne prietoky v $\text{m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ na vodomernej stanici Čachtice v rkm 9,83 uvádza nasledujúca tabuľka.

6470	Stanica: Čachtice	Tok: Jablonka					Staničenie: 9,83			Plocha: 163,15				
Qm		0,446	0,609	0,512	0,538	0,557	0,224	0,112	0,129	0,075	0,082	0,342	0,812	0,369
Qmax 2023	5,578	Def/Mes/Hod: 17.05.11					Qmin 2023	0,062	Def/Mes: 04.01					
Qmax 1961-2022	41,250	12.09.14 - 2014					Qmin 1961-2022	0,002	19.08 - 2022					

Nasledujúca tabuľka uvádza úpravy vodného toku Jablonka.

Názov vodného toku	ID číslo vodného toku	Úprava vodného toku			Vybudovaná ochranná hrádza / protipovodňová línia			
					pravý breh		ľavý breh	
		začiatok [rkm]	koniec [rkm]	návrhový prietok	začiatok [rkm]	koniec [rkm]	začiatok [rkm]	koniec [rkm]
Jablonka	4-21-09-1585	0	9,94	$Q_{\text{max},50}$	2,2	8,67	2,2	8,67
		9,94	10,14					
		13,39	14,94					
		16,84	18,44					
		21,14	21,29					
		21,422	21,6		–	–	–	–
		21,6	22,95					
		25	27,945					
		27,945	28,559					
		28,595	33,098					

Podľa máp povodňového rizika je územie obce Jablonka (v blízkosti samotného toku Jablonka), mimo predmetné územie, ohrozované povodňovými stavmi na toku Jablonka.

Stupne povodňovej aktivity vo vodomernej a vodočetnej stanici Čachtice v rkm 9,83 na toku Jablonka uvádza nasledujúca tabuľka.

Stanica	rkm [km]	Vodné stavy určené pre stupne povodňovej aktivity		
		I. stupeň	II. stupeň	III. stupeň
Vodný tok	P	[cm]	[cm]	[cm]
	[km ²]	[m n. m.]	[m n. m.]	[m n. m.]
Čachtice	9,83	130	200	280
Jablonka	163,15			

Zmysle prílohy č. 1 vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov je vodný tok Jablonka zaradený medzi vodohospodársky významné vodné toky.

Matejovský potok (ID toku: 4-21-09-1674; plocha povodia: 15,180 km²; dĺžka: 7,69 km; SKV0470) je 7,8 km dlhý vodný tok a pravostranný prítok Jablonky. Pramení v obci Jablonka pri osade Borovskovci a následne tečie na SV, podteká cestu Matejovec – Jablonka, pri osade Horniáčkovci sa stáča na východ, preteká osadou Chalupy na území obce Matejovec a napája Vodnú nádrž Matejovec, z ktorej vyteká a smeruje na JV až východ, preteká popod cestu III/1203, preteká osadou Podrienie a južne od osady Svinova a po podtečení cesty č. III/1261 v lokalite Podprehora sa stáča SV a vteká do obce Krajné, kde ústi do Jablonky.

Zemanovský potok je 2,8 km dlhý vodný tok a ľavostranný prítok Jablonky. Pramení v lokalite Zemani. Najskôr tečie smerom na východ, následne sa stáča na JV a preteká osadou Kodajovci a stáča sa na juh a pri osade Klbečkovci ústi do Jablonky.

Významné vodné plochy na území obce Jablonka sa nenachádzajú, menšia vodná plocha sa nachádza SV od situovania navrhovanej činnosti na bezmennom ľavostrannom prítoku Jablonky.

Z hľadiska odtokových pomerov (Šimo, Zaťko, in Atlas SSR 1980) patria miestne vodné toky do vrchovinno-nížinného typu s dažďovo-snehovým typom režimu odtoku (akumulácia vôd v decembri až januári, vysoká vodnosť vo februári až apríli (maximálna v marci), s výrazným podružným zvýšením prietokov koncom jesene a začiatkom zimy a s najnižšími prietokmi v septembri. Priemerný špecifický (elementárny) odtok z územia je 5 až 10 l.s⁻¹.km⁻², v malý elementárny odtok (tzv. jednodenná voda) z územia je 0,5 až 1,0 l.s⁻¹.km⁻² a maximálny elementárny odtok (storočná voda) z územia je 0,4 až 1,0 m³.s⁻¹.km⁻². V súvislosti s odtokovými pomermi je potrebné poznamenať, že približne posledných 20 rokov sú v Európe zaznamenané pomerne výrazné klimatické zmeny, ktoré sú sprevádzané celkovým znížením odtoku so zvýraznením extrémov (minimálnych a maximálnych stavov).

Ochranné pásma vodných tokov (od brehovej čiary, resp. vzdušnej päty) predstavujú minimálne 6 m od brehovej čiary vodohospodársky významného toku.

Z hľadiska vodných zdrojov v dotknutom území nie je zaznamenaný výskyt prameňov ani pramenných oblastí.

V dotknutom území sa nachádzajú ochranné pásma vodných tokov, pobrežné pozemky a inundačné územie vodných tokov pretekajúcich obcou Jablonka.

Podľa NV SR č. 174/2017 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti v znení NV SR č. 62/2022 Z. z., ktorým sa mení NV SR č. 174/2017 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti nie je územie obce Jablonka zaradené medzi zraniteľné oblasti.

Zdroje geotermálnej vody sa v obci Jablonka nenachádzajú. Hustota povrchového tepelného toku v dotknutom území sa pohybuje od 60 do 70 mW.m⁻². V dotknutom území sa nenachádza ani zdroj minerálnych vôd. Dotknuté územie sa nenachádza v perspektívnej oblasti alebo štruktúre geotermálnych vôd.

Na území obce Jablonka sa nenachádza žiadne územie s významnou prirodzenou akumuláciou povrchových a podzemných vôd, tzn. územie chránenej oblasti prirodzenej akumulácie vôd, resp. chránená vodohospodárska oblasť, pričom v dotknutom území sa nenachádzajú vodárenské zdroje pre hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.

Pôdne pomery

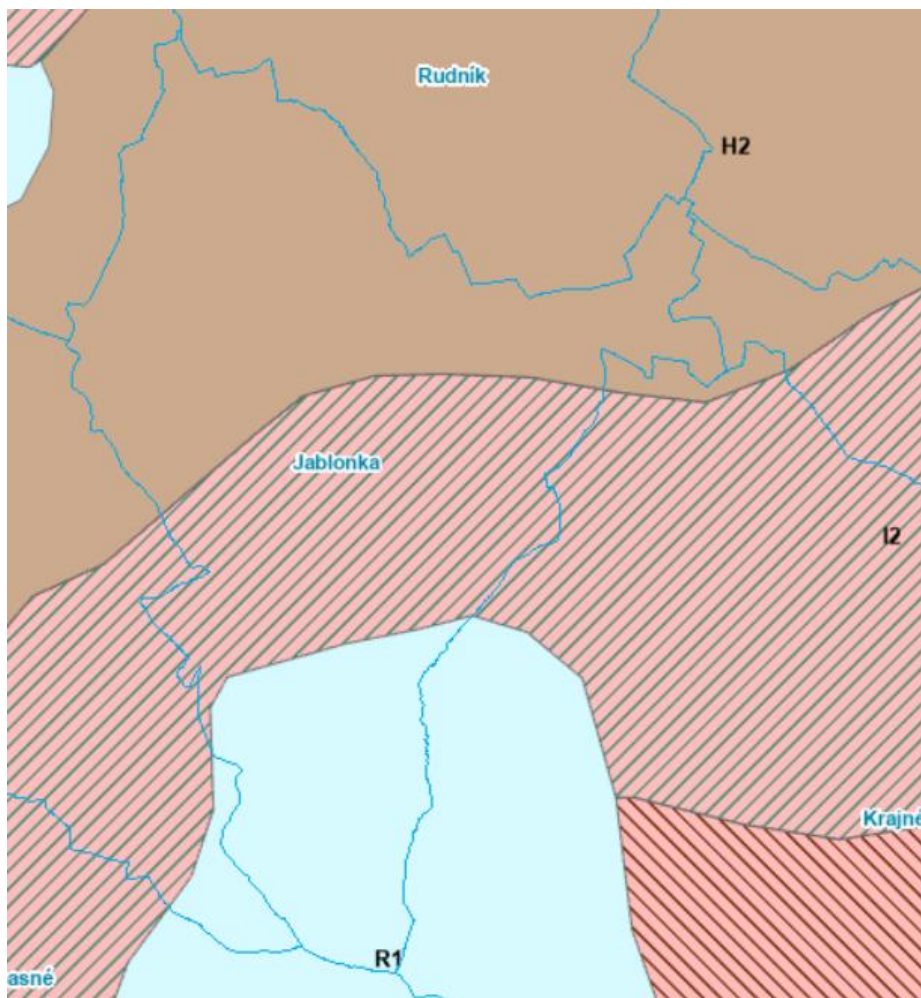
Vývoj pôd je výrazne ovplyvňovaný všetkými prvkami fyzicko-geografického prostredia (substrátom, reliéfom, klímou, vodou, rastlinstvom a živočíšstvom) sprevádzaný zložitými chemickými, fyzikálnymi a biologickými procesmi ale aj antropogénnymi zásahmi do pôdy.

Pôdny typ je základnou identifikačnou jednotkou morfogenetickú i agronomickej kategorizácie pôd. Zahŕňa skupinu pôd charakterizovanú rovnakou stratigrafiou pôdneho profilu, tzn. určitou kombináciou diagnostických horizontov, ako výsledok kvalitatívne špecifického typu pôdotvorného procesu, ktorý sa vyvíjal a vyvíja v rovnakých hydrotermických podmienkach pod približne rovnakou vegetáciou. V rozložení pôdnych typov sa prejavuje vplyv podzemnej a povrchovej vody.

Prevládajúcimi pôdnymi typmi v dotknutom území sú:

- luvizeme (I2), luvizeme modálne, kultizemné a pseudoglejové zo sprašových hĺn, sprievodne rendziny zo zvetralín pevných karbonátových hornín,
- rendziny (R1), rendziny a kambizeme rendzinové, sprievodné litozeme modálne karbonátové, lokálne rendziny sutinové; zo zvetralín pevných karbonátových hornín,

- kambizeme (H2), kambizeme modálne a kultizemné nasýtené, sprievodne kambizeme pseudoglejové; zo zvetralín pieskovcovo-ílovcových hornín (flyš).

Podrobnejšia charakteristika vyššie uvedených pôdných typov:

- Luvizeme modálne, kultizemné a pseudoglejové (kultizemné pseudoglejové) zo sprašových hĺn, sprievodne rendziny zo zvetralín pevných karbonátových hornín. Pôdy s prevažne ochrickým A -horizontom, slabo kyslé až neutrálne, zrnitostne stredne ťažké, hlboké s prímiesou skeletu s rôznym obsahom karbonátov. Ide o prevažne orné pôdy, menej trávne porasty a lesné pôdy. Limitujúce faktory pôdnej úrodnosti sú textúrna diferenciácia pôdneho profilu, hrúbka a kvalita humusového horizontu. Potenciálne degradačné procesy sú erózia a utlačanie pôd. Nároky na ochranu a zlepšenie pôdných vlastností sú optimálne využívanie pôd, vrátane protieróznych osevných postupov.
- Rendziny a kambizeme rendzinové (kultizemné rendzinové), sprievodné litozeme modálne karbonátové, lokálne rendziny sutinové; zo zvetralín pevných karbonátových hornín. Pôdy so Ac - Cc, alebo A - Bv - Cc stavbou profilu, s neutrálnou pôdnou reakciou a karbonátovým A - horizontom, často značne skeletnaté. Ide o lesné pôdy, trvalé trávne porasty, menej orné pôdy. Limitujúce faktory pôdnej úrodnosti sú prevažne plytký pôdny profil a značná skeletnatosť. Potenciálne degradačné procesy sú čiastočne vodná erózia. Nároky na ochranu a zlepšenie pôdných vlastností sú optimálny spôsob využívania pôdy s ohľadom na hĺbku pôdy.

- Kambizeme modálne a kultizemné nasýtené, sprievodne kambizeme pseudoglejové (kultizemné pseudoglejové); zo zvetralín pieskovcovo-ílovcových hornín (flyš). Pôdy s ochrickým A -horizontom a kambickým Bv -horizontom, zrnitostne prevažne stredne ťažké, so slabo kyslou až kyslou pôdnou reakciou, skeletnaté, stredne hlboké až hlboké. Ide o orné pôdy, trvalé trávne porasty a lesné pôdy. Limitujúce faktory pôdnej úrodnosti sú svahovitosť a skeletnatosť. Potenciálne degradačné procesy sú vodná erózia a zosuvy. Nároky na ochranu a zlepšenie pôdných vlastností sú optimálna štruktúra osevu, na exponovaných polohách zachovanie pôvodného rastlinného krytu.

Skupina pôd iniciálnych:

- **Regozeme** (v starších klasifikáciách: mačinové pôdy) sú pôdy so svetlým (ochrickým) humusovým horizontom, ktorý sa vyvíja z viatych pieskov, ílov, slieňov, alebo zo spraší. Veľmi často sú tieto pôdy na miestach, kde boli eróziou úplne odstránené pôvodné pôdy. Rozlišujú sa podľa zrnitosti pôdneho profilu a sú silikátovej alebo karbonátovej variety.
- **Fluvizeme** (v starších klasifikáciách: nivné pôdy) sa vyskytujú prevažne v nivách vodných tokov, ktoré sú, alebo donedávna boli ovplyvňované záplavami a kolísaním hladiny podzemnej vody. Majú svetlý (ochrický) humusový horizont. Najdôležitejšie subtypy používané pri hodnotení pôd sú: kultizemné (orané) vo variete: karbonátové a glejové subtypy (s vysokou hladinou podzemnej vody a glejovým G-horizontom).
- **Rankre** sú pôdy so silikátovým prevažne tmavým A-horizontom vo variete nasýtená a kyslá. Prítomnosť skeletu v profile je 50 – 75 %. Kultizemný subtyp sa vyskytuje zriedka.

Skupina pôd rendzinových:

- **Rendziny** sú charakteristické pôdy vyvinuté z vápencov a dolomitov, väčšinou stmavým (molickým) humusovým A-horizontom, pod ktorým je karbonátový substrát, so skeletnosťou obvykle nad 30 %.

Skupina pôd molických:

- **Černozeme** sú pôdnym typom s tmavým (molickým) humusovým A-horizontom vyvinutým prevažne zo spraší a zo starších terasovaných sedimentov, kde už nedochádza k záplavám. V niektorých územiach vzniká aj zo sprašových hĺn. Vyskytujú sa v subtypoch: kultizemné (orané) vo variete: karbonátové, hnedozemné s náznakmi luvického B-horizontu, čiernicové s oxidačnými znakmi glejového horizontu (prechodný subtyp k čiernicam).
- **Čiernice** (v starších klasifikáciách: lužné pôdy) sú pôdy s tmavým (molickým) humusovým A-horizontom, vyskytujúce sa prevažne v nivách vodných tokov, menej na terasovaných lokalitách, ktoré sú ovplyvnené vyššou hladinou podzemnej vody. Hlavné subtypy sú: kultizemné (orané), vo variete: karbonátové, černozemné (prechodný subtyp k černozemiam), glejové s glejovými redukčnými znakmi, ako aj zasolené subtypy.

Skupina pôd ilimerických:

- **Hnedozeme** sú pôdy vyvinuté prevažne zo spraší, alebo sprašových hĺn s tenkým svetlým (ochrickým) humusovým horizontom a výrazným B-horizontom, ktorý vznikol translokáciou a akumuláciou ílových častíc. Na väčšine územia neobsahujú v pôdnom profile skelet. Hlavné subtypy: kultizemné (orané), luvizemné (s výraznejším nahromadením ílu v B-horizonte), pseudoglejové (so sezónnym povrchovým

prevlhčením). Objavuje sa varieta erodovaná, u ktorej sa humusový horizont vytvoril preoraním časti B-horizontu.

- **Luvizeme** (v starších klasifikáciách: ilimerizované pôdy) sú pôdy vyvinuté prevažne zo sprašových a polygenetických hlien steným svetlým (ochrickým) humusovým horizontom, väčšinou aj s eluviálnym (vylúhovaným horizontom) a s hlbokým B-horizontom, ktorý vznikol akumuláciou ílu. Subtypy: kultizemné (orané) a pseudoglejové (s výraznejším prevlhčením pôdneho profilu).

Skupina pôd hnedých:

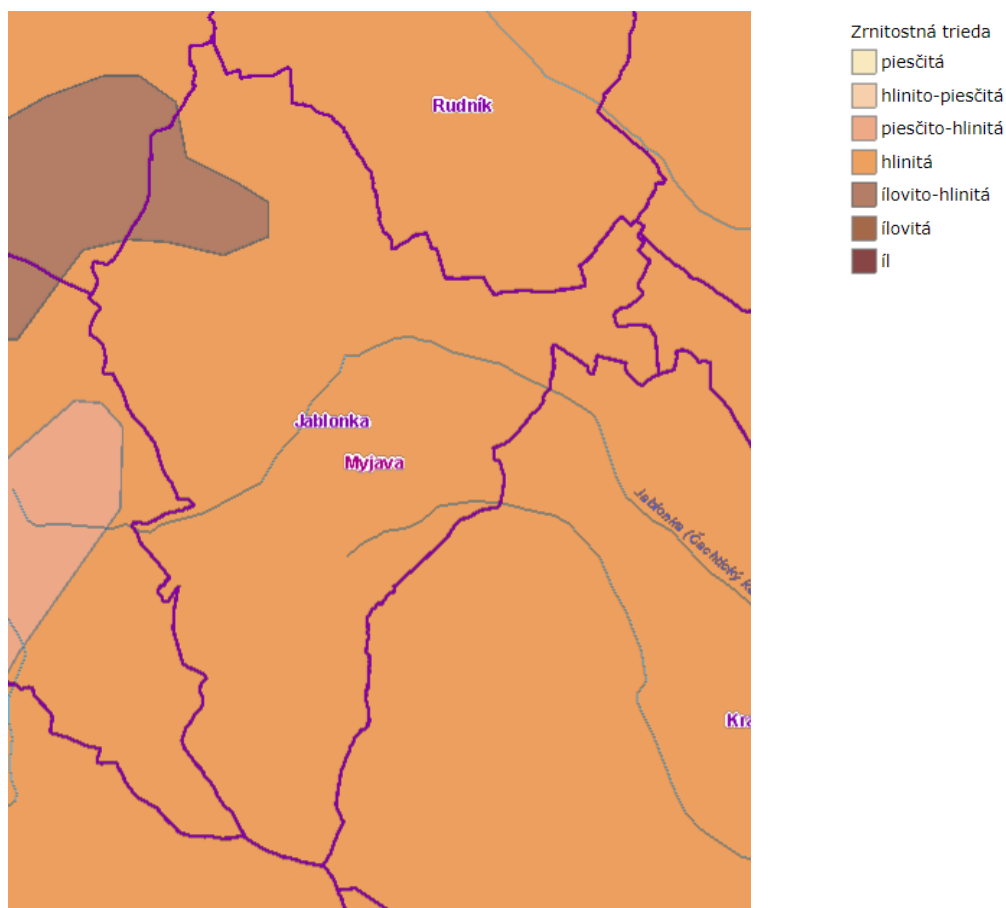
- **Kambizeme** (v starších klasifikáciách: hnedé pôdy) sú pôdy s rôzne hrubým humusovým horizontom, pod ktorým je B-horizont vnútro pôdneho zvetrávania. Pôdotvorné substráty obsahujú rôzny, zväčša však vyšší obsah skeletu. Najčastejšie subtypy: kultizemné (orané), (vyskytujúce sa vo varietách: nasýtené a kyslé), luvizemné (v časti B-horizontu s akumuláciou ílu) a pseudoglejové (s výrazným oglejením v B-horizonte).

Skupina pôd antropických

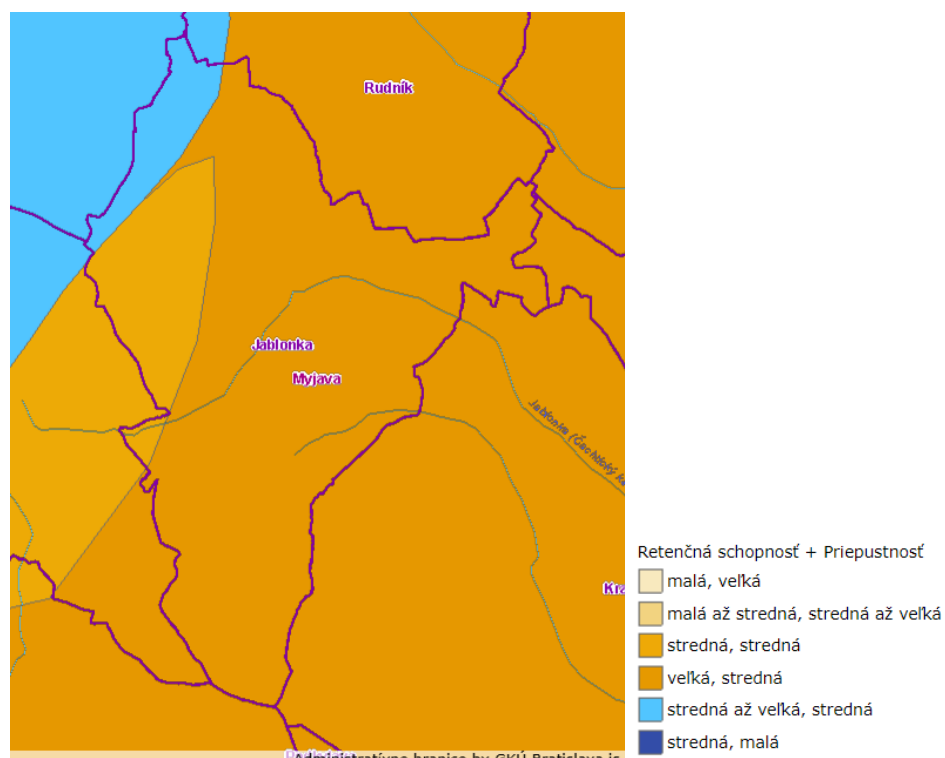
- **Kultizeme** sú pôdy výrazne pretvorené ľudskou činnosťou do hĺbky viac ako 0,35 m od povrchu rigolovaním (hlbokým kyprením a kultivačným premiešaním profilu) a lokálne aj výstavbou terás. Sú to pôdy hlboko preorávané - vinice, sady, záhrady a chmeľnice.
- **Antrozeme** (v sústave BPEJ sa neuvádzajú) sú iniciálne pôdy vzniknuté premiestnením antropogénnych materiálov rôzneho pôvodu v hrúbke nad 35 cm. Ide o pôdy vzniknuté rekultivačnými zásahmi na územiach výrazne ovplyvnených človekom (urbanizované, priemyselné, dopravné a banské územia).

Vlhkostný režim dotknutých pôd je mierne vlhký.

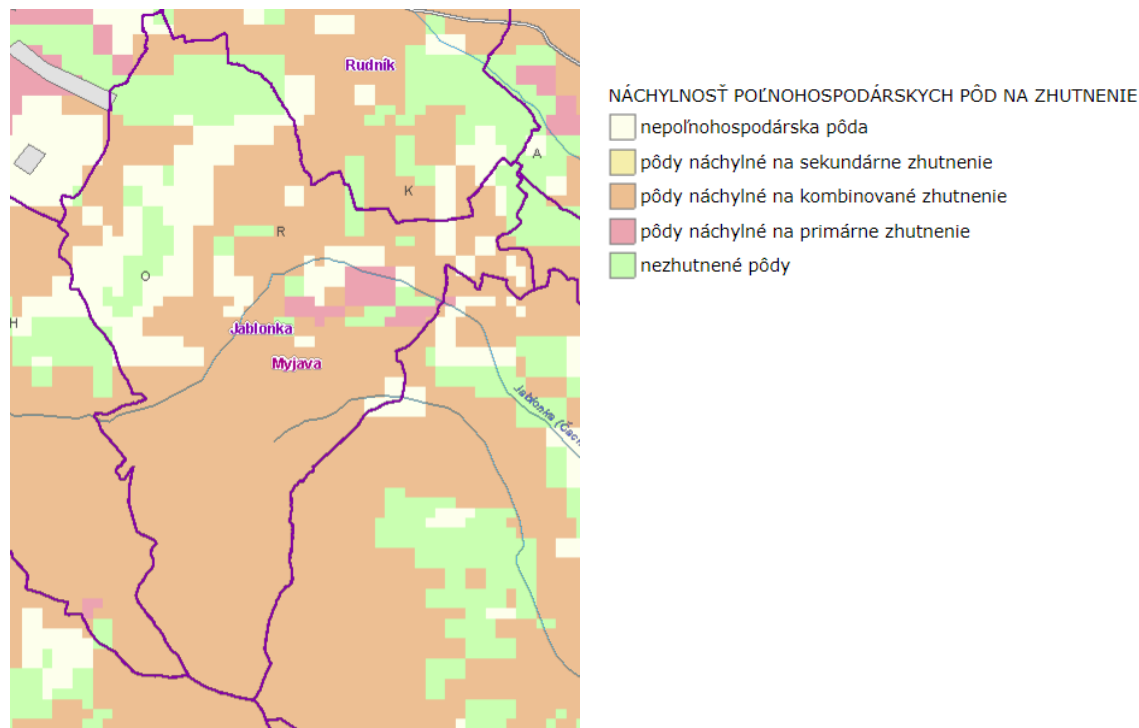
Podľa zrnitosti pôd rozlišujeme pôdne druhy. Zaradenie pôd do pôdných druhov je popri informácii o pôdnom type najdôležitejšou pedologickou charakteristikou. Klasifikácia pôd podľa pôdných druhov je založená na zrnitosti, ktorá je jednou z najdôležitejších pôdných vlastností. Pri posudzovaní zrnitosti pôdy sa hodnotí a klasifikuje textúra jemnozeme, t.j. zrnitostnej frakcie do 2 mm, čo je medzinárodne uznávaná hranica. Zrnitosť ovplyvňuje mnohé dôležité vlastnosti pôd. Súbor zrn rôznej veľkosti možno označiť ako určitú zrnitostnú skupinu - frakciu. Z hľadiska zrnitostných tried v dotknutom území prevládajú pôdy hlinité (aj v predmetnom území).

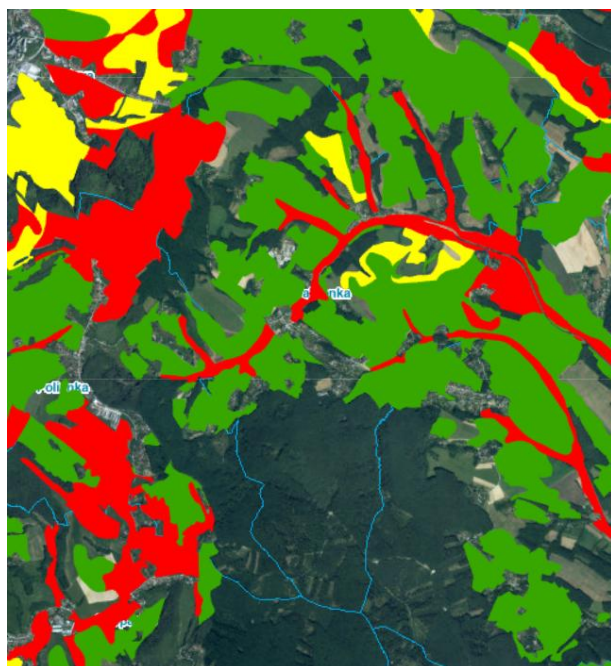
Z hľadiska retenčných schopností pôdy v dotknutom území prevláda veľká a stredná a z hľadiska priepustnosti pôdy stredná.

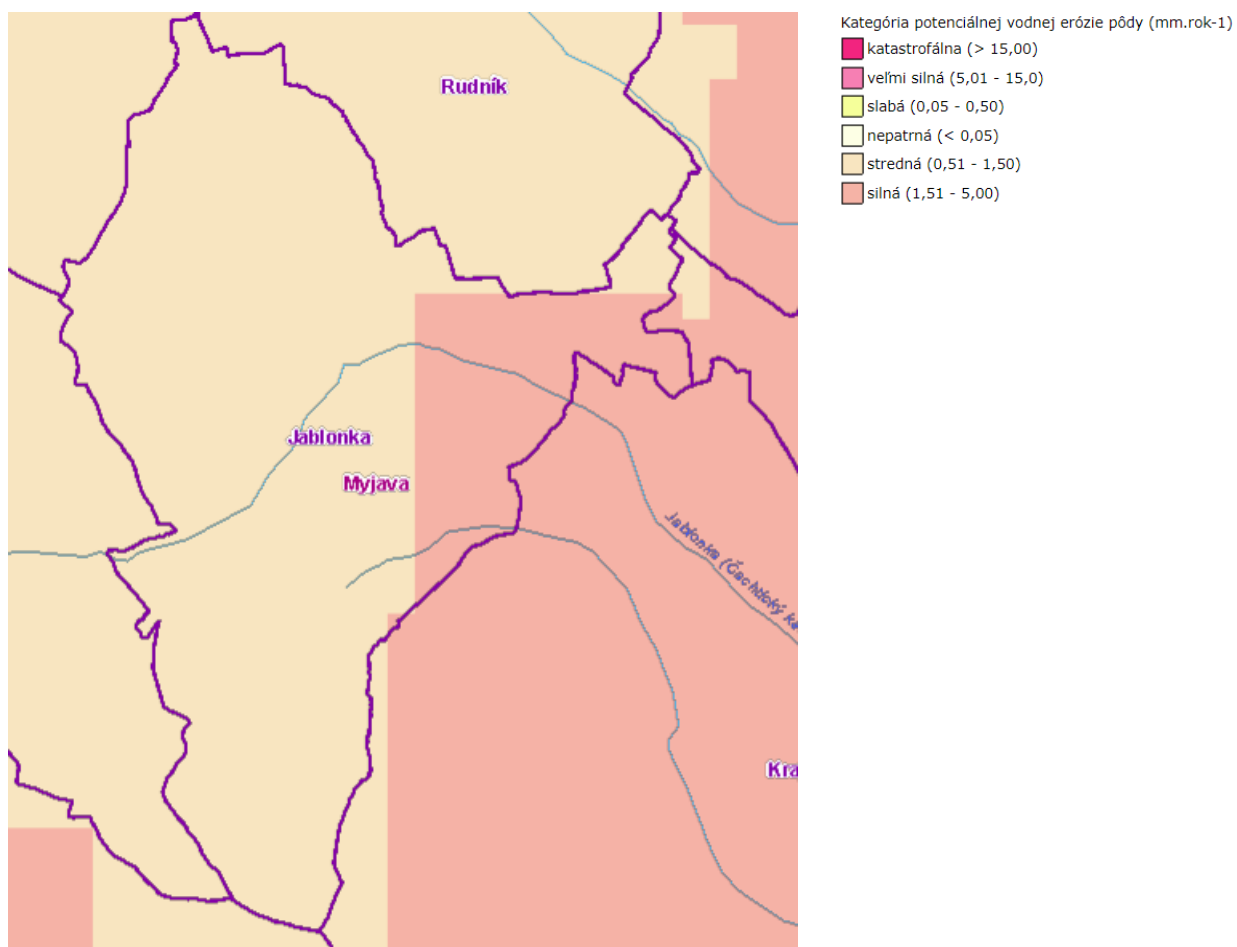
Mechanická degradácia závisí od viacerých endogénnych a exogénnych faktorov. Z endogénnych faktorov sú najvýznamnejšie súdržnosť, lipnivosť a konzistencia. Z exogénnych faktorov je dôležitý vplyv reliéfu, zrážok a vetra. V dotknutom území sa nachádzajú pôdy náchylné na sekundárne, primárne a kombinované zhutnenie, ako aj nezhutnené pôdy.

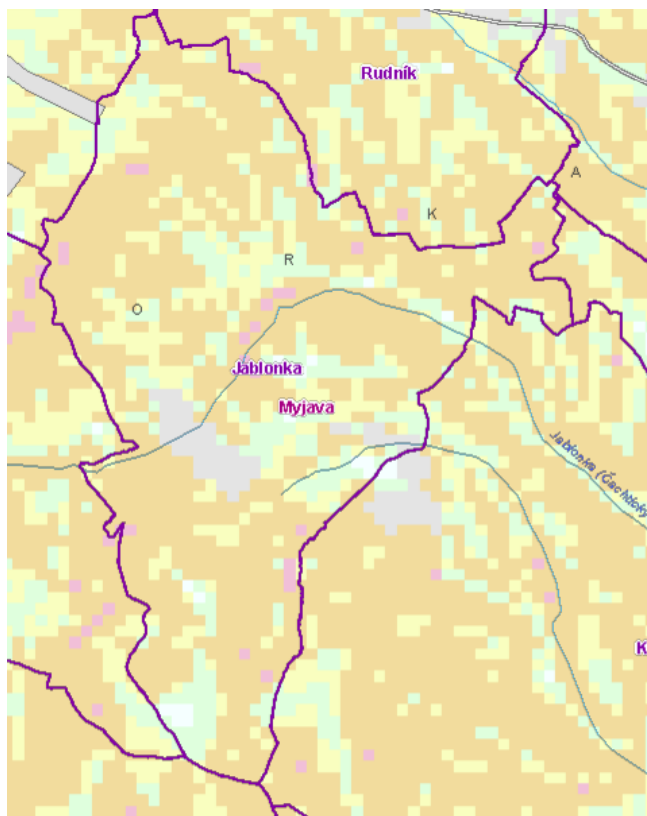

Zrnitostné zloženie pôdy a zastúpenie ílovitých častíc v nich ovplyvňuje mieru zhutnenia pôdy. Za pôdy primárne náchylné na zhutnenie sú považované ťažké pôdy. Sekundárna kompakcia je vyvolávaná nevhodným obhospodarovaním pôd (napr. pôdy obrábané ťažkými poľnohospodárskymi mechanizmami). Zhutnenie pôd výrazne obmedzuje produkčný potenciál pôd. Kriticky znižuje retenciu vody v pôde, čím zhoršuje parametre vodného režimu v krajine. Nasledujúci obrázok znázorňuje náchylnosť pôd na zhutnenie.

Eróznny účinok prívalového dažďa je v dotknutom území nízky až stredný.
Potenciálna vodná erózia je zväčša na pôdach v dotknutom území stredná až silná.

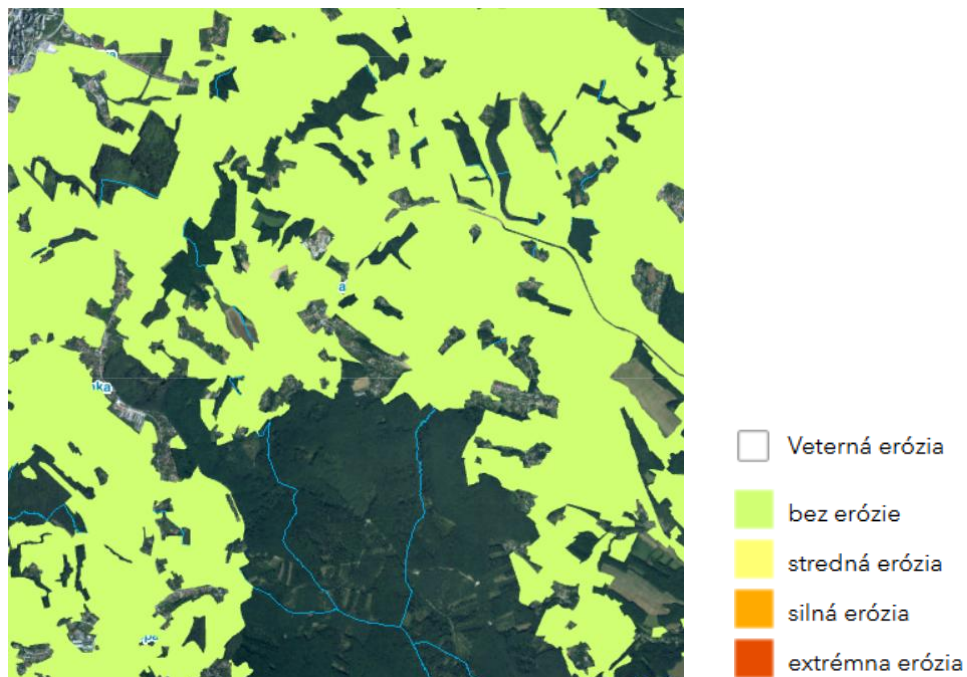
POTENCIÁLNA VODNÁ ERÓZIA (podľa W.H. Wischmeiera a D.D. Smitha) - kategórie

- žiadna alebo slabá
- veľmi silná
- extrémna
- katastrofálna
- stredne silná
- silná
- zastavané plochy

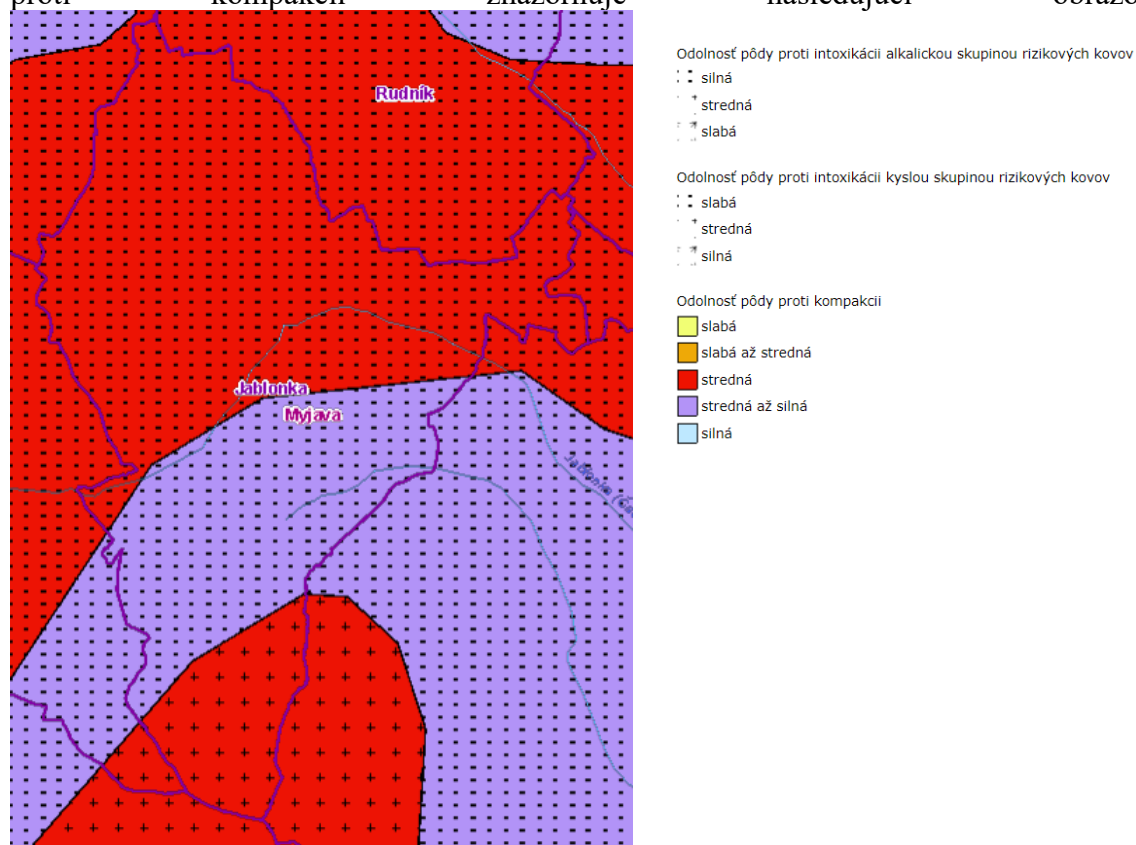

- Vodná erózia
- žiadna alebo nízka
- stredná
- vysoká
- extrémna

Potenciálna veterná erózia je zväčša na pôdach v dotknutom území slabá (v predmetnom území a v prevažnej časti dotknutého územia) a ojedinele stredná.

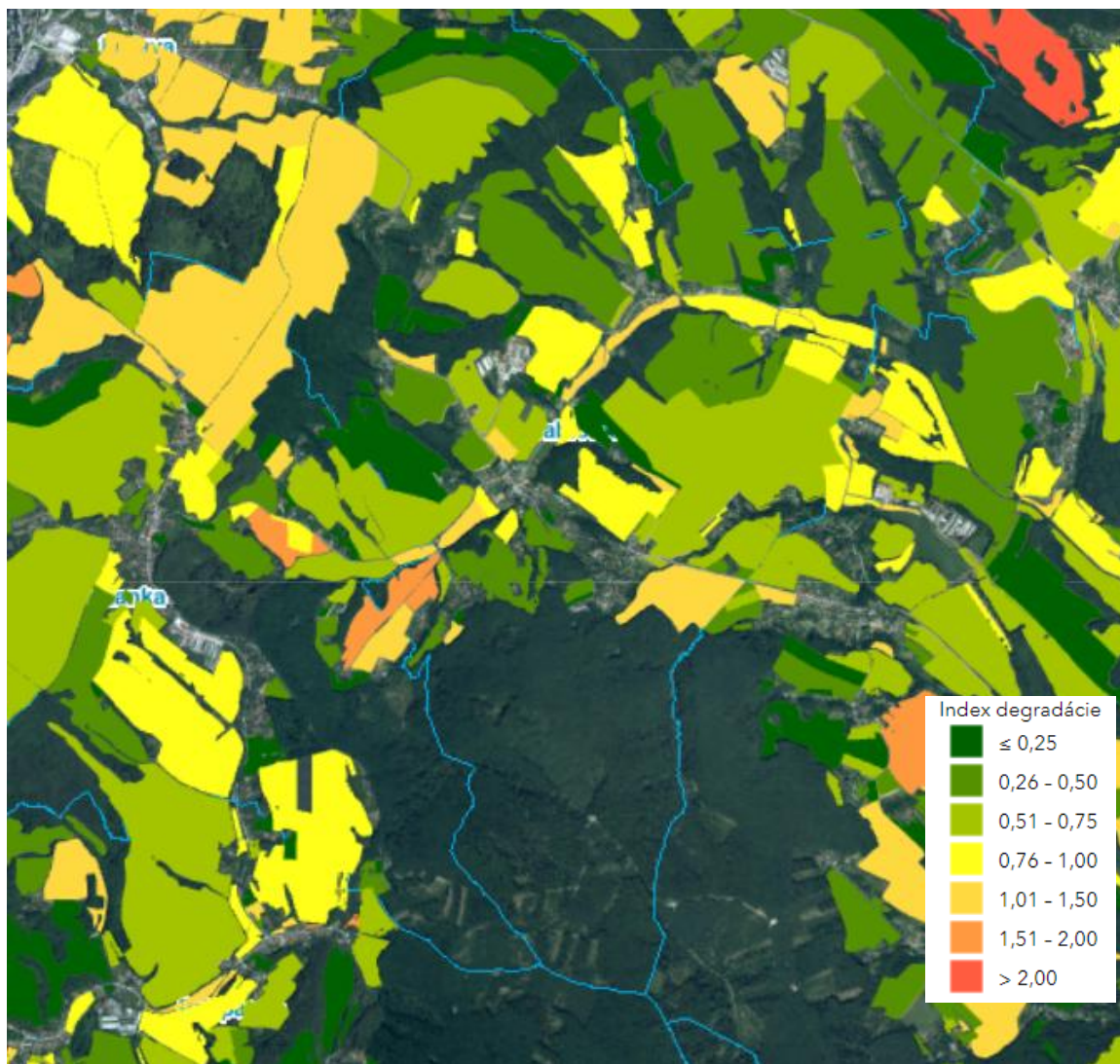

Chemickú degradáciu pôd môže vo všeobecnosti zapríčiniť viac faktorov, stupeň zraniteľnosti pôdy voči takejto degradácii je však daný prirodzenou kvalitou komplexu biochemických vlastností pôdy, konkrétne kvality humusových látok a acidity pôdneho prostredia, od ktorých sa odvíja komplex ďalších prirodzených pôdnych vlastností (fyzikálno - chemických, fyzikálno - biologických). Odolnosť pôd v dotknutom území proti kompácii znázorňuje nasledujúci obrázok.

Odolnosť pôdy proti intoxikácii kyslou skupinou rizikových kovov je prevažne silná (v západnej časti dotknutého územia), menej stredná (v strednej časti dotknutého územia a v predmetnom území) a slabá (vo východnej časti dotknutého územia) a odolnosť pôdy proti intoxikácii alkalickou skupinou rizikových kovov je prevažne slabá (v západnej časti dotknutého územia), menej stredná (v strednej časti dotknutého územia a v predmetnom území) a silná (vo východnej časti dotknutého územia).

Erózy účinok prívalového dažďa je v dotknutom území nízky až stredný. Podľa indexu degradácie sa najviac degradované pôdy nachádzajú v západnej časti dotknutého územia.

V dotknutom území nie sú pestované rýchlorastúce dreviny.

Pôdna reakcia je jedným z najdôležitejších faktorov ovplyvňujúcich pôdnu úrodnosť. Má vplyv na pútanie a rozpustnosť živín, na zlepšenie štruktúrneho stavu pôdy a tvorbu humusu. Je jedným z indikátorov, ktoré určujú ekologickú stabilitu agrárnej krajiny. Z hľadiska náchylnosti na acidifikáciu možno pôdy v dotknutom území charakterizovať ako pôdy na minerálne bohatších substrátoch náchylné na acidifikáciu, pôdy s nižšou pufračnou schopnosťou stredne náchylné na acidifikáciu a karbonátové pôdy nenáchylné na acidifikáciu.

V zastavanom území obce Jablonka sa nachádzajú aj antropogénne pôdy - kultizeme a antropozeme. Antropické pôdy sú pôdy s výrazným antropickým pôdotvorným procesom a výskytom povrchového antropického horizontu, čiastočne alebo úplne pozmenené, prípadne vytvorené činnosťou človeka. Kultizem je pôdou na prirodzených substrátoch, ale činnosťou človeka s úplne pozmenenými vlastnosťami, prevažne kultiváciou počas poľnohospodárskeho využívania. Patria sem prevažne pôdy záhrad, ovocných sádov a pod. Antrozem je človekom vytvorenou umelou pôdou na nepôvodných substrátoch. Zaradované sú tu pôdy na umelých substrátoch, napr. navážky v sídlach a na rekultivovaných plochách, násypy ciest, zastavané plochy a plochy neumožňujúce rast rastlín.

Fauna, flóra a biotopy

Podľa fyto geografického členenia (Futák, 1966, 1980) patrí územie obce Jablonka do oblasti západokarpatskej flóry (*Carpaticum occidentale*), obvodu predkarpatská flóra (*Praecarpaticum*) a okresu Biele Karpaty (južná časť).

Z hľadiska fyto geograficko - vegetačného členenia územia Slovenska (Plesnik, 2002) leží dotknuté územie v zóne dubovej, v podzóně horskej, v oblasti flyšovej, v okrese Myjavská pahorkatina a v podokrese brezovský.

Rekonštruovaná prirodzená vegetácia predstavuje vegetáciu, ktorá by sa v území vyvinula, keby na krajinu nepôsobil svojou činnosťou človek. Je dôležité poznať, ktoré jednotky rekonštruovanej prirodzenej vegetácie sa v území vyskytujú a ako sú priestorovo rozložené - jednak z dôvodu možnosti presnejšieho hodnotenia pôvodnosti jednotlivých porastov a druhov, jednak pri návrhoch novej výsadby alebo doplnenia existujúcich porastov (tu by sa mali preferovať pôvodné druhy). Na území obce Jablonka tvoria potenciálnu prirodzenú vegetáciu viaceré jednotky.

- Bukové kvetnaté lesy podhorské (Eu - Fagenion p.p. min.),
- Bukové lesy vápnomilné (CF - *Cephalanthero-Fagenion*),
- Dubovo-cerové lesy (Qc - *Quercetum petraeae-cerris s. l.*),
- Dubovo-hrabové lesy karpatské (C - *Carici pilosae-Carpinenion betuli*),
- Lužné lesy podhorské a horské (A 1 - *Alnenion glutinoso-incanae, Salicion triandrae p. p., Salicion eleagni*)

V stromovom poschodí **Dubovo-hrabových lesov karpatských** (C - *Carici pilosae-Carpinenion betuli*) prevládajú dub zimný (*Quercus petraea*) a hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), často sú zastúpené aj javor poľný (*Acer campestre*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), lipa veľkolistá (*Tilia platyphyllos*) a čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), z krov zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), zob vtáči (*Ligustrum vulgare*), hloh jednozemenný (*Crataegus monogyna*), hloh obyčajný (*Crataegus laevigata*). V bylinnom poschodí sú významné ostrica chlpatá (*Carex pilosa*), reznáčka hájna (*Dactylis polygama*), lipkavec Schultesov (*Galium schultesii*), taxóny z okruhu iskerníky (*Ranunculus auricomus* agg.) a hviezdica veľkokvetá (*Stellaria holostea*).

Dubovo-cerové lesy (Qc - *Quercetum petraeae-cerris s. l.*) tvoria porasty dubov s výraznejšou prítomnosťou cere na kyslejších, čiastočne zhutnených ílovitých pôdach, prípadne na sprašiach. Typické sú ťažšie pôdy, ktoré sú na jar vlhké a v období väčšieho sucha presychajúce. Krovinné poschodie je spravidla dobre vyvinuté. Bylinný podrast tvoria druhy znášajúce zamokrenie a vysychanie pôd a kyslomilné druhy. Významne sa tiež uplatňujú teplomilné a lesostepné prvky. Na Slovensku sa vyskytuje v nížinách a pahorkatinách južného Slovenska. Dub cerový ako základný prvok tohto biotopu sa vyskytuje aj v ostatných dubových lesoch, ktoré zvyčajne tvoria spolu jeden komplex. Aj z týchto dôvodov je zložitá určiť pôvodnú druhovú skladbu a štruktúru tohto typu biotopu

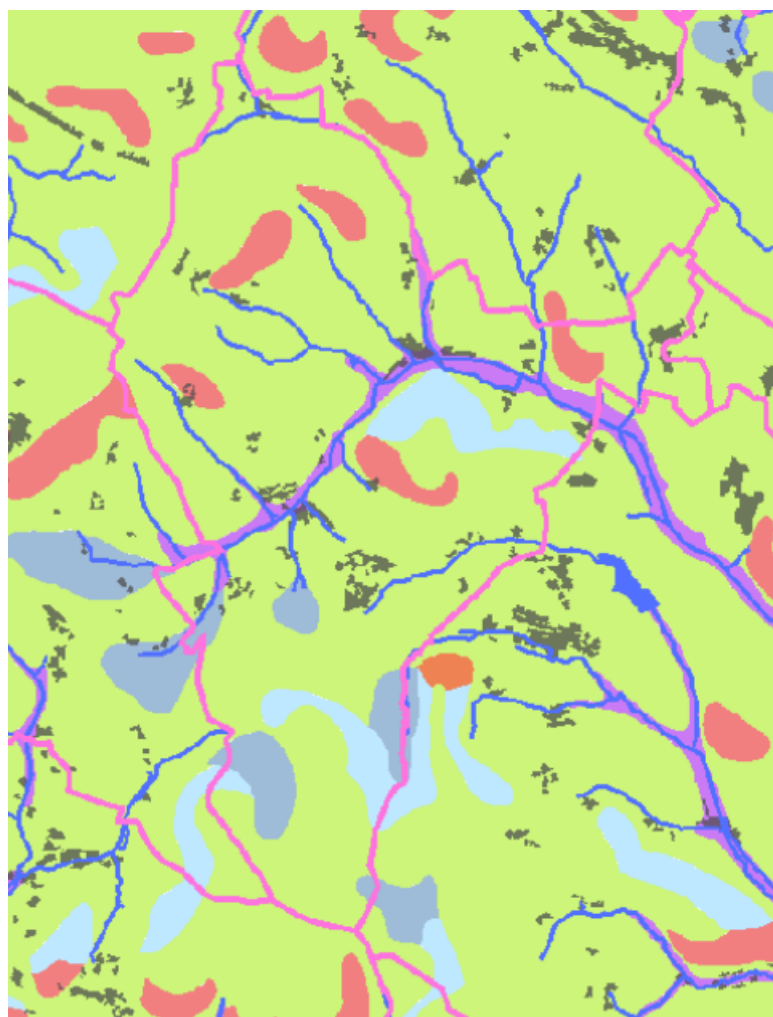
na Slovensku. Porasty sú veľmi ohrozené, pretože drevo duba cerového sa považuje za menej kvalitné v porovnaní s dubom zimným alebo dubom letným (časté sú najmä mrazové trhliny pri cerovom dreve), a preto bol dub cerový často eliminovaný v prospech týchto dubov. Naopak, v niektorých prípadoch sa uplatňovalo pestovanie duba cerového na úkor ostatných dubov, a aj preto je zložitá určiť pôvodnosť dubovo-cerových lesov. Zároveň je preto ťažké stanoviť manažmentové opatrenia pre tieto porasty. Z drevín sa v tomto biotope vyskytujú dub cerový (*Quercus cerris*), dub letný (*Quercus robur*), dub zimný (*Quercus petraea* agg.), javor poľný (*Acer campestre*), slivka trnková (*Prunus spinosa*) a zob vtáčí (*Ligustrum vulgare*) a iné a z bylín chlpaňa hájna (*Luzula luzuloides*), kukučka vencová (*Lychnis coronaria*), mednička zafarbená (*Melica picta*), nátržník biely (*Potentilla alba*), valdštajnka kuklíkovitá (*Waldsteinia geoides*), vika kašubská (*Vicia cassubica*), zanovätník černejúci (*Lembotropis nigricans*) a iné.

Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy sú porasty nezmiešaných bučín a zmiešaných jedľovo-bukových lesov spravidla s bohatým viacvrstvom bylinným podrastom, ktorý tvoria typické lesné tieňomilné rastliny s vysokými nárokmi na pôdne živiny. Vyskytujú sa na rôznom geologickom podloží na miernejších svahoch, na vlhkých pôdach dobre zásobených živinami. Pokiaľ nedochádza k hromadeniu opadu (lístia), tvorí sa kvalitný humus. Porasty sú charakteristické vysokým zápojom drevín, v podhorských bučinách často chýba krovinové poschodie alebo je iba slabo vyvinuté. Pri hromadení bukového opadu (lístia) je typická nízka pokryvnosť bylinného poschodia – len do 1,5 %. V rámci Slovenska je to najrozšírenejší typ biotopu pokrývajúci rozsiahle plochy od Malých Karpát až po Východné Karpaty. Typické druhové zloženie rastlín buk lesný (*Fagus sylvatica*), fialka lesná (*Viola reichenbachiana*), hluchavník žltý (*Galeobdolon luteum* agg.), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), jedľa biela (*Abies alba*), lykovec jedovatý (*Daphne mezereum*), marinka voňavá (*Galium odoratum*), papradka samičia (*Athyrium filix-femina*), papraď samčia (*Dryopteris filix-mas*), samorastlík klasnatý (*Actaea spicata*), srnovník purpurový (*Prenanthes purpurea*), vranovec štvorlístý (*Paris quadrifolia*), zubačka cibuľkonosná (*Dentaria bulbifera*), z. žliazkatá (*D. glandulosa*) a iné.

Vápnomilné bukové lesy predstavujú porasty bučín na strmých skalnatých svahoch. Geologické podložie tvoria výlučne karbonátové horniny. V porastoch prevláda buk, primiešané sú rôzne dreviny v závislosti od polohy, v ktorej sa vyskytujú (dub, jedľa, smrek, borovica, javory, tis). Spravidla je vytvorené druhovo bohaté krovinové poschodie. V bylinnej vrstve prevládajú druhy kvetnatých bučín zmiešané s druhmi viazanými výlučne na karbonátové podložie. Typické druhové zloženie rastlín: bodliak sivastý (*Carduus glaucinus*), buk lesný (*Fagus sylvatica*), jedľa biela (*Abies alba*), kruštík rožkatý (*Epipactis muelleri*), lazerník širokolistý (*Laserpitium latifolium*), orlíček obyčajný (*Aquilegia vulgaris*), ostrevka vápnomilná (*Sesleria albicans*), ostrica biela (*Carex alba*), prilbovka biela (*Cephalanthera damasonium*), p. červená (*C. rubra*), smlz pestrý (*Calamagrostis varia*), tis obyčajný (*Taxus baccata*), valeriána trojená (*Valeriana tripteris*), zvonovec ľaliolistý (*Adenophora liliifolia*) a iné.

Lužné lesy podhorské a horské sú prirodzené lesy vyskytujúce sa bezprostredne pri tokoch od nížin až po horské prameniská. Pre biotop sú charakteristické pravidelné záplavy povrchovou vodou alebo zamokrenie podzemnou vodou. V alúviach väčších nížinných riek sa nachádzajú vrbovo-topoľové lesy (Ls1.1), tzv. mäkký lužný les, pričom jeho pomenovanie je odvodené od mäkkého dreva topoľov a vrúb ako charakteristických drevín tohto biotopu. V stredných polohách pri menších tokoch na vrbovo-topoľové lesy nadväzujú jaseňovo-jelšové podhorské lesy (Ls1.3), tvorené jaseňom štíhlym (*Fraxinus excelsior*) a jelšou lepkavou (*Alnus glutinosa*). V horských oblastiach na horných tokoch ubúda zastúpenie jaseňa štíhleho a jelšu lepkavú strieda jelša sivá (*Alnus incana*). V

klasifikácii slovenských biotopov túto jednotku nazývame horské jelšové lužné lesy (Ls1.4). V podraze prevládajú druhy znášajúce trvalé alebo prechodné zamokrenie. Zvyšky týchto biotopov sa zachovali ako plošné enklávy popri vodných tokoch a na ich nivách, väčšinou v najbližšom okolí vodného toku a na prameniskách. Vrbovo-topoľové porasty (mäkký lužný les) v najnižších miestach údolných nív väčších riek, na nivných pôdach bohatých na živiny. Hlavným ekologickým faktorom sú pravidelné záplavy povrchovou vodou. Porasty nie sú úplne zapojené, sú spravidla viacposchodové. Krovinné poschodie je druhovo chudobné, prevládajú v ňom zmladené jedince stromov. V bylinnej vrstve sa uplatňujú hygrofilné a nitrofilné druhy. Typickým znakom je vysoká pokryvnosť a prevaha niektorých rýchlo sa šíriacich autochtónnych druhov. Jaseňovo-jelšové lesy v užších údolných nivách potokov a menších riek ovplyvňovaných povrchovými záplavami alebo podmáčaných prúdiacou podzemnou vodou. Menej typickým stanovišťom sú svahové prameniská alebo terénne zníženiny. Porasty týchto biotopov sú často limitované iba na úzke pásy okolo vodných tokov a sú do značnej miery ovplyvňované ľudskou činnosťou. Medzi hlavné ohrozenia patria manažment lesa, dopravné siete, abiotické (pomalé) prírodné procesy, poľovníctvo a odchyt divej zveri (suchozemskej), iné človekom vyvolané zmeny v hydrologických podmienkach, druhové invázie a pod. Tieto porasty majú značný regionálny význam, lebo často predstavujú jediné biotopy v poľnohospodársky využívannej krajine a tak tvoria refúgia pre mnohé druhy rastlín a živočíchov. Vyznačujú sa často zmenenou štruktúrou najmä stromového poschodia, ale bylinné poschodie je väčšinou dobre zachované.

- Lužné lesy podhorské a horské
- Bukové kvetnaté lesy podhorské
- Bukové lesy vápnomilné
- Dubovo-cerové lesy
- Dubovo-hrabové lesy karpatské

Reálna vegetácia, tzn. vegetácia, ktorá sa v území vyskytuje v súčasnosti, je značne odlišná od pôvodnej (potenciálnej prirodzenej vegetácie). Miesto lesných porastov viacerých vegetačných jednotiek, ktoré by v prípade, ak by nepôsobil vplyv človeka pokrývali takmer celé územie, sa na značných plochách vyskytujú agrocnózy, lúky, pasienky a sady, resp. záhrady, časť územia zaberá aj zástavba obce Jablonka. Z hľadiska reálnej vegetácie možno konštatovať, že v dotknutom území sa uplatňujú aj druhy typické pre poľnohospodársky obhospodarovanú krajinu, lesné a vodné spoločenstvá, lúky a pasienky a urbanizovaný priestor s typickými predstaviteľmi líniovej a ostrovčekovitej nelesnej drevinnej vegetácie. Vyskytujú sa tu aj druhy ruderálne a celkový výskyt jednotlivých taxónov je ovplyvňovaný človekom. V území dominujú agroekosystémy a urbánne geoekosystémy a v severnej, strednej a južnej časti lesné ekosystémy. Prirodzené spoločenstvá majú väčšie zastúpenie v okolí vodných tokov územia, resp. v rámci lesných ekosystémov, pričom ide aj o súvislejšie lesné a nelesné porasty. Mimo súvislých lesov sa na území obce Jablonka nachádzajú aj rozlohou menšie porasty drevín. Prevládajú v nich pôvodné druhy listnáčov, no vyskytujú sa aj tu aj nepôvodné dreviny.

Podobne, ako v iných regiónoch Slovenska, bola aj táto časť územia v minulosti pokrytá takmer súvislými lesmi, ktoré však boli z väčšej časti vyklčované a premenené na ornú pôdu a lúky. Najviac boli postihnuté vrbové a jaseňovo-jelšové lužné lesy. V odlesnenej a poľnohospodársky využívannej krajine sa zachovali len ich zvyšky ako porasty vodných tokov. Južná, stredná a severná časť dotknutého územia sa vyznačuje bohatými lesmi, ktoré sú hlavným ekostabilizačným prvkom krajiny a vhodným prostredím pre rastlinstvo a živočíšstvo viazané na lesné prostredie.

Zo sekundárnych spoločenstiev sú najrozsiahlejšie trávne porasty a lúky, ktoré si čiastočne zachovali svoje prirodzené zloženie a vyznačujú sa veľkou pestrosťou rastlinných druhov.

Alúviá veľkých vodných tokov i ďalších menších vodných tokov, ako aj pahorkatinný stupeň, boli v minulosti značne pozmenené činnosťou človeka. Vyššie polohy si zachovali nielen svoj lesnatý ráz, ale i prirodzenú druhovú štruktúru.

Okrem vzácnych rastlinných druhov sa na území vyskytujú aj druhy, ktoré tu nemajú svoje pôvodné rozšírenie. Dostali sa sem v minulosti najmä z Ázie a Ameriky ako okrasné, prípadne medonosné rastliny. Tieto druhy majú veľkú rozmnožovaciu schopnosť a svojím šírením ohrozujú a postupne vytlačujú pôvodné rastlinné druhy a menia zloženie celých ekosystémov. Preto je veľmi potrebné trvalé monitorovanie miest výskytu týchto druhov rastlín a ich následné odstraňovanie. Napr. netýkavka malokvetá (*Impatiens parviflora*), astra kopijovitolistá (*Aster lanceolatus*) alebo zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*).

Súčasný druhový a priestorový zloženie bioty je výsledkom dlhodobých selektívnych procesov. Jeho terajší stav je priamym odrazom antropogénneho vplyvu na prírodu. Základ biotickej zložky tvoria rastlinné druhy zodpovedajúce prostrediu a vyskytujúcim sa biotopom. Zastúpené sú tu hlavne rastlinné spoločenstvá lesov, mokradí, lúk, poľnohospodársky využívaných pôd a spoločenstvá zastavaných území.

V predmetnom území sa nachádzajú bežné druhy tráv a burín, resp. kríková vegetácia.

Vegetácia lesov

Ls1.3. Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy

Jaseňovo-jelšové lesy v užších údolných nivách potokov a menších riek ovplyvňovaných povrchovými záplavami alebo podmáčaných prúdiacou podzemnou vodou. Menej typickým stanovišťom sú svahové prameniská alebo terénne zníženia, kde podzemná voda stagnuje blízko pod povrchom pôdy. Pôdy sú hlinité, stredne ťažké, niekedy oglejené, humózne, s dostatkom živín. Porasty sú spravidla viacposchodové, krovinové poschodie je druhovo bohaté. V bylinnej synúzii sa charakteristicky uplatňujú

nitrofilné a hygrofilné druhy. Druhovú zloženie: *Acer pseudoplatanus*, *Alnus glutinosa*, *A. incana*, *Fraxinus excelsior*, *Padus avium*, *Ribes uva-crispa*, *Salix fragilis*, *Sambucus nigra*, *Viburnum opulus*, v podraze *Aegopodium podagraria*, *Astrantia major*, *Caltha palustris* subsp. *laeta*, *Cardamine amara* subsp. *amara*, *Carex remota*, *Chaerophyllum hirsutum*, *Chrysosplenium alternifolium*, *Circaea x intermedia*, *Cirsium oleraceum*, *Crepis paludosa*, *Equisetum sylvaticum*, *Ficaria bulbifera*, *Filipendula ulmaria*, *Geum rivale*, *Glechoma hederacea*, *Lamium maculatum*, *Lysimachia nemorum*, *Myosotis scorpioides* agg., *Primula elatior*, *Rubus* sp., *Stachys sylvatica*, *Stellaria nemorum*, *Urtica dioica*.

Ohrozenosť: umelé zalesňovanie, odstraňovanie suchých a odumierajúcich stromov, poľnohospodárske a lesnícke činnosti, dopravné siete, znečisťovanie vody, vysušovanie mokradí, priehrady, hrádze, násypy, bariérové prvky všeobecne, invázia druhov.

Výskyt: Jaseňovo-jelšové lesy lemuju brehy riek a potokov v podhorských polohách, kde výškovo nadväzujú na vrbovo-topoľové lužné lesy nížina pahorkatín. V záujmovom území sú to porasty okolo tokov Myjava, Brestovský potok, Teplica, Rudník, Priepasňanský potok, Jablonka, Matejovský potok, Šindelák.

Ls2.1. Dubovo hrabové lesy karpatské

Porasty duba zimného a hraba, najčastejšie s prímiesou buka, menej ďalších drevín, na rôznorodých geologických podložiach a hlbších pôdach typu kambizemí s dostatkom živín. Podrast má „travinný“ charakter, výrazne sa uplatňuje *Carex pilosa*, prítomné sú mezofilné druhy, druhy typické pre bučiny, ako aj druhy dubín.

Druhovú zloženie: *Acer campestre*, *Cerasus avium*, *Carpinus betulus*, *Corylus avellana*, *Fagus sylvatica*, *Lonicera xylosteum*, *Quercus petraea* agg., *Swida sanguinea*, *Tilia cordata*, *Ajuga reptans*, *Anemone nemorosa*, *Campanula rapunculoides*, *C. trachelium*, *Carex digitata*, *C. pilosa*, *Convallaria majalis*, *Cruciata glabra*, *Dactylis polygama*, *Dentaria bulbifera*, *Festuca drymeja*, *F. heterophylla*, *Fragaria vesca*, *Galeobdolon luteum* agg., *Galium odoratum*, *G. schultesii*, *G. sylvaticum*, *Lathyrus niger*, *L. vernus*, *Melampyrum nemorosum*, *Melica uniflora*, *Melittis melissophyllum*, *Poa nemoralis*, *Polygonatum multiflorum*, *Pulmonaria officinalis* agg., *Ranunculus auricomus* agg., *Securigera elegans*, *Stellaria holostea*, *Symphytum tuberosum*, *Tithymalus amygdaloides*, *Veronica chamaedrys*, *Viola reichenbachiana*, *Waldsteinia geoides*.

Ohrozenosť: umelé zalesňovanie, odstraňovanie suchých a odumierajúcich stromov, poľnohospodárske a lesnícke činnosti, invázia druhov.

Výskyt: Nížiny, pahorkatiny, nižšie vrchoviny a kotliny až do výšky 600 m n. m. V okrese Myjava sa nachádzajú vo väčšine katastrálnych území, najmä v k. ú. Priepasné, Jablonka, Podkylava, Krajné, Hrašné, Rudník, v severnej časti k. ú. Brezová pod Bradlom, Polianka, Turá Lúka, Bukovec, Vrbovec.

Ls3.1. Teplomilné submediteránne dubové lesy

Najxerofilnejšie dubové lesy vyskytujúce sa na výslnných expozíciách v teplých a suchých oblastiach, najčastejšie na karbonátoch a bázických horninách. Zaberajú extrémnejšie reliéfové tvary s plytkými pôdami typu rendzín a rankrov. V typickej podobe sú to rozvoľnené porasty duba plstnatého a teplomilných krov dosahujúcich výškou stromovú úroveň. Vo vyšších a chladnejších polohách sa významnejšie uplatňuje dub zimný. Jednotka často tvorí komplex so xerotermofilnými travinnými spoločenstvami a charakteristická je veľká druhová diverzita v krovinevej a bylinnej vrstve.

Druhovú zloženie: *Cornus mas*, *Fraxinus ornus*, *Quercus petraea* agg., *Q. pubescens* agg., *Sorbus torminalis*, *Viburnum lantana*, *Brachypodium pinnatum*, *Carex humilis*, *C. michelii*, *Clematis recta*, *Dictamnus albus*, *Festuca pallens*, *F. pseudodalmatica*, *Galium glaucum*, *Geranium sanguineum*, *Himantoglossum adriaticum*, *Inula hirta*, *Limodorum*

abortivum, Lithospermum purpureocaeruleum, Melica uniflora, Melittis melissophyllum, Ophrys apifera, Orchis purpurea, Sesleria albicans, Silene nemoralis, Stachys recta, Tithymalus epithymoides, Veronica teucrium, Vincetoxicum hirundinaria, Viola hirta.

Ohrozenosť: umelé zalesňovanie, odstraňovanie suchých a odumierajúcich stromov, poľnohospodárske a lesnícke činnosti, invázia druhov.

Výskyt: Južné predhoria Západných Karpát do nadmorskej výšky 400-600 m n. m., fragmentárne vo vnútrokarpatských kotlinách a pohoriach. V okrese Myjava sa nachádzajú najmä v katastrálnych územiach Bukovec, Polianka, Priepasné, Jablonka, Podkylava, Krajné, Hrašné, Rudník.

Ls4. Lipovo-javorové sutinové lesy

Azonálne, edaficky podmienené spoločenstvá zmiešaných javorovo-jaseňovo-lipových lesov na svahových, úžľabinových a roklinových sutinách. Vyskytujú sa na vápencovom podloží alebo na minerálne bohatších silikátových horninách. Veľkú diverzitu drevín zvyšuje prímes druhov z kontaktných zonálnych spoločenstiev. Krovinné poschodie je bohaté vyvinuté. V synúzii bylín sa dominantne uplatňujú nitrofilné a heminitrofilné druhy.

Druhovú zloženie: *Abies alba, Acer platanoides, A. pseudoplatanus, Carpinus betulus, Fagus sylvatica, Fraxinus excelsior, Picea abies, Quercus petraea, Ribes alpinum, Taxus baccata, Tilia cordata, T. platyphyllos, Ulmus glabra, Aconitum moldavicum (endemit), A. variegatum, A. vulparia, Actaea spicata, Alliaria petiolata, Aruncus vulgaris, Campanula rapunculoides, Chelidonium majus, Clematis alpina, Cortusa matthioli, Cystopteris montana, C. sudetica, Geranium robertianum, Hesperis matronalis subsp. nivea (endemit), Lamium maculatum, Lunaria rediviva, Mercurialis perennis, Phyllitis scolopendrium, Polystichum aculeatum, Urtica dioica.*

Ohrozenosť: umelé zalesňovanie, odstraňovanie suchých a odumierajúcich stromov, poľnohospodárske a lesnícke činnosti, invázia druhov, lyžiarske areály, dopravné siete.

Výskyt: Často maloplošné biotopy sutinových lesov sú rozšírené od kolínneho stupňa po horský stupeň v nadmorských výškach 150 – 1100 (1 200) m. V okrese Myjava sa nachádzajú najmä v katastrálnych územiach Polianka, Priepasné, Jablonka, Podkylava, Krajné, Hrašné, Rudník.

Ls5.4. Vápnomilné bukové lesy

Bukové alebo zmiešané (dub, jedľa, smrek, borovica, javory) lesy s prevahou buka na strmých skalnatých svahoch s rendzinovými pôdami na podloží karbonátových hornín budovaných z vápencov, dolomitov, travertínov a vápnitých flyšov. V nižších polohách sa nachádzajú na chladných expozíciách, v stredných, kde majú optimum, na všetkých a vo vyšších polohách predovšetkým na južných expozíciách. Spravidla býva prítomné druhovo bohaté krovinné poschodie. V bylinnej vrstve sa mozaikovito uplatňujú druhy rôznych ekologických skupín – lesostepné vápnomilné, mezotrofné, ale aj oligotrofné druhy a prvky kvetnatých bučín.

Druhovú zloženie: *Abies alba, Acer platanoides, A. pseudoplatanus, Fagus sylvatica, Picea abies, Pinus sylvestris, Quercus petraea agg., Sorbus aria agg., Swida sanguinea, Taxus baccata, Tilia cordata, Aconitum vulparia, A. moldavicum, Adenophora liliifolia, Aquilegia vulgaris, Calamagrostis varia, Campanula carpatia, C. persicifolia, C. rapunculoides, Cardaminopsis arenosa agg., Carduus glaucinus, Carex alba, C. digitata, C. montana, Cephalanthera damasonium, C. rubra, Cirsium erisithales, Clematis alpina, Corallorhiza trifida, Cortusa matthioli, Cyclamen fatrense, Cypripedium calceolus, Epipactis microphylla, E. muelleri, Hedera helix, Laserpitium latifolium, Lilium martagon, Pimpinella major, Pleurospermum austriacum, Poa stiriaca, Rubus saxatilis, Sesleria*

albicans, *S. heufleriana*, *Solidago virgaurea*, *Valeriana tripteris*, *Vincetoxicum hirundinaria*.

Ohrozenosť: umelé zalesňovanie, odstraňovanie suchých a odumierajúcich stromov, poľnohospodárske a lesnícke činnosti, lyžiarske areály.

Výskyt: V pohoriach tvorených karbonátovými horninami, v podhorskom stupni, v nadmorskej výške 300 – 600 m n. m. V okrese Myjava sa nachádzajú v k. ú. Turá Lúka, Brezová pod Bradlom, Krajné, Jablonka.

Lúky a pasienky

Lk3 Mezofilné pasienky a spásané lúky

Lk3a Svieže krátkosteblové, intenzívne spásané pasienky na hlbších, vodou a živinami dobre zásobených pôdach – tzv. „mätonohové pasienky“.

Rozšírené sú od nížin po stredný horský stupeň na rovinatých až mierne sklonených miestach v alúviách potokov a riek, v blízkosti napájadiel, na miestach oddychu zvierat a v niektorých rekultivovaných, intenzívne využívaných oplôtkoch (oplotené pasienky). Svojím druhovým zložením sa im podobajú pravidelne košarované porasty v chladnejších horských oblastiach.

Druhovú zloženie: *Agrostis capillaris*, *Bellis perennis*, *Carex hirta*, *Cynosurus cristatus*, *Festuca pratensis*, *F. rubra*, *Lolium perenne*, *Phleum pratense*, *Plantago major*, *Poa annua*, *P. pratensis*, *P. trivialis*, *Potentilla anserina*, *P. reptans*, *Ranunculus acris*, *R. repens*, *Taraxacum* sp., *Trifolium repens*, v panónskej oblasti aj *Cynodon dactylon*, *Festuca pseudovina* a *Lotus tenuis*.

Lk3b Extenzívne až polointenzívne, nízkosteblové, kvetnaté až monotónne (intenzívne spásané a hnojené stanovištia) pasienky a nehnojené, po kosbe spásané jednokosné lúky.

Rozšírené sú v pahorkatinovom až horskom stupni na rôznych geologických substrátoch, na nezamokrených, plytkých až stredne hlbokých pôdach s nižším obsahom živín. Pôdna reakcia je slabokyslá až kyslá. Stanovištia sú prevažne svahovité.

Druhovú zloženie: *Agrostis capillaris*, *Alchemilla* sp., *Anthoxanthum odoratum*, *Briza media*, *Campanula patula*, *Carex caryophyllea*, *C. pallescens*, *Carlina acaulis*, *Cruciata glabra*, *Dactylorhiza sambucina*, *Euphrasia rostkoviana*, *Festuca pratensis*, *F. rubra*, *Gymnadenia conopsea*, *Hypericum maculatum*, *Leontodon hispidus*, *Linum catharticum*, *Luzula campestris*, *Orchis morio*, *Pilosella baubini*, *P. officinarum*, *Pimpinella saxifraga*, *Polygala vulgaris*, *Primula elatior*, *Ranunculus polyanthemus*, *Tithymalus cyparissias*, *Viola canina*, *V. hirta*. Nateplejších miestach pristupujú *Anthyllis vulneraria*, *Festuca rupicola*, *Prunella laciniata* a na kyslejších *Nardus stricta* a *Potentilla erecta*.

Lk3c Vysokohorské, intenzívne ušliapávané nízkosteblové pasienky na vápencových horninách, v ktorých sa nachádzajú viaceré krmovinársky hodnotné druhy tráv známe z nižších polôh.

Rozšírené sú prevažne na rovnejších miestach v okolí salašov a napájadiel, ostrovkovito ich však možno nájsť aj na teplejších, pred vetrom chránených strmších svahoch. Pôdy sú hlbšie, dostatočne vlhké, dobre zásobené živinami.

Druhovú zloženie: *Agrostis capillaris*, *Achillea millefolium* subsp. *alpestris*, *Alchemilla* sp., *Anthoxanthum odoratum*, *Avenula planiculmis*, *Campanula serrata*, *Carex sempervirens*, *Cerastium fontanum*, *Cirsium erisithales*, *Deschampsia cespitosa*, *Festuca pratensis*, *F. rubra*, *F. tatrae*, *Leontodon autumnalis*, *L. hispidus*, *Ligusticum mutellina*, *Nardus stricta*, *Phleum rhaeticum*, *Plantago media*, *Poa alpina*, *Potentilla aurea*, *Senecio*

subalpinus, *Taraxacum* sect. *Alpina*, *Thymus pulcherrimus* subsp. *carpathicus*, *Trifolium badium*, *T. orbicum*, *T. pratense* subsp. *kotulae*.

Ohrozenosť: zmena spôsobu obhospodarovania, opustenie, nevyužívanie pastvín.

Výskyt: Mätonohové pasienky sú roztrúsene rozšírené vo viacerých stupňoch od nížin po horský stupeň.

V okrese Myjava sú najmä v k. ú.: Podkylava, Krajné, Polianka, Jablonka, Priepasné, Rudník.

A121000 Sady ovocných drevín

Fyziognómia: trvalé kultúry ovocných drevín – marhule, broskyne, jablone, slivky, hrušky a i.

Ekotop: antropogénne pôdy príležitostne a nepravidelne, prípadne i pravidelne ošetrované. Pôdy sú stredne ťažké, hlinité až ílovité, s vyšším obsahom pôdnej vlhky. Rozdielne ošetrovanie v radoch a v medziradoch.

Rôzny stupeň zatienenia povrchu pôdy.

Druhovú zloženie: najčastejšie slivky, čerešne, jablone, hrušky

Výskyt v záujmovom území: lokálne v celom území, najmä na kopaniciach, v k. ú.: Vrbovce, Chvojnica, Poriadie, Brestovec, Jablonka a Krajné, menšie sady sa nachádzajú v k. ú. Bukovec, Brezová pod Bradlom, Košariská a Turá Lúka.

Nelesná drevinová vegetácia

Nelesná stromová a krovitá vegetácia Je zastúpená rôznymi formáciami v závislosti od abiotických pomerov lokality a spôsobu i intenzity antropogénnych aktivít. Vyskytuje sa v komplexoch extenzívnych trvalých trávnych porastov. Tieto pásové formácie TTP s rozptýlenými krovitými porastmi sú významným krajinným prvkom a vegetačnou štruktúrou nie len z estetického hľadiska. V poľnohospodárskej krajine plnia dôležitú funkciu protieróznej ochrany pôdy, podporujú retenčnú funkciu a predstavujú nenahraditeľný biotop pre malé cicavce, avifaunu a hmyz. Nelesná drevinová vegetácia sa pokladá za súčasť tzv. kostry ekologickej stability krajiny. Na jej zloženie má vplyv využívanie územia. Maloplošné porasty drevín mimo súvislého lesa sú refúgiom lesných drevín v nelesnej krajine a tvoria bodové krajinnno-štruktúrne prvky s ekostabilizačnou funkciou. Svoj ekologický význam majú aj remízky v otvorenej, intenzívne využívannej poľnohospodárskej krajine. V drevinnom zložení prevládajú dub letný (*Quercus robur*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), borovica čierna (*Pinus nigra*), buk lesný (*Fagus sylvatica*), breza ovisnutá (*Betula pendula*), javor poľný (*Acer campestre*). Lokality sú krajinnno - štruktúrnym prvkom. Nepravidelné a pozvoľné prechody porastov z lesa do otvorenej krajiny tvoria prirodzené zoskupenia krovín a mladých stromov pozdĺž lesných okrajov. Krovinné formácie sú významné biotopy v otvorenej kultúrnej krajine, na poľných medziach, pozdĺž poľných ciest na opustených neobrábaných miestach, na hraniciach lúk. Vznikli spontánne bez väčších zásahov a tvorené sú hustými porastami trnkových kriačín (*Ligustro-Prunetum*) a trnkových lieštin (*Pruno-Coryletum*), napr. trnkou slivkovou (*Prunus spinosa*), hlohom obyčajným (*Crataegus laevigata*), ružou šíповou (*Rosa canina* agg.) či ostružinou černicovou (*Rubus fruticosus*) a po okrajoch sa pripájajú početné ďalšie teplomilné kriačiny (*Crataego-Prunetum*). V pasienkových krovinných spoločenstvách s bylinným podrastom hlavne v erózných ryhách. Sú tu zastúpené hlavne javor poľný (*Acer campestre*), breza ovisnutá (*Betula pendula*), trnka slivková (*Prunus spinosa*), ruža šíповá (*Rosa canina*), hloh obyčajný (*Crataegus laevigata*), zob vtáčí (*Ligustrum vulgare*) a i. Rúbaniskové kriačiny tvoria spontánnu sukcesiu k bývalému lesu, kde po bylinnej vrstve nastupujú kriačiny ako spojovací článok. Menej rozšírenými spoločenstvami sú kroviny zaradené medzi širokolisté vrbiny a trnkové kroviny. Porasty tvoria prevažne tŕnisté a

šírokolisté druhy kríkov. Významné sú napr. spoločenstvá s náletovými druhmi krovín ako ruža (*Rosa sp.*), hloh (*Crataegus sp.*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), trnka slivková (*Prunus spinosa*), baza čierna (*Sambucus nigra*) a i. Tieto spoločenstvá pokrývajú vegetáciou porastené medze, terasy a terénne stupne. Na poľnohospodársky málo využívaných plochách sú rozšírené prevažne krovinato - trávnaté porasty, v ktorých prevládajú teplomilné druhy.

Vegetácia trávno-bylinných spoločenstiev

Celkový ráz určujú aj biotopy lúk. Človek je po stáročia spätý s lúkami, preto sa stali súčasťou tradícií a kultúrneho dedičstva. V podobe kosných lúk predstavovali v minulosti dôležitý zdroj obživy. V súčasnosti sa často prestávajú využívať a zarastajú. Strácame tak množstvo rastlinných a živočíšnych druhov. Základom každej lúky sú trávny, k nim sa pridávajú ďalšie byliny, ktoré nás upútajú najmä v čase kvitnutia.

Vegetácia tečúcich a stojatých vôd

Na trvale zamokrených plochách sa vyskytujú mokré lúky. Už zďaleka sú nápadné mohutnými trsmi ostrice metlinatej (*Carex paniculata*) a v čase kvitnutia upútajú valeriánou lekárskou (*Valeriana officinalis*). Z orchideí sa na nich vyskytujú: kruštík močiarny (*Epipactis palustris*), vstavačovec májový (*Dactylorhiza majalis*), vstavačovec strmolistý (*Dactylorhiza incarnata*) a päťprstnica hustokvetá (*Gymnadenia densiflora*). Na dolných až stredných tokoch riek, hlavne na mladých riečnych naplaveninách, môžeme nájsť formácie iniciálnych pobrežných krovín (zväzy *Salicion triandrae*, *Salicion eleagni*, *Epilobion fleischeri*) s druhmi ako napr. vrba trojtyčinková (*Salix triandra*), vrba purpurová (*Salix purpurea*), vrba krehká (*Salix fragilis*), vrba košíkarska (*Salix viminalis*), vrba biela (*Salix alba*), jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), baza čierna (*Sambucus nigra*). Na pôdach chudobnejších na živiny, môžeme nájsť formácie iniciálnych pobrežných krovín (zväzy *Salicion eleagni*, *Epilobion fleischeri*) s druhmi ako napr. vrba purpurová (*Salix purpurea*), vrba krehká (*Salix fragilis*), vrba ušatá (*Salix aurita*), myrikovka nemecká (*Myricaria germanica*), jelša sivá (*Alnus incana*), smrek obyčajný (*Picea abies*).

Vegetácia polí a trvalých kultúr

Plošne sú na území zastúpené aj veľkoblokové orné pôdy so segetálnou vegetáciou. Poľnohospodárske kultúry sprevádzajú segetálne rastliny triedy *Secalinetea* a *Polygono-Chenopodieta*.

Vegetácia úhorov a ruderálna vegetácia

Synantropnú vegetáciu na ruderálnych stanovištiach reprezentuje napr. prhľava dvojdomá (*Urtica dioica*), lopúch väčší (*Arctium lappa*), smlz kroviskový (*Calamagrostis epigejos*), bodliak obyčajný (*Cardus acanthoides*), pichliač obyčajný (*Cirsium vulgare*), nevädza hlaváčovitá (*Colymbada scabiosa*), palina obyčajná (*Artemisia vulgaris*), žltica maloúborová (*Galinsoga parviflora*), pakost smradľavý (*Geranium robertianum*), zádušník brečtanovitý (*Glechoma hederacea*), slez nebadaný (*Malva neglecta*), ľubovník bodkovaný (*Hypericum perforatum*), mrlík biely (*Chenopodium album*), nevädzovec lúčny (*Jacea pratensis*), púpavec srstnatý (*Leontodon hispidus*), slez nizučký (*Malva pusilla*), vratič obyčajný (*Tanacetum vulgare*), cesnačka lekárska (*Alliaria officinalis*), čakanka obyčajná (*Cichorium intybus*), jahoda trávnicová (*Fragaria viridis*), divozel veľkokvetý (*Verbascum densiflorum*), pupenec roľný (*Convolvulus arvensis*), mlieč zelinný (*Sonchus oleraceus*), turanec kanadský (*Conyza canadensis*), reznáčka laločnatá (*Dactylis glomerata*), ježatka kuria (*Echinochloa crus-galli*), rezeda žltá (*Reseda lutea*), kosáček obyčajný (*Falcaria vulgaris*), bedrovník lomikameňový (*Pimpinella saxifraga*), hadinec

obyčajný (*Echium vulgare*), štetka lesná (*Dipsacus fullonum*), horčica roľná (*Sinapsis arvensis*), balota čierna (*Ballota nigra*), štiavec kučeravý (*Rumex crispus*) a i. Ruderálna vegetácia je zastúpená aj nitrofilnou a teplomilnou vegetáciou mimo sídiel. V poslednom období sa objavujú rýchlo sa šíriace nepôvodné druhy rastlín, najmä pozdĺž koridorov prírodného a antropogénneho charakteru a porasty inváznych neofytov ako slnečnica hľuznatá (*Helianthus tuberosus*), netýkavka malokvetá (*Impatiens parviflora*), zlatobyl' kanadská (*Solidago canadensis*), zlatobyl' obrovská (*Solidago gigantea*), hviezdnik ročný (*Stenactis annua*), pohánkovec japonský (*Fallopia japonica*) sa stavajú dominantné. Práve zlatobyl' vytvára husté monodominantné porasty a silne ovplyvňuje pôvodnú vegetáciu. Pozdĺž tokov sa rozširuje hlavne slnečnica hľuznatá (*Helianthus tuberosus*), astra novobelgická (*Aster novi-belgii*), pohánkovec japonský (*Fallopia japonica*), pohánkovec český (*Fallopia bohemica*), javorovec jaseňolistý (*Negundo aceroides*), sporadicky sa vyskytuje netýkavka žliazkatá (*Impatiens glandulifera*). V intravilánoch obce sa objavuje pohánkovec japonský (*Fallopia japonica*), pozdĺž lesných ciest sa vyskytujú miestami súvislé pásy netýkavky malokvetej (*Impatiens parviflora*). Do viacerých typov biotopov preniká i agát biely (*Robinia pseudo-acacia*). Diverzitu územia zvyšujú aj porasty záhradkárskeho lokalít, prostredníctvom ktorých sa však často dostávajú do prirodzeného prostredia kultúrne, nepôvodné druhy rastlín. Pri nedokonalom manažmente v záhradkách dochádza k ich nekontrolovateľnému šíreniu a vytvára sa priestor pre agresívne invázne druhy, z ktorých mnohé sú nebezpečnými alergénmi a sú vymenované vyššie.

Vegetácia ľudských sídel

Rastlinná zložka sídla obsahuje pôvodné, prirodzené, synantropné alebo človekom zámerne komponované spoločenstvá drevín, tráv a bylín domácej a introdukovanej flóry na rôznom stupni kultúrneho stvárnenia a s diferencovanou vnútornou štruktúrou. Ich rozmiestnenie, alebo vzájomné prepojenie v sídle a do priľahlej krajiny, tvorí sústavy urbánnej vegetácie. Funkcie urbánnej vegetácie vyjadrujú kvalitatívne hodnoty efektívnosti a utility vo vzťahu k posudzovanému javu, objektu, živému organizmu alebo jeho komunite. Je to predpoklad alebo súhrn predpokladov vegetačného prvku alebo jeho formácie posilňovať, ochraňovať, zlepšovať existujúce znaky a vlastnosti urbánneho prostredia, kompozične ho dotvárať a naplňovať racionálne potreby ľudskej spoločnosti.

Pri pokračujúcom trende rozširovania sídiel a zahusťovania zástavby nadobúdajú prírodné plochy čoraz väčší význam z hľadiska kvality životného prostredia človeka. Na druhej strane sú plochy drevinovej vegetácie a trávnikov čoraz viac ovplyvnené intenzívnym pohybom obyvateľov, rekreačným využívaním a znečisťovaním ovzdušia. Podľa najnovších výskumov je preukázané, že drevinná vegetácia v sídlach rastie rýchlejšie a umiera v priemere mladšia, ako tá vo vidieckych oblastiach. Trávnikové plochy patria medzi plošne rozsiahlejšie biotopy vo vegetácii ľudských sídel. Ide o porasty, ktoré boli založené umelo, ale postupom času (rádovo aj desiatky rokov) v nich prebieha prirodzený vývoj a vytvárajú sa spoločenstvá adaptované na dané podmienky. Tie určuje okrem abiotických podmienok aj intenzita a spôsob kosenia, charakter okolitého prostredia, intenzita zošľapovania a zavlažovanie. Typickými zástupcami druhového zloženia sú: lucerna siata (*Medicago sativa*), psinček tenučký (*Agrostis capillaris*), púpava lekárska (*Taraxacum officinale*), kapsička pastierska (*Capsella bursa-pastoris*), púpavec jesenný (*Leontodon autumnalis*), pýr plazivý (*Elytrigia repens*), skorocel kopijovitý (*Plantago lanceolata*), kuklík mestský (*Geum urbanum*), ďatelina plazivá (*Trifolium repens*), trebul'ka lesná (*Anthriscus sylvestris*), stavikrv vtáčí (*Polygonum aviculare*), brečtan popínavý (*Hedera helix*), veronika brečtanolistá (*Veronica hederifolia*), rebríček obyčajný (*Achillea millefolium*), šalát kompasový (*Lactuca serriola*), kostrava žliabkatá (*Festuca rupicola*), margaréta biela (*Leucanthemum vulgare*), pšeno obyčajné (*Milium*

effusum), láskavec ohnutý (*Amaranthus retroflexus*), paštrnák siaty (*Pastinaca sativa*), trojštet žltkastý (*Trisetum flavescens*), lipnica úzkolistá (*Poa angustifolia*), lipnica lúčna (*Poa pratensis*), sedmokráska obyčajná (*Bellis perennis*), ďatelina lúčna (*Trifolium pratense*), mätonoh trváci (*Lolium perenne*), podbiel liečivý (*Tusilago farfara*), skorocel väčší (*Plantago major*), fialka voňavá (*Viola odorata*), prhl'ava dvojdomá (*Urtica dioica*) a i.

Z hľadiska zoogeografického členenia terestrického biocyklu patrí územie Slovenska do oblasti palearktiskej, podoblasti Eurosibirskej, provincie listnatých lesov a pod podkarpatský úsek.

Limnický biocyklus Slovenska patrí do euromediteránnej zoogeografickej podoblasti. Dotknuté územie patrí do severopontického úseku, pontokaspickej provincie, podunajského okresu a do západoslovenskej časti.

Poloha a členitosť tohto územia podmienili tiež bohatstvo a rozmanitosť (heterogenitu) jeho živočíšstva, ktorého charakter i súčasné zloženie predstavujú výsledok pôsobenia mnohých ekologických činiteľov, vrátane historického vývoja územia a pôsobenia človeka.

Relatívna zachovalosť vegetačného krytu má vplyv aj na prirodzenú diverzitu živočíšnych spoločenstiev. Na pestrú mozaiku rastlinných spoločenstiev nadväzuje aj veľmi rôznorodé živočíšstvo, ktoré predstavuje kombináciu karpatských lesných druhov s lesostepnými prvkami. Napriek dobrej dostupnosti je tu lepšie preskúmaná len fauna stavovcov, s výnimkou netopierov. Z bezstavovcov boli doteraz podrobnejšie spracované len niektoré skupiny hmyzu, predovšetkým motýle, chrobáky a niektoré čeľade blanokridlovcov, detailnejší výskum ostatného hmyzu, mäkkýšov a ďalších skupín ešte čaká na vedcov. Dotknuté územie sa vyznačuje druhovo pestrými spoločenstvami bezstavovcov a stavovcov. Územie svojim faunistickým charakterom patrí hlavne do listnatých lesov stredných polôh. Na tieto biotopy sú viazané živočíšne druhy takmer všetkých významnejších systematických skupín bezstavovcov, najmä z triedy hmyzu a veľký počet zástupcov stavovcov zo všetkých tried (ryby, obojživelníky, plazy, vtáky, cicavce), ktorých druhové zloženie je závislé hlavne na type biotopu a miery jeho ovplyvnenia človekom. Živočíšstvo oblasti predstavujú prevažne druhy zóny listnatých lesov, menej stepného bezlesia. Extenzívne obhospodarované lúky sú domovom chriašteľa poľného (*Crex crex*). Na trávnatých xerothermných lokalitách bol zaznamenaný pavúk komôrkár hnedý (*Atypus affinis*). Na xerothermných lokalitách sa zriedkavo vyskytuje motýľ jasoň červenooký (*Parnassius apollo*). K charakterickým chrobákom bučín patrí fuzáč alpský (*Rosalia alpina*). Je to prioritný druh európskeho významu.

Zaznamenané boli napr. druhy ako kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), ropucha zelená (*Bufo viridis*) a rosníčka zelená (*Hyla arborea*). Z plazov boli zistené napr. druhy ako jašterica bystrá (*Lacerta agilis*), jašterica živorodá (*Lacerta vivipara*), jašterica múrová (*Podarcis* (= *Lacerta*) *muralis*), slepúch lámavý (*Anguis fragilis*), užovka obojková (*Natrix natrix*), užovka hladká (*Coronella austriaca*), užovka stromová (*Elaphe longissima*) a užovka fľakaná (*Natrix tessellata*). Na skalné biotopy je viazaný sokol sťahovavý (*Falco peregrinus*). Z ďalších druhov dravcov boli zistené v hniezdnom období: sokol lastovičiar (*Falco subbuteo*), sokol myšiar (*Falco tinnunculus*), jastrab krahulec (*Accipiter nisus*), jastrab lesný (*Accipiter gentilis*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), myšiak lesný (*Buteo buteo*). Zo sov sú to: kuvik vrabčí (*Glaucidium passerinum*), kuvik kapcavý (*Aegolius funereus*), sova lesná (*Strix aluco*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*) a myšiarka ušatá (*Asio otus*). Z väčších cicavcov sa vyskytujú napr. vydra riečna (*Lutra lutra*).

Diverzita druhov živočíchov územia závisí predovšetkým od typov prostredia, v ktorých sa vyvíjajú charakteristické spoločenstvá živočíchov v úzkej interakcii s ostatnými prírodnými zložkami - horninovým prostredím, pôdou, vodou, klímou a rastlinstvom (v prípade živočíchov tolerujúcich urbánne, či antropogénne prostredie aj v interakcii s urbánnymi a technickými prvkami).

V dotknutom území je viacero typov zoocenóz, príznačných pre jeho prírodné prostredie:

- zoocenózy listnatých lesov (zoocenózy dubových lesov);
- zoocenózy trávnatých spoločenstiev (lúk a vlhkých stanovišť/ne vlhkých lúk a pod.);
- zoocenózy spoločenstiev tečúcich a stojatých vôd a zoocenózy nížinných a podhorských lužných lesov;
- zoocenózy polí;
- zoocenózy ľudských sídel (zoocenózy urbánneho prostredia, zoocenózy záhrad a ďalšej sídelnej zelene).

Každá z uvedených zoocenóz je z hľadiska kvalitatívneho i kvantitatívneho výskytu živočíšnych druhov významná, pričom susediace zoocenózy alebo prelínajúce sa, sú veľmi často vzájomne ovplyvňované a obohacované. Všetky vymenované typy zoocenóz sú v rôznej miere poznačené antropogénnou činnosťou (v minulosti i v súčasnosti), v podstate neexistuje typ zoocenózy s absolútnou absenciou vplyvu činnosti človeka. Najmenej sú poznačené prírodné lesy, vodných tokov. Lúky bez nelesnej drevinovej vegetácie alebo aj sukcesne zarastené (alebo zarastajúce) vznikli historicky odlesnením, teda antropogénnym pôsobením, významná časť z nich je poloprírodného až prírodného charakteru a predstavuje v podstate náhradné biotopy za pôvodné lesné. Najviac antropogénnou činnosťou sú poznačené ostatné zoocenózy ľudských sídel a zoocenózy polí.

Živočíchy trvalo i dočasne žijúce v riešenom území môžeme v hrubých rysoch rozdeliť (podľa toho, aké prírodné, prípadne poloprírodné alebo človekom silno ovplyvnené prostredie obsadzujú) medzi druhy lesné, stepné, prechodového typu, vodné a pri vode a na vlhkých stanovištiach žijúce a tiež urbánne. Osídlenie územia živočíšnymi druhmi všeobecne, závisí od takých faktorov, ako sú geografická poloha, nadmorská výška, prírodné podmienky (charakter stanovišťa, biotop), stupeň premeny resp. zachovalosti pôvodných ekosystémov. Niektoré druhy žijú len v lesnom prostredí, t. z. v pôvodných spoločenstvách. V sekundárnych spoločenstvách žijú druhy, ktoré sa do takýchto vytvorených prírodných podmienok prisťahovali z nelesných, najmä z lesostepných a stepných zoskupení. Viaceré druhy tzv. prechodového typu - predovšetkým stavovcov - žijú v lese, prípadne v ekotónových pásmach, ale prenikajú i do sekundárnych spoločenstiev (napríklad za potravou, na miesta rozmnožovania a pod.). Niektoré druhy pôvodne pochádzajúce z lesa alebo stepí tolerujú podmienky urbánneho prostredia a záhrad.

Zoocenózy listnatých lesov

Lesné prostredie, do ktorého z praktických dôvodov rátame aj ekotónové pásmo, je najbohatšie na druhy. V lesnej pôde žije viacero druhov dážďoviek, mnohonôžok, stonôžok a rovnakonôžok. V jej horných vrstvách vrátane hrabanky žije množstvo druhov mäkkýšov, pričom prevládajú mäkkýše lesov. Biotopy listnatého lesa obýva početná skupina chrobákov, predovšetkým z čeľade bystruškovitých (*Carabidae*), napríklad viacero druhov utekáčikov, bystruška medená (*Carabus cancellatus*), bystruška zlatá (*Carabus auronitens*), tiež drobčiky (*Staphylinidae*), krasone (*Buprestidae*) a i. Fúzačovité (*Cerambycidae*) reprezentujú napríklad fúzač hrubý (*Prionus coriarius*). Hojná, čo do druhovej diverzity, je fauna motýľov. Typické pre bukové a iné listnaté lesy sú napríklad okáň bukový (*Aglia tau*), dúhovec väčší (*Apatura iris*), perlovec striebristopásavý

(*Argyronome paphia*). Listnaté lesy obývajú aj početné druhy dvojkrídlovcov (*Diptera*), pestríc (*Syrphidae*) a mušicovitých (*Bibionidae*). Z obojživelníkov listnaté lesy obývajú vo vhodných podmienkach skokan hnedý (*Rana temporaria*). Z hlodavcov v lesných spoločenstvách žijú veverica stromová (*Sciurus vulgaris*), plch sivý (*Glis glis*), predovšetkým na rúbaniskách plšik lieskový (*Muscardinus avellanarius*), v lesoch s dostatkom podrastu plch lesný (*Dryomys nitedula*). Z mäsožravcov v lesoch okresu žijú líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), na okrajoch lesa a v ekotónovej zóne hranostaj čiernochvostý (*Mustela erminea*), všeobecne v lesoch kuna lesná (*Martes martes*) a jazvec lesný (*Meles meles*).

Zoocenózy lúk

V prostredí lúk žije viacero druhov bystruškovitých (*Carabidae*) - bystruška medená (*Carabus cancellatus*), bystruška lesklá (*Carabus absoletus*), bystruška zlatá (*Carabus auronitens*), bystruška kožovitá (*Carabus coriaceus*) a fúzačovitých (*Cerambycidae*) i zdochlinárovitých (*Silphidae*). Diapazón chrobákov dopĺňajú viaceré druhy svietiviek (*Lampyridae*), krasonov (*Buprestidae*), lienok (*Coccinellidae*), liskaviek (*Chrysomelidae*), nosáčikov (*Curculionidae*) a i. Žije tu aj viacero druhov včelovitých (*Apidae*) - napr. čmele (*Bombus* sp.). Výraznú skupinu predovšetkým v prostredí kvetnatých lúk tvoria motýle, z mnohých druhov a čeľadí uvádzame výraznejšie, napr. z vretienkovitých (*Zigaenidae*), zelenáčika štiavového (*Procris statice*), vretienku materinodúškovú (*Zygaena purpuralis*), vretienku obyčajnú (*Zygaena filipendulae*), očkane (*Satyridae*), babôčky (*Nymphalidae*), hnedáčky (*Melitaea*), ohniváčky a mlynáriky (*Pieridae*). Žijú tu aj početné druhy dvojkrídlovcov (*Diptera*), ovadov (*Tabanidae*), pestríc (*Syrphidae*), múch (*Muscidae*) a bzučiviek (*Calliphoridae*). Z obojživelníkov sa v zoocenózach lúk vyskytujú ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*) - na dlhšie zamokrených poľných cestách a v zamokrených plytkých depresiách. Plazy v prostredí lúk reprezentujú užovka obojková (*Natrix natrix*), užovka hladká (*Coronella austriaca*), jašterica bystrá (*Lacerta agilis*) a slepúch lámavý (*Anguis fragilis*). V prostredí horských lúk sa vzácnejšie vyskytuje jašterica živorodá (*Zootoca vivipara*). Oproti lesnému prostrediu, je čo do diverzity druhov, avifauna početne menej zastúpená. Podstatná je, že viaceré druhy hniezdiace a žijúce v lesných komplexoch disponujú trofickou základňou situovanou v trvalých trávnych porastoch. Týka sa to predovšetkým väčšiny druhov dravcov, krkavca čierneho (*Corvus corax*) a druhov, komunikujúcich medzi lesom, ostrovčekmi remízok a lesíkov a sukcesne porastenými lúkami. Z cicavcov viac menej „holé“ biotopy lúk využívajú krt obyčajný (*Talpa europaea*), líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*) - vyhrabáva si tu aj nory. Loví tu viacero druhov netopierov prilietajúcich z lesa alebo zo stavaného územia. Z myšovitých sa v tomto biotope na vlhkých lúkach vyskytuje ryšavka tmavopása (*Apodemus agrarius*), z hrabošovitých hraboš poľný (*Microtus arvalis*). Lúky všeobecne, teda aj sukcesne porastené, sú domovom zajaca poľného (*Lepus europaeus*). Z párnokopytníkov zoocenózu využíva predovšetkým srnčia zver - srnec lesný (*Capreolus capreolus*), z trofických príčin aj jelenia zver - jelen lesný karpatský (*Cervus elaphus montanus*) a diviak lesný (*Sus scropha*).

Zoocenózy lúk so sukcesiou drevín

Diverzita evertibrat - hmyzu, je viac menej totožná so zoocenózou lúk, jej kvalitatívne, prípadne kvantitatívne zmeny závisia od intenzity sukcesného procesu. Podobne to platí aj pre diverzitu druhov a početnosť v rámci druhu u obojživelníkov a predovšetkým plazov a drobných zemných cicavcov. V súvislosti s postupujúcou sukcesiou sa oba ukazovatele zvyšujú, limitujúcim faktorom je prechod sukcesie do iniciačného štádia lesa. Z dôvodu, že v podstate je skladba druhov bezstavovcov, obojživelníkov, plazov a drobných zemných

cicavcov v tejto zoocenóze takmer totožná so skladbou druhov v zoocenóze lúk s absenciou sukcesie drevín, výskyt týchto druhov tu neuvádzame. V zoocenóze lúk so sukcesiou drevín (najmä krovín) okrem druhov vtákov uvedených v predchádzajúcej zoocenóze - myšiak severský (*Buteo lagopus* - v zime), jarabica poľná (*Perdix perdix*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), chriaštel poľný (*Crex crex*), strnádka lúčna (*Miliaria calandra*) pristupujú ďalšie druhy, využívajúce nielen prostredie trvalých trávnych porastov, ale aj sukcesiu krovín a stromov na neudržiavaných trávnych porastoch: napr. bažant poľovný (*Phasianus colchicus*), straka čiernozobá (*Pica pica*), častejší vrabec domový (*Passer domesticus*) a menej častý vrabec poľný (*Passer montanus*), stehlík zelený (*Carduelis chloris*), stehlík konopiar (*Carduelis cannabina*), strnádka žltá (*Emberiza citrinella*). Z cicavcov sukcesiou porastené biotopy využívajú jež bledý (*Erinaceus roumanicus*), krt obyčajný (*Talpa europaea*), liška hrdzavá (*Vulpes vulpes*) - vyhrabáva si tu aj nory, lasica obyčajná (*Mustela nivalis*). Rozsiahlejšie krovinaté porasty ako náhradu za les využíva na pobyt v norách jazvec obyčajný (*Meles meles*). Z hrabošovitých sa v tomto biotope vyskytuje hraboš poľný (*Microtus arvalis*). Na lúkach nájdeme aj zajaca poľného (*Lepus europaeus*). Z párnokopytníkov nesúvislú zoocenózu využíva predovšetkým srnčia zver - srnec lesný (*Capreolus capreolus*), z lesov sem z trofických príčin preniká diviak lesný (*Sus scropha*).

Zoocenózy spoločenstiev tečúcich a stojatých vôd a zoocenózy nížinných a podhorských lužných lesov

Tieto zoocenózy zahŕňajú vodné toky, na ne naviazanú sprievodnú vegetáciu bylinnú i drevinnú, tiež vodné nádrže prirodzeného charakteru, ale i technické diela s určitým stupňom okupovania flórou a faunou. Pre vodnú a pri vode žijúcu faunu sú rozhodujúce predovšetkým hlavné toky s väčšími, rozhodujúcimi prítokmi. Výskyt charakteristických živočíšnych druhov, ale i vzácných a chránených je viazaný aj na množstvo ďalších malých vodných tokov, ak disponujú nenarušenými korytami a kvalitnou sprievodnou vegetáciou. Z mäkkýšov sa na takéto biotopy viažu napr. vretienka, ale aj niektoré druhy mnohonôžok, stonožiek a pavúkov. Na riešenom území sú vodné typy biotopov reprezentované predovšetkým tečúcimi vodami, ale aj vodnými plochami, ktoré vznikli ťažbou štrkov. Dôležitým faktorom pre faunu je dostatočná brehová vegetácia. Lužné lesy sú po klasických lesoch druhým prostredím najbohatším na avifaunu. Pôvodne sú to jednak špecifické lesné druhy žijúce v niekdajších rozsiahlejších a bohatších lužných lesoch (niektoré druhy sem prenikajú z klasického lesného prostredia alebo tolerujú podmienky lužného lesa) a jednak druhy vodné a pri vode žijúce. Osobitnú skupinu tvoria druhy, ktorých pobyt je tu zaznamenávaný len v súvislosti s migráciami a aj to len v prípade, že pre ten ktorý druh sú tu vytvorené prechodné vhodné pobytové podmienky. Medzi tieto druhy patria labuť hrbozobá (*Cygnus olor*) - veľmi zriedkavo, kačica hvizdárka (*Anas penelope*), kačica ostrochvostá (*Anas acuta*), kačica chrapľavá (*Anas querquedula*), chochlačka bielooká (*Aythya nyroca*), brehár čiernochvostý (*Limosa limosa*), čajka čiernohlavá (*Larus melanocephalus*), čajka malá (*Larus minutus*), čajka sivá (*Larus canus*), rybár veľkozobý (*Sterna caspia*), rybár malý (*Sterna albifrons*), čorík bahenný (*Chlidonias hybridus*), čorík čierny (*Chlidonias niger*). Zoocenózy vodných tokov a vodných nádrží obývajú aj druhy cicavcov, špecificky naviazané na prostredia pomalšie tečúcich vodných tokov i vodných nádrží s relatívne stojatou vodnou hladinou a na pobrežnú vegetáciu. Typickým predstaviteľom čeľade lasicovitých je vydra riečna (*Lutra lutra*). Stabilne sa vyskytuje aj bobor vodný (*Castor fiber*) (lokalita výskytu pri rieke Váh, taktiež k. ú. Jablonka). Z myšovitých sa v pobrežných krovinách vyskytuje ryšavka tmavopása (*Apodemus agrarius*), v zárastoch pri vode rastúcich bylín, trstín alebo vrbín, myška drobná (*Micromys minutus*), z hrabošovitých je na vodu naviazaný hryzec vodný

(*Arvicola terrestris*). Diviak obyčajný (*Sus scropha*) nie je typickým predstaviteľom pri vode žijúceho druhu, výrazne troficky je naviazaný na priestorovo rozľahlejšie zostatky lužných lesov, kde preniká z blízkych väčších lesných komplexov.

Zoocenózy poľí

Sú to otvorené priestory, často aj s rozptýlenou drevinovou vegetáciou, situované obyčajne najbližšie k zastavaným územiám obcí (s ekonomicky podloženou dostupnosťou), v ktorých prevláda orná pôda. Keďže priestory patria medzi najviac atakované ľudskou činnosťou, predstavujú tieto zoocenózy pobytové, potravné a niekedy i reprodukčné možnosti pre úzky diapazón druhov, tolerujúcich takéto podmienky. Študovanom okrese sú to veľkoblokové i maloblokové plochy ornej pôdy, prípadne i mozaiky poličok umiestnené v blízkosti sídiel, v ktorých sa sekundárne prírodné podmienky často, prevažne každoročne, menia v závislosti od spôsobu hospodárenia a výberu plodín/kultúr. Z významných druhov živočíchov, sa v takejto zoocenóze viac menej stabilne, vyskytujú obojživelníky, plazy, vtáky a cicavce: z obojživelníkov sú to predovšetkým ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), ropucha zelená (*Bufo viridis*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*) - v sezónnych mlákach poľných ciest a terénnych depresii, z plazov užovka obojková (*Natrix natrix*). Vtáctvo je paradoxne, napriek častému vyrušovaniu ľudskou činnosťou, reprezentované prítomnosťou viacerých druhov európskeho alebo národného významu - prepelice poľnou (*Coturnix coturnix*), viacej jarabicou poľnou (*Perdix perdix*), bažantom poľným (*Phasianus colchicus*), prhl'aviarom čiernohlavým (*Saxicola torquata*), strnádkou lúčnou (*Miliaria calandra*), strnádkou žltou (*Emberiza citrinella*), pipiškou chochlatou (*Galerida cristata*), ale i cíbikom chochlatým (*Vanellus vanellus*), ktorý zahniezdi aj v poľných kultúrach. Cicavce reprezentuje napríklad zajac poľný (*Lepus europaeus*), hranostaj čiernochvostý (*Mustela erminea*), piskor malý (*Sorex minutus*) a bežné druhy hlodavcov - škodcov poľnohospodárskych kultúr.

Zoocenózy ľudských sídiel

Povahu stavieb využíva na pobyt a reprodukciu viacero druhov vtákov. Bežnými obyvateľmi sídiel na vidieku sú belorítka domová (*Delichon urbica*), lastovička domová (*Hirundo rustica*), vrabec domový (*Passer domesticus*), žltouchvost domový (*Phoenicurus ochruros*), kuvik plačlivý (*Athene noctua*), plamienka driemavá (*Tyto alba*), už menej pipiška chochlatá (*Galerida cristata*). Špecificky povaly niektorých klasických stavieb - kostolov, hospodárskych budov i niektorých domov, obývajú netopiere, často v kolóniách, napr. podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), večernica malá (*Pipistrellus pipistrellus*). Výrazným prostredím pre niektoré druhy avifauny a chiropterofauny sú solitéry bytových domov a administratívnych budov, ktoré poskytujú, vďaka svojej morfológii, vynikajúce úkrytové a reprodukčné možnosti pre dážd'ovníka tmavého (*Apus apus*), belorítku domovú (*Delichon urbica*) a sokola myšiara (*Falco tinnunculus*), tiež pre večernicu malú (*Pipistrellus pipistrellus*) a raniaka hrdzavého (*Nyctalus noctula*). K zachovaniu istej druhovej pestrosti územia významnou mierou prispieva členitosť a neupravenosť priestoru v bezprostrednom okolí ľudských sídiel a stavieb, predovšetkým na vidieku. Rôznorodý materiál uložený na dvoroch domov a dožívajúce hospodárske stavby vytvárajú podmienky pre existenciu a reprodukciu niektorých druhov ešte existujúcich populácií živočíchov zastavaného územia napr. tchora obyčajného (*Putorius putorius*), potkana hnedého (*Rattus norvegicus*), myši domovej (*Mus musculus*), ale i kuny skalnej (*Martes foina*).

Zoocenózy záhrad

Tradičné záhrady v pôvodnom zmysle slova, vyskytujúce sa takmer výlučne v zastavaných územiach obcí, najmä vidieka výraznou mierou ubudli z krajinného prostredia dožitím drevín, chorobami, resp. pod tlakom urbanistickej prestavby ľudských sídiel. V minulosti v záhradách, situovaných za stodolami, prevládali vekovo staré jablone, slivky, hrušky a orechy miestnych odrôd, ktoré osídľovali aj dutinové hniezdiče. Tie sa v záhradách ponechávali na dožitie aj v súvislosti s rôznymi poverovými predstavami. Ich súčasná náhrada predstavujúca modernejšie formy ovocinárstva, nie je primeraná úbytku a tradičnej vekovej štruktúre. V súčasnosti sú preferované aj okrasné nepôvodné dreviny. Záhrady osídľujú také druhy, ako napríklad ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), jašterica bystrá (*Lacerta agilis*) - suchšie časti záhrad, myšiarka ušatá (*Asio otus*) - s obľubou využíva konifery, predovšetkým tuje, d'ateľ veľký (*Dendrocopos major*), d'ateľ hnedkavý (*Dendrocopos syriacus*), sýkorka bieloľica (*Parus major*), škorec lesklý (*Sturnus vulgaris*). Okrem druhov uvedených vyššie, môže cintoríny obývať ešte aj hrdlička záhradná (*Streptopelia decaocto*), drozd plavý (*Turdus philomelos*), slávik krovinový (*Luscinia megarhynchos*), kanárik záhradný (*Serinus serinus*), stehlík zelený (*Carduelis chloris*), stehlík konopiar (*Carduelis cannabina*) a i. Toto špecifikum vyplýva aj zo sezónnosti využitia tohto prostredia a zo zachovania nerušenosti v čase reprodukcie.

2. Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria.

Štruktúra súčasnej krajiny je výsledkom dlhodobého historického vývoja. Odráža využitie prírodnej krajiny človekom vyplýva z jej funkčného zamerania. Vznikla v dôsledku pôsobenia človeka na prírodné ekosystémy, ich využívaním, prejavujúcim sa pretváraním a ovplyvňovaním vlastností zložiek krajiny. Výsledkom tohto antropického pôsobenia v krajine je vznik poloprirodzených a umelých prvkov, ktoré spolu s prírodnými prvkami vytvárajú určitú fyziognomickú mozaiku súčasnej štruktúry krajiny. Teda funkčná štruktúra krajiny je základným faktorom podmieňujúcim jej fyziognómiu. Pôvodnú krajinu záujmového územia tvorila riečna sieť s drevinnými porastmi a lesnými komplexmi, pričom bola formovaná jednotlivými exogénnymi a endogénnymi procesmi pôsobiace v území. V súčasnosti je územie obce Jablonka pokryté poľnohospodárskou pôdou, lúkami a pasienkami a lesmi v nadväznosti na zastavané územie obce kopaničiarskeho charakteru s veľkým množstvom osád. Údolím preteká hlavný tok územia a to potok Jablonka a jeho prítoky.

Záujmové územie obce Jablonka nepredstavuje jeden monopolitný celok zastavanej plochy. Osídlenie je roztrúsené, tak ako je to typické pre kopaničiarsky región. Kataster obce Jablonka tvorí 26 osád roztrúsených v kopcoch a dolinách, ktoré spájajú miestne komunikácie s dĺžkou 36 km. Územie je typické špecifickým spôsobom hospodárenia. Práve tu sa zachovali cenné ekosystémy – bohato kosené lúky a lúčne sady s rôznymi druhmi rastlín.

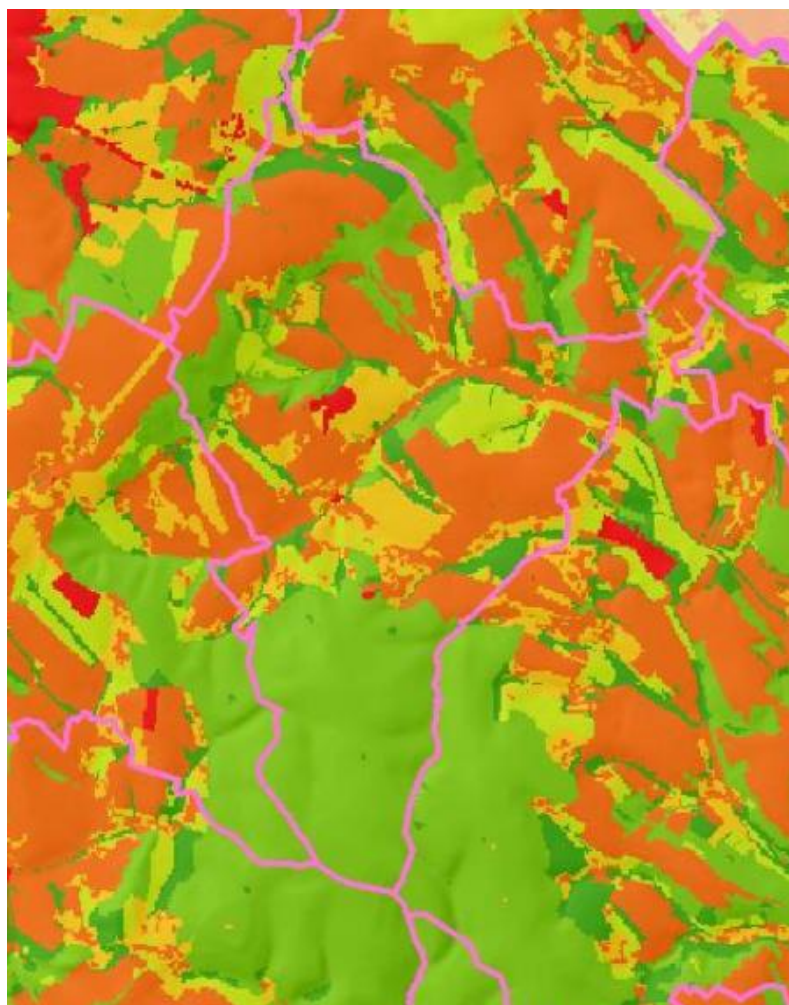
Samotná navrhovaná činnosť je situovaná v centrálnej časti územia obce Jablonka a to v lokalite Babiarsky vrch, resp. Stredisko, pričom v blízkosti sa nachádza ústredie obce a osady Pod Strediskom, Triančíkovci a Michaličkovci a nachádza v areále bývalého poľnohospodárskeho družstva a dnes hospodárskeho dvora, pričom územie má zmiešanú funkciu, kde sa nachádzajú viaceré prevádzky okrem chovu ošipaných a to napr. pestovanie hríbov, autoopravovňa a vykonávame opravy nástrojov navarováním špeciálneho vysokopevného prídavného materiálu laserovým lúčom a bývalá ČSPH JURKI.

Existencia tzv. stresových faktorov vyplýva predovšetkým z technologických postupov priemyselnej výroby a dopravy (znečistenie vody a vzduchu, hluk a pod.) a intenzívneho poľnohospodárstva (znečistenie podzemných vôd, erózia). Za bariérový efekt sa pritom považujú negatívne javy vyplývajúce z funkčnej prevádzky antropogénneho objektu, pričom ide hlavne o prvky cestnej infraštruktúry ako aj nadzemné prvky technickej infraštruktúry. Časť socioekonomických javov v krajine charakteru stresových faktorov sa viaže jednoznačne na prvky súčasnej krajinnej štruktúry. Za stresový faktor možno považovať samotnú existenciu niektorých objektov v krajine, ktoré sa negatívne prejavujú svojím fyzickým bariérovým vplyvom voči prvkom ÚSES, resp. následnými hygienickými a estetickými vplyvmi (napr. priemyselné a dopravné objekty, hospodárske dvory a pod.). Iná časť stresových faktorov sa viaže na nepriaznivé vplyvy rôznych antropogénnych činností, zasahujúce rôzne veľké plochy, resp. oblasti (napr. znečistenie ovzdušia, vody, kontaminácia pôd, poškodenie vegetácie atď.). Súčasnú krajinnú štruktúru územia obce Jablonka tvorí bývanie a občianska vybavenosť (individuálne bývanie, zariadenia občianskej vybavenosti, staveniská), sídelná zeleň (parkové plochy, záhrady rodinných domov, verejná zeleň, zeleň technických a priemyselných areálov), výroba a výrobnotechnická infraštruktúra (výrobnobslužná zóna a priemyselná výroba, technické objekty, poľnohospodárska výroba a služby), doprava (cestná sieť a plochy cestnej dopravy), šport a rekreácia (plochy športu a rekreácie), poľnohospodárstvo (veľkobloková orná pôda, lúky a pasienky, sady, záhrady, bylinné hrádze vodných tokov), lesné hospodárstvo (hospodárske lesy, parky, ochranné lesy, nelesné plochy, priesečky), vodné plochy a vodné hospodárstvo (vodné toky, rybníky), krajinná vegetácia (lesíky a remízky, skupinky drevín, brehovité porasty vodných tokov, líniové drevinné porasty, medze, aleje, izolačná a sprievodná zeleň) a nevyužívané plochy (ruderalizované plochy, divoké skládky odpadov, smetiská, ruderalne plochy, nevyužívané prevažne bylinné úhory, zarastajúce úhory, opustené sady, skaly a odkryvy podlažia).

Dotknuté územie sa nenachádza v žiadnej zaťaženej oblasti.

Väčšina dotknutého územia sa nachádza v území s nízkou ekologickou stabilitou, pričom krajina so strednou ekologickou stabilitou sa v dotknutom území vyskytuje ostrovčekovito a krajina s vysokou a veľmi vysokou ekologickou stabilitou sa vyskytuje v dotknutom území zväčša v južnej a severnej, resp. strednej časti dotknutého územia a to buď v lesných komplexoch alebo okolo vodných tokov a vodných plôch.

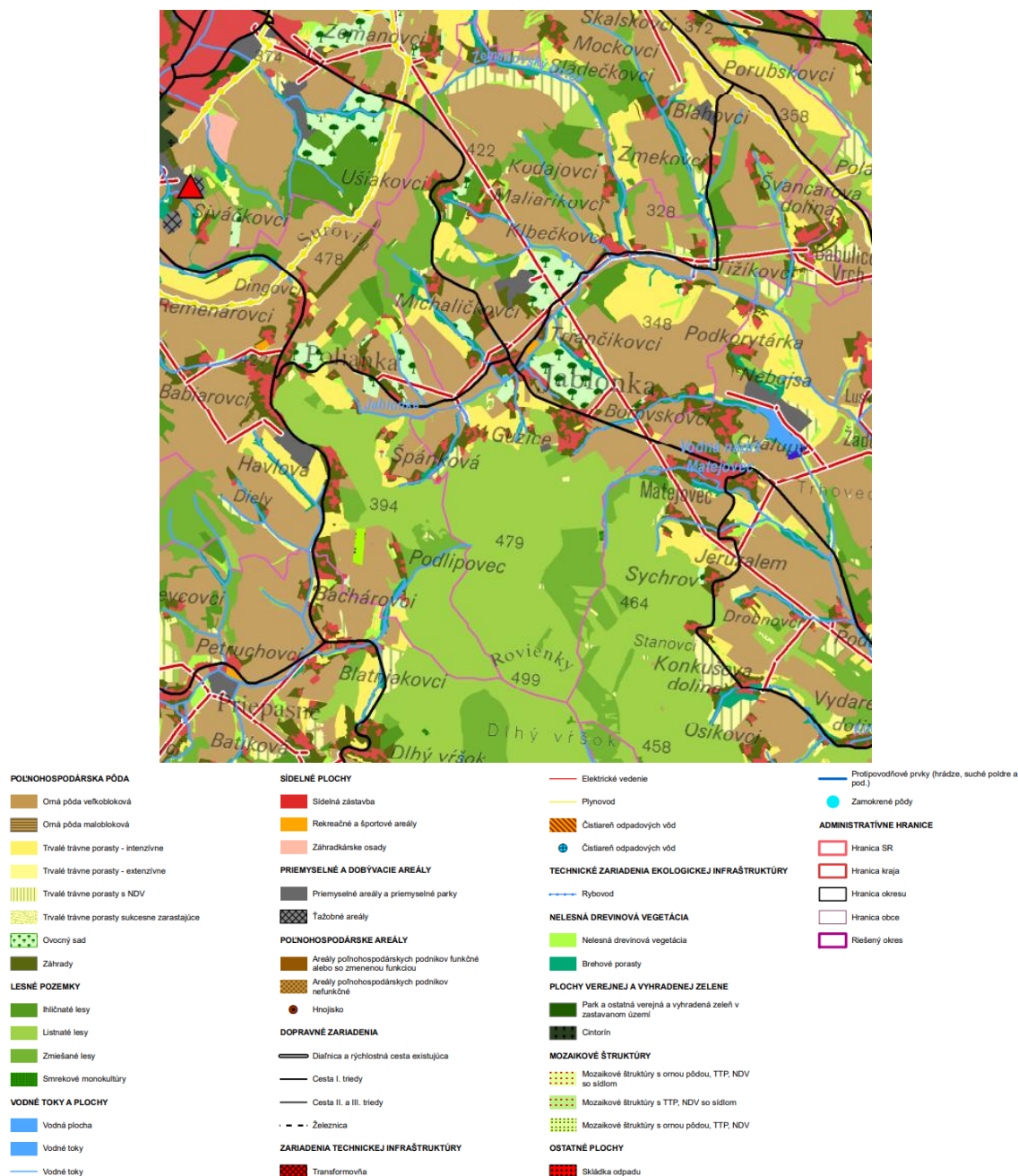

Stupeň ekologickej stability

- krajina s veľmi nízkou ekologickou stabilitou
- krajina s nízkou ekologickou stabilitou
- krajina so strednou ekologickou stabilitou
- krajina s vysokou ekologickou stabilitou
- krajina s veľmi vysokou ekologickou stabilitou

Nasledujúca tabuľka uvádza prehľad o druhu pozemkov na území obce Jablonka.

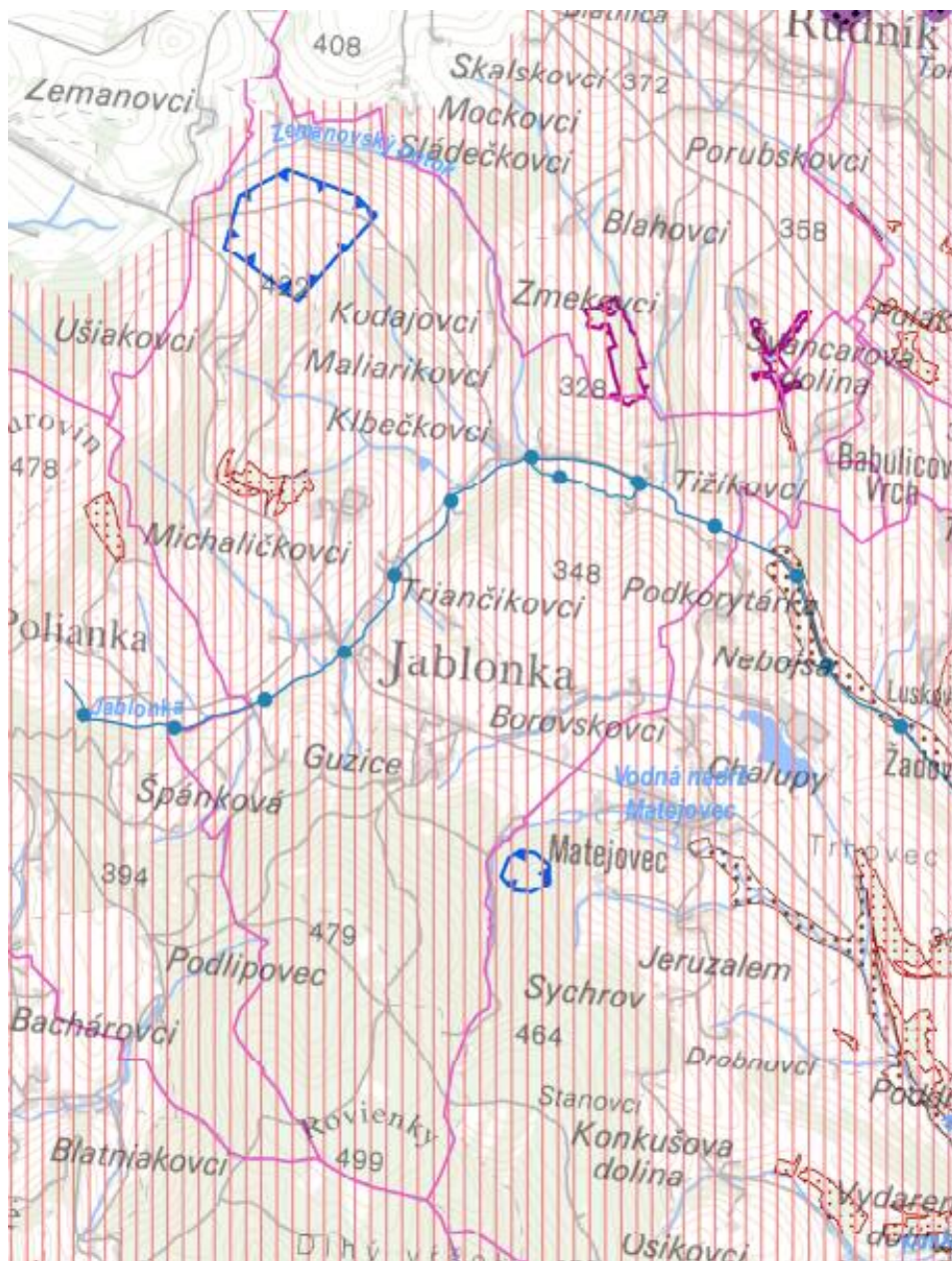
	2022	
Pôdny fond	Rozloha (ha)	Rozloha (%)
	1 258,6878	
Poľnohospodárska pôda:		
- Orná pôda	475,59	37,78
- TTP	190,09	15,10
- Záhrady	51,47	4,09
- Ovocný sad	49,99	3,97
Spolu poľnohospodárska pôda	767,15	60,95
Nepoľnohospodárska pôda:		
- Lesné pozemky	394,35	31,33
- Vodné plochy	10,19	0,81
- Zastavané plochy	58,40	4,64
- Ostatné plochy	28,60	2,27
Spolu nepoľnohospodárska pôda	491,54	39,05
Celkom pôda	1258,69	100,00

Krajinový obraz každého územia je daný prírodnými, najmä reliéfovými pomermi a vytvorenými prvkami súčasnej krajinnej štruktúry (určujú estetický potenciál daného priestoru, resp. bariérovo tento priestor ovplyvňujú). Reliéf predstavuje limity vo vizuálnom vnímaní krajiny, ktorá určuje, do akej miery je každá priestorová jednotka krajiny výhľadovým a súčasne videným priestorom. Za najvýznamnejšie faktory, ktoré podmieňujú estetický ráz kultúrnej krajiny možno považovať osídlenie (druh, dobu a hustotu), spôsob poľnohospodárskeho využitia, lesné hospodárstvo (spôsob hospodárenia), komunikácie, energovody a priemysel. V zásade možno konštatovať, že uvedené aktivity so zvyšujúcou sa intenzitou využitia krajiny znižujú estetické pôsobenie krajiny na človeka. Typický obraz krajiny tvoria polia, nelesná drevinná vegetácia, lesy, prvky dopravnej a technickej infraštruktúry a urbanizované prostredie dotknutej obce. Atraktívne pre daný typ krajiny sú prírodné a poloprírodné prvky krajiny predstavované prvkami ÚSES ako napr. lesmi, nelesnou drevinovou vegetáciou a vodnými útvarmi. Za pozitívne nosné prvky

scenérie krajiny v širšom území a jeho zázemí možno považovať lesy, nelesnú drevinnú vegetáciu, trávové spoločenstvá, vodné útvary, pôdu a mokrade a prameniská.

Priemet pozitívnych prvkov a javov v dotknutom území uvádza nasledujúca mapa.

OCHRANA LESNÝCH ZDROJOV

- lesy osobitného určenia
- ochranné lesy

OCHRANA VODNÝCH ZDROJOV

- vodárenský zdroj podzemnej vody
- vodárenský tok
- ochranné pásmo vodárenského zdroja povrchových vôd
- ochranné pásmo vodárenského zdroja podzemných vôd
- povodie vodárenského toku
- chránená vodohospodárska oblasť
- vodohospodársky významný tok
- chránená oblasť citlivá na živiny

OCHRANA DOCHOVÁVANÝCH GENOFONDOVÝCH ZDROJOV

- uznaný lesný porast

KULTÚRNO-HISTORICKY HDNOTNÉ FORMY VYUŽÍVANIA KRAJINY

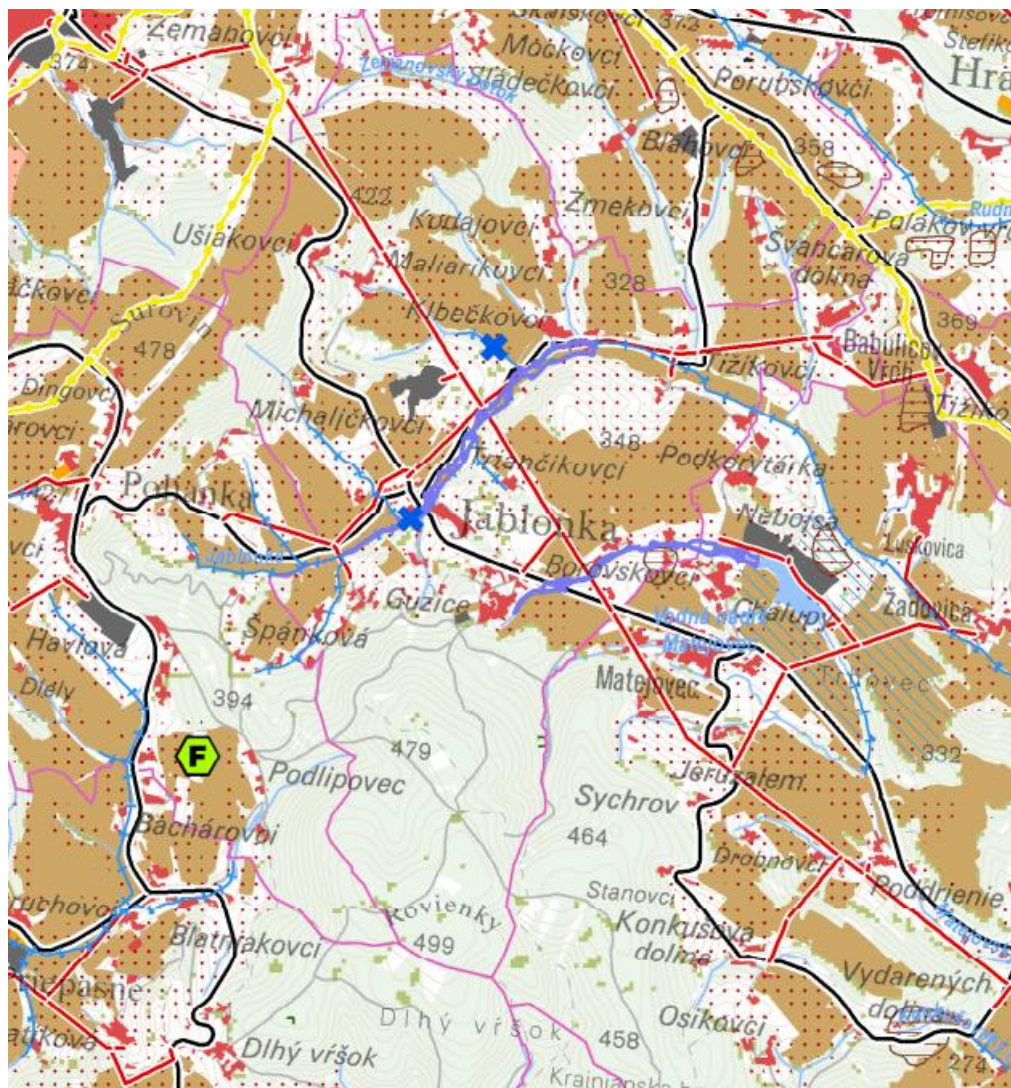
- kultúrno-historicky hodnotná forma využívania krajiny

ADMINISTRATÍVNE HRANICE

- hranica riešeného územia
- štátna hranica
- hranica kraja
- hranica okresu
- hranica základnej územnej jednotky

Z estetického hľadiska sú negatívnym javom hospodárske dvory. Za rušivé prvky scenérie krajiny možno považovať nadzemné prvky technickej a dopravnej infraštruktúry. Sústavu bariérových prvkov sceneristického hľadiska viditeľnosti tvoria les, nelesná drevinná vegetácia, objekty jestvujúcej zástavby, líniové nadzemné technické prvky, pričom možnosť vizuálneho kontaktu s krajinou je do značnej miery obmedzená vplyvom morfológie. Z hľadiska interpretácie vnímania krajiny podľa prítomnosti jednotlivých krajinných prvkov súčasnej krajinnnej štruktúry možno väčšinu územia zaradiť do kategórie pozitívne až neutrálne pôsobiacich prvkov (les, NDV, vodné toky, lúky, orná pôda, vidiecka zástavba). Ide o vidiecku krajinu. Ako ekologicky významné segmenty však možno definovať aj poloprírodné alebo umelo vytvorené prvky, na ktoré sa môžu viazať ekostabilizačné funkcie ako napr. lesné porasty, vodné plochy, lúky a plochy nelesnej drevinnej vegetácie a verejná zeleň, resp. ostatná zeleň v zastavanom území dotknutej obce. Vysokú estetickú hodnotu majú územia lesného porastu, ako aj nelesná drevinná vegetácia a lúky a pasienky, resp. kopaničiarske osídlenie. Koeficient ekologickej kvality územia dotknutej obce podľa štruktúry využitia je 0,41 – 0,6. Koeficient ekologickej stability (KES) územia mesta je 2,82 (stredná ekologická stabilita).

Priemet negatívnych prvkov a javov v dotknutom území uvádza nasledujúca mapa.

PRIMÁRNE ANTROPOGÉNNÉ STRESOVÉ FAKTORY

	priemyselný areál
	ťažobný areál
	poľnohospodársky areál funkčný alebo s čiastočne zmenenou funkciou
	poľnohospodársky areál nefunkčný
	rekreačný a športový areál
	lyžiarsky vlek
	sídelná plocha
	záhradkárská osada
	fotovoltaická elektrárňa
	elektrické vedenie VN a VVN
	plynovod
	diaľnice a rýchlostné cesty
	cesty I. triedy
	cesty II. a III. triedy
	železnica
	náletový kužeľ
	vodná elektrárňa
	malá vodná elektrárňa
	hať, prah, stupeň
	upravený vodný tok, kanál
	hydromeliorácie – odvodnené plochy
	hydromeliorácie – závlahy
	orná pôda – veľkoplošná

PRÍRODNÉ/PRIRODZENÉ STRESOVÉ FAKTORY

	územie ohrozené svahovými deformáciami
	inundačné územie
	záplavová čiara Q100

SEKUNDÁRNE ANTROPOGÉNNÉ STRESOVÉ FAKTORY

	pôda ohrozená vodnou eróziou
	pôda ohrozená veternou eróziou
	stacionárny zdroj znečistenia ovzdušia
	zdroj hluku
	zdroje znečistenia povrchových vôd
	ČOV
	plocha so silnou defoliáciou
	smreková monokultúra
	environmentálna záťaž – typ A
	environmentálna záťaž – typ B
	environmentálna záťaž – typ C
	skládka odpadov
	výskyt inváznych druhov rastlín

ADMINISTRATÍVNE HRANICE

	hranica riešeného územia
	štátna hranica
	hranica kraja
	hranica okresu
	hranica základnej územnej jednotky

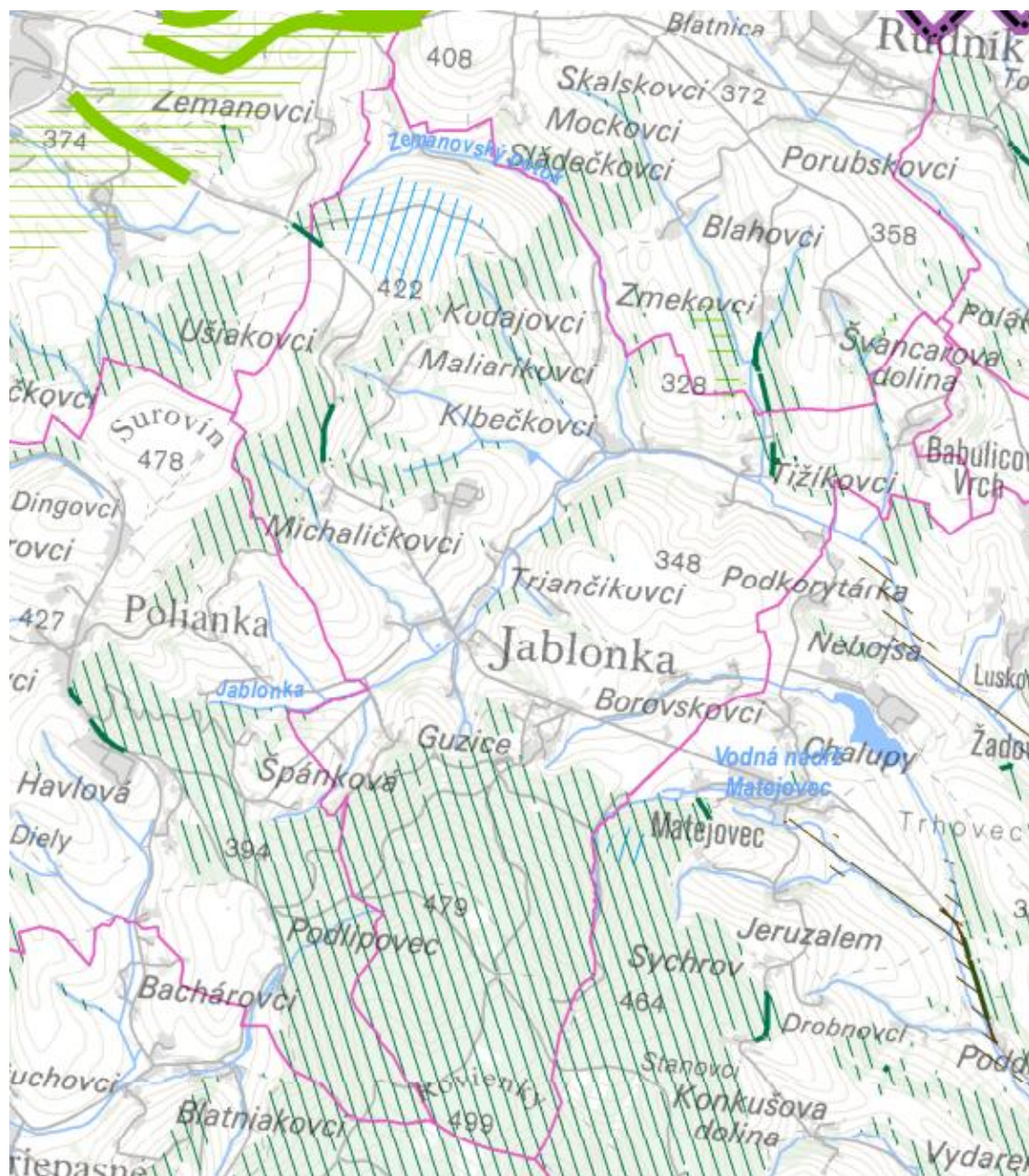
Medzi plošné pozitívne pôsobiace prvky krajiny štruktúry patria lesy, nelesná drevinová vegetácia, trvalé trávne porasty, mokrade, sady a záhrady, mozaikové plochy, zachovalé historické krajinné štruktúry a prirodzené vodné plochy. Z pozitívnych líniových sú to prirodzené vodné toky.

Medzi plošné negatívne pôsobiace prvky v zmysle metodiky ÚSES sú zaradené spevnené a degradované plochy (obytné, priemyselné a dobývacie areály), veľkoplošná orná pôda, odprírodné vodné plochy. Líniové negatívne prvky predstavujú dopravné siete a infraštruktúra, regulované a odprírodné vodné toky.

Medzi centrá so silnou intenzitou pôsobenia stresových faktorov sa zaraďujú priemyselné a technické prevádzky, poľnohospodárske a dobývacie areály. Patrí sem tiež časť sídla, ktorá je pod vplyvom dopravných ťahov s vysokou intenzitou dopravy.

Medzi veľkoplošné prechodné oblasti so silnou intenzitou pôsobenia stresových faktorov sa zaraďujú veľkoplošné oblasti, kde sa kumuluje viac stresových faktorov (znečistenie ovzdušia, veľkoplošná orná pôda, nízka kvalita podzemnej vody, rozširovanie zastavaných území).

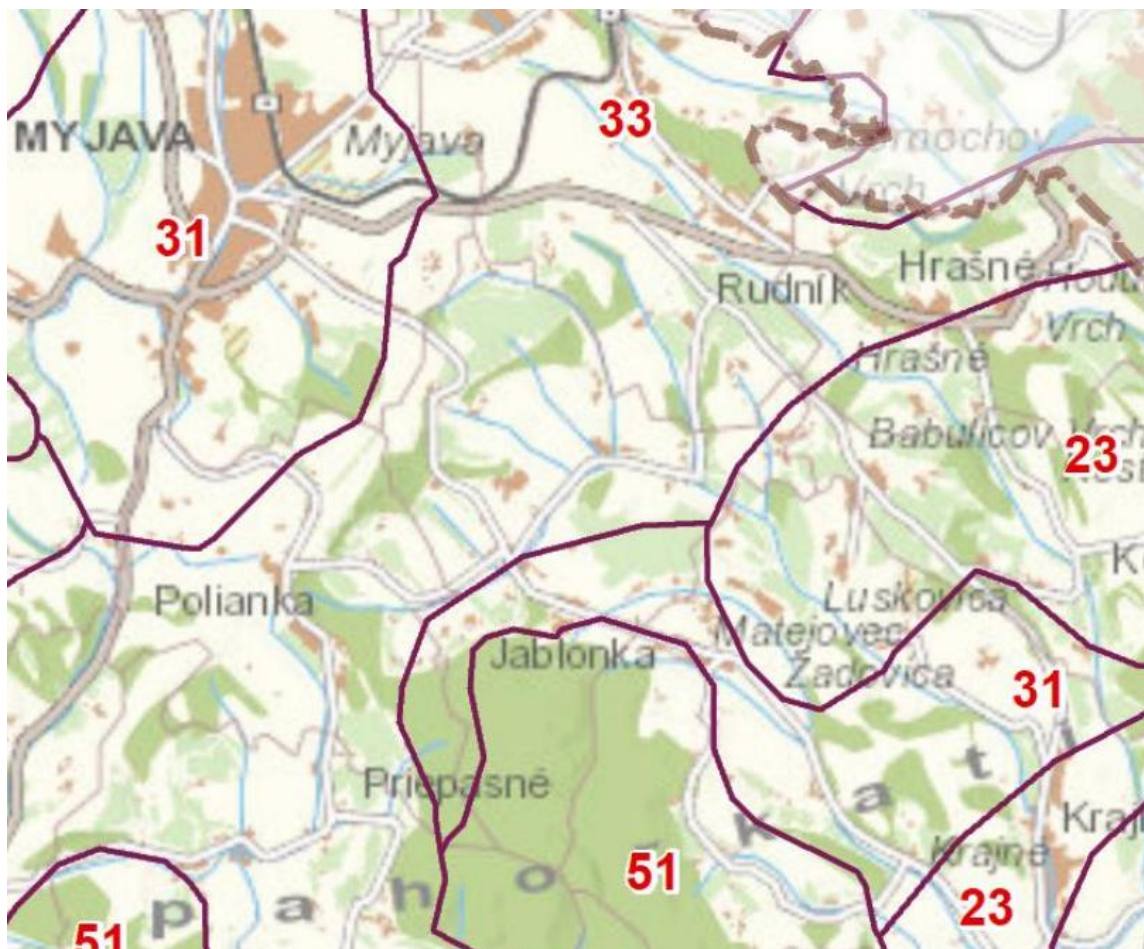
Environmentálne problémy v dotknutom území znázorňuje nasledujúca mapa.

OHROZENÉ PRVKY	OHROZUJÚCE FAKTORY	GEOMETRICKÝ TYP		
		Polygón	Línia	Bod
Ochrana prírody				
Ochrana prírodných zdrojov				
Ochrana vôd				
Ochrana lesa				
Ochrana pôdy				

Z typov REPGES SR sa v dotknutom území nachádzajú:

- 23 - polygénne pahorkatiny a rozčlenené pedimenty pôvodne s dubovo-cerovými lesmi
- 31 - nízke plošinové predhoria pôvodne s dubovo-cerovými lesmi
- 33 - nízke plošinové predhoria pôvodne s dubovo-hrabovými lesmi,
- 51 - členité flyšové vrchoviny pôvodne s dubovo-hrabovými lesmi.

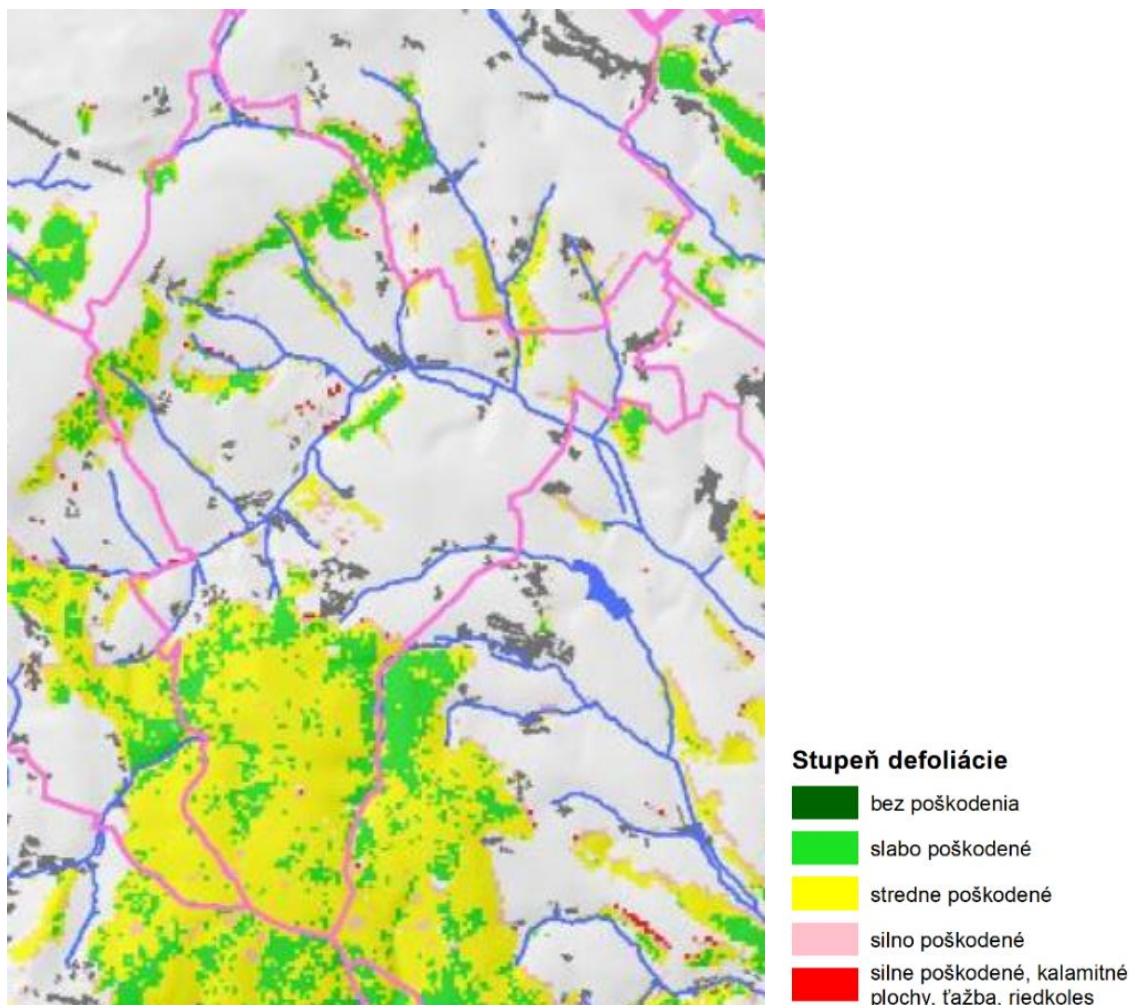

V dotknutom území sa nenachádzajú chránené územia z pohľadu ochrany prírody a krajiny a teda ani žiadne veľkoplošné alebo maloplošné chránené územia, resp. územia národnej alebo európskej siete chránených území a ani chránené stromy, resp. ich ochranné pásma. V dotknutom území sa zo Zoznamu svetového dedičstva UNESCO nevyskytujú žiadne územia. Realizácia navrhovanej činnosti bude prebiehať v území, kde platí I. stupeň územnej ochrany prírody a krajiny podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

V dotknutom území sa nenachádzajú žiadne mokrade lokálneho, regionálneho, národného alebo medzinárodného významu.

Uznanými poľovnými revírmi v dotknutom území sú Jablonka (užívateľ Poľovnícke združenie Jablonka), Stará Myjava (užívateľ Poľovnícke združenie Stará Myjava) a Myjava – pole (užívateľ Poľovnícke združenie Myjava - Pole), ktoré sa nachádzajú v poľovnej oblasti S IV. Stará Turá – Bošáca.

Stupeň defoliácie lesných porastov v dotknutom území je charakteristický pre slabé a stredné poškodenie lesných porastov, ojedinále silné poškodenie.

Z rybárskych revírov sa v dotknutom území (mimo predmetného územia) nachádza:

- Revír Jablonka
- Číslo revíru: 2-0800-4-1
- Organizácia: MO SRZ Stará Turá
- Účel: lovný
- Druh povolenia: miestne a zvláštne
- Charakter vody: lososový - P
- Užívateľ: SRZ

Jablonka od jeho sútoku s Dudváhom v obci Hrachovište po pramene.

Na vytvorenie ekologickej kvality prvku územného systému ekologickej stability nadregionálnej ale i regionálnej úrovne sú v prirodzených podmienkach potrebné tisíce rokov a aj to len za predpokladu, že v dostupnej vzdialenosti od neho sa nachádza zdroj primerane bohatého pôvodného genofondu. V biologickej polopúšti kultúrnej krajiny, drancovanej hospodárskym využívaním nad mieru svojej ekologickej únosnosti, takého biocentrum nie je v ľudských silách umelo založiť alebo vytvoriť. Biocentrum nadregionálneho, ale i regionálneho významu je preto považované za neobnoviteľný prírodný zdroj. Ak sa takého ložiska vyčerpá samé, od seba sa už neobnoví. Podstatou ekologickej kvality a jedinečnosti nadregionálneho biocentra je, že sa v ňom, samé od seba udržiavajú životaschopné populácie stoviek druhov rastlín i tisícov druhov živočíchov v jednom priestore. Podľa § 4 odsek 3 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, vytváranie a udržanie územného systému ekologickej stability je verejným záujmom. Každý kto zamýšľa vykonať činnosť, ktorou môže ohroziť alebo narušiť územný systém ekologickej stability je povinný zároveň navrhnúť opatrenia,

ktoré prispievajú k jeho vytváraniu a udržiavaniu. Dotknutým územím prechádzajú prvky RÚSESu okresu Myjava:

RBc5 Rovienky

- Kategória: regionálne biocentrum
- Výmera: 1 424,99 ha
- Stav: prevažne vyhovujúci
- Zasahujúce katastrálne územie: Jablonka, Polianka, Podkylava, Krajné, Priepasné, Košariská
- Charakteristika, zastúpenie biotopov: Územie tvorí pestrá mozaika lesných a nelesných biotopov. Z lesných spoločenstiev sú zastúpené najmä bukové a jedľové kvetnaté lesy, menej aj dubovo-hrabové lesy karpatské. Lúčne spoločenstvá reprezentujú porasty s rôznou intenzitou obhospodarovania, najmä nížinné a podhorské kosné lúky, mezofilné pasienky a pri vodných tokoch sú miestami zastúpené aj vlhké lúky na alúviách vodných tokov. Mozaiku dopĺňajú extenzívne ovocné sady a záhrady a polia. Pri vodných tokoch sú čiastočne zachované brehové porasty.
- Cieľové spoločenstvá: lesné a lúčne spoločenstvá príslušných mapovacích jednotiek
- Biotopy európskeho významu:
 - 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy
 - Dubovo-hrabové lesy karpatské
 - 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky
- Biotopy národného významu:
 - Mezofilné pasienky a spásané lúky
- Legislatívna ochrana: bez legislatívnej ochrany
- Genofondové lokality: GL10 Kamenec
- Ohrozenia:
 - nevhodné postupy lesného hospodárstva
 - výstavba budov na rekreačné účely
 - výstavba ciest
 - sukcesné zarastenie lúk
- Manažmentové opatrenia:
 - uprednostňovanie prírode blízkych foriem hospodárenia, hlavne využívanie prirodzenej obnovy porastov
 - podpora prirodzeného druhového zloženia cieľových spoločenstiev
 - odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny na nelesných pozemkoch
 - kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne na nelesných pozemkoch
 - kombinovaná pastva a kosenie (napr. jarné kosenie s následným prepásaním územia) na nelesných pozemkoch
 - extenzívne prepásanie
- Ohrozenosť: áno
- Významnosť: slabá

RBk1 Jastrabinec – Skalky – Turkov vrch

- Kategória: regionálny terestrický nespojitý biokoridor umožňujúci migráciu SV-JZ smerom v rámci Myjavskej pahorkatiny
- Výmera: 168,47 ha
- Dĺžka: 6 471 m
- Šírka: 50 – 710 m

- Stav: čiastočne vyhovujúci
- Zasahujúce katastrálne územia: Rudník, Jablonka, Polianka
- Charakteristika, zastúpenie biotopov: mozaika lesných a lúčnych porastov a nelesnej drevinovej vegetácie, polia, roztrúsené osídlenie, extenzívne ovocné sady a záhrady. Kostru biokoridoru tvoria plošne rozsiahlejšie aj menej rozsiahle lesné porasty bukových a jedľových kvetnatých lesov a dubovo-hrabových lesov karpatských a lúčne spoločenstvá prevažne nížinných a podhorských kosných lúk. Významnú úlohu zohrávajú porasty nelesnej drevinovej vegetácie a tiež sprievodné brehové porasty menších vodných tokov, ktoré rozčleňujú súvislé plochy ornej pôdy.
- Cieľové spoločenstvá: lesné a lúčne spoločenstvá príslušných mapovacích jednotiek
- Biotopy európskeho významu:
 - 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy
 - Dubovo-hrabové lesy karpatské
 - 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky
 - *91E0 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy
- Biotopy národného významu:
 - Mezofilné pasienky a spásané lúky
- Legislatívna ochrana: bez legislatívnej ochrany
- Genofondové lokality: -
- Ohrozenia:
 - veľkobloková orná pôda
 - výskyt nepôvodných druhov
 - výskyt smetísk
 - ruderalizácia
 - fragmentácia
- Manažmentové opatrenia:
 - uprednostňovanie prírode blízkych foriem hospodárenia, hlavne využívanie prirodzenej obnovy porastov
 - podpora prirodzeného druhového zloženia cieľových spoločenstiev
 - výsadba remízok a stromoradií
 - rozčlenenie veľkoblokovej ornej pôdy
 - revitalizácia brehových porastov a revitalizácia tokov
 - potreba dobudovania migračného objektu (MO1) pre zver na ceste II/581, v cca 22,00 km, pri križovatke A67 (označenie cestných objektov je podľa Mapy cestnej siete SR – okres Myjava, aktualizácia k 1. 1. 2019, Slovenská správa ciest)
- Významnosť: slabá

RBk5 Jablonka

- Kategória: regionálny hydrický koridor
- Výmera: 53,65 ha
- Dĺžka: 13 251 m
- Šírka: 40 m, lokálne viac ako 80 m, v niektorých úsekoch toku, najmä v zastavanom území, je brehový porast užší ako 40 m
- Stav: čiastočne vyhovujúci
- Zasahujúce katastrálne územie: Polianka, Jablonka, Krajné
- Charakteristika, zastúpenie biotopov: podhorský vodný tok povodia rieky Váh, s lokálne zachovanými úsekmi sprievodnej drevinovej vegetácie
- Cieľové spoločenstvá: porasty, ktorých druhové zloženie vychádza z jednotky jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy

- Biotopy európskeho významu: *91E0 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy
- Legislatívna ochrana: bez legislatívnej ochrany
- Ohrozenia:
 - intenzívna poľnohospodárska výroba
 - znečistenie súvisiace s chemizáciou poľnohospodárstva
 - urbanizačný tlak
 - výskyt nepôvodných druhov
 - ruderalizácia
- Manažmentové opatrenia:
 - revitalizácia brehových porastov
 - výsadba chýbajúcich brehových porastov, dobudovanie biokoridoru v celej dĺžke do adekvátnej šírky (min. 40 m)
 - revitalizácia koryta toku
- Ohrozenosť: áno
- Významnosť: stredná

GL10 Kamenec

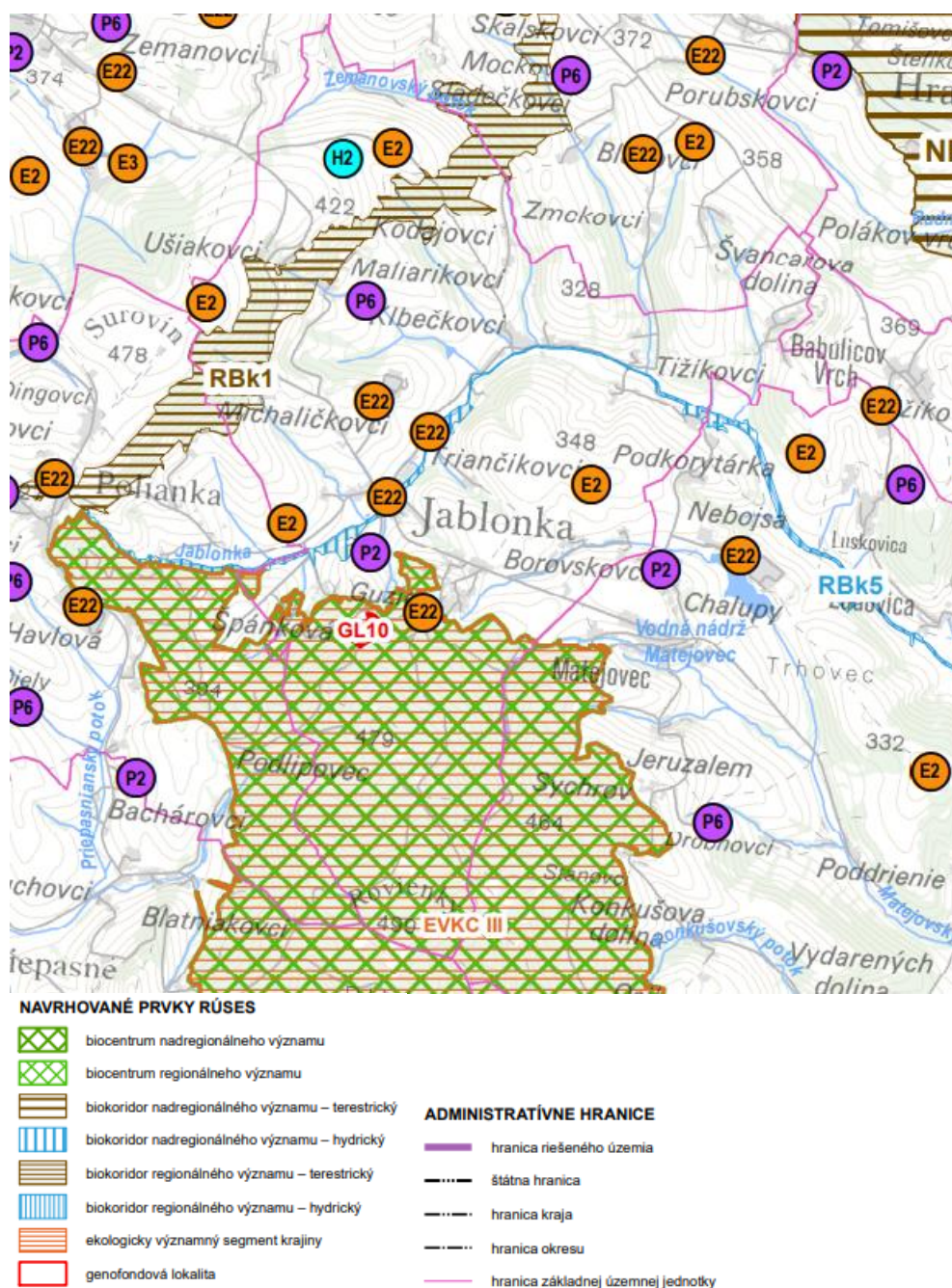
- Výmera: 2,35 ha
- Zasahujúce katastrálne územie: Jablonka
- Biotop/biotopy: lesný biotop
- Chránené druhy: -
- Manažmentové opatrenia:
 - uprednostňovanie prírody blízkych foriem hospodárenia
 - podpora prirodzeného druhového zloženia cieľových spoločenstiev
- Ohrozenosť: áno
- Významnosť: stredná

EVKC III – lesné porasty Myjavská pahorkatina

- Výmera: 2 487,94 ha
- Zasahujúce katastrálne územie: Jablonka, Polianka, Podkylava, Krajné, Priepasné, Myjava, Bukovec
- Typ: mozaiková štruktúra
- Legislatíva: CHKO Biele Karpaty, PP Rieka Myjava
- Genofondové lokality: GL6 Rieka Myjava
- Ohrozenosť: áno
- Významnosť: stredná

EVLS IV – Jablonka s prítokmi

- Výmera: 56,10 ha
- Zasahujúce katastrálne územie: Polianka, Jablonka, Krajné
- Typ: mozaiková štruktúra
- Ohrozenosť: áno
- Významnosť: stredná

Navrhované ekostabilizačné opatrenia:

- E2 – zvýšiť podiel nelesnej drevinovej vegetácie,
- E22 – zabezpečiť výsadbu izolačnej hygienickej vegetácie.

Navrhované hydroekologické opatrenia:

- H2 – monitorovať kvalitu povrchových vôd, eliminovať vypúšťanie odpadových vôd.

Navrhované proti erózne a protipovodňové opatrenia:

- P2 – zamedzovať vytváraniu nepriepustných plôch,
- P6 – zatravníť ornú pôdu.

3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrnohistorické hodnoty územia.

Charakteristikou demografického vývoja v obci Jablonka je pokles počtu obyvateľstva a starnutie jeho populácie. Tento trend sa nedarí zmeniť. V roku 2014 v obci žilo 482 obyvateľov, v roku 2017 stúpol na 489 obyvateľov a do roku 2022 klesol na 465. Ku koncu roka 2022 teda žilo v Jablonke 465 obyvateľov. Z celkového počtu obyvateľov tvorilo za

r. 2022 predproduktívne obyvateľstvo 10,75 %. Produktívne obyvateľstvo bolo v roku 2022 zastúpené 65,16 %-ami a poproduktívne 24,09 %-ami.

Pomer zastúpenia obyvateľov v predproduktívnom a poproduktívnom veku je nepriaznivý, obec má demograficky regresívny vývoj.

Z hľadiska ďalšieho vývoja obyvateľov má značný význam zastúpenie obyvateľov v predproduktívnom veku (0 - 14 rokov), ktoré je v tomto prípade nižšie ako poproduktívna zložka obyvateľstva (muži nad 65 rokov a ženy nad 60 rokov). Tento fakt potvrdzuje i ukazovateľ vnútornej demografickej kvality a reprodukčnej vitality súčasného obyvateľstva - index vitality populácie (pomer predproduktívnej a poproduktívnej zložky). V obci Jablonka má index vitality kolísajúcu tendenciu a v roku 2019 dosiahol najnižšiu hodnotu 35,59.

Pozitívom je že do roku 2022 postupne stúpol index vitality na 44,64.

V súčasnosti sa v Jablonke z hľadiska demografického vývoja obyvateľstva okrem poklesu počtu obyvateľov prejavuje aj trend starnutia obyvateľstva. Priemerný vek obyvateľov v r. 2022 je 46,26, čo je mierny nárast ako v roku 2014 (46,12). Tento údaj je podstatne vyšší ako celoslovenský priemer (41,62).

Celkový prírastok (úbytok) obyvateľstva v sledovanom 8-ročnom období činil celkový úbytok obyvateľstva a to 14 obyvateľov. Prvou príčinou tohto javu je fakt, že v sledovanom období v Jablonke viac obyvateľov umrelo ako sa narodilo.

V rokoch 2014 – 2022 bol tento úbytok 33 obyvateľov. Najvyšší úbytok bol zaznamenaný v čase koronakrízy, kedy najmä v roku 2020 zomrelo 11 ľudí a v roku 2021 12 ľudí. Situácia v oblasti pôrodnosti v rokoch 2014 – 2019 bola pozitívna a mierne rástla, ale v rokoch 2020 a 2021 však klesla až pod, čo bolo vplyvom koronakrízy, nakoľko sa ľudia v tom čase báli mať deti.

Celkového úbytku obyvateľstva je vďaka migračný prírastku obyvateľstva menší. V období 2014 - 2022 sa do obce prisťahovalo 101 ľudí, pričom sa z obce odsťahovalo len 82 ľudí. Na tento ukazovateľ nemala samozrejme vplyv korona, keď hlavne po jej vypuknutí boli obmedzenia v pohybe a tak sa v r. 2022 prihlásilo na trvalý pobyt len 4 noví obyvatelia, čo bola len polovica z predchádzajúcich rokov. Dôvodom migračného prírastku obyvateľstva je pokračujúci trend vysťahovávania obyvateľstva z mesta do vidieckych sídiel, kde sú prijateľnejšie ceny za bývanie. Migrácia obyvateľstva je ovplyvňovaná ekonomickou situáciou obce a mierou nezamestnanosti, situáciou na trhu práce či bytovou výstavbou a dostupnosťou bývania. Tiež majú na ňu vplyv dostupnosť služieb ako aj možnosti kultúrno-spoločenského či športového využitia.

Jednou z najväčších výziev ďalšieho rozvoja obce bude riešenie problémov spojených s demografickým vývojom. Stabilizáciu počtu obyvateľstva, schopnosť pritiahnuť nových obyvateľov a udržať si súčasných obyvateľov možno dosiahnuť len vhodnou politikou a stratégiou zo strany obce, ktorá bude otvorená voči obyvateľom, orientovaná na mladé rodiny s deťmi, rozvoj cenovo dostupného avšak kvalitného bytového fondu a zlepšenie dostupnosti sociálnej a zdravotnej starostlivosti v obci, príp. zabezpečenie lepšej dostupnosti k týmto službám v okolitých mestách.

Pri poslednom sčítaní ľudu v roku 2021 poklesol v Jablonke podiel oboch hlavných náboženských vyznaní oproti sčítaniu z roku 2011. Najviac obyvateľov - 55,11% hlásilo k evanjelickej cirkvi augsburského vyznania. Je to ale o 8 % menej ako v roku 2011. K rímsko-katolíckej cirkvi sa hlási 7,87 % obyvateľov, tu je pokles len o 0,11%. Až o 15 % stúpol pomer obyvateľov bez vyznania (na 32,13%). Zo štatistického hľadiska nevýznamné (do 1%) majú svoje zastúpenie v obci i ďalšie náboženstvá – gréckokatolícka cirkev, evanjelická cirkev metodistická, pravoslávna cirkev. Rastúci trend, ktorý v okresnom meste Myjava sme zaznamenali, sa prejavil aj v obci Jablonka a svoje zastúpenie už v obci majú ad hoc hnutia a budhizmus.

Národnostné zloženie obyvateľstva obce môžeme považovať za homogénne. Podľa údajov sa k slovenskej národnosti hlási až 96,38 %. Klesol podiel českej a moravskej národnosti na 1,06 % a maďarskej na 1,06 %. Zvyšné národnosti dosahujú hodnoty tiež nižšie ako 1%, preto sú zo štatistického hľadiska nevýznamné. K trvalému pobytu sa však prihlásil aj občan vietnamskej národnosti.

Podľa SODB 2021 môžeme konštatovať, že v obci Jablonka je najviac obyvateľov s dosiahnutým stredným odborným vzdelaním (bez maturity) – 31,06 čo je mierny nárast. Nasleduje úplné stredné vzdelanie (s maturitou) 29,36% s miernym poklesom oproti predchádzajúcemu sčítaniu obyvateľstva. Takmer 4 % pribudli v kategórii vyššie odborné vzdelanie, ktorá tak má 4,47 %. Vysokoškolské vzdelanie má 10,43 % obyvateľov obce, čo je mierny nárast v porovnaní s rokom 2011. Základné vzdelanie tvorí 15,53 % obyvateľov. Môžeme konštatovať, že z hľadiska vzdelanosti obyvateľstva vykazuje obec dobrú vzdelanostnú úroveň.

V obci Jablonka k 31. 12. 2022 pôsobilo 46 podnikateľských subjektov, z toho 8 právnických osôb, čo je pokles o 3 subjekty oproti roku 2014. Počet fyzických osôb nezapísaných v obchodnom registri klesol na 38 a nepomohla ani dotačná schémam UPSVAR na podporu rozbehnutia živnosti.

Nachádza sa tu pálenica, reštaurácia, viacerí autodopravcovia, pestovateľ hribov, poskytovateľ lesníckych služieb, odťahová služba, spracovateľ dreva a Gazdovstvo u Zuzky.

Najviac ekonomicky aktívnych obyvateľov obce pracuje v priemyselnej výrobe, ktorá spadá do sekundárneho sektora, v ktorom spolu pracuje 41,15 %. V terciárnom sektore pracuje 19,75 % obyvateľstva, v primárnom sektore 2,47% a kvarciárny sektor predstavuje 24,69 %.

Miera evidovanej nezamestnanosti dosiahla k 31. 12. 2021 v obci Jablonka len 4,11 %.

Domový fond v obci Jablonka v roku 2021 tvorilo 290 domov, v ktorých bolo spolu 313 trvale obývaných bytov, z toho 8 obecných. Najväčší podiel na domovom fonde majú rodinné domy - 277. Domový fond v obci dopĺňa 8 ostatných budov.

Vodovodnú prípojku v dome z verejnej siete má 11 domov, plynovú prípojku má 5 domov a na kanalizačnú sieť nie je pripojený žiaden dom. Priemerná plocha bytu je 104,34 m².

Prírastok bytových jednotiek za roky 2011 – 2021 (t.j. medzi dvomi SODB) bol v obci Jablonka +7 bytových jednotiek (SODB 2011: 304 bytových jednotiek, SODB 2021: 313 bytových jednotiek).

Poskytovanie sociálnej starostlivosti a sociálnych služieb v obci Jablonka nie je obyvateľom poskytované.

V obci nie je zriadené zdravotné stredisko ani iná zdravotná starostlivosť pre obyvateľov a za zdravotníckymi službami občania dochádzajú do mesta Myjava, kde sa nachádza aj Nemocnica s poliklinikou.

V obci Jablonka je materská škola, základná škola bola z dôvodu konštantného poklesu žiakov a celkovej neudržateľnosti zrušená k 31. 08. 2019.

Na kultúrno-spoločenské vyžitie obyvateľstva sú v obci k dispozícii Kultúrny dom a obecná knižnica. Kultúrny dom Jablonka sa využíva najmä na organizovanie podujatí, ako sú svadby, plesy, tanečné zábavy, prednášky pre väčšie množstvo ľudí, divadlo a ďalšie.

V katastri obce Jablonka sa nachádza Rozprávkový domček. Tento jedinečný domček, ktorý majiteľ navrhol a postavil vlastnými rukami je raritou na Myjavských kopaniciach.

Nachádza sa vo Švancarovej doline a návštevníci ho majú možnosť navštíviť od stredy do nedele.

V obci sa nenachádzajú žiadne kultúrne pamiatky.

Pre obyvateľov obce je na trávenie voľného času k dispozícii futbalové ihrisko so šatňami, detské ihrisko a multifunkčné ihrisko.

Cez územie obce prechádza trasa číslo 5109 Mohyla M.R.Š. – Stará Turá s celkovou dĺžkou 23 km.

Návštevníci v obci Jablonka nemajú k dispozícii subjekty poskytujúce ubytovanie.

Okrem vyššie uvedených zariadení občianskej vybavenosti sa v obci tiež nachádza obecný úrad Jablonka a objekt požiarnej zbrojnice.

Na území obce je dostupná len autobusová doprava, železničná doprava sa nachádza najbližšie v meste Myjava. Autobusová doprava do okresného mesta Myjava je počas pracovných dní celkom frekventovaná, taktiež počas víkendov a sviatkov sa dostupnosť spojov do okolitých miest javí ako dostačujúca. Do ďalších miest je zabezpečená nadväzujúca doprava s prestupom v meste Myjava.

Obec Jablonka je situovaná mimo nadregionálne významných dopravných trás, avšak obec je napojená na regionálne významnú cestu II. triedy č.499 Myjava – Piešťany – Topoľčany. Okrem toho katastrálnym územím prechádzajú cesty III. triedy (Jablonka – Polianka, Myjava – Jablonka – Matejovec – Krajné).

Obcou prechádza cykloturistická trasa 5325 Podlipovec-Podkylava s celkovou dĺžkou 7,8 km.

V obci je vybudovaná vodovodná sieť, ktorá je v správe Bratislavskej vodárenskej spoločnosti. Bytov s vodovodom zo spoločného zdroja je 221 a odľahlejšie časti obce nie sú na vodovod napojené, využívajú vlastné zdroje pitnej vody – studne.

Kanalizačná sieť nie je v obci vybudovaná. Takisto nie je zabezpečené čistenie splaškových vôd. Odpadové vody sa vypúšťajú do žump a septikov, ktorými disponuje 91 % obývaných bytov. Obec plánuje v budúcnosti odkanalizovanie obce.

Podľa SODB 2021 v obci je 5 domov s plynovou prípojkou a z toho 1 byt je vykurovaný plynom.

Obec je zásobovaná elektrickou energiou z VN linky 22 kV prostredníctvom miestnych transformačných staníc.

Verejné osvetlenie pokrýva celú obec vrátane osád. Obecným rozhlasom je pokryté celé katastrálne územie obce.

Územie obce je zásobované teplom decentralizovaným spôsobom. Domácnosti využívajú vlastné kotle, v ktorých spaľujú palivové drevo, tuhé palivo, brikety, pelety, príp. vykurejú elektrickou energiou. V poslednom období pribúda aj využívanie alternatívnych zdrojov energie napr. solárnych kolektorov.

Prístup na internet je zabezpečený pomocou telefonických liniek technológiou ADSL a mobilným internetom. Kataster obce je z väčšej časti pokrytý signálom mobilnej telefónnej siete (Orange, Telekom a O2) a televíznym signálom.

V obci sa nachádza pošta.

Nesystémová exploatácia prírodných zdrojov, znečisťovanie ovzdušia, povrchových a podzemných vôd a pôdy (intenzívna poľnohospodárska činnosť), neorganizované hromadenie priemyselných a komunálnych odpadov, zastaralosť technológií a infraštruktúry, odlesňovanie, scelovanie pozemkov, odvodnenie krajiny a tiež dopravná záťaž podmieňujú celkové narušenie funkčnosti a štruktúry krajiny s nepriaznivým vplyvom na genofond a biodiverzitu, čo so všetkými negatívnymi dôsledkami spôsobuje prenikanie cudzorodých látok do prostredia a tým aj do potravinového reťazca človeka, čím zhoršuje kvalita jeho života.

Zdravotný stav obyvateľstva je výsledkom pôsobenia viacerých faktorov - ekonomickej a sociálnej situácie, výživových návykov, životného štýlu, úrovne zdravotníckej starostlivosti, ako aj životného prostredia. Vplyv znečisteného prostredia na zdravie ľudí je doteraz len málo preskúmaný, odzrkadľuje sa však najmä v nasledovných ukazovateľoch zdravotného stavu obyvateľstva:

- ❖ stredná dĺžka života pri narodení,
- ❖ celková úmrtnosť (mortalita),
- ❖ dojčenská a novorodenecká (perinatálna) úmrtnosť,
- ❖ počet rizikových tehotenstiev a počet narodených s vrodenými vývojovými vadami,
- ❖ štruktúra príčin smrti,
- ❖ počet alergofajčických, kardiovaskulárnych a onkologických ochorení,
- ❖ stav hygienickej situácie,
- ❖ šírenie toxikománie, alkoholizmu a fajčenia,
- ❖ stav pracovnej neschopnosti a invalidity,
- ❖ choroby z povolania a profesionálne otravy.

Výrazný podiel na chorobnosti má aj životný štýl, genetické faktory, stresy, pracovné prostredie, životné prostredie, úroveň zdravotníctva a pod.. V súčasnosti dostupné údaje neumožňujú dostatočne kvalitatívne určiť podiel kontaminácie životného prostredia na vývoji zdravotného stavu. Vplyv životného prostredia sa odhaduje na 15 - 20 %.

Pokles celkovej úmrtnosti po roku 1991, ale najmä dojčenskej a novorodeneckej sa prejavil v predĺžení strednej dĺžky života pri narodení.

4. *Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia.*

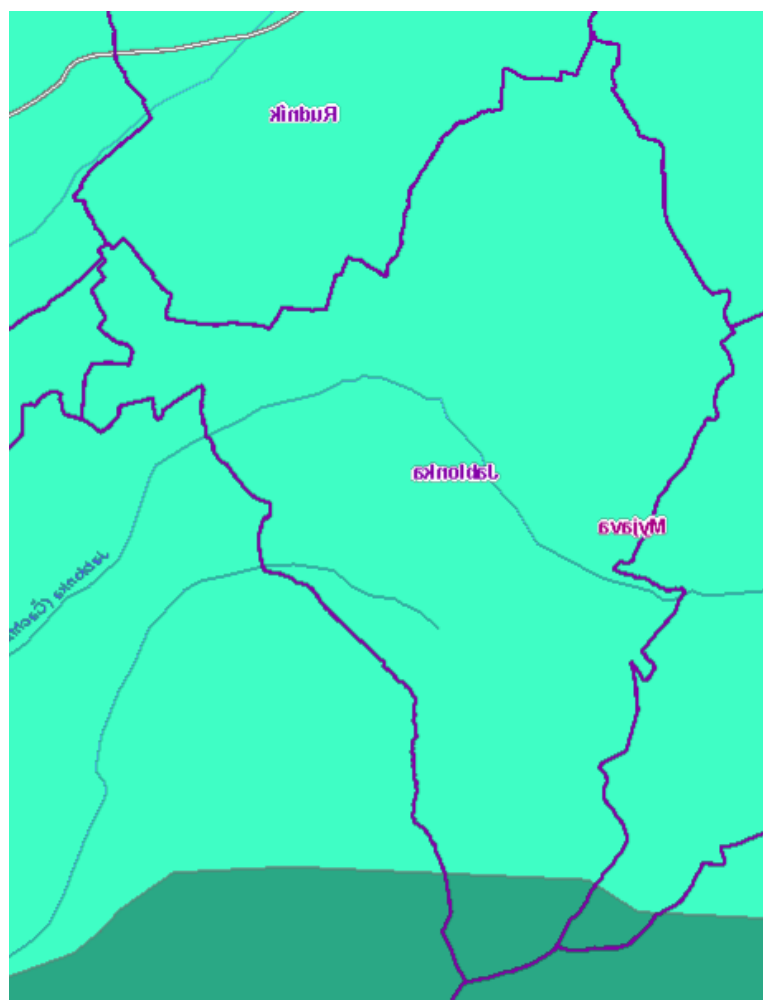
Súčasný stav kvality životného prostredia hodnoteného územia je predovšetkým výsledkom prírodných podmienok a antropogénnych vplyvov. Formy ovplyvňovania a znečisťovania jednotlivých zložiek životného prostredia sú charakterizované prvkami typickými pre urbanizovanú, lesnú a poľnohospodársky využívanú krajinu. K najväčším zdrojom znečistenia v záujmovom území možno zaradiť predovšetkým sídla ako také (obytné objekty, výrobné prevádzky, služby a iné zariadenia, ktoré produkujú emisie, odpady a pod.), prvky dopravnej a technickej infraštruktúry a poľnohospodársku a lesohospodársku činnosť. Zdroje znečistenia možno deliť podľa spôsobu pôsobenia na plošné, líniové, bodové a podľa druhu kontaminantov. V praxi vždy ide o kombináciu spôsobu pôsobenia a druhu látok škodiacich takto najmä pôdam, príp. podzemným vodám. Plošné znečistenie spôsobuje najmä aplikácia rôznych ochranných látok a živín a tiež erózia, priemyselné exhaláty, lesohospodárska a poľnohospodárska činnosť, ťažba nerastov, environmentálne záťaž a emitovanie hluku a znečisťujúcich látok, ako aj migrácia podzemných vôd. Líniové znečistenie spôsobujú prvky dopravnej a technickej infraštruktúry a bodové znečistenie predstavujú jednotlivé priemyselné prevádzky, havárie, poľnohospodárska a lesohospodárska činnosť, skládky organických a anorganických odpadov a určité prvky dopravnej a technickej infraštruktúry.

Určitý stupeň znečistenia horninového prostredia môžu spôsobiť predovšetkým poľnohospodárske činnosti, priemyselné exhaláty, miestne prevádzky, odpadová voda a doprava, lokálne obmedzenejším, no intenzívnejším zdrojom znečistenia sa javia znečistené toky, z ktorých na určitých úsekoch vsakuje znečistená voda. Časť kontaminantov prenikne do podzemnej vody, časť sa zachytí aj v nenasýtenej zóne a horninovom prostredí. Stupeň znečistenia horninového prostredia z týchto zdrojov sa môže na základe kvalifikovaných odhadov pokladať za zanedbateľný. Divoké skládky môžu lokálne znečistiť aj horninové prostredie. Environmentálne záťaž sa v dotknutom území nenachádzajú.

Realizovanie poľnohospodárskych, výrobných a ťažobných aktivít potenciálne zvyšuje nebezpečenstvo kontaminácie pôd. Potenciálnymi bodovými zdrojmi znečistenia pôd môžu byť čierne (príp. riadené) skládky odpadov, voľne roztrúsený odpad a hnojiská, a to na poľnohospodárskej ako aj lesnej pôde. V ich okolí sa môžu koncentrovať neznáme, často veľmi toxické látky. Zdrojom znečistenia pôdy v dotknutom území môže byť poľnohospodárska výroba (hnojenie a chemická ochrana rastlín). Dlhodobým pôsobením intenzifikačných faktorov v poľnohospodárstve, ale aj všeobecným zhoršovaním kvality životného prostredia sa znížila kvalita všetkých druhov pôd v dotknutom území. Určité lokálne znečistenia pôd výrazne ovplyvňujú a spôsobujú aj divoké skládky. Vo všeobecnosti sa na plošnej kontaminácii pôd podieľajú najväčšou mierou tieto činitele:

- výskyt prirodzenej kontaminácie pôd rizikovými prvkami z geochemických anomálií,
- vplyv globálnych emisií pochádzajúci prevažne zo zahraničných zdrojov,
- vplyv vnútroštátnych zdrojov s lokálnym až regionálnym dosahom z rôznych druhov priemyslu,
- vplyv poľnohospodárstva (najmä obsah ťažkých prvkov),
- divoké skládky odpadu,
- vplyv emisií z dopravných prostriedkov.

Z hľadiska kontaminácie pôd v dotknutom území možno konštatovať, že ide prevažne o relatívne čisté pôdy (v predmetnom území), menej nekontaminované pôdy, resp. mierne kontaminované pôdy.

Plošná kontaminácia pôd

relatívne čisté pôdy

nekontaminované pôdy resp. mierne kontaminované pôdy

Hodnoty koncentrácie jednotlivých prvkov v pôde v rámci v dotknutom území sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

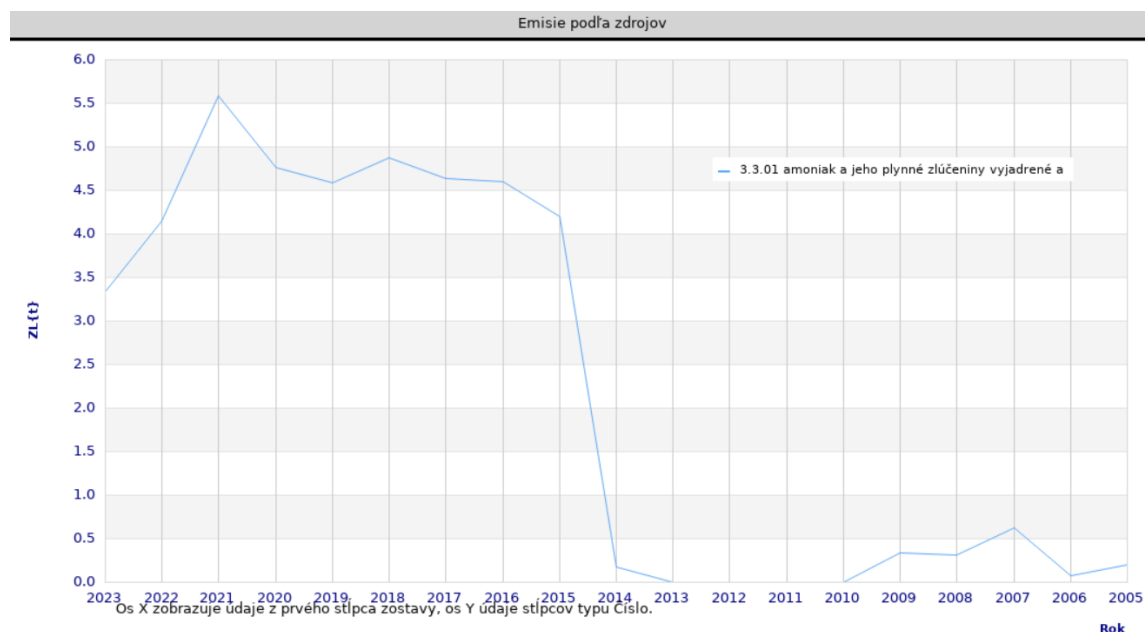
ukazovateľ	hodnota	
Al [%]	5,11	5,64
As [mg/kg]	8,2	6,6
B [mg/kg]	87	68
Ba [mg/kg]	340	371
Be [mg/kg]	1,3	1,5
Bi [mg/kg]	0,3	0,2
Ca [%]	0,24	0,58
Cd [mg/kg]	0,1	0,2
Ce [mg/kg]	65	73
Co [mg/kg]	7	9
Cr [mg/kg]	84	86
Cs [mg/kg]	5	7
Cu [mg/kg]	10	15
F [mg/kg]	300	350
Fe [%]	2,05	2,51
Ga [mg/kg]	14	11
Hg [mg/kg]	0,18	0,05
K [%]	1,75	1,8
La [mg/kg]	36	37
Li [mg/kg]	29	38
Mg [%]	0,55	0,7
Mn [%]	0,082	0,065
Mo [mg/kg]	0,4	0,2
Na [%]	0,8	0,89
Ni [mg/kg]	24	28
P [%]	0,066	0,04
Pb [mg/kg]	31	13
Rb [mg/kg]	78	90
Sb [mg/kg]	1	0,5
Se [mg/kg]	0,1	0,1
Sn [mg/kg]	2	5
Sr [mg/kg]	66	76
V [mg/kg]	60	69
W [mg/kg]	2	0,5
Y [mg/kg]	25	27
Zn [mg/kg]	48	51

Podľa Metódy integrovaného posúdenia obcí vzhľadom na riziko nepriaznivej kvality ovzdušia (SHMÚ, 2025) je obec Jablonka zaradená v rizikovom stupni 3 (z dôvodu lokálnych kúrenísk). Hlavnými zdrojmi znečistenia ovzdušia sú z bodových zdrojov lokálne kúreniská, prevádzky služieb, stavebná činnosť, vykurovanie a poľnohospodárska, lesohospodárska a priemyselná výroba, resp. služby, z mobilných a líniových zdrojov automobilová doprava. Z monitorovaných škodlivín sa na znečistení ovzdušia najviac podieľajú: oxidy dusíka, oxid siričitý, polietavý prach, oxid uhoľnatý, ozón, olovo a kadmium. Ovzdušie v dotknutom území je zaťažované základnými znečisťujúcimi látkami, ako sú TZL, PM₁₀, PM_{2,5} a plynými exhalátmi. Najväčšími producentmi je doprava po cestách III. triedy č. 1203, 1206, 1182 a 1261 a miestnych komunikáciách, resp. poľných a lesných cestách. Dotknuté územie nespadá do žiadnej zaťaženej oblasti. Významným druhotným zdrojom znečistenia ovzdušia dotknutého územia je sekundárna prašnosť, ktorej úroveň závisí od meteorologických činiteľov, zemných a poľnohospodárskych prác a charakteru povrchu. Ďalším možným zdrojom znečisťovania ovzdušia je výstavba (minerálny prach zo stavenísk), resp. prestavba stavebných objektov a s tým súvisiace búracie, výkopové a stavebné práce. V zimnom období k znečisťovaniu prispieva aj použitý posypový materiál.

Nasledujúca tabuľka uvádza štruktúru bytov v obci Jablonka podľa zdroju energie využívaného na vykurovanie na základe Celoštátneho sčítania obyvateľstva, domov a bytov v roku 2021.

Štruktúra bytov podľa zdroju energie využívaného na vykurovanie												
Spolu	plyn		elektrina		pevné palivo		iný		žiadny		nezistený	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
633	1	0.32	25	7.99	272	86.9	9	1.42	7	1.11	2	0.32

V rámci obce Jablonka v roku 2023 podľa www.air.sk bol evidovaný 1 ZZO (Chov ošípaných (00203572) prevádzkovateľa Poľnohospodárske družstvo Poriadie), pričom hlavnou znečisťujúcou látkou bol amoniak a jeho plynné zlúčeniny, pričom vývoj uvoľňovaného amoniaku a jeho plynných zlúčenín do ovzdušia z uvedeného zdroja za posledných 18 rokov uvádza nasledujúci graf. Uvedený ZZO sa nachádza v predmetnom území.

Významným zdrojom znečistenia ovzdušia sú mobilné zdroje - automobilová doprava produkujúca škodliviny z prevádzky spaľovacích motorov (CO, NO_x, prchavé uhľovodíky). V chladnom období roka sa pri vykurovaní rodinných domov tuhými palivami do ovzdušia uvoľňujú znečisťujúce látky, najmä prachové častice a benzo(a)pyrén. Množstvo emisií tuhých znečisťujúcich látok zo stredných a veľkých zdrojov je v porovnaní s emisiami pochádzajúcimi z dopravy, prašnosti ciest a lokálneho vykurovania málo významné.

Na zhoršovaní kvality ovzdušia v území sa podieľa predovšetkým priemyselná výroba a doprava. Okrem domácich zdrojov kvalitu ovzdušia nepriaznivo ovplyvňuje aj diaľkový prenos škodlivín a škodliviny pochádzajúce z mobilných zdrojov znečistenia (dopravné exhalácie). Ich skutočný vplyv nie je možné presne kvantifikovať, nakoľko nie sú k dispozícii dostatočne podrobné informácie o kvalite ovzdušia. Kvalita ovzdušia je ovplyvňovaná predovšetkým cezhraničným prenosom, zvýšenou prašnosťou ciest, ktorú spôsobuje automobilová doprava a stavebnou činnosťou. Podľa vypočítaných údajov tvorí cezhraničný prenos podstatný podiel regionálneho pozadia.

PM₁₀ vo všeobecnosti môžu pochádzať z veľmi rozmanitých zdrojov – prírodných aj antropogénnych. Medzi prírodné zdroje patria napríklad sopečná činnosť, lesné požiare, erózne procesy na zemskom povrchu, soľ z morskej hladiny, piesok z púštnych oblastí zvrátený pri púštnych búrkach, ktorého epizódy niekoľkokrát do roka zaznamenávame aj u

nás. Medzi antropogénne zdroje patria emisie zo spaľovacích procesov - vykurovanie domácností, doprava, energetický priemysel, spaľovne odpadu a rôzne iné výrobné procesy. V menšej miere prispieva tiež zvířený prach z ciest – zvyšky z oteru brzd a pneumatík, zimného posypu, znečistenia ciest. Krátkodobejšími zdrojmi bývajú stavebná činnosť a sezónne poľnohospodárske práce.

Zdravotné dôsledky vyplývajúce zo znečistenia ovzdušia závisia od veľkosti aj zloženia častíc a sú tým závažnejšie, čím sú častice menšie. Európska a po implementácii aj slovenská legislatíva preto presúva ťažisko pozornosti na $PM_{2,5}$. V sektore cestnej dopravy k emisiám PM_{10} a $PM_{2,5}$ zo spaľovania najvýraznejšie prispievajú dieselové motory. Celkovo najvýznamnejším podielom k emisiám PM_{10} a $PM_{2,5}$ prispievajú malé zdroje (vykurovanie domácností). Prirodzene sa častice do atmosféry uvoľňujú pri vulkanickej činnosti, požiaroch, erózii alebo z morskej vody. Medzi antropogénne zdroje patria predovšetkým spaľovacie procesy. K najvýznamnejším primárnym zdrojom prašnosti patria lokálne kúreniská a doprava. Vplyv priemyslu je zrejmý hlavne v lokalitách s jeho vysokou koncentráciou. Významným zdrojom PM_{10} je tzv. sekundárna prašnosť, zvírenie už usadnutého prachu (ťažba, doprava, stavebníctvo). V domácnosti môže byť zdrojom polietavého prachu napríklad sviečka, lak na vlasy, alebo varič. Na Slovensku prevažne v zimnom období hodnoty imisii častíc PM_{10} prekračujú legislatívne stanovené limitné hodnoty najmä v oblastiach s vysokou hustotou obyvateľstva, t.j. v mestách a obciach. Na základe doterajšieho zisťovania podielu zdrojov na znečisťovaní ovzdušia časticami PM_{10} považujeme podiel veľkých a stredných zdrojov na prekračovaní limitných hodnôt prevažne v zimnom období za nízky. V prípade mobilných zdrojov tento podiel predstavuje 5 až 20 %. Regionálne pozadie tvorí významnú časť priemerných ročných koncentrácií, a to až do 70 %. Modelové výpočty poukázali aj na podiel od tzv. neznámych zdrojov, ktoré predstavujú neevidované zdroje (lokálne kúreniská, fugitívne emisie). Podľa výsledkov modelovania šírenia PM_{10} na lokálnej úrovni jednotlivých oblastí riadenia kvality ovzdušia, v ktorom sú emisie z lokálnych kúrenísk explicitne zahrnuté, je podiel lokálneho vykurovania v zimnom období v niektorých oblastiach značný (približne 10 – 50% v mesačných priemeroch). Za rozhodujúce lokálne zdroje znečistenia ovzdušia časticami PM_{10} považujeme v súčasnosti na Slovensku dopravu (emisie zo spaľovania pohonných hmôt, z oderu pneumatík, brzdových obložení, z povrchu komunikácií znečistených aj zimným posypom a podobne), lokálne vykurovacie systémy spaľujúce tuhé palivo a neraz i rôzny domový odpad a prašnosť zo stavebnej činnosti, nespevnených povrchov, skladovania a manipulácie s prašným materiálom hlavne v suchom období.

Najvyšší podiel na emisiách tvoria malé zdroje (hlavne vykurovanie domácností) hlavne čo sa týka emisií PM_{10} . Resuspenzia, podobne ako emisie PM_{10} z poľnohospodárskych prác, stavebných prác a spaľovania poľnohospodárskych zvyškov predstavujú pravdepodobne nezanedbateľnú časť emisií PM_{10} , je však veľmi komplikované ich kvantifikovať. V zime sú významnými zdrojmi malé zdroje vykurovania a doprava v kombinácii s nepriaznivými meteorologickými podmienkami (nízke rýchlosti vetra, nočné aj denné inverzie), pričom najvyššie koncentrácie sa vyskytujú v prípadoch nízkych rýchlostí vetra, nezávisle od smeru prúdenia. Zdrojom znečistenia ovzdušia sú aj fugitívne zdroje. V dotknutom území sa nachádzajú rozsiahle plochy ornej pôdy, takže relatívne častý výskyt prekročení v jarných mesiacoch by mohol byť spôsobený jednak znečistenými cestami po zime, jednak aj jarnými poľnohospodárskymi prácami a eróziou odkrytej pôdy. Hlavne mimo zimného obdobia však môže epizodicky dochádzať k prekročeniam aj vplyvom cezhraničného prenosu. Množstvo emisií tuhých znečisťujúcich látok zo stredných a veľkých zdrojov na území mesta Nové Mesto nad Váhom je v porovnaní s emisiami pochádzajúcimi z dopravy a prašnosti ciest málo významné. Dialľkový prenos tuhých častíc PM_{10} možno rámcovo rozdeliť do dvoch skupín, a to prenos

z iných regiónov štátu a cezhraničný prenos. Slovensko je významne ovplyvňované cezhraničným prenosom znečisťujúcich látok. Stredná doba zotrvania častíc v ovzduší je nepriamo úmerná ich rozmerom. Klesá z hodnoty 1 – 3 dni pre hrubo disperznú frakciu PM₁₀, až na niekoľko týždňov v prípade veľmi malých častíc. Rozsah monitorovacích aktivít a absencia systematických fyzikálnych a chemických analýz PM₁₀ neumožňuje na Slovensku hodnotiť veľkosť prenosu medzi zónami, ani cezhraničný prenos. Z pohľadu diaľkového prenosu PM₁₀ je dôležité nielen priestorové rozloženie emisií antropogénneho pôvodu, ale aj emisie z prírodných zdrojov (erózia a resuspenzia pôdy a piesku, prenos morskej soli, lesné požiare, sopečná činnosť ...), ale aj emisie prekursorov sekundárnych aerosólov (dusičnany, sírany) a chemické transformácie týchto prekursorov vedúce k vzniku sekundárnych aerosólov. Za cezhraničný príspevok možno považovať až 90 % nameraných hodnôt z priemernej ročnej koncentrácie.

Možnosti lokálnych opatrení na redukcii úrovne PM₁₀ sú s ohľadom na vysoké pozadie obmedzené. Často je koncentrácia 50 µg.m⁻³ prekročená už na návetří alebo pri niektorých poľnohospodárskych prácach, napr. suchej orbe alebo repnej kampani. V súčasnosti sú rozhodujúcimi lokálnymi zdrojmi prašného znečistenia ovzdušia lokálne vykurovanie na tuhé palivá, výfuky z automobilov (vysoký podiel dieselových motorov, nevyhovujúci technický stav vozidiel), resuspenzia tuhých častíc z povrchov ciest (nedostatočné čistenie ulíc, nedostatočné čistenie vozidiel, pričom do tejto skupiny patrí aj zimné zaprášenie ulíc), suspenzia tuhých častíc z dopravy (napr. oder pneumatík a povrchov ciest, doprava a manipulácia so sypkými materiálmi), minerálny prach zo stavenísk, veterná erózia z neupravených mestských priestorov a skládok sypkých materiálov a malé a stredné lokálne priemyselné zdroje, ktoré sú koncentrované v priemyselných zónach. Na tieto zdroje by sa mali orientovať lokálne opatrenia na znižovanie úrovne PM₁₀ (zmeny v organizácii dopravy, pešie zóny, rozširovanie zelene, čistenie ulíc a chodníkov, spevňovanie povrchov, znižovanie spotreby tuhých palív v lokálnom vykurovaní, kontrola technického stavu a znečistenia pneumatík vozidiel, čistenie mesta, protierózne opatrenia na staveniskách, skládkach sypkých materiálov, skládkach odpadov, prísna kontrola lokálnych priemyselných zdrojov).

Najproblematickejším druhom dopravy z hľadiska dopadu na ovzdušie je cestná doprava. Nárast intenzity dopravy zvyšuje množstvo emisií z výfukových plynov, ktoré negatívne ovplyvňujú ovzdušie v dýchatelnej zóne. Najväčšia kumulácia znečisťujúcich látok z dopravy je v zastavanom území. O tom, aký podiel predstavuje doprava na celkovom znečisťovaní ovzdušia nie sú k dispozícii údaje. Dopady na zdravie obyvateľstva sa vyskytujú predovšetkým tam, kde hlavné cestné ťahy s intenzívnou dopravou prechádzajú priamo zástavbou. Tu sú obyvatelia vystavení zvýšeným koncentráciám škodlivých plynov. Je preukázaný aj nepriaznivý vplyv exhalátov na údržbu stavebných objektov. Na znečisťovaní ovzdušia sa okrem škodlivín z výfukových plynov cestných vozidiel podieľa aj zvýšená prašnosť, ktorá je spôsobená vírením usadených častíc na povrchu vozovky a v jej bezprostrednej blízkosti. Výfukové plyny vozidiel obsahujú okrem produktov dokonalého spaľovania (CO₂, H₂O) znečisťujúce látky oxid uhoľnatý, uhl'ovodíky, oxidy dusíka, oxid siričitý, aldehydy, ketóny, nespálené uhl'ovodíky, polycyklické aromatické uhl'ovodíky, sadze a iné zložky. Výfuky z automobilov (vysoký podiel dieselových motorov, nevyhovujúci technický stav vozidiel), resuspenzia tuhých častíc z povrchov ciest (nedostatočné čistenie ulíc, nedostatočné čistenie vozidiel), suspenzia tuhých častíc z dopravy (napr. oder pneumatík a povrchov ciest, doprava a manipulácia so sypkými materiálmi) sú zdrojmi znečisťovania ovzdušia v dotknutom území.

Zdrojom znečistenia ovzdušia je aj veterná erózia z neupravených priestorov a povrchov a skládok sypkých materiálov, erózia odkrytej pôdy a nespevnených povrchov a diaľkový prenos znečisťujúcich látok.

Podstatným zdrojom benzénu v prostredí sú splodiny z automobilovej dopravy, ale i jeho vyparovanie z motorových palív behom manipulácie, distribúcie a skladovaní.

V globálnom merítku je množstvo oxidov dusíka vznikajúceho prirodzene baktériami a sopečnou činnosťou a pri búrkach omnoho väčšie ako množstvo vytvorené ľudskou činnosťou, je však rozptýlené po celom povrchu zemegule, takže výsledná koncentrácia prirodzeného pozadia je veľmi malá. Hlavným zdrojom antropogénnych emisií oxidov dusíku do ovzdušia je spaľovanie fosílnych palív v stacionárnych emisných zdrojoch (pri kúrení a v elektrárňach) a v motorových vozidlách (v spaľovacích motoroch). Vo väčšine prípadov emituje do ovzdušia oxid dusnatý (NO), ktorý je transformovaný na oxid dusičitý.

CO vzniká pri nedokonalom spaľovaní uhlíku a organických látok, je emitovaný napr. automobilmi, lokálnymi kúreniskami, energetickým a metalurgickým priemyslom.

Koncentrácie prízemného ozónu narastajú v dôsledku emisií CO, NO_x a uhlíkovodíkov, ktorých veľmi významným zdrojom sú výfukové plyny, spaľovanie fosílnych palív a pri uhlíkovodíkoch aj používanie rozpúšťadiel.

Veľkým problémom súčasnosti sú emisie skleníkových plynov. Pod skleníkovými plynmi rozumieme oxid uhličitý - CO₂, metán - CH₄, oxid dusný - N₂O, ozón - O₃, ktoré sú prirodzenou súčasťou ovzdušia, ich obsah v ovzduší je ale ovplyvnený ľudskou činnosťou. Skupina umelých látok ako neplnohalogenové fluorované uhlíkovodíky - HFCs, perfluorované uhlíkovodíky - PFCs, SF₆ sú tiež skleníkové plyny, ale do atmosféry sa dostávajú len vplyvom ľudskej činnosti, pričom aj malé emisie majú veľký negatívny dopad na životné prostredie (majú schopnosť atakovať stratosférický ozón).

Fotochemicky aktívne plyny ako sú NO_x, CO a nemetánové prchavé organické uhlíkovodíky (NMVOC) nie sú skleníkovými plynmi, ale nepriamo prispievajú k skleníkovému efektu atmosféry, pretože ovplyvňujú vznik a rozpad ozónu v atmosfére. Rast koncentrácie skleníkových plynov v atmosfére (vyvolaný antropogénnou emisiou) vedie k zosilňovaniu skleníkového efektu a tým k dodatočnému otepľovaniu atmosféry. Koncentrácie prízemného ozónu narastajú v dôsledku emisií CO, NO_x a NMVOC, ktorých veľmi významným zdrojom sú výfukové plyny, spaľovanie fosílnych palív a používanie rozpúšťadiel (pri NMVOC). Najväčším zdrojom emisií skleníkových plynov je spaľovanie fosílnych palív pri výrobe elektriny a tepla.

Kvalita povrchových vodných útvarov nie je v dotknutom území monitorovaná.

Nasledujúce tabuľky uvádzajú vodohospodársku bilanciu kvality podzemnej vody za rok 2023.

N-M – 044 Neogén až krieda Myjavskej pahorkatiny JZ od bradlového pásma

plocha: 242.7 km²

č. objektu	lokalita	rok	vodivosť	CHSK _{Mn}	Cl ⁻	NH ₄ ⁺	NO ₃ ⁻	SO ₄ ²⁻	TOC	As	bil.stav	ukazovateľ
3399	BREZ.P.BRADLOM - HORNY	2022	2,07 A	12 A	35,21 A	25 A	6,41 A	6,96 A	5 A	40 A	A	
		2023	1,42 A	12 A	27,17 A	100 A	6,75 A	6,72 A	3,75 A	40 A	A	
95699	LUBINA - RYBNICEK 1+2	2022	1,81 A	12 A	22,72 A	50 A	4,27 A	7,33 A	3,75 A	40 A	A	
		2023	2 A	12 A	23,14 A	8,33 A	4,13 A	8,53 A	3,33 A	40 A	A	
99899	VADOVCE - HLAVINA 1+2	2022	1,73 A	5 A	16,44 A	25 A	1,96 A	5,6 A	3,75 A	40 A	A	
		2023	1,94 A	12 A	16,66 A	12,5 A	1,96 A	6,42 A	3,75 A	40 A	A	

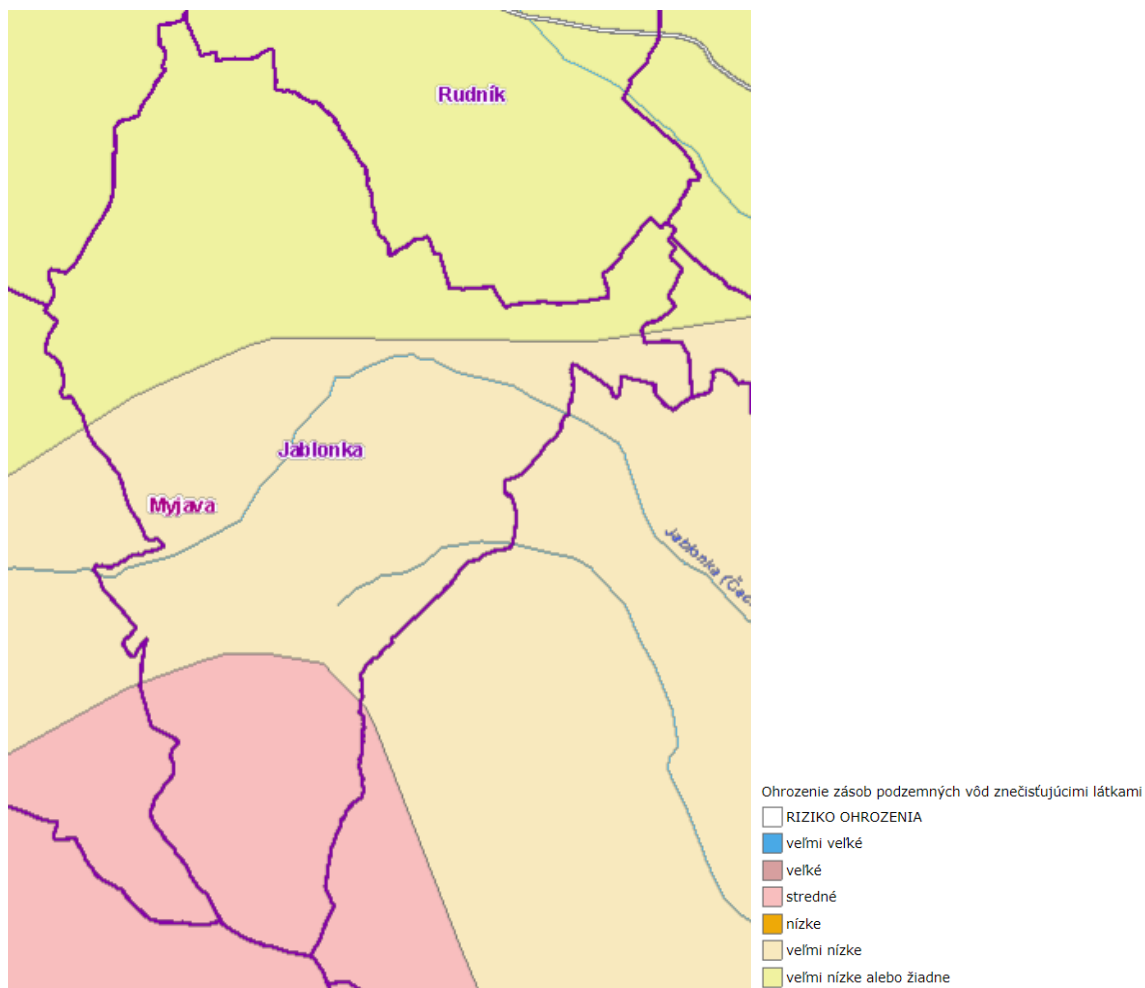
PM – 043 Paleogén a mezozoikum bradlového pásma Z časti Bielych Karpát

plocha: 255.4 km²

č. objektu	lokalita	rok	vodivosť	CHSK _{min}	Cl ⁻	NH ₄ ⁺	NO ₃ ⁻	SO ₄ ²⁻	TOC	As	bil.stav	ukazovateľ
2399	STARA MYJAVA - KOSIARKA	2022	2,35 A	12 A	208,33 A	25 A	6,02 A	10,63 A	5 A	40 A	A	
		2023	2,56 A	12 A	156,25 A	25 A	5,26 A	11,96 A	4,28 A	40 A	A	
5099	VRBOVCE - VITEK	2022	2,02 A	12 A	147,05 A	16,66 A	20,83 A	5,96 A	5 A	40 A	A	
		2023	2,26 A	12 A	125 A	50 A	18,51 A	7,48 A	3,75 A	40 A	A	
5299	SOBOTISTE - JANIČOV MLYN	2022	2,01 A	12 A	60,97 A	25 A	11,9 A	5,66 A	3,75 A	40 A	A	
		2023	2,28 A	12 A	59,52 A	25 A	9,8 A	6,75 A	2,72 A	40 A	A	

Stupeň ohrozenia podzemnej vody je v dotknutom území stredný menej vysoký, pričom z hľadiska vhodnosti na ukladanie odpadov, je dotknuté územie nevhodné alebo podmienene vhodné.

Ohrozenie zásob podzemných vôd znečisťujúcimi látkami je v dotknutom území zväčša veľmi nízke alebo žiadne (aj v predmetnom území), menej stredné (južná časť dotknutého územia).

Podľa hodnotenia stavu útvarov povrchových vôd vodný tok Jablonka možno hodnotiť tak, že chemický stav vodného útvaru je nie je dobrý a ekologický stav alebo potenciál je dobrý. Podrobnejšie hodnotenie uvádza predchádzajúca tabuľka.

KÓD	TYP	CISLO SKUPINY	OPIS VODNEHO ÚTVARU				Stav vodného útvaru															
			Názov VÚ	R km od	R km do	Dĺžka	Charakter	Hodnotenie prvkov kvality										Celkové hodnotenie				
								Fytoplanktón	Fylobentos	Makrofyty	Bentické bezstavovce	Ryby	HYMO	FCHPK	Relevantné látky	Prioritné látky (voda)	Prioritné látky (biota - ryby)	Ekologický potenciál	Ekologický stav	Spôľahlivosť	Chemický stav - celkový	Spôľahlivosť
SKV0043	K2S	125	JABLONKA	32,80	9,40	23,40	PR	N	2	2	2	2	3	3	S	NS	0	2	H	ND	M	ND
SKV0044	P1M	139	JABLONKA/ ČAČHTICKÝ KANÁL	9,40	0,00	9,40	AWB	N	N	2	N	N	N	1	S	S	NS	2	H	ND	H	D

Vysvetlivky:

AWB - umelý vodný útvar PR - prirodzený vodný útvar N - nerelevantné
K2S - stredne veľké toky v nadmorskej výške 200 – 500 m v Karpatoch Spôľahlivosť (hodnotenia) – H - vysoká
Hydromorfologické prvky kvality (HYMO) 0 - nemonitorované M - stredná
Fyzikálno-chemické prvky kvality (FCHPK) 1, 2, 3, 4, 5 - trieda ekologického stavu/potenciálu
ND - nedosahuje dobrý chemický stav (* zníženie percentilu z 90 na 75; ** zníženie percentilu z 90 na 50)
NS - nesúlad s environmentálnymi normami kvality 0 – nemonitorované
S - súlad s environmentálnymi normami kvality

Podľa hodnotenia stavu útvarov povrchových vôd Matejovský potok možno hodnotiť tak, že dosahuje dobrý celkový chemický stav, pričom ekologický stav je priemerný. Podrobnejšie hodnotenie uvádza predchádzajúca tabuľka.

KOD	TYP	CISLO SKUPINY	OPIS VODNÉHO ÚTVARU					Stav vodného útvaru														
			Názov VÚ	R km od	R km do	Dĺžka	Charakter	Hodnotenie prvkov kvality										Celkové hodnotenie				
								Fytoplanktón	Fyto/bentos	Makrofyty	Bentické bezstavovce	Ryby	HYMO	FCHPK	Relevantné látky	Prioritné látky (voda)	Prioritné látky (biota -ryby)	Ekologický potenciál	Ekologický stav	Spôľahlivosť	Chemický stav - celkový	Spôľahlivosť
SKV0470	K2M	123	MATEJOVSKÝ POTOK	7.80	0.00	7.80	PR	N	0	N	0	0	0	0	0	0	0	3	L	D	L	D

Vysvetlivky:

K2M - Malé toky v nadmorskej výške 200 – 500 m v Karpatoch N - nerelevantné 0 - nemonitorované
PR - prirodzený vodný útvar Spôľahlivosť (hodnotenia) – L - nízka
Hydromorfologické prvky kvality (HYMO) S - súlad s environmentálnymi normami kvality
Fyzikálno-chemické prvky kvality (FCHPK) 1, 2, 3, 4, 5 - trieda ekologického stavu/potenciálu

Kvalita podzemných vôd je ovplyvňovaná najmä charakterom využitia povrchu územia (osídlené územie a súvisiace komunálne zariadenia (žumpy), priemyselné aktivity, dopravné koridory a uzly, skládky odpadov, environmentálne záťaž a znečistená zrážková voda.

IV. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a o možnostiach opatrení na ich zmiernenie

V rámci tohto zámeru navrhovanej činnosti bolo posúdené obdobie prípravy navrhovanej činnosti, jej realizácie a ukončenia, najmä z hľadiska únosného zaťaženia územia, dôsledkov bežnej činnosti a možných havárií, kumulatívnych a súbežne pôsobiacich javov, a to v rôznych časových horizontoch a s uvážením ich nezvratnosti, prevencie, minimalizácie, prípadne kompenzácie priamych a nepriamych vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie, použitých metód hodnotenia a úplnosti informácií a porovnania s najlepšími dostupnými technológiami..

1. Požiadavky na vstupy.

V dôsledku realizácie navrhovanej činnosti nedôjde k trvalým alebo dočasným záberom poľnohospodárskej pôdy alebo lesných pozemkov, resp. k zásahom do ochranného pásma lesa. V prípade navrhovaného bitútku, jeho osadením na existujúcu spevnenú plochu dôjde k jej záberu o výmere 30 m². Uvedený záber bude v rámci parcely KN-C s číslom 15228/115 (druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie) na k. ú. Jablonka (medzi dvoma maštalami). Napojenie navrhovaného kontajnerového bitútku na existujúce prvky technickej a dopravnej infraštruktúry bude taktiež na uvedenej parcele (bitúnok bude dopravne prístupný z dvoch strán po vnútroareálovej komunikácii, resp. spevnených plochách, z hľadiska odvádzania odpadových technologických vôd bude napojený na existujúcu žumpu o objeme 5 m³ kanalizačnou prípojkou a z hľadiska napojenia na zdroj pitnej vody bude napojený na existujúci vnútroareálový rozvod pitnej vody prípojkou a z hľadiska napojenia na elektrickú energiu bude napojený NN el. prípojkou z existujúceho rozvodu elektrickej energie vo vedľajšej bude maštale pre ošipané).

Nakoľko sa jedná len o technologickú časť bitútku, ktorú tvorí jeden kompaktný celok, nie je nutná príprava územia pre výstavbu (okrem napojenia na prvky technickej infraštruktúry – elektrická energia, vodovodná a kanalizačná prípojka). Obdobne to platí aj pre osadenie nádob na odpad a kafilérny box.

Pri výstavbe navrhovanej činnosti dôjde k záberu zastavaných spevnených plôch, nakoľko sa jedná len o umiestnenie pevnej kompaktnej technologickej časti na už existujúcej spevnenej ploche. Navrhovanou realizáciou technologického vybavenia sa pôvodné priestory nezmenia. Vonkajšie zemné práce budú realizované v rozsahu pripojenia technologickej časti na rozvody.

Osadenia navrhovaného modulu bude na rovný povrch. Realizácia osadenia navrhovaného modulu bude prebiehať iba na pozemku umiestnenia navrhovanej činnosti a to pomocou žeriava, ktorý dovezený bitúnok osadí na určené miesto a ten sa následne napojí na existujúce zdroje vody, existujúcu žumpu a existujúce zdroj elektrickej energie.

Z uvedeného vyplýva, že realizáciou navrhovanej činnosti dochádza k minimálnym nárokom na zastavané územie.

Zázemie pre zamestnancov, ktoré nie je situované v rámci kontajnerového bitútku bude zabezpečené v rámci existujúceho hospodárskeho dvora.

Bilancia potreby vody na jeden deň pre potreby prevádzky navrhovanej činnosti vychádza na 176 l, čo predstavuje ročnú spotrebu na úrovni 44 000 l za rok (z rámci uvedenej spotreby je zarátaná potreba vody pre technologické účely - umývanie tiel zabitých zvierat, čistenie manipulačných miest, náradia a nástrojov a zamestnancov). Zabezpečenie navrhovanej činnosti vodou na hasenie bude riešené v súlade s § 6 ods. 1 vyhlášky MV SR č. 699/2004 Z. z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov v znení zákona č. 562/2005 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 314/2001 Z. z. o

ochrane pred požiarom v znení neskorších predpisov a STN 92 0400 + Z1 Požiarne bezpečnosť stavieb. Zásobovanie vodou na hasenie požiarov. Pokrytie potrebného množstva bude riešené z plánovanej vodovodnej prípojky a prenosnými hasiacimi prístrojmi. Nároky na vodu počas prevádzky navrhovanej činnosti sú zanedbateľné.

Odber pitnej vody na výrobné, prevádzkové a pitné účely bude zabezpečené prostredníctvom už existujúceho rozvodu vody na ktorý sú napojené objekty farmy. Pred vstupom vodovodu do objektu bude osadená navrhovaná šachta, v ktorej bude osadený uzáver vody s vypúšťaním (počas zimnej prevádzky). Rozvod studenej pitnej vody v objekte je súčasťou technologického celku.

Príprava TÚV bude realizovaná pomocou dvoch elektrických zásobníkových ohrievačov. Prívodné potrubia studenej vody k navrhovaným ohrievačom TÚV, musia byť opatrené príslušnými poistnými a uzatváracími armatúrami, ktoré sú súčasťou kompaktného celku.

Pre umývanie podlahy sú navrhnuté výtokové ventily DN 15 s prípojkou na hadicu.

Prevádzkovanie navrhovanej činnosti si nebude vyžadovať zabezpečenie žiadnymi surovinami, keď sa neberie do úvahy hlavná surovina (ošúpané), resp. voda a elektrická energia, resp. prostriedky na dezinfekciu. Nároky na surovinové zdroje počas prevádzky navrhovanej činnosti sú nevyhnutné pre bezchybnú a environmentálne vhodnú prevádzku navrhovanej činnosti.

Navrhovaný bitúnok bude obsahovať vlastné kompletne rozvádzače na elektrickú výbavu. Navrhovaná činnosť sa pripojí jedným káblom na najbližšiu káblovú rozvodnú skriňu typu RIS v rámci areálu farmy. Požadované parametre pripojenia sú 3 x 400 V, 50 Hz, 14 kW (25 A trojfázové istenie). Spotreba elektrickej energie sa predpokladá 14 kWh. Navrhovaný objekt bude chránený pred bleskom a účinkami atmosférickej elektriny.

Inštalovaný výkon celkom $P_i = 14 \text{ kW}$

Výpočtový (súčasný) výkon $P_p = 10 \text{ kW}$

Stupeň dôležitosti dodávky elektrickej energie 3. stupeň podľa STN 341610.

Navrhovaný rozvádzač bude pripojený flexy káblom 5 x 4 pomocou 5 pol. zásuvky. V objekte budú umiestnené hliníkové trubicové svietidlá s vyžarovaním proti hmyzu v počte 6 kusov v strope. Spínače budú umiestnené do výšky mm od podlahy v zmysle STN 33 2180. Hlavná uzemňovacia svorka bude osadená pri rozvádzači R1 na vonkajšej strane objektu. Navzájom sa musia spojiť hlavný ochranný vodič, hlavný uzemňovací vodič, hlavná uzemňovacia svorka. Vodiče a káble sú súčasťou technologického celku. Všetky vedenia, inštalčné krabice, rozvodky a prístroje musia byť umiestnené tak, aby po dohotovení bolo možné elektricky skúšať, aby bol zaistený prístup k svorkám v krabiciach za účelom údržby a prehliadky.

Temperovanie objektu nie je potrebné vzhľadom na použitú technológiu: v odštetinovači sa pracuje s vodou o teplote 60 °C, čo dostatočne vykuruje pracovný priestor s objemom 46 m³.

V rámci navrhovanej činnosti bude potrebné zabezpečiť chladenie, pričom obsah chladiaceho média bude 6 kg. V rámci navrhovanej činnosti je navrhnutá klimatizácia s oddelenou cirkuláciou vzduchu v špinavej a čistej zóne.

Jestvujúci areál farmy je napojený na miestnu komunikáciu a následne na cestu III/1203. Vlastná prevádzka navrhovanej činnosti bude komunikačne napojená na vnútroareálové betónové komunikácie farmy bez obrubníkov a na miestnu komunikáciu. Manipulácia s mäsom bude nákladným klimatizovaným boxovým automobilom s hermetickým uzatváracím systémom, pričom počas prepravy budú dodržané požadované teploty. Vnútorne povrchy a ostatné časti dopravných prostriedkov určených na prepravu mäsa, ktoré môžu prísť do styku s mäsom, budú z nehrdzavejúceho materiálu a vybavené

účinnými zariadeniami na ochranu mäsa pred hmyzom a prachom a budú nepriepustné pre vodu. Predpokladané maximálne dopravné zaťaženie bude priemerne cca 1 vozidlo za deň. Nároky na dopravu a pracovné sily počas prevádzky navrhovanej činnosti sú zanedbateľné. Obsluha navrhovanej činnosti bude zabezpečená dvoma pracovníkmi. Pôjde o trvalé pracoviská. Celková doba pobytu na pracovisku bude maximálne osem hodín denne (jednozmenná prevádzka).

2. Údaje o výstupoch.

Zdrojmi znečistenia ovzdušia počas prevádzky navrhovanej činnosti bude doprava (odvoz odpadov, produktov a osobná doprava zamestnancov a návštevníkov navrhovanej činnosti po navrhovanom areáli a prístupových komunikáciách) a samotná prevádzka navrhovanej činnosti, včítane VZT. Za plošné zdroje znečisťovania ovzdušia možno považovať spevnené manipulačné plochy. Prístupové komunikácie možno považovať zasa za líniové zdroje znečisťovania ovzdušia. Z hľadiska druhu znečisťujúcich látok ide hlavne CO (oxid uhoľnatý), NO_x (suma oxidov dusíka ako NO₂ - oxid dusičitý), TZL (tuhé znečisťujúce látky, ako PM₁₀), TOC (organické plyny a pary ako celkový organický uhlík) a pachové látky, resp. NH₃ (amoniak a jeho plynné zlúčeniny vyjadrené ako NH₃) a H₂S - sulfán (sírovodík). Prevádzkovaním navrhovanej činnosti budú do vonkajšieho ovzdušia vypúšťané aj znečisťujúce látky ako NH₃ (amoniak a jeho plynné zlúčeniny vyjadrené ako NH₃) a H₂S - sulfán (sírovodík). Emisie uvedených znečisťujúcich látok vznikajú pri pitvaní zvierat a okrem zaradenia medzi látky znečisťujúce ovzdušie, sú látkami spôsobujúcimi aj zápach. Množstvo vypúšťaných emisií bude v zanedbateľných množstvách a vzhľadom na umiestnenie prevádzky (min. 300 m od najbližšej súvislej obytnej zástavby) nebudú obyvatelia obťažovaní zápachom. Emisie z odpadu z prevádzky budú minimalizované tak, že budú pravidelne odvážané zmluvným partnerom na ich zneškodnenie, čím sa zabráni rozkladnému procesu živočíšneho tkaniva. Vo výrobných priestoroch bude následne po mechanickej očiste a oplachu vykonaná ich dezinfekcia.

Podľa prílohy č. 1 vyhlášky MŽP SR č. 248/2023 Z. z. o požiadavkách na stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia je navrhovaná činnosť zaraditeľná pod číslom kategórie 6.13.b) Bitútky s projektovanou kapacitou živej hmotnosti < 1 t.deň⁻¹ (0,5 t za deň), medzi malé zdroje znečistenia ovzdušia. Odpadové plyny zo zdroja znečisťujúcich látok bude potrebné odvádzať tak, aby bol umožnený ich nerušený transport voľným prúdením, s cieľom zabezpečiť taký rozptyl emitovaných znečisťujúcich látok, aby nebola prekročená ich limitná hodnota v ovzduší. Veľmi málo významným zdrojom znečisťovania ovzdušia bude doprava, ktorá bude minimálna, cca 1 vozidlo denne. Najvyššia koncentrácia znečisťujúcich látok bude pri najnepriaznivejších prevádzkových a rozptylových podmienkach dosahovať podlimitné hodnoty. Z hľadiska vplyvu navrhovanej činnosti na znečistenie ovzdušia blízkeho okolia tak bude vyhovovať legislatívnym podmienkam, pričom navrhovaná činnosť bude spĺňať požiadavky a podmienky, ktoré sú ustanovené právnymi predpismi vo veci ochrany ovzdušia. Emisie vo vzťahu k odpadu z prevádzky budú minimalizované tým, že vzniknuté odpady sa budú pravidelne odvážať zmluvným partnerom na likvidáciu, čím sa zamedzí rozkladnému procesu živočíšneho tkaniva.

Podľa prílohy č. 3, časť II, bodu 4 vyhlášky MŽP SR č. 248/2023 Z. z. o požiadavkách na stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia sa požaduje, aby sa technologické činnosti, pri ktorých vznikajú pachové látky umiestnili do uzavretých priestorov. Táto požiadavka bude v prípade navrhovanej činnosti splnená, takže prevádzkovanie bitútku nebude zhoršujúcim príspevkom k súčasnej úrovni registrovateľného zápachu, pochádzajúceho zo živočíšnej výroby, vykonávanej v okolí navrhovanej činnosti (na farme). Územím, dotknutým budúcou realizáciou a prevádzkovaním navrhovanej činnosti, je areál farmy, v ktorej sa bude navrhovaná činnosť uskutočňovať a jeho bezprostredné okolie. Areál farmy

sa nachádza mimo území s obytnou funkciou, pričom najbližšie súvislé obytné územie sa nachádza vo vzdialenosti minimálne 300 m JV od situovania navrhovanej činnosti.

Navrhovateľ počas prevádzky predmetnej činnosti bude dodržiavať požiadavky zákona č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov jeho vykonávacích predpisov.

Navrhovaná činnosť v kumulatívnom a synergickom merítku (existujúce znečistenie ovzdušia, znečistenie ovzdušia z realizácie navrhovanej činnosti a z dopravy súvisiacou s realizáciou navrhovanej činnosti) spĺňa a bude spĺňať požiadavky a podmienky, ktoré sú ustanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi vo veci ochrany ovzdušia. Vzhľadom na uvedené zdroje znečisťovania ovzdušia a ich predpokladanú intenzitu je možné konštatovať, že vplyv navrhovanej činnosti počas prevádzky na ovzdušie bude mať lokálny a dlhodobý charakter, ktorého významnosť bude zanedbateľná.

V podlahe bitútku je navrhnutý nerezový kanál na zhromažďovanie umývacej vody, výlevka na krv a zberná šachta na ostatné vedľajšie živočíšne produkty. Potrubia budú v primeranom sklone pre ľahký zber a odtok a zaústené do zbernej nádrže. Odvádzanie odpadových vôd zo spevnených plôch a strechy bude voľne na terén. Splaškové odpadové vody budú produkované v rámci sociálnych zariadení prevádzky navrhovanej činnosti sa bude rovnáť spotrebe pitnej vody pre zamestnancov. Ročná produkcia odpadovej vody vzťahujúca sa k predmetu tohto zámeru, sa bude pohybovať na úrovni cca 44 m³ (najmä z umývania tiel zabitých zvierat, čistenia manipulačných miest, náradia a nástrojov, zo zamestnancov a ich sociálneho zázemia (umývanie, sprchovanie, WC). Odpadové vody budú zaústené do existujúcej vode nepriepustnej žumpy o objeme 5 m³ a následne odvážané na zazmluvnenú ČOV.

Prevádzka navrhovanej činnosti je spojená so vznikom splaškových odpadových vôd a odpadových vôd so spevnených povrchov a striech a technologickou odpadovou vodou, pričom ich predpokladané množstvo nie sú významné.

Rozvod kanalizácie je súčasťou technologického celku, obsahuje spádové PVC potrubie do žumpy.

Počas prevádzky navrhovanej činnosti musí pôvodca odpadov pri nakladaní s odpadmi rešpektovať ustanovenia príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti odpadového hospodárstva to napr. zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vyhlášku MŽP SR č. 371/2015 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch v znení neskorších predpisov, vyhlášku č. 373/2015 Z. z. o rozšírenej zodpovednosti výrobcov vyhradených výrobkov a o nakladaní s vyhradenými prúdmi odpadov v znení neskorších predpisov, vyhlášku MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení vyhlášky MŽP SR č. 320/2017 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov, zákon č. 329/2018 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov a o zmene a doplnení zákona č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákonov č. 111/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení zákon č. 329/2018 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov a o zmene a doplnení zákona č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a 67/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 329/2018 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov a o zmene a doplnení zákona č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 111/2019 Z. z. a ktorým sa mení zákon č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vyhlášku MŽP SR č. 366/2015 Z. z. o evidenčnej povinnosti a

ohlasovacej povinnosti v znení neskorších predpisov a všeobecne záväzné nariadenia obce Jablonka o nakladaní s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi na ich území, resp. VZN o miestnych daniach a o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Pri pripojovaní navrhovanej činnosti na existujúce prvky technickej infraštruktúry (vodovodná a kanalizačná prípojka) bude vznikať výkopová zemina vo voľnom teréne (zeleni) a tá bude použitá na spätný zásyp, resp. bude potrebné narušiť existujúce spevnené plochy, pričom stavebná drť bude použitá pri opätovnom vyspravení spevnených plôch. Počas prevádzky navrhovanej činnosti budú vznikať nie nebezpečné odpady zo spracovania tiel domácich kopytníkov (02 02 01 kaly z prania a čistenia, 02 02 02 odpadové živočíšne tkanivá a 02 02 03 materiál nevhodný na spotrebu alebo spracovanie), pričom sa tieto odpady živočíšneho charakteru zo zvierat budú zhromažďovať vo vzduchotesne uzatvárateľných kontajneroch a tieto budú umiestnené do kafilérneho boxu – klimatizovaného skladu živočíšnych odpadov. Predpokladaný spôsob nakladania s odpadom podľa kódu a spôsobu nakladania je D09 Fyzikálno-chemická úprava nešpecifikovaná, pri ktorej vznikajú zlúčeniny alebo zmesi, ktoré sú zneškodnené niektorou z operácií označených ako D1 až D12 (napr. odparovanie, sušenie, kalcinácia atď.), D10 Spaľovanie na pevnine, R01 Využitie najmä ako palivo alebo na získanie energie iným spôsobom, ale hlavne R03 Recyklácia alebo spätné získavanie organických látok, ktoré nie sú používané ako rozpúšťadlá (vrátane kompostovania a iných biologických transformačných procesov). Odpady zo zvierat budú predstavovať 35 - 45 % zo živej hmotnosti zvierat pri jatočnej výťažnosti okolo 55 – 65 %. Tieto odpady budú priebežne odovzdávané na zmluvnom základe oprávneným osobám. V prípade vzniku nebezpečných odpadov kategórie 18 01 02 časti a orgány tiel vrátane krvných vreciek a krvných konzerv okrem 18 01 03 a 18 01 03 odpady, ktorých zber a zneškodňovanie podliehajú osobitným požiadavkám z hľadiska prevencie nákazy, tieto podliehajú režimu podľa zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov.

Počas prevádzky navrhovanej činnosti môžu vznikať aj odpady pochádzajúce z obslužných činností prevádzkovania bitúniku. Najpodstatnejšou obslužnou činnosťou v danom prípade bude technický servis strojno-technologického vybavenia prevádzkarne navrhovanej činnosti. Pôjde hlavne o preventívnu, ale aj operatívnu údržbu predmetného vybavenia prevádzkarne a tiež o pravidelné kontroly, odborné prehliadky a odborné skúšky najmä vyhradených technických zariadení a aj o plánované rozsiahlejšie opravy niektorých technických zariadení. Pri vykonávaní uvedených činností môžu vznikať odpady nie nebezpečné, ale aj nebezpečné odpady, ktoré sa pri zohľadnení platnej hierarchie odpadového hospodárstva odovzdajú oprávnenej osobe na zhodnotenie alebo, ak ich ďalšie využitie nebude možné, budú zneškodnené umiestnením na vybranej skládke odpadu. Pôjde napr. o druhy nebezpečných 15 01 10 obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami, 15 02 02 absorbenty, filtračné materiály vrátane olejových filtrov inak nešpecifikovaných, handry na čistenie, ochranné odevy kontaminované nebezpečnými látkami a 16 02 13 vyradené elektrické a elektronické zariadenia obsahujúce nebezpečné časti. Predpokladaný spôsob nakladania s odpadom podľa kódu a spôsobu nakladania je D01 Uloženie do zeme alebo na povrchu zeme (napr. skládka odpadov), D10 Spaľovanie na pevnine a R04 Recyklácia alebo spätné získavanie kovov a kovových zlúčenín.

Povinnosťou prevádzkovateľa navrhovanej činnosti bude viesť záznam o nakladaní s odpadom, aktuálny stav odpadového hospodárstva o pôvode odpadu s informáciou o druhu a množstve za určené obdobie. Priestor, kde bude zhromažďovaný odpad je navrhnutý tak, aby nedošlo k nežiaducemu vplyvu na životné prostredie a k poškodeniu hmotného majetku. Odvoz odpadov na zhodnotenie alebo likvidáciu sa bude vykonávať na základe

zmluvných dohôd s odberateľmi podľa druhu odpadov. S nebezpečným odpadom bude nakladané podľa všeobecne záväzných predpisov v oblasti odpadového hospodárstva a obecných pravidiel. Množstvá vzniknutých odpadov budú závislé od intenzity vykonávania činnosti.

Odpady, ktoré vznikajú pri porážaní jatočných zvierat (ostatné jatočné produkty a odpady) sa budú zhromažďovať oddelene podľa druhu v nepriepustných zásobníkoch alebo prepravných kontajneroch, v kafilérnom boxe a odvážať do asanačného ústavu.

Z prevádzky bitúniku vzniká odpad živočíšneho pôvodu, ktorý je potrebné likvidovať. Na dočasné uskladnenie, do doby odvozu odpadu zmluvným partnerom, bude slúžiť objekt pre kafilérny odpad v rámci areálu. Odpad sa bude podľa potreby odvážať zmluvným partnerom na zneškodnenie alebo ďalšie využitie.

Podiel všetkých odpadov živočíšneho pôvodu pri porážaní ošípaných predstavuje cca 11 % zo živej hmotnosti zvierat, t.z. pri porážaní 8 ošípaných za deň, pri priemernej živej hmotnosti ošípaných 115 kg, to predstavuje cca 100 kg odpadu za deň.

Pri predpokladanom porážaní bude vznikať ročne cca 12 650 kg živočíšneho odpadu.

Živočíšny odpad z bitúnikov, podlieha veterinárnym predpisom a v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu č.1774/2002 sa zatried'uje nasledovne:

Materiál kategórie 2

Materiál kategórie 2 zahŕňa živočíšne vedľajšie produkty s nasledujúcou charakteristikou alebo všetky materiály obsahujúce tieto vedľajšie produkty:

- hnoj a obsah tráviaceho traktu;
- všetky živočíšne materiály získané pri spracovaní odpadových vôd z bitúnikov, okrem bitúnikov uvedených v článku 4 (1) d), alebo zo spracovateľských závodov kategórie 2, vrátane odpadu z triedenia, materiálov z odpieskovacích, tukových a olejových zmesí, kalu a materiálov odstránených z odtokových potrubí z týchto priestorov;
- produkty živočíšneho pôvodu obsahujúce rezíduá veterinárnych liekov a znečisťujúcich látok (kontaminantov) zahrnutých do skupiny B (1) a (2) prílohy I k smernici 96/23/ES, ak tieto rezíduá prekročia povolenú úroveň určenú legislatívou spoločenstva;
- produkty živočíšneho pôvodu, okrem materiálu kategórie 1, ktoré sú dovezené z nečlenských krajín a v priebehu kontrol ustanovených v legislatíve spoločenstva nespĺňajú veterinárne požiadavky na ich dovoz do spoločenstva, pokiaľ nie sú vrátené alebo ak ich dovoz nie je povolený v zmysle obmedzení ustanovených v legislatíve spoločenstva;
- zvieratá alebo časti zvierat, okrem zvierat uvedených v článku 4, ktoré uhynú inak než zabitím pre ľudskú spotrebu, vrátane zvierat zabitých s cieľom eradikácie nákazlivej choroby;
- zmesi materiálu kategórie 2 s materiálom kategórie 3, vrátane všetkých materiálov určených na spracovanie v spracovateľskom závode kategórie 2 a
- živočíšne vedľajšie produkty, okrem materiálu kategórie 1 alebo materiálu kategórie 3.

Pri danej kapacite bitúniku a predpokladu len občasnej prevádzky rozrábky, t.z. prevažná väčšina sa bude expedovať v BR1/2 a len malá časť sa bude rozrábať na výsekové mäso, bude reálna denná produkcia technických kostí veľmi malá.

Druhy živočíšneho odpadu:

- Odpadná krv z ošípaných - sa zachytáva do zberného žľabu a záchytnej nádoby a následne sa uskladní v existujúcom kafilérnom boxe.
- Odpad živočíšneho pôvodu - sa ukladá do prepravných kontajnerov do kafilérneho boxu. Odkiaľ sa odváža zmluvným partnerom na zneškodnenie.

Krv technická - Výťažnosť krvi pri ošipovaných je cca 3% zo živej hmotnosti.

Štetiny - Výťažnosť štetín je cca 0,12 % zo živej hmotnosti ošipovaných

Do ostatných jatočných produktov a odpadov patria bežné (obligátne) a občasné (neobligátne) konfiškáty, tukové odpady a obsahy žalúdkov jatočných zvierat.

Do bežných konfiškátov patria výkroje očné, ušné a ritné, hrtan a priedušnica, pohlavné orgány, sliz a sliznica z čriev. Tieto konfiškáty predstavujú asi 2 % zo živej hmotnosti zvierat. Občasné konfiškáty sú časti alebo celé telá zvierat posúdené veterinárnym lekárom ako nepoužiteľné. Bežné aj občasné konfiškáty sa spracovávajú v asanačnom ústave.

Do tukových odpadov patrí sadlový odpad a tuk z lapačov tuku. Sadlový odpad predstavujú odrezky z čriev ošipovaných, sadlo z kancov, vyprázdnené hrubé črevá z ošipovaných, konečníky a žľezky ošipovaných, výrez z uší ošipovaných a ďalší sadlový odpad, ktorý nie je vhodný na iné spracovanie a využitie. Množstvo tukových odpadov činí asi 0,5 % zo živej hmotnosti jatočných zvierat.

Obsah žalúdkov ošipovaných predstavuje v priemere asi 1,4 % živej hmotnosti. Ošipané kŕmené extenzívne objemovými krmivami majú obsah žalúdkov väčší.

Kosti a chrupavky tvoria cca 29 až 35 % živej hmotnosti tela zvierat. Kosti výsekové z toho predstavujú cca 65% a ostatné sú kosti technické (t.z. cca 10 až 12 % hmotnosti tela zvierat).

Počas prevádzky a údržby zariadení sa predpokladá vznik nasledovných odpadov:

číslo skupiny	názov skupiny (názov druhu odpadu)	kategória odpadu	predpokladané množstvo vzniku	poznámka
13 02 05	Nechlórované minerálne motorové, prevodové a mazacie oleje	N	61/rok	Pri údržbe zariadenia
15 02 02	Absorbenty, filtračné materiály vrátane olejových filtrov inak nešpecifikovaných, handry na čistenie, ochranné odevy kontaminované nebezpečnými látkami	N	10 kg/rok	Utierky z údržby a prevádzky zariadenia
20 01 21	Žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	N	8 ks/rok	Osvetlenie prevádzky

Nebezpečné tuhé odpady budú skladované v kontajneroch na tuhý nebezpečný odpad.

Ostatný odpad bude skladovaný v plastových kontajneroch v potrebnom množstve.

Odpady vznikajúce počas prevádzky budú zhromažďované do naplnenia skladovacej kapacity, prípadne do intervalu pravidelného odvozu oprávnenou osobou na spracovateľské alebo zneškodňovacie účely. Odpady musia byť odovzdávané minimálne 1 x za rok.

Komunálny odpad bude akumulovaný do nepriepustných nádob, ktoré budú umiestnené vedľa objektu na betónovej ploche.

V rámci prevádzky navrhovanej činnosti sa budú dodržiavať ustanovenia zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z. z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí, zákona č. 2/2005 Z. z. o posudzovaní a kontrole hluku vo vonkajšom prostredí a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí v znení neskorších predpisov a NV SR č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku v znení NV SR č. 555/2006 Z.

z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku.

Navrhovaná činnosť sa bude vykonávať v poľnohospodárskom areáli, pričom priestory s hlavným technologickým vybavením prevádzky sa nachádzajú vo vzdialenosti cca 300 m od najbližšej súvislej obytnej zástavby. Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku a vibrácií a miesta, na ktoré sa tieto hodnoty vzťahujú stanovuje vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z. z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí. Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí sú v prílohe tejto vyhlášky uvedené pre príslušné kategórie územia, referenčné časové intervaly a zdroje hluku. Prípustné hodnoty určujúcich veličín vibrácií vo vnútornom prostredí budov sú v prílohe tejto vyhlášky uvedené pre druh chránenej miestnosti v budovách a referenčné časové intervaly. Miesto vykonávania navrhovanej činnosti sa z pohľadu hluku vo vonkajšom prostredí nachádza v území, ktoré podľa uvedenej vyhlášky patrí do kategórie IV - Územie bez obytnej funkcie a bez chránených vonkajších priestorov, výrobné zóny, priemyselné parky, areály závodov. Prípustná hodnota určujúcej veličiny hluku zo zdroja hluku, iného ako je doprava, je pre takéto územia uvedenou vyhláškou stanovená na hodnotu 70 dB a to rovnako pre všetky referenčné časové intervaly (deň, večer a noc). Zdroje hluku v rámci navrhovanej činnosti predstavujú technologické zariadenia bitúniku, najmä z chladiace zariadenia a tiež prevádzka motorových vozidiel a iných mechanizmov, pri odvoze odpadov a odvoze hotových výrobkov. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a spomenutú vzdialenosť zdrojov hluku od najbližších ľudských obydlií, je o úrovni hluku v životnom prostredí okolia vykonávanej činnosti možné dôvodne predpokladať, že hodnotu blízku prípustným 70 dB nebude zďaleka dosahovať a že tak nepriaznivo neovplyvní zdravie a pohodu ľudí v okolí navrhovanej činnosti. Pri prevádzkovaní navrhovanej činnosti sa nebudú používať žiadne zdroje vibrácií, ktoré by mohli nepriaznivo ovplyvniť najbližšie okolie.

V súvislosti s minimálnymi zdravotnými a bezpečnostnými požiadavkami na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku je potrebné dodržiavať požiadavky podľa NV SR č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku v znení NV SR č. 555/2006 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku.

Celkovo možno konštatovať, že ekvivalentná hladina hluku zo stacionárnych a mobilných zdroj súvisiacich s prevádzkou navrhovanej činnosti bude v dotknutom území podlimitná (menej ako určujú limity vo vyhláške MZ SR č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z. z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí).

V rámci navrhovanej činnosti nie sú inštalované zariadenia, ktoré by mohli byť zdrojom intenzívneho elektromagnetického, rádioaktívneho, ionizujúceho, ultrafialového, infračerveného, laserového alebo iného optického žiarenia, ktoré by nepriaznivo ovplyvňovali najbližšie okolie navrhovanej činnosti. Intenzívne impulzné svetlo, teda polychromatické nekoherentné svetlo vysokej intenzity aplikované v krátkych zábleskoch sa v rámci navrhovanej činnosti nebude používať. O žiarení možno hovoriť jedine v súvislosti s osvetlením. Zdrojmi elektromagnetického žiarenia v rámci predmetnej činnosti sú výkonové transformátory, zdroje zaisteného napájania, rozvádzače a motory.

Podľa mapy Prognóza radónového rizika (Čížek, P., Smolárová, H., Gluch, A., In: Atlas krajiny SR, 2002) patrí záujmové územie do kategórie radónové riziko z geologického podložia nízke, ojedinele stredné.

Vplyv navrhovanej činnosti vyhovuje požiadavkám STN 73 0580-1 + Z1 + Z2 Denné osvetlenie budov. Časť 1: Základné požiadavky a STN 73 0580-2 Denné osvetlenie budov. Časť 2: Denné osvetlenie budov na bývanie na denné osvetlenie okolitých existujúcich obytných miestností a miestností s dlhodobým pobytom ľudí.

V rámci navrhovanej činnosti budú byť dodržané podmienky pre osvetlenie pracovných miest a osvetlenia pri práci, resp. úrovne denného osvetlenia vnútorných priestorov podľa požiadaviek vyhlášky MZ SR č. 541/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na osvetlenie pri práci v znení vyhlášky MZ SR č. 206/2011 Z. z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 541/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na osvetlenie pri práci a príslušných STN.

S inými významnými výstupmi z prevádzkovania navrhovanej činnosti, ktoré by bolo potrebné podrobne špecifikovať, sa nepočíta. Pri uskutočňovaní navrhovanej činnosti nedôjde k zásahom do miestnej krajiny a nebude potrebná ani realizácia žiadnych vyvolaných investícií. V rámci osadenia kontajnera a jeho napojenia na prvky technickej infraštruktúry a nepredpokladá výrub drevín.

V rámci navrhovanej činnosti sa budú nachádzať zdroje tepla a chladu (napr. VZT), ktoré však nebudú významným zdrojom šírenia tepla do svojho okolia.

3. Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie.

Súčasťou hodnotenia v tejto kapitole sú priame a nepriame vplyvy navrhovanej činnosti, primárne a sekundárne vplyvy navrhovanej činnosti, krátkodobé a dlhodobé vplyvy navrhovanej činnosti, dočasné a trvalé vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie a to počas ich prevádzky. Zároveň sú posúdené aj kumulatívne a synergické vplyvy súvisiace s navrhovanou činnosťou, ako aj s činnosťami, ktoré sú vykonávané, resp. sa plánujú vykonávať v dotknutom území. Hodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie vychádza z identifikácie kvality a kvantity vstupov a výstupov už uvedených, ako aj s dostupných informácií o území, informácií o navrhovanej činnosti, s praktických skúseností z posudzovania obdobných činností a v neposlednom rade aj z rekognoskácie terénu, na ktorom sa má navrhovaná činnosť realizovať. Cieľom špecifikácie vplyvov navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia a zdravia obyvateľstva počas ich prevádzky je podchytenie tých okolností, ktoré by závažným spôsobom modifikovali existujúcu kvalitu životného prostredia a zdravie dotknutého obyvateľstva, či už v pozitívnom alebo negatívnom smere.

Vplyvy na horninové prostredie, vodné útvary, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

V rámci navrhovanej činnosti sa nepredpokladajú terénne úpravy. Terén predmetného územia je rovinný, s nadmorskou výškou cca 321 m n. m. Na území umiestnenia navrhovanej činnosti sa v súčasnosti nenachádzajú žiadne chránené objekty a porasty, ktoré by bolo potrebné chrániť. Ochranné pásma jednotlivých existujúcich inžinierskych sietí budú vytýčené a vyznačené v teréne v rámci prípravy územia takým spôsobom, aký požadujú ich správcovia.

V dôsledku realizácie navrhovanej činnosti nedôjde k trvalým alebo dočasným záberom poľnohospodárskej pôdy alebo lesných pozemkov, resp. k zásahom do ochranného pásma lesa. V prípade navrhovaného bitútku, jeho osadením na existujúcu spevnenú plochu dôjde k jej záberu o výmere 30 m². Uvedený záber bude v rámci parcely KN-C s číslom 15228/115 (druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie) na k. ú. Jablonka (medzi dvoma maštalami). Napojenie navrhovaného kontajnerového bitútku na existujúce prvky technickej a dopravnej infraštruktúry bude taktiež na uvedenej parcele (bitúnok bude dopravne prístupný z dvoch strán po vnútroareálovej komunikácii, resp. spevnených plochách, z hľadiska odvádzania odpadových technologických vôd bude napojený na existujúcu žumpu o objeme 5 m³ kanalizačnou prípojkou a z hľadiska napojenia na zdroj pitnej vody bude napojený na existujúci vnútroareálový rozvod pitnej vody prípojkou a z hľadiska napojenia na elektrickú energiu bude napojený NN el. prípojkou z existujúceho rozvodu elektrickej energie vo vedľajšej bude maštale pre ošipané).

Nakoľko sa jedná len o technologickú časť bitútku, ktorú tvorí jeden kompaktný celok, nie je nutná príprava územia pre výstavbu (okrem napojenia na prvky technickej infraštruktúry – elektrická energia, vodovodná a kanalizačná prípojka). Obdobne to platí aj pre osadenie nádob na odpad a kafilérny box.

Pri výstavbe navrhovanej činnosti dôjde k záberu zastavaných spevnených plôch, nakoľko sa jedná len o umiestnenie pevnej kompaktnéj technologickej časti na už existujúcej spevnenej ploche. Navrhovanou realizáciou technologického vybavenia sa pôvodné priestory nezmenia. Vonkajšie zemné práce budú realizované v rozsahu pripojenia technologickej časti na rozvody.

Osadenia navrhovaného modulu bude na rovný povrch. Realizácia osadenia navrhovaného modulu bude prebiehať iba na pozemku umiestnenia navrhovanej činnosti a to pomocou žeriava, ktorý dovezený bitúnok osadí na určené miesto a ten sa následne napojí na existujúce zdroje vody, existujúcu žumpu a existujúce zdroj elektrickej energie.

Z uvedeného vyplýva, že realizáciou navrhovanej činnosti dochádza k minimálnym nárokom na zastavané územie.

Z hľadiska stability je posudzované územie a jeho okolie stabilné, bez zosuvov. Vzhľadom na charakter reliéfu predmetného územia sa neočakáva náchylnosť k vzniku geodynamických javov. Z hľadiska vybraných geodynamických javov možno konštatovať, že dotknuté územie patrí medzi neohrozené, resp. slabo ohrozené z hľadiska vodnej a veternej erózie.

Vplyv na morfológiu územia vplyvom realizácie navrhovanej činnosti nebude. Z charakteru činnosti a z geologickej stavby územia nevyplývajú také dopady, ktoré by závažným spôsobom ovplyvnili kvalitu a stav horninového prostredia a geomorfologické pomery územia.

Vplyv navrhovanej činnosti na horninové prostredie sa nepredpokladá.

Podľa mapy Prognóza radónového rizika (Čížek, P., Smolárová, H., Gluch, A., In: Atlas krajiny SR, 2002) patrí záujmové územie do kategórie radónové riziko z geologického podložia nízke, ojedinele stredné.

Prevádzka navrhovanej činnosti nebude mať vplyv na základy a statiku okolitých stavebných objektov.

Navrhovaná činnosť je navrhnutá tak, aby v maximálnej možnej a známej miere eliminovala možnosť kontaminácie horninového prostredia. Počas prevádzky sa okrem havarijných stavov vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery nepredpokladajú. Prijaté stavebné, konštrukčné a prevádzkové opatrenia minimalizujú možnosť kontaminácie horninového prostredia v etape prevádzky.

Navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na nerastné suroviny.

Navrhovaná činnosť nie je situovaná na poľnohospodársku (tzn. že vplyvom realizácie navrhovanej činnosti nedôjde k použitiu poľnohospodárskej pôdy na stavebné účely a iné nepoľnohospodárske účely) alebo lesnú pôdu (nedôjde k záberu lesných pozemkov). Chemickú degradáciu pôd môže vo všeobecnosti zapríčiniť viac faktorov, stupeň zraniteľnosti pôdy voči takejto degradácii je však daný prirodzenou kvalitou komplexu biochemických vlastností pôdy, konkrétne kvality humusových látok a acidity pôdneho prostredia, od ktorých sa odvíja komplex ďalších prirodzených pádných vlastností (fyzikálno - chemických, fyzikálno - biologických). Vzhľadom na sklonitosť terénu a rastlinný kryt nie je pôda náchylná na mechanickú degradáciu. Znečistenie uvedených pôd nebolo preukázané.

Pri hodnotení zraniteľnosti pôd sa vychádza z hodnotenia náchylnosti, prípadne odolnosti pôdy z hľadiska jej poškodenia v dôsledku pôsobenia negatívnych (stresových faktorov). Miera ohrozenia pôdy prostredníctvom znečistenia cudzorodými látkami, ktoré prenikajú do pôdy prevažne zrážkovou je závislá od samotného faktoru prítomnosti a intenzity ohrozujúcej látky, pričom je potrebné brať do úvahy viaceré vlastnosti prírodného prostredia, ktoré môžu podporovať alebo zabraňovať šíreniu znečistenia. Za základné faktory hodnotenia zraniteľnosti pôdy treba považovať vlastnosti pôdy, najmä schopnosť viazať cudzorodé prvky a priepustnosť. Z hľadiska chemickej zraniteľnosti pôd sa najčastejšie ukazovatele používajú odolnosť voči acidifikácii a odolnosť voči intoxikácii. Najvýznamnejšia je odolnosť voči rizikovým kovom, ktorých pohyblivosť v pôdnej hmote do značnej miery závisí od pôdnej reakcie. Pri kyslej reakcii sú v pôde pohyblivé prvky kyslej skupiny rizikových kovov, zatiaľ čo pri alkalickéj reakcii alkalická skupina rizikových prvkov: As, Cu, Mo, Se. Náchylnosť pôd na acidifikáciu závisí od obsahu karbonátov, humusu, ílovitých minerálov a solí.

Počas prevádzky navrhovanej činnosti je možnosť kontaminácie pôdy situáciami spojenými s rizikom nehôd alebo zlým technickým stavom vozového parku. Prípadný únik ropných látok, resp. iných nebezpečných látok pri prevádzke navrhovanej činnosti možno eliminovať použitím sorpčných prostriedkov. Pri prevádzke navrhovanej činnosti nedôjde k strate biotopu pre pôdny edafón a živočíchy. Počas prevádzky navrhovanej činnosti môže dôjsť k havarijným stavom vplyvom úniku odpadových vôd do pôdy.

Počas realizácie navrhovanej činnosti nebude zasahované do horninového prostredia, reliéfu, nebudú vo významnej miere používané nerastné suroviny a taktiež nebudú ovplyvňované geodynamické a geomorfologické javy v dotknutom území. Na základe uvedeného možno konštatovať, že navrhovaná činnosť počas svojej realizácie nebude mať negatívny vplyv na horninové prostredie, reliéf, nerastné suroviny, geodynamické a geomorfologické javy a pôdu. Navrhovanou činnosťou nebude ovplyvnená banská činnosť.

V predmetnom území sa nenachádzajú žiadne vodné plochy, resp. vodné toky. Navrhovaná činnosť nie je situovaná do územia s významnou prirodzenou akumuláciou povrchových a podzemných vôd, tzn. do územia chránenej oblasti prirodzenej akumulácie vôd a je situovaná mimo území pásiem hygienickej ochrany vodárenských zdrojov.

Povrchový odtok z nezastavaného územia nie je v súčasnosti umelo odvádzaný, zrážková voda sa ponecháva vyparovať, resp. vsakovať do horninového prostredia v mieste jej spádu.

Navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na vodné útvary.

Zázemie pre zamestnancov, ktoré nie je situované v rámci kontajnerového bitúniku bude zabezpečené v rámci existujúceho hospodárskeho dvora.

Bilancia potreby vody na jeden deň pre potreby prevádzky navrhovanej činnosti vychádza na 176 l, čo predstavuje ročnú spotrebu na úrovni 44 000 l za rok (z rámci uvedenej spotreby je zarátaná potreba vody pre technologické účely - umývanie tiel zabíjajúcich zvierat, čistenie manipulačných miest, náradia a nástrojov a zamestnancov). Zabezpečenie navrhovanej činnosti vodou na hasenie bude riešené v súlade s § 6 ods. 1 vyhlášky MV SR č. 699/2004 Z. z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov v znení zákona č. 562/2005 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarom v znení neskorších predpisov a STN 92 0400 + Z1 Požiarna bezpečnosť stavieb. Zásobovanie vodou na hasenie požiarov. Pokrytie potrebného množstva bude riešené z plánovanej vodovodnej prípojky a prenosnými hasiacimi prístrojmi. Nároky na vodu počas prevádzky navrhovanej činnosti sú zanedbateľné.

Odber pitnej vody na výrobné, prevádzkové a pitné účely bude zabezpečené prostredníctvom už existujúceho rozvodu vody na ktorý sú napojené objekty farmy. Pred vstupom vodovodu do objektu bude osadená navrhovaná šachta, v ktorej bude osadený uzáver vody s vypúšťaním (počas zimnej prevádzky). Rozvod studenej pitnej vody v objekte je súčasťou technologického celku.

Príprava TÚV bude realizovaná pomocou dvoch elektrických zásobníkových ohrievačov. Prívodné potrubia studenej vody k navrhovaným ohrievačom TÚV, musia byť opatrené príslušnými poistnými a uzatváracími armatúrami, ktoré sú súčasťou kompaktného celku.

Pre umývanie podlahy sú navrhnuté výtokové ventily DN 15 s prípojkou na hadicu.

V podlahe bitúniku je navrhnutý nerezový kanál na zhromažďovanie umývacej vody, výlevka na krv a zberná šachta na ostatné vedľajšie živočíšne produkty. Potrubia budú v primeranom sklone pre ľahký zber a odtok a zaústené do zbernej nádrže. Odvádzanie odpadových vôd zo spevnených plôch a strechy bude voľne na terén. Splaškové odpadové vody budú produkované v rámci sociálnych zariadení prevádzky navrhovanej činnosti sa bude rovnať spotrebe pitnej vody pre zamestnancov. Ročná produkcia odpadovej vody vzťahujúca sa k predmetu tohto zámeru, sa bude pohybovať na úrovni cca 44 m³ (najmä z umývania tiel zabíjajúcich zvierat, čistenia manipulačných miest, náradia a nástrojov, zo zamestnancov a ich sociálneho zázemia (umývanie, sprchovanie, WC). Odpadové vody budú zaústené do existujúcej vode nepriepustnej žumpy o objeme 5 m³ a následne odvážané na zazmluvnenú ČOV.

Prevádzka navrhovanej činnosti je spojená so vznikom splaškových odpadových vôd a odpadových vôd so spevnených povrchov a striech a technologickou odpadovou vodou, pričom ich predpokladané množstvo nie sú významné.

Rozvod kanalizácie je súčasťou technologického celku, obsahuje spádové PVC potrubie do žumpy.

Navrhovaná činnosť počas prevádzky nebude mať vplyv na kvantitatívne a kvalitatívne charakteristiky povrchových tokov v širšom okolí, resp. na ich trasovanie.

Navrhovaná činnosť z vodohospodárskeho hľadiska bude možná za podmienok súhlasu vlastníkov a prevádzkovateľov vodných diel, na ktoré sa má navrhovaná činnosť napojiť a ak budú dodržané ich ochranné pásma. Taktiež je nevyhnutné dodržiavať náležitosti zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení

neskorších predpisov, zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov, vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva, životného prostredia a regionálneho rozvoja SR č. 418/2010 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení vodného zákona v znení vyhlášky MŽP SR č. 212/2016 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MPŽPaRR č. 418/2010 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení vodného zákona a ostatných relevantných všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti vodného hospodárstva, resp. ochrany vôd. Z uvedeného vyplýva, že navrhovaná činnosť nebude mať významný vplyv na kanalizačnú a vodovodnú sústavu.

Kontaminácia hydrologického prostredia môže byť daná únikom znečisťujúcich látok do podzemnej vody s následným zhoršením jej kvality počas havarijných stavov alebo nesprávnou manipuláciou s nimi. V danom prípade sa bude postupovať podľa vypracovaného a schváleného havarijného plánu. Navrhovanou činnosťou by sa nemal narušiť prirodzený kolobeh vody a nemalo by dôjsť k lokálnemu vysušovaniu územia resp. pri zvýšených zrážkach zase naopak k hydraulickému zaťaženiu.

Navrhovaná činnosť nebude ovplyvňovať pramene, pramenné oblasti, ochranné pásma, termálne a minerálne pramene, prírodné liečivé zdroje a vodohospodársky chránené územia a počas realizácie nebude mať negatívny vplyv na kvalitatívne a kvantitatívne parametre povrchových a podzemných vôd za dodržania prevádzkového poriadku, technickej a pracovnej disciplíny a za dôsledného dodržania zásad narábania s prípravkami a látkami škodiacimi vodám. Celkovo možno vplyvy navrhovanej činnosti na povrchové a podzemné vody charakterizovať ako minimálne.

Vplyvy na ovzdušie, miestnu klímu a klimatické zmeny a ich vplyv na navrhovanú činnosť

Zdrojmi znečistenia ovzdušia počas prevádzky navrhovanej činnosti bude doprava (odvoz odpadov, produktov a osobná doprava zamestnancov a návštevníkov navrhovanej činnosti po navrhovanom areáli a prístupových komunikáciách) a samotná prevádzka navrhovanej činnosti, včítane VZT. Za plošné zdroje znečisťovania ovzdušia možno považovať spevnené manipulačné plochy. Prístupové komunikácie možno považovať za liniové zdroje znečisťovania ovzdušia. Z hľadiska druhu znečisťujúcich látok ide hlavne CO (oxid uhoľnatý), NO_x (suma oxidov dusíka ako NO₂ - oxid dusičitý), TZL (tuhé znečisťujúce látky, ako PM₁₀), TOC (organické plyny a pary ako celkový organický uhlík) a pachové látky, resp. NH₃ (amoniak a jeho plynné zlúčeniny vyjadrené ako NH₃) a H₂S - sulfán (sírovodík). Prevádzkovaním navrhovanej činnosti budú do vonkajšieho ovzdušia vypúšťané aj znečisťujúce látky ako NH₃ (amoniak a jeho plynné zlúčeniny vyjadrené ako NH₃) a H₂S - sulfán (sírovodík). Emisie uvedených znečisťujúcich látok vznikajú pri pitvaní zvierat a okrem zaradenia medzi látky znečisťujúce ovzdušie, sú látkami spôsobujúcimi aj zápach. Množstvo vypúšťaných emisií bude v zanedbateľných množstvách a vzhľadom na umiestnenie prevádzky (min. 300 m od najbližšej súvislej obytnej zástavby) nebudú obyvatelia obťažovaní zápachom. Emisie z odpadu z prevádzky budú minimalizované tak, že budú pravidelne odváňané zmluvným partnerom na ich zneškodnenie, čím sa zabráni rozkladnému procesu živočíšneho tkaniva. Vo výrobných priestoroch bude následne po mechanickej očiste a oplachu vykonaná ich dezinfekcia.

Podľa prílohy č. 1 vyhlášky MŽP SR č. 248/2023 Z. z. o požiadavkách na stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia je navrhovaná činnosť zaraditeľná pod číslom kategórie 6.13.b) Bitúny s projektovanou kapacitou živej hmotnosti < 1 t.deň⁻¹ (0,5 t za deň), medzi malé zdroje znečistenia ovzdušia. Odpadové plyny zo zdroja znečisťujúcich látok bude potrebné odvádzať tak, aby bol umožnený ich nerušený transport voľným prúdením, s cieľom zabezpečiť taký rozptyl emitovaných znečisťujúcich látok, aby nebola prekročená ich limitná hodnota v ovzduší. Veľmi málo významným zdrojom znečisťovania ovzdušia

bude doprava, ktorá bude minimálna, cca 1 vozidlo denne. Najvyššia koncentrácia znečisťujúcich látok bude pri najnepriaznivejších prevádzkových a rozptylových podmienkach dosahovať podlimitné hodnoty. Z hľadiska vplyvu navrhovanej činnosti na znečistenie ovzdušia blízkeho okolia tak bude vyhovovať legislatívnym podmienkam, pričom navrhovaná činnosť bude spĺňať požiadavky a podmienky, ktoré sú ustanovené právnymi predpismi vo veci ochrany ovzdušia. Emisie vo vzťahu k odpadu z prevádzky budú minimalizované tým, že vzniknuté odpady sa budú pravidelne odvážať zmluvným partnerom na likvidáciu, čím sa zamedzí rozkladnému procesu živočíšneho tkaniva.

Podľa prílohy č. 3, časť II, bodu 4 vyhlášky MŽP SR č. 248/2023 Z. z. o požiadavkách na stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia sa požaduje, aby sa technologické činnosti, pri ktorých vznikajú pachové látky umiestnili do uzavretých priestorov. Táto požiadavka bude v prípade navrhovanej činnosti splnená, takže prevádzkovanie bitúniku nebude zhoršujúcim príspevkom k súčasnej úrovni registrovateľného zápachu, pochádzajúceho zo živočíšnej výroby, vykonávanej v okolí navrhovanej činnosti (na farme). Územím, dotknutým budúcou realizáciou a prevádzkovaním navrhovanej činnosti, je areál farmy, v ktorej sa bude navrhovaná činnosť uskutočňovať a jeho bezprostredné okolie. Areál farmy sa nachádza mimo území s obytnou funkciou, pričom najbližšie súvislé obytné územie sa nachádza vo vzdialenosti minimálne 300 m JV od situovania navrhovanej činnosti.

Navrhovateľ počas prevádzky predmetnej činnosti bude dodržiavať požiadavky zákona č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov jeho vykonávacích predpisov.

Navrhovaná činnosť v kumulatívnom a synergickom merítku (existujúce znečistenie ovzdušia, znečistenie ovzdušia z realizácie navrhovanej činnosti a z dopravy súvisiacou s realizáciou navrhovanej činnosti) spĺňa a bude spĺňať požiadavky a podmienky, ktoré sú ustanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi vo veci ochrany ovzdušia. Vzhľadom na uvedené zdroje znečisťovania ovzdušia a ich predpokladanú intenzitu je možné konštatovať, že vplyv navrhovanej činnosti počas prevádzky na ovzdušie bude mať lokálny a dlhodobý charakter, ktorého významnosť bude zanedbateľná.

Navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na miestnu klímu a klimatické zmeny a ich vplyv na navrhovanú činnosť nebudú významné.

Vplyvy na hlukovú situáciu a ďalšie fyzikálne a biologické charakteristiky

V rámci prevádzky navrhovanej činnosti sa budú dodržiavať ustanovenia zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z. z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí, zákona č. 2/2005 Z. z. o posudzovaní a kontrole hluku vo vonkajšom prostredí a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí v znení neskorších predpisov a NV SR č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku v znení NV SR č. 555/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku.

Navrhovaná činnosť sa bude vykonávať v poľnohospodárskom areáli, pričom priestory s hlavným technologickým vybavením prevádzky sa nachádzajú vo vzdialenosti cca 300 m od najbližšej súvislej obytnej zástavby. Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku a vibrácií a miesta, na ktoré sa tieto hodnoty vzťahujú stanovuje vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z. z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí. Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí sú v prílohe tejto vyhlášky uvedené pre príslušné kategórie územia, referenčné časové intervaly a zdroje hluku. Prípustné hodnoty určujúcich veličín vibrácií vo vnútornom prostredí budov sú v prílohe tejto vyhlášky uvedené pre druh chránenej miestnosti v budovách a referenčné časové intervaly. Miesto vykonávania navrhovanej činnosti sa z pohľadu hluku vo vonkajšom prostredí nachádza v území, ktoré podľa uvedenej vyhlášky patrí do kategórie IV - Územie bez obytnej funkcie a bez chránených vonkajších priestorov, výrobné zóny, priemyselné parky, areály závodov. Prípustná hodnota určujúcej veličiny hluku zo zdroja hluku, iného ako je doprava, je pre takéto územia uvedenou vyhláškou stanovená na hodnotu 70 dB a to rovnako pre všetky referenčné časové intervaly (deň, večer a noc). Zdroje hluku v rámci navrhovanej činnosti predstavujú technologické zariadenia bitúniku, najmä z chladiace zariadenia a tiež prevádzka motorových vozidiel a iných mechanizmov, pri odvoze odpadov a odvoze hotových výrobkov. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a spomenutú vzdialenosť zdrojov hluku od najbližších ľudských obydľí, je o úrovni hluku v životnom prostredí okolia vykonávanej činnosti možné dôvodne predpokladať, že hodnotu blízku prípustným 70 dB nebude zďaleka dosahovať a že tak nepriaznivo neovplyvní zdravie a pohodu ľudí v okolí navrhovanej činnosti. Pri prevádzkovaní navrhovanej činnosti sa nebudú používať žiadne zdroje vibrácií, ktoré by mohli nepriaznivo ovplyvniť najbližšie okolie.

V súvislosti s minimálnymi zdravotnými a bezpečnostnými požiadavkami na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku je potrebné dodržiavať požiadavky podľa NV SR č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku v znení NV SR č. 555/2006 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku.

Celkovo možno konštatovať, že ekvivalentná hladina hluku zo stacionárnych a mobilných zdroj súvisiacich s prevádzkou navrhovanej činnosti bude v dotknutom území podlimitná (menej ako určujú limity vo vyhláške MZ SR č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z. z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí).

V rámci navrhovanej činnosti nie sú inštalované zariadenia, ktoré by mohli byť zdrojom intenzívneho elektromagnetického, rádioaktívneho, ionizujúceho, ultrafialového, infračerveného, laserového alebo iného optického žiarenia, ktoré by nepriaznivo ovplyvňovali najbližšie okolie navrhovanej činnosti. Intenzívne impulzné svetlo, teda polychromatické nekoherentné svetlo vysokej intenzity aplikované v krátkych zábleskoch

sa v rámci navrhovanej činnosti nebude používať. O žiarení možno hovoriť jedine v súvislosti s osvetlením. Zdrojmi elektromagnetického žiarenia v rámci predmetnej činnosti sú výkonové transformátory, zdroje zaisteného napájania, rozvádzače a motory.

Podľa mapy Prognóza radónového rizika (Čížek, P., Smolárová, H., Gluch, A., In: Atlas krajiny SR, 2002) patrí záujmové územie do kategórie radónové riziko z geologického podložia nízke, ojedinele stredné.

Vplyv navrhovanej činnosti vyhovuje požiadavkám STN 73 0580-1 + Z1 + Z2 Denné osvetlenie budov. Časť 1: Základné požiadavky a STN 73 0580-2 Denné osvetlenie budov. Časť 2: Denné osvetlenie budov na bývanie na denné osvetlenie okolitých existujúcich obytných miestností a miestností s dlhodobým pobytom ľudí.

V rámci navrhovanej činnosti budú byť dodržané podmienky pre osvetlenie pracovných miest a osvetlenia pri práci, resp. úrovne denného osvetlenia vnútorných priestorov podľa požiadaviek vyhlášky MZ SR č. 541/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na osvetlenie pri práci v znení vyhlášky MZ SR č. 206/2011 Z. z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 541/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na osvetlenie pri práci a príslušných STN.

S inými významnými výstupmi z prevádzkovania navrhovanej činnosti, ktoré by bolo potrebné podrobne špecifikovať, sa nepočíta.

V rámci navrhovanej činnosti sa budú nachádzať zdroje tepla a chladu (napr. VZT), ktoré však nebudú významným zdrojom šírenia tepla do svojho okolia.

Vplyvy na genofond, biodiverzitu, biotu, krajinu, chránené územia a ÚSES

Navrhovaná činnosť je lokalizovaná do priestoru, v ktorom platí prvý stupeň územnej ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. V predmetnom území sa nenachádzajú žiadne chránené územia alebo stromy, pričom v predmetnom území nie sú evidované žiadne chránené druhy rastlín a živočíchov a ani druhy a biotopy európskeho a národného významu. Z uvedeného vyplýva, že prevádzka navrhovanej činnosti nebude mať žiadne negatívne vplyvy na tie zložky chránených území, ktoré boli dôvodom ich vyhlásenia podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Vzhľadom na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území, funkciu a charakter predmetnej činnosti, kvalitu a kvantitu biotickej zložky bezprostredného okolia a na základe možných identifikovateľných a predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie možno konštatovať, že navrhovaná činnosť nemá a nebude mať vplyv buď samostatne, alebo v kombinácii s inou činnosťou na územie patriace do súvislej európskej sústavy chránených území alebo na územie európskeho významu a na ich integritu.

V dotknutom území nebude potrebný výrub drevín, pričom zásah do existujúcej rastlinnej pokrývky bude minimálny (pre potreby realizovania kanalizačnej prípojky na žumpu).

Vplyv navrhovanej činnosti počas prevádzky navrhovanej činnosti na genofond, biodiverzitu a biotu sa nepredpokladá. Kontaminácia prostredia počas prevádzky je možná iba pri náhodných havarijných situáciách a pri nedodržaní jednotlivých všeobecne záväzných právnych predpisov a noriem, pri porušení pracovnej disciplíny, zlyhaní techniky alebo nepozornosťou návštevníkov a pracovníkov v území.

Zraniteľnosť živočíšstva je hodnotená prostredníctvom zraniteľnosti biotopov v dotknutom území a vzhľadom na narušenie a degradáciu ich životného prostredia. Vplyvy pri realizácii navrhovanej činnosti ako sú vibrácie, hluk, osvetlenie, prašnosť a možné havarijné stavy nebudú mať na živočíšstvo v okolí závažný negatívny vplyv. Potenciálne zasiahnutý negatívnymi vplyvmi sú všetky druhy živočíchov vyskytujúcich sa v dotknutom území. Vplyvom prevádzky navrhovanej činnosti nedôjde k ovplyvneniu migračných trás

vtáctva a ani potenciálnemu stretu vtákov s konštrukciami bitútku. Závažný negatívny vplyv na živočíšstvo sa nepredpokladá, pokiaľ sa neberie do úvahy podstata navrhovanej činnosti a to, že bude určená na porážanie hospodárskych zvierat chovaných navrhovateľom v rámci areálu farmy.

Dominantným typom súčasnej krajiny štruktúry a scenérie dotknutého územia je krajina poľnohospodársky obrábaná, resp. neobrábaná, doplnená krajinnou štruktúrou urbanizovaného priestoru sídelnej štruktúry s obytnou, obslužnou, výrobnou, technickou a dopravnou funkciou. Štruktúra krajiny a scenéria dotknutého územia vyplýva z jej funkčného zamerania. V súčasnej krajiny štruktúre územia a z pohľadu scenérie dominuje poľnohospodársky využívaná krajina, ktorá ustupuje budovaniu obytných zón. V krajiny štruktúre a scenérii dotknutého územia dominujú prvky poľnohospodársky využívaných plôch, zastavané územia, prvky technickej a dopravnej infraštruktúry a líniové prvky zelene. Vplyv navrhovanej činnosti na krajinu a scenériu bude zanedbateľný negatívny (do krajiny bude zakomponovaný nový technický objekt, ktorý sa z krajinoekologického hľadiska klasifikuje ako stresový faktor). Zraniteľnosť faktorov scenérie, pohody a kvality života človeka závisí od náročnosti zabezpečovania jeho potrieb, ako bývanie, technická a občianska infraštruktúra, zdravotnícka starostlivosť, zamestnanie, kvalita životného prostredia, vzdialenosť od dopravných tepien a pod., pričom jeho výpovedná hodnota je veľmi subjektívna a málo výpovedná vzhľadom na rôzne druhy pohľadov jednotlivých jedincov alebo skupín odvíjajúca sa od celkového cítenia, výchovy, správania a postoju k životu samého seba a okolia. Zraniteľnosťou krajiny je výsledok integrovania a kumulácie jednotlivých zložiek krajiny.

Ekologická stabilita dotknutého územia v prípade realizácie navrhovanej činnosti zostane na rovnakej úrovni, pričom navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na prvky územného systému ekologickej stability na lokálnej, regionálnej alebo národnej úrovni, resp. významné migračné koridory živočíchov.

Navrhovaná činnosť nebude mať výrazné prvky vertikálneho usporiadania, pričom reliéf záujmového územia nemá vysoký potenciál pre dohľadnosť v krajine (limitom dohľadnosti je urbanizácia krajiny, resp. porasty drevín, resp. morfológia terénu).

Navrhovaná činnosť je v súlade s platným znením príslušnej územnoplánovacej dokumentácie (Územný plán Vyššieho územného celku Trenčianskeho kraja v znení neskorších zmien a doplnkov (v platnom znení)), pričom obec Jablonka nemá spracovaný platný územný plán (v platnom znení).

Celkovo možno konštatovať, že realizácia navrhovanej činnosti bude mať zanedbateľný vplyv na krajinu.

Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme

Prevádzka navrhovanej činnosti nebude mať vplyv na kultúrne a historické pamiatky v širšom dotknutom území. Realizácia navrhovanej činnosti neovplyvní štruktúru sídla (obce Jablonka) a ani jej architektúru. Z pohľadu kultúrnej hodnoty nehmotnej povahy nemá dotknuté územie v širších vzťahoch v rámci regiónu významné postavenie. Na území navrhovanej činnosti sa nenachádzajú hodnoty, ktoré by boli cieľom záujmu obyvateľov širšieho okolia alebo návštevníkov regiónu. Navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na kultúrnej hodnoty nehmotnej povahy obce Jablonka. Priamo na lokalite sa nenachádzajú žiadne objekty alebo predmety, ktoré by spadali do podmienok pamiatkovej starostlivosti. Predmetné územie sa nachádza mimo pamiatkových území, resp. zón.

Nie je predpoklad výskytu paleontologických a archeologických nálezísk v predmetnom území, pričom kultúrne - historické hodnoty v obci Jablonka nebudú realizáciou navrhovanej činnosti ovplyvnené. Navrhovaná činnosť sa priamo žiadneho z nich nedotýka a neovplyvní ani pohľady na tieto objekty.

Navrhovaná činnosť nie je situovaná na poľnohospodársku pôdu (tzn. že vplyvom realizácie navrhovanej činnosti nedôjde k použitiu poľnohospodárskej pôdy na stavebné účely a iné nepoľnohospodárske účely). Z uvedeného vyplýva, že navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na rastlinnú výrobu.

Z hľadiska živočíšnej výroby bude realizácia navrhovanej činnosti predstavovať príspevok k rozšíreniu súčasnej spracovateľskej kapacity živočíšnej výroby.

Účelom projektu je obstaranie technológie porážania ošipaných, čím projekt prispeje k modernizácii spracovateľských technológií a uľahčeniu procesu uvádzania na trh poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov.

Realizáciou projektu sa zavedú technológie umožňujúce vyšší stupeň spracovania vstupných surovín a výrobu potravín s vyššou pridanou hodnotou, ako aj racionalizáciu postupov spracovania poľnohospodárskych produktov.

Projekt svojím zameraním bude prispievať k odolnému, udržateľnému a digitálnemu oživeniu formou ekologizácie výroby – z dôvodu, že zavedením inovatívnej technológie sa jednak rozšíri produktové portfólio navrhovateľa a zároveň technológia umožní vyrábať produkty s vyššou pridanou hodnotou. Živé zvieratá ktoré budú vstupom do procesu spracovania, nebudú vystavované stresu pred porážkou, čím sa dosiahne vyšší stupeň spracovania vstupnej suroviny (jatočných ošipaných), čo sa prejaví vo výslednej kvalite mäsa a mäsových výrobkov. V dôsledku investície sa zlepšia a racionalizujú u navrhovateľa postupy spracovania poľnohospodárskej produkcie – živočíšnej výroby.

V dôsledku investície sa optimalizujú dodávateľsko-odberateľské vzťahy a logistika výrobného procesu s cieľom znižovania uhlíkovej stopy spojenej so zabezpečením surovinovej základne, keďže žiadateľ bude môcť porážanie chovaných zvierat realizovať vo vlastnej réžii, v dôsledku doplnenia koncovky výrobného procesu.

Optimalizáciou výrobného procesu a inováciami vo výrobe dôjde k zvýšeniu stupňa zhodnotenia primárnych surovín, medziproduktov a finálnych výrobkov s minimalizáciou tvorby odpadov.

Z uvedeného vyplýva, že navrhovaná činnosť bude mať pozitívny vplyv na poľnohospodársku výrobu a potravinársky priemysel, pričom iné druhy priemyslu nebudú priamo dotknuté. V dotknutom území sa nachádzajú viaceré poľnohospodárske a potravinárske prevádzky, pričom navrhovaná činnosť na ne nebude mať vplyv. Navrhovaná činnosť nebude brániť rozšíreniu podnikateľských aktivít v širšom okolí.

Vplyvom realizácie navrhovanej činnosti nedôjde k vplyvom na lesné hospodárstvo (v predmetnom území sa nenachádza les alebo jeho ochranné pásmo, tzn. že vplyvom realizácie navrhovanej činnosti nedôjde k dočasnému a ani trvalému záberu lesných pozemkov a ani k obmedzeniu hospodárenia na lesných pozemkoch).

Navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na rybné hospodárstvo a poľovníctvo.

Vplyvom realizácie navrhovanej činnosti dôjde k zvýšeniu produkcie odpadov a hlavne nie nebezpečných. Počas prevádzky navrhovanej činnosti vzniknú klasické odpady, ako vznikajú v podobných typoch prevádzok.

Jestvujúci areál farmy je napojený na miestnu komunikáciu a následne na cestu III/1203. Vlastná prevádzka navrhovanej činnosti bude komunikačne napojená na vnútroareálové betónové komunikácie farmy bez obrubníkov a na miestnu komunikáciu. Manipulácia s mäsom bude nákladným klimatizovaným boxovým automobilom s hermetickým uzatváracím systémom, pričom počas prepravy budú dodržané požadované teploty. Vnútorne povrchy a ostatné časti dopravných prostriedkov určených na prepravu mäsa, ktoré môžu prísť do styku s mäsom, budú z nehrdzavejúceho materiálu a vybavené účinnými zariadeniami na ochranu mäsa pred hmyzom a prachom a budú nepriepustné pre vodu. Predpokladané maximálne dopravné zaťaženie bude priemerne cca 1 vozidlo za deň. Nároky na dopravu a pracovné sily počas prevádzky navrhovanej činnosti sú zanedbateľné.

Obsluha navrhovanej činnosti bude zabezpečená dvoma pracovníkmi. Pôjde o trvalé pracoviská. Celková doba pobytu na pracovisku bude maximálne osem hodín denne (jednozmenná prevádzka).

Realizáciu navrhovanej činnosti dôjde nedôjde k rozvoju dopravnej infraštruktúry v rámci dotknutého územia.

Nároky na dopravu počas prevádzky navrhovanej činnosti sú zanedbateľné.

Vplyvy na využívanie jestvujúcich prvkov technickej a dopravnej infraštruktúry počas prevádzky navrhovanej činnosti sú dlhodobé, pričom celkovo sa dá hodnotiť vplyv navrhovanej činnosti na infraštruktúru tak, že dôjde k rozvoju infraštruktúry v dotknutom území, avšak aj k nárastu spotreby médií prepravovaných jednotlivými inžinierskymi sieťami a výstupov z uvedených prvkov inžinierskych sietí.

Z hľadiska služieb bude mať navrhovaná činnosť pozitívny vplyv a to z dôvodu jej účelu výroby a predaja mäsa, pričom iné druhy služieb nebudú dotknuté.

V okolí navrhovanej činnosti sa nenachádzajú plochy pre oddych, šport, rekreáciu a stravovanie. Navrhovaná činnosť nebude mať negatívny vplyv na oddych, šport, rekreáciu, stravovanie a organizáciu spoločenských podujatí.

Vplyvy na obyvateľstvo

Z popisu jednotlivých uvedených vplyvov v predchádzajúcich kapitolách vyplýva, že navrhovaná činnosť by počas prevádzky nemala mať závažný negatívny vplyv na dotknuté obyvateľstvo a jeho zdravie.

Počet obyvateľov počas prevádzky navrhovanej činnosti, ktorí budú ovplyvnení vplyvmi navrhovanej činnosti nemožno jednoznačne stanoviť.

Prípadným vplyvom navrhovanej činnosti na dotknuté obyvateľstvo a jeho zdravie sú havarijné stavy.

Navrhovaná činnosť nebude predstavovať z hľadiska znečistenia ovzdušia a emisií hluku zdravotné riziká pre dotknuté obyvateľstvo (obyvateľov najbližšej obytnej zástavby) za predpokladu dodržania požadovaných postupov pri práci, resp. za predpokladu realizácie bitúnika podľa požiadaviek všeobecne záväzných právnych predpisov platných pre územie Slovenskej republiky a EÚ relevantných pre navrhovanú činnosť. Pri dodržaní všetkých technologických postupov, nebudú produkované pachové látky v množstve, ktoré by mohlo negatívne obťažovať obyvateľstvo. Priame zdravotné riziká počas spustenia prevádzky budú znášať jedine zamestnanci. Všetky navrhované zariadenia a technológie sú konštruované s ohľadom na minimálne ohrozenie života prípadne ohrozenie zdravia zamestnancov. Uvedené vplyvy nebudú v rozsahu, ktorý by mohol závažne ovplyvniť životné prostredie zdravia obyvateľstva. Prevádzkovaním navrhovanej činnosti budú do vonkajšieho ovzdušia vypúšťané emisie H_2S a NH_3 , ktoré budú vznikať pri vyvrhovaní (pitvaní zvierat a okrem zaradenia medzi látky znečisťujúce ovzdušie, sú látkami spôsobujúcimi zápach (vznikajúci zápach pri tomto technologickom úkone je hygienicky nezávadný a zdraviu neškodný)). Množstvo vypúšťaných emisií sa bude pohybovať v malých množstvách a vzhľadom na lokalizáciu prevádzky, použitú technológiu a technologický postup spracovania ako aj navrhované opatrenia nebudú obyvatelia obce Jablonka obťažovaní zápachom. Zápach z odpadu bude minimalizovaný tým, že bude pravidelne odváňaný zmluvným partnerom na likvidáciu v kafilérii, čím sa zamedzí rozkladnému procesu živočíšneho tkaniva. Následne po mechanickej očiste a oplachu výrobných priestorov bude vykonaná ich dezinfekcia. Vplyv dopravy (preprava vlastnej produkcie, odvoz odpadov do strediska veterinárnej asanácie, osobná doprava zamestnancov) vzhľadom na nízku intenzitu bude mať na znečistenie ovzdušia okolia navrhovaného bitúniku minimálny vplyv.

Prevádzka navrhovanej činnosti bude realizovaná na základe získaných povolení vydaných podľa všeobecne záväzných právnych predpisov platných na území Slovenska a EÚ. Pre navrhovanú činnosť budú spracované a schválené technologické postupy určujúce postupy počas vykonávania jednotlivých úkonov určenými zamestnancami. Tieto technologické postupy budú vypracované a schválené všeobecne záväzných právnych predpisov platných na území Slovenska a EÚ v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky. Zariadenia a materiály, ktoré budú vyžívané pri navrhovanej činnosti musia byť konštruované tak, aby nemohlo dôjsť k priamemu ohrozeniu života alebo zdravia zamestnancov.

Samotná realizácia navrhovanej činnosti nebude negatívne vplyvať na obyvateľstvo v rámci obytnej zástavby, tzn. že nebude mať vplyv pohodu a kvalitu života obyvateľstva dotknutého realizáciou navrhovanej činnosti.

Navrhovaná činnosť nemá charakter priemyselných prevádzok a zariadení, ktoré by produkovali špecifické toxické látky s negatívnym vplyvom na zdravie dotknutého obyvateľstva za predpokladu dodržania požadovaných postupov pri práci, resp. za predpokladu realizácie bitúnka podľa požiadaviek všeobecne záväzných právnych predpisov platných pre územie Slovenskej republiky a EÚ relevantných pre navrhovanú činnosť.

V rámci navrhovanej činnosti budú byť dodržané podmienky pre osvetlenie pracovných miest a osvetlenia pri práci, resp. úrovne denného osvetlenia vnútorných priestorov podľa požiadaviek vyhlášky MZ SR č. 541/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na osvetlenie pri práci v znení vyhlášky MZ SR č. 206/2011 Z. z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 541/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na osvetlenie pri práci a príslušných STN.

Podľa mapy Prognóza radónového rizika (Čížek, P., Smolárová, H., Gluch, A., In: Atlas krajiny SR, 2002) patrí záujmové územie do kategórie radónové riziko z geologického podložia nízke, ojedinele stredné.

V rámci navrhovanej činnosti sa nebude narábať s látkami, ktoré by predstavovali priame nebezpečie pre dotknuté obyvateľstvo, pracovníkov a návštevníkov dotknutého územia za predpokladu dodržania požadovaných postupov pri práci, resp. za predpokladu realizácie bitúnka podľa požiadaviek všeobecne záväzných právnych predpisov platných pre územie Slovenskej republiky a EÚ relevantných pre navrhovanú činnosť. Dôležité je v rámci prevádzky dodržiavať potrebné hygienické požiadavky, požiadavky na bezpečnosť pri práci ako aj pracovné postupy pri manipulácii s technickými zariadeniami a jednotlivými odpadmi, tak ako ich uvádza výrobca a tak ako budú vyškolený jednotlivý zamestnanci.

Z hľadiska sociálnych a ekonomických vplyvov možno konštatovať, že navrhovaná činnosť bude mať pozitívny vplyv na sociálne a ekonomické aspekty.

S realizáciou navrhovanej činnosti sú spojené aj riziká katastrofického charakteru. Môže k nim dôjsť v dôsledku rizikových situácií spôsobených vojnovým konfliktom, sabotážou, haváriou (zlyhanie zariadení alebo ľudského faktora) alebo extrémnym pôsobením prírodných síl (vietor, sneh, mráz, prívalová voda), čo môže mať za následok napríklad požiar, ale aj poškodenie zdravia alebo smrť.

Z hľadiska vplyvov na obyvateľstvo a jeho zdravie je navrhovaná činnosť environmentálne prijateľná.

Eliminácia vplyvov navrhovanej činnosti bude prebiehať aj prostredníctvom optimalizácie prevádzky navrhovanej činnosti.

Pri plnom rešpektovaní podmienok bezpečnosti práce, ochrany zdravia pri práci a starostlivosti o zdravé pracovné podmienky, nebude mať realizácia navrhovanej činnosti závažný negatívny vplyv na obyvateľstvo a jeho zdravie.

Synergické a kumulatívne vplyvy

Na základe predchádzajúceho hodnotenia na jednotlivé zložky životného prostredia a zdravia obyvateľstva možno konštatovať, že sa nepredpokladá významné negatívne synergické a kumulatívne pôsobenie navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia a zdravia obyvateľstva, ktoré by malo za následok ich významné zhoršenie stavu v dotknutom území. Z hľadiska synergických a kumulatívnych vplyvov je potrebné brať do úvahy, že v bezprostrednom okolí navrhovanej činnosti sa nachádzajú zariadenia určené na chov hospodárskych zvierat (areál farmy, kde bude umiestnená navrhovaná činnosť).

4. Hodnotenie zdravotných rizík.

Zdravotné riziká sa chápu ako pravdepodobnosť vzniku škodlivých účinkov na ľudí v dôsledku ich nadlimitnej expozície nebezpečným, zdraviu škodlivým faktorom. Pojem „limit“ § 2 ods. 1 písm. z) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v definuje ako „úroveň expozície, ktorá aj keď sa pravidelne opakuje počas života, nebude nikdy viesť k negatívnemu účinku na zdravie, ako sa dá predpokladať podľa súčasného stavu poznania“. Systém hodnotenia zdravotných rizík je založený v prvom rade na identifikácii významných faktorov práce a pracovného prostredia, ktoré môžu ovplyvniť zdravie ľudí a na ich následnej objektivizácii, čiže zistení ich reálnej úrovne meraním predpísaným spôsobom. Ak sa o niektorých faktoroch práce a pracovného prostredia objektívne predpokladá, že neovplyvňujú významným spôsobom zdravie ľudí, posúdením rizika z týchto faktorov sa preukáže, že riziko nie je potrebné podrobne hodnotiť. Riziká z ostatných, významnejších faktorov sa posúdia na základe výsledkov uskutočnenej objektivizácie a výsledný posudok o riziku je konštatovaním o tom, či existuje reálne riziko poškodenia zdravia ľudí a či je potrebné vykonať nejaké opatrenia na odstránenie, alebo aspoň na zmiernenie tohto rizika. V danom prípade je možné na základe vykonanej kvalitatívnej a kvantitatívnej identifikácie reálne prítomných zdraviu škodlivých faktorov konštatovať, že navrhovaná činnosť nepredstavuje takú výrobnú prevádzku, ktorá by významne zaťažovala životné prostredie emisiami, hlukom, produkciou odpadov, odpadovými vodami, neprimeranými nárokmi na energie, vodu, ktoré by mohli mať negatívny vplyv na zdravie ľudí, resp. by spôsobovala kontamináciu pôdy, vody a horninového prostredia a celkovo teda nebude mať negatívny vplyv na zdravie obyvateľov obce Jablonka, resp. iných osôb včítane zamestnancov. Hodnotenie zdravotných rizík predstavuje odhad miery závažnosti záťaže ľudskej populácie vystavenej zdraviu škodlivým faktorom životných podmienok a pracovných podmienok a spôsobu života s cieľom znížiť zdravotné riziká.

Z hľadiska znečistenia ovzdušia boli charakterizované polutanty emitované do ovzdušia, ktoré v rámci posudzovania vplyvov na životné prostredie a zdravia obyvateľstva, vzhľadom ku predpokladaným koncentráciám alebo známym vlastnostiam, možno považovať za významné z hľadiska potenciálneho ovplyvňovania zdravotného stavu obyvateľstva (ide o nasledovné látky: CO (oxid uhoľnatý), NO_x (suma oxidov dusíka ako NO₂ - oxid dusičitý), TZL (tuhé znečisťujúce látky, ako PM₁₀), TOC (organické plyny a pary ako celkový organický uhlík) a pachové látky, resp. NH₃ (amoniak a jeho plynné zlúčeniny vyjadrené ako NH₃) a H₂S - sulfán (sírovodík)).

Oxid uhoľnatý (CO) je bezfarebný jedovatý, nedráždivý plyn bez chuti, farby a zápachu o niečo ľahší ako vzduch. Je zápalný a reaguje so silnými oxidantmi (napr. chlórtrifluoridom alebo lítiom). Reaguje s hemoglobínom za vzniku karboxyhemoglobínu (COHb). Afinita hemoglobínu k oxidu uhoľnatému je viac ako 200 (niektorá literatúra udáva 240 až 300) krát vyššia než ku kyslíku, preto pôsobí už v malých koncentráciách (brzdí až zastavuje oxidačné procesy v organizme). Hlavná časť CO vzniká v atmosfére pri

oxidácii metánu, pri rozklade chlorofylu a pri fotooxidácii terpénov. Z prírodných zdrojov prispieva k celkovému množstvu CO vulkanická činnosť, lesné požiare a bakteriálna činnosť v oceánoch. Antropogénnou činnosťou sa dostáva do ovzdušia od 350 - 600 miliónov ton CO za rok. K najvýznamnejším emisným zdrojom patrí nedokonalé spaľovanie, napr. v automobiloch, v priemysle, spaľovniach a teplárňach a nedokonalé horenie organických látok s obsahom uhlíka. CO sa vyskytuje vo veľkom množstve plynov napr. vo svietiplyne v množstve 4 až 11 %, v koksárenských plynoch 7 %, generátorových plynoch 27 až 29 %, motorových výfukových plynoch 4 % až 8 % (môžu až 36 %), banských plynoch až 50 %, pri výrobe karbidu vápnika vzniká 60 až 70 % CO atď. Patrí k jednému z najrozšírenejších a najbežnejšie distribuovaných plynov znečisťujúcich ovzdušie. CO patrí k fotochemicky aktívnym plynom prispievajúcim nepriamo k skleníkovému efektu atmosféry. Je evidovaný ako prekursor ozónu, pretože ovplyvňuje vznik a rozpad ozónu v troposfére. Odhady času zotrvania v atmosfére sa líšia, predpokladaná je doba v rozsahu od 0,1 až 0,3 roka (niektoré zdroje uvádzajú 1 mesiac až 5 rokov) a závisí tiež od rýchlosti odstraňovania oxidu uhoľnatého z atmosféry. Prírodná požadovaná koncentrácia CO v ovzduší sa nachádza v rozmedzí od 0,01 až 0,23 mg.m⁻³ (0,01 - 0,20 ppm). Koncentrácia v priemyselných oblastiach závisí od meteorologických podmienok a intenzity dopravy. Je výrazne premenlivá od času a vzdialenosti od zdroja. Jeho priemerná 8 hodinová koncentrácia je všeobecne menšia ako 20 mg.m⁻³ (17 ppm), hoci sú občas zaznamenané koncentrácie vyššie ako 60 mg.m⁻³ (53 ppm). Oxid uhoľnatý vzniká hojne v interiéroch v spaľovacích zariadeniach bez odtáhu a s obmedzeným prístupom vzduchu najmä ak sú tieto využívané v málo vetraných miestnostiach. Predpokladá sa zvýšená profesionálna expozícia oxidom uhoľnatým v prípade dopravných alebo hliadkujúcich policajtov, požiarnikov, zamestnancov garáží, pracovníkov v metalurgickom, ropnom, plynárenskom a chemickom priemysle. Niekedy sú expozície významné, napr. môže presiahnuť 115 mg.m⁻³, niekedy až 570 mg.m⁻³ napr. v garážach. Pretože oxid uhoľnatý nepreniká cez kožu, jedinou dôležitou expozičnou cestou je inhalácia. Prvoradý význam oxidu uhoľnatého majú jeho toxické účinky cez kožu. Patrí k najrozšírenejším jedom. Pri vdychovaní sa absorbuje do pľúc a opätovne sa viaže na krvné farbivo, pričom vzniká karboxyhemoglobín. CO má 200 niektorá literatúra uvádza až 240 až 300 krát väčšiu afinitu ku krvnému farbivu ako kyslík. Faktorom pri absorpcii a vylučovaní CO je jeho hladina vo vzduchu, množstvo karboxyhemoglobínu v krvi, trvanie expozície a intenzita pľúcnej ventilácie. V súvislosti s expozíciami, ktoré vyvolávajú koncentrácie karboxyhemoglobínu v krvi nižšie ako 10 % boli popísané typy účinkov ako srdcovo-cievne, poruchy centrálného nervového systému, fibrinolytické účinky a perinatálne účinky. Hypoxia spôsobená CO vedie k deficitným funkciám na citlivých orgánoch a tkanivách ako mozog, srdce, vnútorné steny ciev a krvných doštičiek. Čo sa týka účinkov na srdcovo-cievny systém bolo aj v prípade zdravých mladých ľudí jasne preukázané zníženie pracovnej kapacity pri maximálnej fyzickej záťaži v dôsledku príjmu kyslíka už pri koncentráciách karboxyhemoglobínu nad 5 %. Pri zvyčajnejších úrovniach expozície CO vo vonkajšom prostredí vyvolávajú obavy niektoré účinky na srdcovo-cievny systém (napr. zhoršenie symptómov angíny pectoris počas fyzickej záťaže), ku ktorej dochádza u menšej, napriek tomu však početnej skupine obyvateľstva a je tým pádom pokladaná za rizikovú skupinu s predpokladanou koncentráciou 2,9 až 4,5 %. Pri koncentráciách na 5 % COHb je popísané zníženie zrakových schopností a pozornosti, väčší počet omylov pri počítaní a písaní, horší odhad času a zhoršenie pri riadení motorových vozidiel. Sú zaznamenané účinky CO na periférne nervy, zažívací systém a na žľazy s vnútornou sekréciou. Vyššia koncentrácia karboxyhemoglobínu môže viesť k ďalším sekundárnym efektom napr. k poklesu pH v krvi a zmenám pri fibrinolyze. Sú popísané perinatálne efekty ako znížená váha pri narodení a postnatálny retardovaný vývoj.

Vo všeobecnosti je možné konštatovať, že 5 - 10 % COHb sa prejavuje bolesťami hlavy a únavou. Okrem pacientov s angínou pectoris alebo s obštrukciou koronárnych artérií existujú aj ďalšie rizikové skupiny ohrozené zvýšeným rizikom na zdravie človeka počas expozície CO (tehotné ženy a malé deti, staré osoby (zhoršená kardiopulmonárna funkcia), osoby s chronickou bronchitídou, mladší jedinci so závažným ochorením srdca alebo akútnou vážnou chorobou dýchacieho traktu, nemocní s chorobami krvi (anémia), osoby užívajúce drogy a osoby vystavené vysokým hladinám oxidu uhoľnatého). Akútna otrava môže vzniknúť pri náhlom a veľkom zvýšení koncentrácie CO v inhalovanom vzduchu a môže spôsobiť smrť už počas niekoľkých sekúnd. Pri hodnotách do 20 - 25% COHb sa prejavuje bolesťami hlavy, hučaním v ušiach, závratmi a únavou. Pri hodnotách 26 - 39 % sa pridružuje nevoľnosť, vracanie a svalová slabosť a výrazne sa predlžuje reakčný čas. Možno pozorovať aj manické prejavy. Pri obsahu COHb okolo 40 % sa prejavuje zmätenosť s poruchami vedomia, zrýchľuje sa dychová a pulzová frekvencia a pripájajú sa príznaky stenokardie. Koncentrácia nad 50 - 60% a viac spôsobujú ťažkú asfyxiu až smrť. Väčšiu nádej na prežitie majú aj pri rovnako ťažkej otrave tí, ktorí boli vystavení krátkodobému účinku pri vyššej koncentrácii CO než tí, ktorí boli vystavení dlhodobému účinku pri nižších koncentráciách CO. Následne sa môže objaviť poškodenie obličiek alebo pečene. Zároveň, alebo s časovým odstupom sa môže objaviť aj edém pľúc, zápal pľúc, poruchy srdceho svalu, najmä však poruchy nervového a psychického rázu, ktoré môžu vymiznúť v priebehu niekoľkých mesiacov, niekedy však zostanú natrvalo. Chronická otrava je sporná. Problémy majú neurčitý charakter s prejavujúcimi sa symptómami (bolesť hlavy, hučanie v ušiach, pocit tlaku na prsiach závrate, únava, zábudlivosť niekedy zažívacie problémy a vyrážky). Pozornosť treba venovať aj skutočnosti, že takýmto druhom otravy by museli trpieť hlavne fajčiari, ktorí dym vdychujú (1 cigareta obsahuje 50 až 100 ml CO). Časť problémov a chorôb (ischemická choroba srdca), ktoré fajčenie prináša sa dajú pripísať CO. Uvádza sa, že pri fajčení môže byť obsah karbonylhemoglobínu v krvi niekedy viac ako 15 %. Nebezpečná je kombinácia účinkov CO, alkoholu a liečiv. Podľa ILO organizácie pri krátkodobej expozícii CO na človeka sa predpokladá ovplyvňovanie srdcovo-cievneho systému a centrálnej nervovej sústavy. Vysoké koncentrácie môžu spôsobiť bezvedomie až smrť. V prípade dlhodobej expozície môže CO vyvolať poruchu centrálnej nervovej sústavy, srdcovo-cievne ochorenia a tiež negatívne ovplyvniť účinky na schopnosť reprodukcie, centrálnej nervovej sústavy, srdcové ochorenia a iné. IARC (The International Agency for Research on Cancer) klasifikuje látku ako karcinogén kategórie 3 „nedokázaný karcinogén“. V zmysle Guidelines for Drinking Water quality (WHO) odporúčaná hodnota pre pitné vody bola stanovená na $9 \mu\text{g.l}^{-1}$ a v Guidelines for Air quality (WHO) je stanovená odporúčaná hodnota 100 mg.m^{-3} počas 15 minút, 60 mg.m^{-3} počas 30 minút, 30 mg.m^{-3} počas 1 hodiny a 10 mg.m^{-3} počas 8 hodín (tieto odporúčané hodnoty a časové periódy boli stanovené s cieľom aby, COHb nepresiahlo úroveň 2,5 % pri ľahkej a stredne ťažkej aktivite a neboli pozorované negatívne účinky (poškodenie centrálnej nervovej sústavy, ischemické ochorenia srdca atď.)).

Nitrózne plyny majú žltkastú až červeno hnedastú farbu (tzv. hrdzavé plyny) a vyznačujú sa štipľavým zápachom, ktorý pripomína pri nižších koncentráciách ozón. Sú horšie rozpustné vo vode a 1,5 krát ťažšie ako vzduch. Medzi nitrózne plyny patrí oxid dusnatý NO (na vzduchu rýchlo prechádza v NO₂, nestály oxid dusitý N₂O₃, oxid dusičitý NO₂ (pod svojím bodom varu - 21 °C je to červeno hnedá tekutina) a oxid dusičný N₂O₅. Spoločne sa táto zmes oxidov označuje vzorcom NO_x. NO a NO₂ sú nehorľavé, NO₂ urýchľuje horenie horiacich látok. Oxidy dusíky vznikajú oxidáciou dusíka, prevažne pri vyššej teplote. Vo vlhšom prostredí sa účinky po inhalácii ťažko oddeľujú od účinkov kyseliny dusičnej HNO₃, pretože tieto látky sa vyskytujú spoločne. Aj pri kontakte HNO₃

s organickými látkami sa tvoria oxidy dusíka. N_2O_5 je veľmi toxický, ktorého účinky možno porovnať k fosgénu. Nitrózne plyny sa vytvárajú pri styku kyseliny dusičnej a kyseliny dusitej s kovmi, prípadne s drevom, papierom a pilinami. Vznikajú pri výrobe traskavín, výbuchu dusíkatých výbušnín a pri horení nitrocelulózy. Používajú sa pri používaní gumárenských urýchľovačov, pri výrobe HNO_3 , umelých hnojív, superfosfátov a farieb s obsahom dechtu, pri zváraní elektrických oblúkov, acetylénom, najmä v uzavretých kotloch a pri úprave kovov, fúkaním skla, v laboratóriách a pri úprave ľadových plôch. Nachádzajú sa v atmosfére predovšetkým vo forme ako N_2O , ktorý nie je považovaný za škodlivinu, NO, NO_2 , poprípade N_2O_4 a N_2O_3 . O škodlivinách hovoríme v prípade NO_x ($\text{NO} + \text{NO}_2$), ktoré pochádzajú zo spaľovania fosílnych palív pri vysokých teplotách, pri výrobe kyseliny dusičnej, nitrácii organických látok, sú obsiahnuté vo výfukových plynach motorov a pod. Väčšina NO_x nakoniec prejde na pomerne stabilnú formu kyselinu dusičnej. Pre ekosystém sú kritické úrovne pre NO_x navrhované na úroveň $30 \mu\text{g.m}^{-3}$ ako ročný priemer a $75 \mu\text{g.m}^{-3}$ ako 24 hodinová koncentrácia. Hlavným miestom zásahu oxidov dusíka s tvorbou NH_3 sú pľúca, kde vzniká difúzne poškodenie priedušiek alveol s rozvojom pľúcneho edému. Oxidy dusíka sa absorbujú do krvi zväčša vo forme dusitanov, pričom vzniká reverzibilná hemiglobiémia. NO a NO_2 sa uvoľňujú močom. NO_2 pôsobí ako oxidant, pôsobí na dýchacie cesty a spôsobuje ich zužovanie. Karcinogénne účinky oxidov dusíka sa zatiaľ nepotvrdili. Najnovšie poznatky však upozorňujú na možný vznik rakoviny pľúc zapríčinennej inhaláciou cigaretového dymu. Akútna otrava nitróznymi plynmi sa prejavuje pri nižších koncentráciách miernou iritáciou spojoviek a slizníc horných dýchacích ciest. Sprievodným javom je bolesť na prsiach, pokašliavanie, sťažené dýchanie so vznikom edému pľúc a niekedy aj hemoptoe. Pri inhalácii vysokých koncentrácií vzniká šokový stav s kŕčmi, útlmom dýchacieho centra a náhlou smrťou. Pri otravách NO_x je nebezpečná dlhá latentná perióda (5 - 70 hodín). Chronická otrava sa prejavuje subjektívnymi bolesťami hlavy a pocitom únavy. K objektívnym príznakom patria chronické zápal spojoviek a horných dýchacích ciest, sklon k hypotenzii a zvýšené hodnoty methemoglobínu v krvi. Chronické otravy majú za následok zvýšenie počtu červených krviniek a zvýšenú kazovosť zubov. Podľa WHO (the World Health Organization) napriek celému radu kontrolovaných štúdií expozíciám oxidu dusičitému na ľudí nie sú jasné dôkazy o vzťahu dávka - účinok. Bolo zistené, že len veľmi vysoká koncentrácia pri akútnej expozícii ($1\,999 \mu\text{g.m}^{-3}$) významnejšie ovplyvnila ľudské zdravie. Pri $400 \mu\text{g.m}^{-3}$ sú pozorované malé zmeny funkcií pľúc u astmatikov. Podľa WHO je odporúčaná 1 hodinová odporúčaná hodnota na úroveň $200 \mu\text{g.m}^{-3}$. Ročná odporúčaná hodnota koncentrácie je $40 \mu\text{g.m}^{-3}$.

Polietavý prach predstavuje sumu častíc rôznej veľkosti, ktoré sú voľne rozptýlené v ovzduší. Ich pôvod je v rôznych technologických procesoch, uvoľňujú sa najmä pri spaľovaní tuhých látok, sú obsiahnuté vo výfukových plynach motorových vozidiel. Do ovzdušia sa však dostávajú aj vírením častíc usadených na zemskom povrchu (sekundárna prašnosť). K časticiam PM_{10} zaradíme tie, v ktorých 50 % častíc má aerodynamický parameter menší ako $10 \mu\text{m}$. Častice torakálnej veľkosti môžu byť emitované z prírodných (napr. vulkanická činnosť, prachové búrky), ale hlavne z antropogénnych zdrojov (elektrárne, priemyselné procesy, doprava, domáce kúreniská, spaľovne komunálneho a priemyselného odpadu). Jedinou expozičnou cestou ako sa PM môžu dostávať do ľudského organizmu je inhalácia. Zdravotná významnosť prachu závisí od veľkosti častíc. Zatiaľ čo väčšie častice (nad $10 \mu\text{m}$) môžu pôsobiť iba podráždenie horných dýchacích ciest s kašľom a kýchaním a dráždenie očných spojoviek, menšie častice sa dostávajú až do dolných dýchacích ciest a častice s rozmerom pod $2,5 \mu\text{m}$ môžu prestupovať do pľúcnych alveol a buď sa usadzovať v pľúcach alebo aj prenikať do krvného obehu. Z tohto aspektu delíme ukazovateľ prašnosti na celkovú prašnosť (TSP), častice pod $10 \mu\text{m}$ (PM_{10}) a častice

pod $2,5 \mu\text{m}$ ($\text{PM}_{2,5}$). Zvýšená prašnosť v ovzduší všeobecne pôsobí dráždivo na dýchacie cesty a spravidla sa vyskytuje spolu s ďalšími škodlivinami, ako sú oxid siričitý alebo oxidy dusíka. Z odborných zdravotníckych štúdií vyplynulo, že v lokalitách s vysokým a dlhodobým výskytom zvýšených koncentrácií malých prachových častíc v ovzduší sa zisťuje zvýšená úmrtnosť obyvateľov na ochorenia dýchacej a srdcovo-cievnej sústavy. Za citlivé skupiny populácie sa považujú astmatici, osoby s ochoreniami dýchacej sústavy a srdcovo-cievnej sústavy, veľmi malé deti a starí ľudia. Vplyvy na úmrtnosť, hospitalizácia z dôvodu respiračných a kardiovaskulárnych ochorení boli pozorované na úrovni $100 \mu\text{g.m}^{-3}$ vyjadrených ako denná priemerná koncentrácia PM_{10} . Z tohto dôvodu podľa WHO (the Health World Organization) nie je odporúčená limitná hodnota pre krátkodobú priemernú koncentráciu. Informácie o dlhodobých účinkoch častíc PM_{10} sú stále malé. Niektoré štúdie poukázali na fakt, že dlhodobá expozícia časticiam PM_{10} môže viesť k zníženiu očakávanej dĺžky života o cca 1 - 2 roky. Iné štúdie zase naznačili, že prevalencia bronchiálnych syndrémov u detí a redukcia pľúcnej funkcie u detí a dospelých tiež súvisí s expozíciou častíc PM_{10} . Tieto účinky boli pozorované pri priemernej ročnej koncentrácii pod $20 \mu\text{g.m}^{-3}$ (ako $\text{PM}_{2,5}$) a $30 \mu\text{g.m}^{-3}$ (PM_{10}). Ani v prípade dlhodobej expozície nebola stanovená limitná hodnota PM_{10} .

Celkový organický uhlík (TOC - total organic carbon) predstavuje celkovú sumu uhlíka viazaného v organických látkach vo vode. TOC môže pochádzať z prírodných zdrojov, keď napr. akvatický ekosystém uvoľňuje do prostredia TOC cez svoj prirodzený metabolizmus, vylučovanie a eventuálne rozklad. TOC sa uvoľňuje do vôd aj z pôdy a rašelinísk. TOC môže pochádzať aj z antropogénnej činnosti napr. z chemického priemyslu, poľnohospodárstva, papierenského priemyslu a výroby celulózy, petrochemického priemyslu, potravinárskej výroby, ČOV, zo skládok a iné. TOC nemá žiaden spôsob použitia, jedná sa len o termín klasifikujúci kvalitu vôd. TOC je rozkladaný akvatickými mikroorganizmami, ktoré využívajú v tomto procese kyslík. Pri vysokých koncentráciách TOC je využívané také veľké množstvo kyslíka vo vodách, že ryby a akvatický ekosystém nemusí prežiť. Nízka koncentrácia TOC zase podporuje nárast anaeróbnych baktérií (nepotrebnú kyslík), ktoré môžu produkovať sírne zlúčeniny a tieto sú pre niektoré akvatické organizmy toxické. TOC môže vstupovať do ľudského organizmu cez jeho ingesciu v pitných vodách. Nepredpokladajú sa nepriaznivé účinky na organizmus. IARC (International Agency for Research on Cancer) nepripisuje TOC karcinogénne účinky.

Amoniak (čpavok) je bezfarebný, veľmi dráždivý plyn s charakteristickým ostrým zápachom. Bežne sa vyskytuje v prostredí a tiež vzniká činnosťou človeka. Amoniak je dôležitá látka pre rast rastlín ako aj nevyhnutná súčasť života človeka. Vo vode, pôde a ovzduší sa nachádza ako zdroj dusíka pre rastliny a zvieratá. Najviac amoniaku sa do zložiek životného prostredia dostáva rozkladom hnoja, mŕtvych tiel rastlín a živočíchov. Používa sa ako aróma soli, v domácych čistiacich prostriedkoch a pri výrobe prostriedkov na čistenie okien, v poľnohospodárstve ako umelé hnojivo s obsahom amóniových solí, pri výrobe syntetických vlákien, plastov a výbušnín, ako chladiaci prostriedok v chladiarenských zariadeniach a je súčasťou niektorých čistiacich prostriedkov a mrazuvzdornej prísady do betónu (Frostex), ktorá sa používa v stavebníctve. Amoniak sa dobre rozpúšťa vo vode a vytvára hydroxid amónny NH_4OH . Okrem vody sa rozpúšťa v alkohole, etyléteri a organických rozpúšťadlách. V prípade, že amoniak vstúpi do životného prostredia prirodzenou cestou, jeho koncentrácia v ovzduší, pôde a vode je veľmi nízka. Amoniak sa prirodzene nachádza vo vzduchu v množstvách v rozmedzí 1-5 ppb. Tiež sa bežne vyskytuje v dažďovej vode. Koncentrácia amoniaku v riekach je zvyčajne nižšia než 6 ppm t.j. 6 000 ppb. V pôde sa amoniak vyskytuje v množstve od 1 do 5 ppm. Množstvo amoniaku v zložkách životného prostredia sa počas dňa mení v závislosti od

ročného obdobia. V zásade najväčšia koncentrácia amoniaku sa pripadá na leto a jar. Amoniak nepretrváva v životnom prostredí dlhú dobu vzhľadom na jeho prirodzený rozklad na amóniové ióny. Je ľahko rozpustný vo vode. Po aplikácii umelého hnojiva s obsahom amoniaku na poľnohospodársku pôdu sa koncentrácia amoniaku v pôde rapídne zníži v priebehu niekoľkých dní. Vo vzduchu amoniak pretrváva niekoľko týždňov. Tiež sa môže nachádzať ako rozpustný vo vode a tiež sa viaže na pôdne častice v blízkosti skládok nebezpečného odpadu. Reportovaná priemerná koncentrácia amoniaku v oblastiach nebezpečného odpadu je v rozmedzí od 1 do 1 000 ppm v pôdných vzorkách a viac ako 16 ppm vo vodných vzorkách. Do organizmu sa dostáva najmä inhaláciou kontaminovaného vzduchu, konzumáciou kontaminovanej pitnej vody, priamym kontaktom s pokožkou (napr. vodné toky, oblasť výroby a používania, potrubia, rezervoáre, motorové vozidlá, lode a nákladné člny, ktoré slúžia na transport amoniaku a iné). Vysoké koncentrácie amoniaku v ovzduší sa môžu vyskytnúť v prípade použitia umelého hnojiva na poliach. Pri aplikácii amoniaku na pôdu, koncentrácia amoniaku môže byť až 3 000 ppm avšak táto hodnota sa rapídne znižuje v priebehu niekoľkých dní. V uzatvorených priestoroch môže byť človek exponovaný amoniakom pri používaní čistiacich prostriedkov s obsahom amoniaku v rozsahu od 5 do 10 %, tiež vo výrobných procesoch, pri ktorých sa amoniak používa najmä pri výrobe čistiacich prostriedkov. Amoniak zachytený v organizme sa transportuje v priebehu niekoľkých sekúnd. V prípade prehltnutia amoniaku v potrave alebo pitnou vodou sa dostáva do krvného obehu. Väčšia časť amoniaku zachyteného v organizme sa mení na látky, ktoré nevykazujú toxické účinky pre zdravie človeka a zvyšok sa vyplavuje z tela v priebehu niekoľkých dní prirodzeným metabolizmom. Na základe dostupných informácií sa nedá s určitosťou potvrdiť, že amoniak je karcinogén a poškodzuje ešte nenarodený plod. Vo vode sa amoniak nachádza v množstvách okolo 35 ppm. Prítomnosť amoniaku v ovzduší množstvách viac ako 50 ppm má dráždivé a leptavé účinky. Akútna otrava sa prejavuje pálením a slzením očí a podráždením nosa a hrdla so záchvatmi dráždivého kašľa. Po masívnej inhalácii môže vzniknúť bronchospasmus s obštrukciou dýchacích ciest a s prechodným zastavením dýchania. Pri dlhšom pobyte v priestore s vyššími koncentraciami vzniká pľúcny edém. Zriedené roztoky amoniaku (menej ako 5 %) spôsobujú pri kontakte s kožou podráždenie. Pri vyšších koncentráciách možno pozorovať sčervenanie, pľuzgiere až nekrózy. Tekutý amoniak môže spôsobiť omrzliny. Amoniak s nižšou koncentraciou (0,2 - 0,3 mg na liter) spôsobuje pri vniknutí do oka okamžite iritáciu spojoviek. Vysoká koncentrácia kvapalného amoniaku vedie až k oslepnutiu. Chronická otrava sa prejavuje najmä chronickými zápalmi nosovej sliznice s následnou stratou čuchu. US EPA (US Environmental Protection Agency), DHHS (The Department of Health and Human Services) a IARC (The International Agency for Research on Cancer) neklasifikujú amoniak ako karcinogén pre zdravie človeka. US EPA požaduje oznámenia vypúšťania alebo neúmyselného úniku amoniaku v množstve viac ako 100 pounds alebo amóniových solí v množstve viac ako 1 000 alebo 5 000 pound. FDA (The Food and Drug Administration) stanovila maximálne povolené množstvo 0,04 - 3,2 % amóniovej jedlej soli v obilí pri spracovaní potravy, sušenej potrave a upravenej zelenine; 2,0 % amóniovej jedlej soli v sušenej potrave, želatínach a pudingoch; 0,001 % chloridu amónneho v sušenej potrave a 0,8 % v korení, 0,6 - 0,8 % uhličitanu amónneho v sušenom jedle, syroch, želatínach a pudingoch, 0,01 % „monobasic ammonium phosphate“ v sušenom jedle a 1,1 % „dibasic ammonium phosphate“ v sušenom jedle, 0,003 % v nealkoholických nápojoch a 0,012 % v koreninách. OSHA (The Occupational Safety and Health Administration) stanovila limitnú hodnotu 25 ppm v pracovnom prostredí počas 8 hodinovej pracovnej zmeny a 35 ppm pri krátkodobej expozícii (15 minút). NIOSH (The National Institute for

Occupational Health and Safety) odporúča limitnú hodnotu 50 ppm v pracovnom prostredí počas krátkodobej expozície (5 minút).

Sulfán (sirovodík, H_2S) je bezfarebný plyn. Môže sa tvoriť rozkladom organického materiálu (napr. pri výrobe bioplynu) a síranov pri nedostatku kyslíku. Sulfán má charakteristický zápach po skazených vajciach. Je ťažší ako vzduch a ľahko sa skvapalňuje. Je dobre rozpustný v rôznych kvapalinách (aj vo vode a alkohole). Rozpúšťaním vo vode vzniká kyselina sulfanová (sírovodíková). Sulfán sa vyskytuje v sopečných plynch. Sulfán sa používa v analytickej chémii pre analýzu iónov kovov a hutníckom priemysle pre prípravu kovových sulfidov, resp. pri príprave olejových doplnkov a v organickej syntéze. Používa sa i pri spracovávaní deutéria, čo je jeden z troch izotopov vodíka. Sulfán je prudko jedovatý, i v menších dávkach môže spôsobiť smrteľné otravy (aj okamžitú smrť bez morfológických zmien). Jeho účinky sú podobné ako u kyanovodíku. Obe látky inhibujú enzým cytochrom C oxidázu a bránia tak tkanivám využívať kyslík a to sa prejavuje predovšetkým v centrálnej nervovej sústave paralýzou dýchacieho centra. Sulfán má dráždivý i dusivý účinok. Dráždi dýchací ústrojenstvo a oči (podráždenie sa objavuje pri dlhodobejšej expozícii už u koncentracie 10,5 - 21,0 ppm). V očiach spôsobuje keratokonjunktivitidu, podráždenie dýchacieho traktu je najväčšie v jeho dolnej časti a môže viesť k edému pľúc. Pri koncentráciách 1 000 - 2 000 ppm sa sulfán rýchle vstrebáva do krvi a spôsobuje najprv zrýchlené dýchanie, ktoré je neskôr vystriedané zástavou dychu. Vyššie koncentrácie okamžite paralyzujú dýchacie centrum. To bez resuscitácie (prípadne spontánnej obnovy dýchania) vedie ku smrti udusením. Pri koncentráciách 100 - 1 000 ppm je najčastejšou príčinou smrti edém pľúc. Čuchom sú rozpoznateľné koncentrácie už 0,0005 - 0,13 ppm (podľa individuálnej citlivosti), pričom vysoké koncentrácie rýchle paralyzujú čuchové bunky, preto zápach plynu stráca svoju varovnú funkciu. Sirovodík patrí spolu s oxidom dusnatým a oxidom uhoľnatým k tzv. gasotransmitterom. Sirovodík preto pôsobí (podobne ako oxid dusnatý) ako relaxans na hladkosvalové bunky v stenách ciev (vasorelaxačný účinok). Dobre patrný bol i jeho vplyv na uvoľnenie napätia hladkej svaloviny tráviaceho traktu (myorelaxačný účinok). Sirovodík zlepšuje prežitie pri infarktu a straty krvi a môže liečiť niektoré typy migrén a rôzne srdечно-cievne obtiaže alebo pomáhať pri ich prevencii. Problémom pre humánne využitie je relatívne vysoká toxicita plynu pre človeka.

Zdrojmi znečistenia ovzdušia počas prevádzky navrhovanej činnosti bude doprava (odvoz odpadov, produktov a osobná doprava zamestnancov a návštevníkov navrhovanej činnosti po navrhovanom areáli a prístupových komunikáciách) a samotná prevádzka navrhovanej činnosti, včítane VZT. Za plošné zdroje znečisťovania ovzdušia možno považovať spevnené manipulačné plochy. Prístupové komunikácie možno považovať za liniové zdroje znečisťovania ovzdušia. Z hľadiska druhu znečisťujúcich látok ide hlavne CO (oxid uhoľnatý), NO_x (suma oxidov dusíka ako NO_2 - oxid dusičitý), TZL (tuhé znečisťujúce látky, ako PM_{10}), TOC (organické plyny a pary ako celkový organický uhlík) a pachové látky, resp. NH_3 (amoniak a jeho plynné zlúčeniny vyjadrené ako NH_3) a H_2S - sulfán (sirovodík). Prevádzkovaním navrhovanej činnosti budú do vonkajšieho ovzdušia vypúšťané aj znečisťujúce látky ako NH_3 (amoniak a jeho plynné zlúčeniny vyjadrené ako NH_3) a H_2S - sulfán (sirovodík). Emisie uvedených znečisťujúcich látok vznikajú pri pitvaní zvierat a okrem zaradenia medzi látky znečisťujúce ovzdušie, sú látkami spôsobujúcimi aj zápach. Množstvo vypúšťaných emisií bude v zanedbateľných množstvách a vzhľadom na umiestnenie prevádzky (min. 300 m od najbližšej súvislej obytnej zástavby) nebudú obyvatelia obťažovaní zápachom. Emisie z odpadu z prevádzky budú minimalizované tak, že budú pravidelne odváňané zmluvným partnerom na ich zneškodnenie, čím sa zabráni rozkladnému procesu živočíšneho tkaniva. Vo výrobných priestoroch bude následne po mechanickej očiste a oplachu vykonaná ich dezinfekcia.

Podľa prílohy č. 1 vyhlášky MŽP SR č. 248/2023 Z. z. o požiadavkách na stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia je navrhovaná činnosť zaraditeľná pod číslom kategórie 6.13.b) Bitúniky s projektovanou kapacitou živej hmotnosti $< 1 \text{ t.deň}^{-1}$ (0,5 t za deň), medzi malé zdroje znečistenia ovzdušia. Odpadové plyny zo zdroja znečisťujúcich látok bude potrebné odvádzať tak, aby bol umožnený ich nerušený transport voľným prúdením, s cieľom zabezpečiť taký rozptyl emitovaných znečisťujúcich látok, aby nebola prekročená ich limitná hodnota v ovzduší. Veľmi málo významným zdrojom znečisťovania ovzdušia bude doprava, ktorá bude minimálna, cca 1 vozidlo denne. Najvyššia koncentrácia znečisťujúcich látok bude pri najnepriaznivejších prevádzkových a rozptylových podmienkach dosahovať podlimitné hodnoty. Z hľadiska vplyvu navrhovanej činnosti na znečistenie ovzdušia blízkeho okolia tak bude vyhovovať legislatívnym podmienkam, pričom navrhovaná činnosť bude spĺňať požiadavky a podmienky, ktoré sú ustanovené právnymi predpismi vo veci ochrany ovzdušia. Emisie vo vzťahu k odpadu z prevádzky budú minimalizované tým, že vzniknuté odpady sa budú pravidelne odvážať zmluvným partnerom na likvidáciu, čím sa zamedzí rozkladnému procesu živočíšneho tkaniva.

Podľa prílohy č. 3, časť II, bodu 4 vyhlášky MŽP SR č. 248/2023 Z. z. o požiadavkách na stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia sa požaduje, aby sa technologické činnosti, pri ktorých vznikajú pachové látky umiestnili do uzavretých priestorov. Táto požiadavka bude v prípade navrhovanej činnosti splnená, takže prevádzkovanie bitúniku nebude zhoršujúcim príspevkom k súčasnej úrovni registrovateľného zápachu, pochádzajúceho zo živočíšnej výroby, vykonávanej v okolí navrhovanej činnosti (na farme). Územím, dotknutým budúcou realizáciou a prevádzkovaním navrhovanej činnosti, je areál farmy, v ktorej sa bude navrhovaná činnosť uskutočňovať a jeho bezprostredné okolie. Areál farmy sa nachádza mimo území s obytnou funkciou, pričom najbližšie súvislé obytné územie sa nachádza vo vzdialenosti minimálne 300 m JV od situovania navrhovanej činnosti.

Navrhovateľ počas prevádzky predmetnej činnosti bude dodržiavať požiadavky zákona č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov jeho vykonávacích predpisov.

Navrhovaná činnosť v kumulatívnom a synergickom merítku (existujúce znečistenie ovzdušia, znečistenie ovzdušia z realizácie navrhovanej činnosti a z dopravy súvisiacou s realizáciou navrhovanej činnosti) spĺňa a bude spĺňať požiadavky a podmienky, ktoré sú ustanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi vo veci ochrany ovzdušia. Vzhľadom na uvedené zdroje znečisťovania ovzdušia a ich predpokladanú intenzitu je možné konštatovať, že vplyv navrhovanej činnosti počas prevádzky na ovzdušie bude mať lokálny a dlhodobý charakter, ktorého významnosť bude zanedbateľná.

Navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na miestnu klímu a klimatické zmeny a ich vplyv na navrhovanú činnosť nebudú významné.

Ďalším významným faktorom, ktorý ovplyvňuje zdravie ľudí je hluk. Nepriaznivé účinky hluku na

ľudské zdravie a pohodu ľudí možno stručne charakterizovať nasledovne:

- poškodenie sluchového aparátu,
- zhoršenie rečovej komunikácie,
- nepriaznivé ovplyvnenie spánku,
- ovplyvnenie kardiovaskulárneho systému a psychofyziologické účinky hluku,
- nepriaznivé ovplyvnenie chorobnosti, obťažovanie hlukom, zvýšenie chorobnosti.

V rámci prevádzky navrhovanej činnosti sa budú dodržiavať ustanovenia zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení

vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z. z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí, zákona č. 2/2005 Z. z. o posudzovaní a kontrole hluku vo vonkajšom prostredí a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí v znení neskorších predpisov a NV SR č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku v znení NV SR č. 555/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku.

Navrhovaná činnosť sa bude vykonávať v poľnohospodárskom areáli, pričom priestory s hlavným technologickým vybavením prevádzky sa nachádzajú vo vzdialenosti cca 300 m od najbližšej súvislej obytnej zástavby. Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku a vibrácií a miesta, na ktoré sa tieto hodnoty vzťahujú stanovuje vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z. z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí. Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí sú v prílohe tejto vyhlášky uvedené pre príslušné kategórie územia, referenčné časové intervaly a zdroje hluku. Prípustné hodnoty určujúcich veličín vibrácií vo vnútornom prostredí budov sú v prílohe tejto vyhlášky uvedené pre druh chránenej miestnosti v budovách a referenčné časové intervaly. Miesto vykonávania navrhovanej činnosti sa z pohľadu hluku vo vonkajšom prostredí nachádza v území, ktoré podľa uvedenej vyhlášky patrí do kategórie IV - Územie bez obytnej funkcie a bez chránených vonkajších priestorov, výrobné zóny, priemyselné parky, areály závodov. Prípustná hodnota určujúcej veličiny hluku zo zdroja hluku, iného ako je doprava, je pre takéto územia uvedenou vyhláškou stanovená na hodnotu 70 dB a to rovnako pre všetky referenčné časové intervaly (deň, večer a noc). Zdroje hluku v rámci navrhovanej činnosti predstavujú technologické zariadenia bitúniku, najmä z chladiace zariadenia a tiež prevádzka motorových vozidiel a iných mechanizmov, pri odvoze odpadov a odvoze hotových výrobkov. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a spomenutú vzdialenosť zdrojov hluku od najbližších ľudských obydľí, je o úrovni hluku v životnom prostredí okolia vykonávanej činnosti možné dôvodne predpokladať, že hodnotu blízku prípustným 70 dB nebude zďaleka dosahovať a že tak nepriaznivo neovplyvní zdravie a pohodu ľudí v okolí navrhovanej činnosti. Pri prevádzkovaní navrhovanej činnosti sa nebudú používať žiadne zdroje vibrácií, ktoré by mohli nepriaznivo ovplyvniť najbližšie okolie.

V súvislosti s minimálnymi zdravotnými a bezpečnostnými požiadavkami na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku je potrebné dodržiavať požiadavky podľa NV SR č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku v znení NV SR č. 555/2006 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku.

Celkovo možno konštatovať, že ekvivalentná hladina hluku zo stacionárnych a mobilných zdroj súvisiacich s prevádzkou navrhovanej činnosti bude v dotknutom území podlimitná (menej ako určujú limity vo vyhláške MZ SR č. 549/2007 Z. z. ktorou sa

ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z. z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí.

V rámci navrhovanej činnosti nie sú inštalované zariadenia, ktoré by mohli byť zdrojom intenzívneho elektromagnetického, rádioaktívneho, ionizujúceho, ultrafialového, infračerveného, laserového alebo iného optického žiarenia, ktoré by nepriaznivo ovplyvňovali najbližšie okolie navrhovanej činnosti. Intenzívne impulzné svetlo, teda polychromatické nekoherentné svetlo vysokej intenzity aplikované v krátkych zábleskoch sa v rámci navrhovanej činnosti nebude používať. O žiarení možno hovoriť jedine v súvislosti s osvetlením. Zdrojmi elektromagnetického žiarenia v rámci predmetnej činnosti sú výkonové transformátory, zdroje zaisteného napájania, rozvádzače a motory.

Podľa mapy Prognóza radónového rizika (Čížek, P., Smolárová, H., Gluch, A., In: Atlas krajiny SR, 2002) patrí záujmové územie do kategórie radónové riziko z geologického podložia nízke, ojedinele stredné.

Vplyv navrhovanej činnosti vyhovuje požiadavkám STN 73 0580-1 + Z1 + Z2 Denné osvetlenie budov. Časť 1: Základné požiadavky a STN 73 0580-2 Denné osvetlenie budov. Časť 2: Denné osvetlenie budov na bývanie na denné osvetlenie okolitých existujúcich obytných miestností a miestností s dlhodobým pobytom ľudí.

V rámci navrhovanej činnosti budú byť dodržané podmienky pre osvetlenie pracovných miest a osvetlenia pri práci, resp. úrovne denného osvetlenia vnútorných priestorov podľa požiadaviek vyhlášky MZ SR č. 541/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na osvetlenie pri práci v znení vyhlášky MZ SR č. 206/2011 Z. z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 541/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na osvetlenie pri práci a príslušných STN.

S inými významnými výstupmi z prevádzkovania navrhovanej činnosti, ktoré by bolo potrebné podrobne špecifikovať, sa nepočíta.

V rámci navrhovanej činnosti sa budú nachádzať zdroje tepla a chladu (napr. VZT), ktoré však nebudú významným zdrojom šírenia tepla do svojho okolia.

Navrhovaná činnosť nemá charakter prevádzok a zariadení, ktoré by produkovali špecifické toxické a nebezpečné látky s negatívnym vplyvom na zdravie dotknutého obyvateľstva. Prevádzkou navrhovanej činnosti nebudú vznikať odpadové látky takého charakteru a zloženia, aby mohli mať vplyv na zdravotný stav obyvateľstva.

Možné negatívne vplyvy predstavujú havárie, ktoré majú charakter potenciálnych rizík a ktoré je možné eliminovať vhodnými bezpečnostnými opatreniami.

Počas prevádzky navrhovanej činnosti sú bežnými zdravotnými rizikami práca so zariadeniami pod elektrickým prúdom.

Navrhovaná činnosť bude vybudovaná podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 z 29. apríla 2004, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu. V rámci navrhovanej činnosti budú zabezpečené štrukturálne požiadavky, ktoré budú spĺňať nižšie uvedené špecifické požiadavky, ustanovené Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu.

Štrukturálne požiadavky na bitúny predstavujú:

- podmienky dovoľujú, čakacie ohrady, ktoré sa ľahko čistia a dezinfikujú. Tieto zariadenia musia byť vybavené na napájanie zvierat a ak je to potrebné, na ich kŕmenie. Odtok odpadovej vody nesmie ohrozovať potravinovú bezpečnosť. Musia tiež mať samostatné uzamykateľné zariadenia alebo, ak to poveternostné podmienky dovoľujú, ohrady pre choré alebo podozrivé zvieratá so samostatným odkanalizovaním, umiestnené takým spôsobom, aby sa zabránilo kontaminácii iných zvierat, ak príslušný orgán nemá za to, že takéto zariadenia nie sú potrebné. Veľkosť ustajňovacích zariadení musí zabezpečovať, aby sa zachovala pohoda zvierat. Ich usporiadanie musí uľahčovať prehliadky ante mortem včítane identifikácie zvierat alebo skupín zvierat.
- Aby sa zabránilo kontaminácii mäsa, bitúny musia mať dostatočný počet miestností, vhodných na vykonávanie daných operácií, mať samostatnú miestnosť na vyprázdňovanie a čistenie žalúdkov a čriev, ak príslušný orgán jednotlivo od prípadu k prípadu nepovolí na určitom bitúnku časové oddelenie týchto operácií a zabezpečovať priestorové alebo časové oddelenie operácií ako omračovanie a vykrvovanie, v prípade ošpaných oparovanie, odštetinovanie, oškrabovanie a opaľovanie, vykoľovanie (vyňatie orgánov) a ďalšie jatočné opracovanie, manipulácia s vyčistenými črevami, žalúdkami a drčkami, príprava a čistenie ostatných vedľajších jatočných produktov, najmä manipulácia s hlavami v koži, ak sa neuskutočňuje na linke na zabíjanie, balenie vedľajších jatočných produktov a expedovanie mäsa. Zároveň musia mať zariadenia, ktoré zabráňujú styku mäsa s podlahami, stenami a konštrukciami a mať linky na zabíjanie (ak sa používajú), ktoré sú skonštruované tak, aby umožňovali trvalé napredovanie procesu zabíjania a zabránili krížovej kontaminácii medzi rôznymi časťami linky na zabíjanie.
- Bitúny musia mať zariadenia na dezinfekciu nástrojov s horúcou vodou s teplotou najmenej 82 °C alebo alternatívny systém, ktorý má rovnocenný účinok.
- Zariadenia na umývanie rúk, používané zamestnancami, ktorí sa dotýkajú nechráneného mäsa, musia mať kohútiky skonštruované tak, aby sa zabránilo šíreniu kontaminácie.
- Bitúny musia mať uzamykateľné zariadenia na chladiarenské skladovanie pozastaveného mäsa a samostatné uzamykateľné zariadenia na skladovanie mäsa posúdeného ako nepoživatelné pre ľudskú spotrebu.
- Bitúny musia mať samostatné miesto s vhodnými zariadeniami na čistenie, umývanie a dezinfekciu prostriedkov na dopravu zvierat. Bitúny však nemusia mať tieto miesta a zariadenia, ak to príslušný orgán povolí a ak v blízkosti existujú úradne schválené miesta a zariadenia.
- Bitúny musia mať uzamykateľné zariadenia vyhradené na zabíjanie chorých a podozrivých zvierat. Toto nie je potrebné, ak sa zabíjanie uskutočňuje v iných prevádzkarniach schválených na tento účel príslušným orgánom alebo na konci normálneho zabíjania.
- Ak sa na bitúnku skladuje hnoj alebo obsahy zažívacieho ústrojenstva, musí na tento účel byť osobitná časť alebo miesto.
- Bitúny musia mať primerane vybavené uzamykateľné zariadenia alebo, ak je to potrebné, miestnosť na výlučné používanie veterinárnou službou.

Podľa § 2 ods. 2 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 359/2011 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na niektoré potravinárske prevádzkarne a na malé množstvá, z požiadaviek na konštrukciu, usporiadanie a vybavenie (ďalej len „štrukturálna požiadavka“) ustanovených osobitným predpisom možno povoliť potravinárskej prevádzkarni s malým objemom výroby len výnimky podľa § 4 uvedeného NV SR.

Výnimku zo štrukturálnych požiadaviek možno povoliť tejto potravinárskej prevádzkarni s malým objemom výroby:

- bitúniku, ktorý
 1. zabíja najviac 30 dobytčích jednotiek za týždeň,
 2. vopred oznámi regionálnej veterinárnej a potravinovej správe čas zabíjania a počet a pôvod zvierat tak, aby jej umožnil vykonať prehliadku ante mortem na farme alebo na bitúniku,

Na účely uvedeného NV SR sa za jednu dobytčiu jednotku považuje jeden kus dospelého hovädzieho dobytku staršieho ako dva roky alebo jeden dospelý nepárnokopytník. Ak ide o iné domáce kopytníky, jeden kus

- a) hovädzieho dobytku do šiestich mesiacov sa rovná 0,4 dobytčej jednotky,
- b) hovädzieho dobytku od šiestich mesiacov do dvoch rokov sa rovná 0,6 dobytčej jednotky,
- c) ovce alebo kozy sa rovná 0,15 dobytčej jednotky,
- d) plemennej prasnice alebo plemenného kanca so živou hmotnosťou nad 50 kg sa rovná 0,5 dobytčej jednotky,
- e) ostatných ošípaných sa rovná 0,3 dobytčej jednotky,
- f) odstavčat'a, jahňat'a alebo kozľat'a so živou hmotnosťou najviac 15 kg sa rovná 0,05 dobytčej jednotky.

Ak ide o zver, použijú sa prepočty podľa vyššie uvedeného.

Prevádzkovateľ potravinárskej prevádzkarne s malým objemom výroby musí podať žiadosť o schválenie potravinárskej prevádzkarne s malým objemom výroby, v ktorej okrem náležitostí podľa osobitného predpisu uvedie výnimky zo štrukturálnych požiadaviek, o ktoré žiada, opis a charakteristiku potravinárskej prevádzkarne s malým objemom výroby, jej usporiadanie, stavebné a technologické vybavenie, druh, spôsob a rozsah činnosti potravinárskeho podniku a organizáciu jeho výroby a opatrenia na zabezpečenie hygieny a bezpečnosti potravín v súvislosti s povolením požadovaných štrukturálnych výnimiek, najmä opatrenia, ktoré sa týkajú uplatňovania zásad správnej hygienickej praxe a postupov založených na zásadách HACCP.

Podľa § 4 uvedeného NV SR potravinárskej prevádzkarni s malým objemom výroby možno povoliť tieto výnimky zo štrukturálnych požiadaviek:

- bitúnok nemusí mať:
 - primerané a hygienické ustajňovacie priestory alebo čakacie ohrady, ak sú zvieratá po presunutí na bitúnok z chovu vzdialeného najviac 50 km od bitúniku privedené priamo do priestoru na zabíjanie,
 - samostatné uzamykateľné zariadenia pre choré alebo podozrivé zvieratá, ak zvieratá pochádzajú z farmy, ktorej vlastníkom alebo nájomcom je prevádzkovateľ bitúniku, alebo ak ide o bitúnok v rámci farmy, ktorého nájomcom je prevádzkovateľ bitúniku,
 - samostatnú miestnosť alebo priestor na zabíjanie a jatočné opracovanie jednotlivých druhov zvierat, ak sa tieto činnosti vykonávajú časovo oddelene,
 - samostatnú miestnosť na vyprázdňovanie a čistenie žalúdkov a čriev, ak sa tieto operácie vykonávajú časovo oddelene od ostatných operácií tak, aby sa zabránilo kontaminácii mäsa,
 - samostatné linky na zabíjanie a jatočné opracovanie jednotlivých druhov zvierat, ak sa tieto operácie vykonávajú časovo oddelene,
 - samostatné miesto s vhodným zariadením na čistenie, umývanie a dezinfekciu prostriedkov na dopravu zvierat, ak sú zvieratá prepravované na bitúnok priamo z chovu chovateľom alebo prepravcom, ktorý má k dispozícii zariadenie zodpovedajúce hygienickým požiadavkám,

- šatne s hygienickou slučkou, ak je v budove bitúniku mimo prevádzkových priestorov dostatočný počet skriniek na osobný a pracovný odev, ktoré sú usporiadané tak, že sa chránia čisté časti budovy pred kontamináciou a záchody sa nesmú otvárať priamo do pracovných miestností.
- Potravinárska prevádzkareň s bitúnikom, v ktorej sa rozrába najviac 5 t mäsa týždenne z vlastnej produkcie bitúniku, nemusí mať samostatnú miestnosť na rozrábanie mäsa, ak sa príslušné činnosti zabíjania a jatočného opracovania v miestnosti na zabíjanie zvierat vykonávajú v inom čase ako rozrábanie mäsa a vykonávajú sa opatrenia na zabránenie kontaminácii mäsa, pričom prevádzkovatelia bitúnkov a rozrábkarní s povolenými výnimkami zo štrukturálnych požiadaviek trvale vedú dokumentáciu a preukazujú regionálnej veterinárnej a potravinovej správe dodržiavanie podmienok a primeraných opatrení na zabezpečenie hygieny výroby podľa oddielu I prílohy III Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu a kapitol IV Hygiena zabíjania a V Hygiena počas rozrábania a vykosťovania.

Navrhovaná činnosť v rámci svojho technického a technologického riešenia vychádza predovšetkým z vyššie uvedených štrukturálnych požiadaviek a vzhľadom na zvolený malý objem výroby, počíta aj s uplatnením väčšiny možných výnimiek z ustanovených štrukturálnych požiadaviek.

Prehliadku ante mortem vykoná podľa časti B kapitoly, II. oddielu, I prílohy I Nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 854/2004 z 29. apríla 2004, ktorým sa ustanovujú osobitné predpisy na organizáciu úradných kontrol produktov živočíšneho pôvodu určených na ľudskú spotrebu, úradný veterinárny lekár v čase menej ako 24 hodín pred zabitím zvierat. Prehliadkou ante mortem sa musí, pokiaľ ide o dané prehliadané zviera, najmä určiť, či nie sú žiadne príznaky, že bola narušená pohoda zvierat alebo stavu, ktorý by mohol mať nepriaznivý vplyv na ľudské zdravie alebo zdravie zvierat, pričom sa venuje osobitná pozornosť zisteniu zoonotických chorôb a chorôb zvierat, pre ktoré sú stanovené veterinárne predpisy v právnych predpisoch Európskej Únie.

Porážkareň je priestor, v ktorom bude vykonávané zabíjanie a jatočné opracovanie zvierat.

Porážkareň bude vybavená potrebným technologickým zariadením, prístrojmi a nástrojmi.

Uplatňovaný bude technologický postup podľa kapitoly IV, oddielu I, prílohy III Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 z 29. apríla 2004, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu: Hygiena zabíjania, t.j. každá technologická operácia bude prevádzaná vždy v časovom rozlíšení a spôsobom, ktorý zabráni kontaminácii mäsa. Každé zviera bude z chovu privedené priamo do priestoru na zabíjanie. Po príchode na bitúnok, musí byť zviera zabité bez zbytočného odkladu. Ak sa to však z dôvodov pohody zvierat bude vyžadovať, musí sa mu poskytnúť čas na odpočinok pred zabitím. Zviera musí byť čisté. Zviera sa bude fixovať v kovovej porážacej klietke.

Uvedené je umiestnené v boxe na porážku a odkrvovanie. Ide o mrežový box z nerezovej ocele so vstupom z vonku, ktorý umožňuje pohodlné porážanie a odkrvovanie do kontajnera. Výklopná bočná stena zabezpečuje presun zvierat do odštetinovača. Súčasťou je aj elektronický porážač, ktorý pozostáva z elektrického rozvádzača a kliešťového porážača. Omračovanie je uskutočňované pomocou elektrošokov. Po porazení zvierat sa zviera odkrví, čo trvá niekoľko minút, pričom telo ošúpanej sa po vykruvení umyje a položí do obáracieho a odštetinovacieho stroja z nerezovej ocele. Zariadenie je naplnené vodou ohriatou na nastavenú teplotu. Po vložení zvierat sa odštetinovanie vykonáva automaticky v závislosti na nastavenom čase. Zviera sa vyzdvihne z odštetinovača pomocou manuálne

ovládanej vidlice. Šetiny sú sústredené v zásobníku s jednoduchým vyprázdňovaním. Súčasťou bude pneumatické rameno, ktoré bude slúžiť na zdvihnutie zvieraťa do výšky závesného systému, pričom súčasťou bude aj dvojité závesný systém, ktorý slúži na presun mäsa v rámci pracoviska. Z hľadiska materiálovej ide o komplet z nerezovej ocele, ktorý pozostáva z dvoch trojuholníkových profilov 60 x 40 x 2 mm a s oblúkmi s desiatimi hákovými závesmi. Telo zabitého zvieraťa sa závesným systémom premiestni do priestoru, kde sa vykonávajú ďalšie operácie, ako napr. delenie tela na polovice (na bitúniku sa telá domácich kopytníkov môžu deliť na polovičky). Súčasťou navrhovanej činnosti je aj retraktor z nerezovej ocele, tzn. zariadenie na rozťahnutie zadných nôh a na uľahčenie pitvania a delenia. Následne sa vykoná veterinárna prehliadka post mortem a označenie mäsa príslušnou veterinárnou pečiatkou. Telá a k nim patriace vedľajšie jatočné produkty sa musia po zabíí bez omeškania podrobiť inšpekcii post mortem podľa časti D, kapitoly II, oddielu I, prílohy I Nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 854/2004 z 29. apríla 2004, ktorým sa ustanovujú osobitné predpisy na organizáciu úradných kontrol produktov živočíšneho pôvodu určených na ľudskú spotrebu.

Musí sa prehliadnuť celý vonkajší povrch. Z toho dôvodu sa môže vyžadovať minimálna manipulácia s telami a vedľajšími jatočnými produktmi alebo špeciálne technické zariadenia. Osobitná pozornosť sa musí venovať zisteniu zoonotických chorôb a chorôb zvierat, pre ktoré sú stanovené veterinárne predpisy v právnych predpisoch Európskej Únie. Vnútornosti určené na ďalšiu spotrebu sa umyjú, polovice tela sa osprchujú. Následne sa vykoná aj váženie mäsa pomocou závesných elektronických váh, pričom zviera bude odvážené priamo na závesnom systéme. Mäso a vnútornosti sa nechajú odvesením vychladnúť (u mäsa je to cca 4 hodiny) a až následne sa presunú do chladiarne. Súčasťou navrhovanej činnosti bude aj chladiaci box opláštený z polyuretánových panelov o hrúbke 80 mm, pričom dvere sú chladičkové a chladiaca jednotka je nastavená na 0/+ 2 °C. Účelom chladenia je zabezpečiť chladenie bravčových polovičiek a výsekového mäsa na požadovanú teplotu pre účely uskladnenia. Na bitúniku musí ihneď po prehliadke post mortem a odvesení nasledovať vychladenie v súlade s krivkou vychladzovania, ktorá zaisťuje kontinuálny pokles teploty tak, aby sa vo všetkých častiach mäsa dosiahla teplota neprekračujúca 3 °C, ak ide o vedľajšie jatočné produkty a neprekračujúca 7 °C, ak ide o ostatné mäso. Počas procesu chladenia bude zabezpečená dostatočná ventilácia, aby sa zabránilo kondenzácii na povrchu mäsa. Každá technologická operácia bude vykonaná vždy v inom čase a medzi jednotlivými úkonmi sa zabezpečí výkon opatrení na zabránenie kontaminácie mäsa (vyčistenie pracovného miesta, čistenie a sterilizácia pomôcok a náradia).

V rámci narábania so zabitým zvieraťom sa škrabkami odstráni paznechty. Uvoľnia sa šľachy na zadných končatinách. Vykolenie začína rezom cez panvovú kosť smerom zhora nadol, po oboch stranách sa vyreže konečník, ktorý sa podviaže. Otvorí sa brušná dutina rezom noža zhora nadol a vyberie sa celý tráviaci trakt spolu so slezinou a močovým mechúrom. Potom sa uvoľnia vnútornosti hrudnej dutiny, vyberie sa koreň (bravčový koreň pozostáva z pečene, pľúca, srdce, priedušnica, pažerák) a vyreže jazyk. Potom nasleduje rozdelenie kusa na dve polovice. Následne sa uvoľní vnútorný tuk a vylupujú sa ľadviny.

Chladiaci box (chladená miestnosť na skladovanie mäsa nad bodom mrazu) má slúžiť účelu, aby sa zabránilo rozmnoženiu mikroorganizmov a zabezpečil bezproblémový priebeh zrenia mäsa. Relatívna vlhkosť vzduchu v chladiacom boxe býva 80 - 90 %. Čas uskladnenia v chladiarni závisí od spôsobu skladovania, od hodnoty pH mäsa, od kapacity chladiarne a od priebehu procesov zrenia. Priemerný čas skladovania mäsa v chladiarni je 1 týždeň.

Bitúnok a okolie bitúniku je potenciálne vysoko infekčným prostredím, kde sa môžu pohybovať len zamestnanci bitúniku. Navrhované pracovisko a zariadenia osobnej hygieny zamestnancov budú zodpovedať požiadavkám NV SR č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko v znení NV SR č. 525/2022 Z. z., ktorým sa mení NV SR č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko.

Predaj pre malospotrebiteľov bude realizovaný vyhovujúcim spôsobom podľa požiadaviek Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 z 29. apríla 2004 o hygiene potravín, Výnosom Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky a Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 981/1996-100, ktorým sa vydáva prvá časť a prvá, druhá a tretia hlava druhej časti Potravinového kódexu SR v znení neskorších predpisov, Výnosom Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky a Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky z 12. apríla 2006 č. 28167/2007-OL, ktorým sa vydáva hlava Potravinového kódexu Slovenskej republiky upravujúca všeobecné požiadavky na konštrukciu, usporiadanie a vybavenie potravinárskych prevádzkarní a niektoré osobitné požiadavky na výrobu a predaj tradičných potravín a na priame dodávanie malého množstva potravín (maloobchodná prevádzka) a v súlade s požiadavkami ustanovenými Nariadením vlády Slovenskej republiky č. 360/2011 Z. z. ktorým sa ustanovujú hygienické požiadavky na priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov rastlinného a živočíšneho pôvodu a dodávanie mlieka a mliečnych výrobkov konečnému spotrebiteľovi a iným maloobchodným prevádzkarniam v znení NV SR č. 100/2016 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 360/2011 Z. z., ktorým sa ustanovujú hygienické požiadavky na priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov rastlinného a živočíšneho pôvodu a dodávanie mlieka a mliečnych výrobkov konečnému spotrebiteľovi a iným maloobchodným prevádzkarniam, ako aj ostatnými relevantnými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Navrhovaná činnosť bude v súlade s požiadavkami nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 z 29. apríla 2004 o hygiene potravín (hlavne prílohy II, kapitoly I, II a IV), 853/2004 z 29. apríla 2004, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu, 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov určených na ľudskú spotrebu a 1099/2009 z 24. septembra 2009 o ochrane zvierat počas usmrčovania a iných príslušných požiadaviek potravinového práva.

Pri vypracovaní HACCP, resp. správnej hygienickej praxe budú dodržané ustanovenia Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov určených pre ľudskú spotrebu a Nariadenia komisie EÚ č. 142/2011, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov určených pre ľudskú spotrebu, pričom z hľadiska kategorizácie vedľajších živočíšnych produktov sa v rámci prevádzky navrhovanej činnosti bude nachádzať materiál kategórie 2 (obsah žalúdkov) a kategórie 3. V rámci navrhovanej činnosti bude preprava vedľajších živočíšnych produktov zabezpečená schváleným prepravcom vedľajších živočíšnych produktov, schválenému spracovateľovi vedľajších živočíšnych produktov, pričom navrhovateľ si bude viesť ich evidenciu podľa jednotlivých kategórií (zberné listy alebo obchodné doklady, archivácia dokumentov), pričom skladovanie vedľajších živočíšnych produktov nebude predstavovať riziko pre zdravie ľudí (chladiace priestory, kontajnery s možnosťou čistenia a dezinfekcie), pričom priestory a kontajnery na vedľajšie živočíšne produkty budú označené (farebné a slovné označenie podľa príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov).

Navrhovaná činnosť bude predstavovať potravinársku prevádzkareň s malým objemom výroby, tzn. bitúnok, pričom vopred bude oznámené regionálnej veterinárnej a potravinovej správe čas zabíjania a počet a pôvod zvierat tak, aby sa jej umožnila vykonať prehliadka ante mortem.

Mäso bude predávané v súlade s Nariadením vlády Slovenskej republiky č. 360/2011 Z. z. ktorým sa ustanovujú hygienické požiadavky na priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov rastlinného a živočíšneho pôvodu a dodávanie mlieka a mliečnych výrobkov konečnému spotrebiteľovi a iným maloobchodným prevádzkarniam v znení NV SR č. 100/2016 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 360/2011 Z. z., ktorým sa ustanovujú hygienické požiadavky na priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov rastlinného a živočíšneho pôvodu a dodávanie mlieka a mliečnych výrobkov konečnému spotrebiteľovi a iným maloobchodným prevádzkarniam. Produkty budú spĺňať všeobecné hygienické požiadavky na malé množstvá prvotných produktov. Maloobchodná prevádzkareň nebude ďalej dodávať malé množstvá prvotných produktov iným prevádzkarniam ani ich umiestňovať na trh inou formou, ako je priamy predaj konečnému spotrebiteľovi alebo podávanie pokrmov z nich pripravených konečnému spotrebiteľovi na mieste v maloobchodnej prevádzkarni.

Konečný spotrebiteľ môže takto nakúpené potraviny použiť len na domácu spotrebu. Podľa § 5 odsek 1 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 359/2011 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na niektoré potravinárske prevádzkarne a na malé množstvá bude bitúnok miestnou činnosťou. Dodávanie mäsa z bitúniku (maloobchodnej prevádzkarne) bude možné inej maloobchodnej prevádzkarni iba ak je vzdialená najviac 2 hodiny cesty, za dodržania hygienických podmienok prepravy.

Na základe uvedeného možno konštatovať, že zdravotné riziká vyvolané prevádzkou navrhovanej činnosti možno hodnotiť ako minimálne.

5. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na biodiverzitu a chránené územia [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti].

Realizácia navrhovanej činnosti bude prebiehať v území, kde platí I. stupeň územnej ochrany prírody a krajiny podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Realizácia navrhovanej činnosti bude prebiehať mimo chránené územia sústavy NATURA 2000 a mimo národnej sústavy chránených území (maloplošných a veľkoplošných chránených území a ich ochranných pásiem).

Realizácia navrhovanej činnosti nebude mať vplyv na mokrade medzinárodného, národného, regionálneho alebo miestneho významu alebo chránené stromy a ich ochranné pásma. V dôsledku realizácie navrhovanej činnosti sa plánuje minimálny zásah do rastlinnej pokrývky alebo biotopov, pričom sa neplánuje výrub drevín. Nepredpokladá sa vplyv navrhovanej činnosti na genofond, biodiverzitu a biotu. Kontaminácia prostredia počas prevádzky je možná iba pri náhodných havarijných situáciách a pri nedodržaní jednotlivých všeobecne záväzných právnych predpisov a noriem, pri porušení pracovnej disciplíny, zlyhaní techniky alebo nepozornosťou pracovníkov v území.

Z uvedeného vyplýva, že vplyvy realizácie navrhovanej činnosti nebudú mať žiadne negatívne vplyvy na tie zložky chránených území, ktoré boli dôvodom ich vyhlásenia podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Vzhľadom na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území, funkciu a charakter navrhovanej činnosti, kvalitu a kvantitu biotickej zložky bezprostredného okolia a na základe možných identifikovateľných a predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti na

životné prostredie možno konštatovať, že navrhovaná činnosť nebude mať vplyv buď samostatne, alebo v kombinácii s inou činnosťou na územie patriace do súvislej európskej sústavy chránených území alebo na územie európskeho významu, resp. na ich integritu.

Umiestnenie navrhovanej činnosti nezasahuje do žiadnej chránenej vodohospodárskej oblasti a nebude mať na takéto územia žiadny vplyv.

Keďže pod pojmom biodiverzita sa chápe pestrosť a bohatstvo všetkých druhov organizmov, živočíchov a rastlín a rozmanitosť ich prirodzených alebo umelých stanovišť, tak možno posúdiť vplyv navrhovanej činnosti na ňu práve prostredníctvom vplyvov na rastlinstvo a živočíšstvo, resp. ich biotopy, tak ako to bolo popísané v rámci podkapitoly „Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy, chránené územia, krajinu a prvky ÚSES“ tohto zámeru navrhovanej činnosti. Z uvedeného vyplýva, že sa neočakáva vplyv na biodiverzitu.

6. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia.

Posúdenie vplyvov navrhovanej činnosti počas jej prevádzky a výstavby bolo vykonané pri jednotlivých zložkách životného prostredia.

7. Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice.

Výstavba a prevádzka navrhovanej činnosti má lokálny charakter a nebude mať žiadny vplyv, ktorý by presiahol štátne hranice.

8. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území (so zreteľom na druh, formu a stupeň existujúcej ochrany prírody, prírodných zdrojov, kultúrnych pamiatok).

V súvislosti s prevádzkou a výstavbou navrhovanej činnosti sa neočakávajú žiadne relevantné vyvolané súvislosti vo vzťahu k súčasnému stavu životného prostredia v dotknutom území, ktoré nie sú predmetom predchádzajúcich hodnotení.

9. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti.

Realizácia navrhovanej činnosti sa bude riadiť predovšetkým prevádzkovými a technologickými predpismi a normami. Riziká počas realizácie navrhovanej činnosti vyplývajú z charakteru práce - práca s elektrickými zariadeniami, dopravnými mechanizmami a prevádzkovanými zariadeniami (napr. únik škodlivých látok do prostredia). V tomto smere sú riziká obdobné ako pri inej prevádzke podobného druhu, vrátane havárií. Riziká je možné eliminovať len dôsledným dodržiavaním podmienok bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Dôležité sú podmienky požiarnej ochrany. Prístup k objektom v prípade použitia požiarnej techniky bude po prístupových plochách.

Potenciálne riziká počas prevádzky navrhovanej činnosti v prípade poškodenia alebo ohrozenia životného prostredia je možné špecifikovať v rozsahu a pravdepodobnosti výskytu a to únik škodlivých látok do prostredia z technologickej časti, havárie, úder bleskom, zvýšené nebezpečenstvo dopravných kolízií a požiar v objekte.

Riziká technického pôvodu je možné minimalizovať bežnými opatreniami a za dodržania všetkých stavebných, prevádzkových, organizačných, požiarnych a bezpečnostných predpisov, čím by malo byť riziko činnosti počas výstavby aj prevádzky eliminované.

Ochrana pred nebezpečnými a škodlivými faktormi pracovného procesu a tým zabezpečenie bezpečností pri práci sa riadi požiadavkami obsiahnutými vo všeobecne záväzných právnych predpisoch, pričom zamestnávateľ bude povinný oboznámiť pracovníkov s platnými bezpečnostnými a protipožiarňými predpismi a pravidelne z nich

pracovníkov preukázateľne školiť. V rámci navrhovanej činnosti budú prácu vykonávať osoby staršie ako 18 rokov, zdravotne spôsobilé a preukázateľne zaškolené. Všetci pracovníci budú povinní rešpektovať bezpečnostné výstrahy, príkazy, zákazy a upozornenia, ktoré musia byť umiestnené na viditeľných miestach. Odstraňovanie alebo poškodzovanie bezpečnostných zariadení a krytov bude zakázané. Pri obsluhu jednotlivých zariadení musia pracovníci dodržiavať bezpečnostné predpisy a pokyny uvedené v návodoch na obsluhu. Výrobné a manipulačné úkony sa musia vykonávať podľa vypracovaného technologického postupu s použitím predpísaných pomôcok a nástrojov. Na strojoch a technologických zariadeniach bude zakázané vykonávať také úpravy, ktoré by mohli znížiť bezpečnosť práce. Akékoľvek úpravy a nekvalifikované opravy technologických zariadení, zvlášť elektrickej inštalácie budú prísne zakázané. Pre zabezpečenie bezpečnosti pracovníkov bude potrebné, aby plochy určené ako komunikácia, ako aj výrobné a obslužné plochy boli udržiavané v čistote a poriadku. Pracovníci budú povinní používať ochranné pracovné pomôcky podľa charakteru vykonávanej práce a podľa platných všeobecne záväzných právnych predpisov a STN ako napr. podľa NV SR č. 392/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov.

Technológia, kontrola a údržba bude vykonávaná v súlade s prevádzkovým poriadkom. Obsluhu a údržbu vykonávajú poverení pracovníci, preukázateľne oboznámení s prevádzkou, normami, predpismi a zásadami bezpečnosti práce..

10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie.

Účelom opatrení je predchádzať, zmierniť, minimalizovať alebo kompenzovať očakávané (predpokladané) vplyvy navrhovanej činnosti, ktoré môžu vzniknúť počas ich realizácie. Tento cieľ je možné dosiahnuť opatreniami, ktoré sa viažu na jeden alebo na viac vplyvov zároveň. Cieľom procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie je nielen identifikovať významné vplyvy, ale nájsť k nim aj prijateľné riešenie, ktorými sa vybrané javy ochráni, alebo zmiernia dopady na ne. Ak daný jav nie je možné nijakým spôsobom eliminovať ani minimalizovať, po zvážení je možné prijať kompenzačné opatrenia. Technické opatrenia majú za cieľ znížiť, vplyv realizácie navrhovanej činnosti na životné prostredie na minimálnu úroveň, pri dodržaní stanovených pracovných postupov. V rámci navrhovanej činnosti bude realizovaný, celý rad bezpečnostných a protipožiarnych opatrení vyplývajúcich, zo všeobecne záväzných právnych predpisov a technických noriem. Účelom týchto opatrení je zamedziť vzniku neštandardných stavov, ktoré by predstavovali zdroj ohrozenia pre životné a pracovné prostredie.

Podľa zákona je navrhovateľ povinný zabezpečiť súlad ním predkladaného návrhu na začatie povoľovacieho konania k navrhovanej činnosti so zákonom, s rozhodnutiami vydanými podľa zákona a ich podmienkami.

Na zmiernenie nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie sa navrhujú nasledovné opatrenia, pričom viaceré opatrenia sú uvedené aj pri jednotlivých popisoch navrhovanej činnosti:

- Navrhovaná činnosť bude realizovaná v súlade s príslušnými záväznými územnoplánovacími dokumentmi, ktoré riešia predmetné územie a v súlade s povoleniami podľa osobitných predpisov.
- V rámci navrhovanej činnosti budú pravidelne vykonávané zdravotné kontroly zamestnancov a očkovania proti očakávaným chorobám (napr. žltáčka, besnota) a pracovníci budú používať osobné ochranné prostriedky.

- V rámci navrhovanej činnosti bude vykonávaná pravidelná deratizácia, pričom bude tlmený výskyt hmyzu a v rámci areálu navrhovanej činnosti bude zamedzený pohyb zvierat iných ako určených na usmrtenie.
- Chladiace jednotky budú pravidelne kontrolované a bude dodržiavaná požadovaná teplota v rámci prevádzky navrhovanej činnosti,
- Pravidelne budú kontrolované nádrže na zber odpadových vôd z hľadiska voľného objemu a nepriepustnosti a pravidelne budú vyvážané zmluvne dohodnutých podnikateľským subjektom oprávnených na ich vývoz a zneškodnenie, resp. následné použitie podľa požiadaviek všeobecne záväzných právnych predpisov.
- Fekálie z ošípaných z časti určenej pre ich pobyt pred porážkou budú odvádzané do príslušných nádrží na zber odpadových vôd.
- Budú vypracované dokumenty, v ktorých budú popísané zásady bezpečného prevádzkovania (pracovné postupy, technologické schémy, bezpečnostné predpisy, protipožiarne smernice, prevádzkový poriadok a pod.).
- Bude dodržiavaný požadovaný technologický proces spracovania mäsa a ich skladovania a expedície.
- Bude zabezpečená skúšobná prevádzka za účelom overenia funkčnosti technologických zariadení.
- Minimalizovanie zápachu bude zabezpečené dodržiavaním technológie porážky a vhodným nakladaním s odpadmi.
- Živočíšny odpad sa bude skladovať v uzatvorených kontajneroch, resp. nádobách v chladiacom boxe, pričom intervaly vývozu odpadu budú prispôsobené tak, aby živočíšny odpad nebude zdrojom pachových látok a nakládka živočíšnych odpadov z bitúniku sa bude vykonávať v uzatvorených kontajneroch.
- Budú sa minimalizovať neštandardné prevádzkové stavy, pri ktorých by mohlo dôjsť k úniku pachových látok.
- Pre minimalizáciu vplyvu pachových látok bude vykonané zakrytie zariadenia, zapuzdrovanie časti zariadenia, resp. bude zabezpečené vhodné skladovanie surovín, výrobkov a odpadov.
- Technologické operácie, pri ktorých vznikajú pachové látky budú umiestnené do uzavretých priestorov.
- Čerstvé mäso sa bude prepravovať v dopravných prostriedkoch vybavených hermetickým uzatváracím systémom, pričom počas celej prepravy sa budú dodržiavať požadované teploty.
- Vnútorne povrchy dopravných prostriedkov, ako aj ostatné ich časti, ktoré môžu prísť do kontaktu s mäsom, budú z nehrdzavého materiálu a budú vybavené účinnými zariadeniami na ochranu mäsa pred hmyzom, prachom a budú nepriepustné voči vode.
- Na prepravu tiel, polovičiek tiel a nebaleného deleného bude dopravný prostriedok vybavený nehrdzavejúcim zariadením na zavesenie mäsa upevneným v takej výške, aby sa mäso nedotýkalo podlahy.
- Budú vykonávané pravidelné školenia zamestnancov so zameraním na manipuláciu s odpadom a na riešenie havarijných situácií a na bezpečnosť pri práci.
- Podlaha v rámci navrhovanej činnosti podriadená účelu miestnosti v požadovanom rozsahu (statické parametre, odolnosť proti nárazu a trvalej deformácii, tepelnoizolačná schopnosť, svetelnotechnické parametre a vyhovujúce materiálové vlastnosti), pričom inštalácia uložená v podlahe nenaruší vlastnosti podlahy (v rámci bitúniku bude podlaha nepriepustná, ľahko čistiteľná, dezinfikovateľná, odolná proti hnilobe, umožňujúca ľahký odtok vody, pričom vpuste v podlahe budú so sifónom a s mriežkou).

- Povrch stien a stropov v rámci navrhovanej činnosti bude chránený povrchovou úpravou, ak to bude nevyhnutné, pričom žiadna z nich nebude mať negatívne účinky na zdravie ľudí (bude sa nimi dosahovať ochrana konštrukcie pred každým nežiaducim vplyvom a vlastnosti zodpovedajúce ich umiestneniu a účelu), pričom steny budú odolné, nepriepustné, hladké, opatrené umývateľným povrchom a dvere, rámy okien a zárubne budú z nehrdzavejúceho materiálu s nepuchnúcim, odolným, hladkým, nepriepustným, ľahko čistiteľným a dezinfikovateľným povrchom, pričom izolácie budú bez pachu, odolné proti hnilobe.
- V rámci navrhovanej činnosti bude zabezpečené dostatočné prirodzené alebo umelé vetranie, kde je to potrebné aj účinné odvádzanie pár.
- V rámci navrhovanej činnosti bude zabezpečené dostatočné prirodzené alebo umelé osvetlenie o požadovanej intenzite.
- Navrhovaná činnosť bude zabezpečená dostatočným počtom hygienického zázemia (WC, sprchy, umývadlá) a dezinfekčnými prostriedkami, jednorazovými utierkami a nádobami na použité utierky.
- V rámci navrhovanej činnosti budú zabezpečené zariadenia na čistenie a na dezinfekciu pracovných nástrojov vodou najmenej 82 °C teplou, s prívodom horúcej vody alebo pary, s uzavretým odvodom odpadovej vody potrubím.
- Prevádzkareň bude vybavená dostatočným počtom miestností, zariadení, nástrojov a obalov, aby sa zabezpečilo vykonávanie všetkých pracovných úkonov hygienickým spôsobom a všetky pracovné nástroje, technologické zariadenia a pracovné vybavenie bude ľahko čistiteľné a dezinfikovateľné.
- Všetky povrchy prichádzajúce do styku s mäsom, včítane zvarov a spojov budú hladké, pričom používanie dreva, drevených zariadení a nástrojov, ich súčastí vrátane rukovätí pracovných nástrojov a pomôcok, ako aj použitie drevených plošín alebo paliet bude v prevádzkarni zakázané.
- Prevádzkareň bude vybavená dostatočným počtom nehrdzavejúcich zariadení, obalov, nádob, vyhovujúcich hygienickým požiadavkám na manipuláciu s mäsom v prevádzkarni, hygienické ukladanie kontajnerov, nádob a obalov s mäsom takým spôsobom, aby mäso samotné a nádoby s ním neprichádzali do priameho styku s podlahou alebo stenami.
- Priestor určený pre zvieratá určených na porážku bude vhodne zastrešený a ohradený s dostatočnou kapacitou pre príjem a ustajnenie jatočných zvierat pred zabitím, pričom všetky steny, podlahy, priečky, zábrany, vráta, rošty budú z odolného, ľahko čistiteľného a dezinfikovateľného materiálu, pričom drevené zariadenie bude zakázané používať (v ustajňovacích priestoroch bude zariadenie na napájanie pitnou vodou a priestory budú vybavené tak, aby umožňovali vykonávanie prehliadky jatočných zvierat pred zabitím - dostatočné osvetlenie a prostriedky na znehybnenie (fixáciu) zvierat).
- Na čistenie a na dezinfekciu dopravných prostriedkov bude zabezpečená vodotesná plocha, napojená na kanalizáciu a zariadenie s prívodom teplej úžitkovej vody.
- Čistá a nečistá časť prevádzkarne bude dostatočne oddelená, pričom jatočná miestnosť bude mať dostatočne oddelený priestor vyhradený na omračovanie a vykrvovanie jatočných zvierat (steny umývateľné až po strop, účinné odvádzanie pary počas zabíjania, závesné zariadenie, ktoré po omračení zvierat'a umožní vykonávať ďalšie technologické operácie s jeho telom vo vise a zariadenia, ktoré umožnia, aby sa pri ďalšom spracúvaní nedotýkalo telo jatočného zvierat'a podlahy).

- Bitúnok s nízkou kapacitou bude vybavený miestnosťou na schladzovanie požívateľného mäsa, miestnosťou na oddelené skladovanie pozastaveného mäsa, samostatnými oddelenými miestnosťami na vyprázdňovanie žalúdkov, čriev (ak budú určené na výživu ľudí, tieto činnosti sa nebudú robiť v miestnosti na zabíjanie alebo tam, kde sa pracuje s mäsom), samostatnými priestormi na skladovanie koží, paznechtov a štetín (ak sa nebudú ukladať do osobitných nádob a odvážať z prevádzkarne denne (nesmú sa skladovať v miestnosti na zabíjanie, v chladiarni alebo iných výrobných a manipulačných priestoroch bitúniku), zreteľne oddelenými, zakrytými alebo dostatočne vzdialenými od prevádzkarne miestami na skladovanie hnoja, ak sa nebude uchovávať v uzavretom kontajneri a odvážať denne a uzamykateľnou miestnosťou pre zamestnancov regionálnej veterinárnej a potravinovej správy pre výkony prehliadok.
- Na bitúniku s nízkou kapacitou sa nebudú zabíjať choré alebo z choroby podozrivé zvieratá (na takéto zabitie môže byť v odôvodnenom prípade povolená jednorazová výnimka za určených podmienok, ktorými sa zabezpečia opatrenia na vylúčenie kontaminácie mäsa v prevádzkarni, pričom po takomto zabíí sa pred ďalším použitím priestorov a zariadení vykoná čistenie a dezinfekcia pod priamou kontrolou úradného veterinárneho lekára, ktorý o tom vykoná záznam).
- Na skladovanie surovín a hotových výrobkov bude mať prevádzkareň s nízkou kapacitou aspoň chladiarenskú miestnosť alebo zariadenie na skladovanie surovín (ak sa skladovanie surovín vykonáva v prevádzkarni), miestnosť alebo zariadenie (ak je to podľa druhu výrobkov potrebné, tak vybavené chladením na skladovanie hotových výrobkov, ak sa ich skladovanie v prevádzkarni vykoná).
- Po skončení prepravy zvierat sa dopravné prostriedky, kliecky a prepravky budú čistiť a dezinfikovať, pričom na tento účel bude určené vlastné zariadenie, ktoré bude vybudované v určitej časti prevádzkarne a bude vybavené tak, aby bolo schopné prevádzky aj pri vonkajších teplotách, nižších ako 0 °C, bude mať vodotesnú plochu vyspádovanú a napojenú na kanalizáciu, bude mať prívod pitnej vody pod tlakom a tečúcej teplej vody zohriatej najmenej na teplotu 50 °C, bude vybavené vhodným funkčným zariadením na aplikáciu dezinfekčných prostriedkov a bude mať dostatočné osvetlenie.
- V prevádzkarni bude taktiež zriadené miesto a zabezpečené vhodné zariadenie na čistenie a dezinfekciu dopravných prostriedkov používaných na prepravu mäsa (nevyžaduje sa to len v prípade, ak ide o samostatné mraziarenské sklady, v ktorých sa prijíma, skladuje a expeduje výlučne len hygienicky balené mäso v druhom obale a v prevádzkarni, ktorá má zmluvou zabezpečené čistenie a dezinfekciu prepravného priestoru po každej príprave mäsa).
- Pohyb zamestnancov bude zabezpečený vhodným technickým riešením, pred vstupom do čistého priestoru sa zabezpečí výmena pracovných odevov medzi úkonmi, čistenie a dezinfekcia zariadenia a nástrojov, rúk a obuvi zamestnancov medzi čistými a nečistými úkonmi, vo vhodných dekontaminačných zariadeniach.
- Sprchovanie a oplach tiel jatočných zvierat bude umiestnené a vykonávané tak, aby nenastala kontaminácia okolia aerosólom, pričom používanie závesných sprch, hadíc a rozstrekovačov nebude dovolené, okrem oplachovania tiel ošipovaných medzi vykrvením a odštetinovaním a miest pre pitvanie jatočných zvierat a pri prípadnom záverečnom oplachu zvierat (sprchovacie zariadenie možno používať len na také účely, na ktoré je určené a bude vylúčená kontaminácia mäsa rozstrekovanou vodou).
- Prevádzkovo, priestorovo a stavebne budú oddelené čisté úkony od nečistých úkonov, najmä ak sa tieto majú vykonávať v tesnej blízkosti.

- Všetky technologické operácie sa budú uskutočňovať hygienickým spôsobom, vylúči sa kontakt jatočne opracovaných tiel a vedľajších jatočných produktov s podlahou, stenami a inými časťami zariadení, ako aj vzájomný dotyk spracúvaných jatočných zvierat.
- Skladovanie hnoja bude v dostatočnej vzdialenosti od čistej časti prevádzkarne (krytý priestor alebo uzavretý kontajner s pevnou vodotesnou plochou a s odvodom tekutého odpadu, riešený tak, aby sa zabránilo kontaminácii čistých častí prevádzkarne alebo akémukoľvek znečisteniu pitnej vody).
- V rámci navrhovanej činnosti budú dodržané požiadavky Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 z 29. apríla 2004, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu, znamená prevádzkarne používanej na zabíjanie a jatočné opracovanie zvierat, ktorých mäso je určené na ľudskú spotrebu, Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu, Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín a Nariadenia Rady (ES) č. 1099/2009 o ochrane zvierat počas usmrčovania a iných príslušných požiadaviek potravinového práva.
- V rámci navrhovanej činnosti budú dodržané požiadavky NV SR č. 360/2011 Z. z. ktorým sa ustanovujú hygienické požiadavky na priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov rastlinného a živočíšneho pôvodu a dodávanie mlieka a mliečnych výrobkov konečnému spotrebiteľovi a iným maloobchodným prevádzkarniam v znení NV SR č. 100/2016 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 360/2011 Z. z., ktorým sa ustanovujú hygienické požiadavky na priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov rastlinného a živočíšneho pôvodu a dodávanie mlieka a mliečnych výrobkov konečnému spotrebiteľovi a iným maloobchodným prevádzkarniam, NV SR č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko a ostatných relevantných všeobecne záväzných právnych predpisov.
- Pri vypracovaní HACCP, resp. správnej hygienickej praxe budú dodržané ustanovenia Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov neurčených pre ľudskú spotrebu a Nariadenia komisie EÚ č. 142/2011, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov neurčených pre ľudskú.
- V rámci navrhovanej činnosti bude preprava vedľajších živočíšnych produktov zabezpečená schváleným prepravcom vedľajších živočíšnych produktov, schválenému spracovateľovi vedľajších živočíšnych produktov, pričom navrhovateľ si bude viesť ich evidenciu podľa jednotlivých kategórií (zberné listy alebo obchodné doklady, archivácia dokumentov), pričom skladovanie vedľajších živočíšnych produktov nebude predstavovať riziko pre zdravie ľudí (chladiace priestory, kontajnery s možnosťou čistenia a dezinfekcie), pričom priestory a kontajnery na vedľajšie živočíšne produkty budú označené (farebné a slovné označenie podľa príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov).
- V rámci prevádzky navrhovanej činnosti bude udržiavaný poriadok čistením a vykonávaná dezinfekcia.

- Navrhovaná činnosť bude rešpektovať požiadavky, ktoré vyplývajú z ochranných pásiem prvkov technickej a dopravnej infraštruktúry.
- Ochrana objektov pred účinkami blesku bude zabezpečená bleskozvodným vedením navrhnutým podľa príslušných STN.
- Odpady budú zhromažďované a triedené podľa druhov v mieste ich vzniku a s komunálnym odpadom sa bude nakladať v súlade s VZN obce Jablonka na úseku nakladania s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi a v maximálnej možnej miere bude zabezpečené triedenie odpadu a zber separovaného odpadu.
- Pri montážnych prácach sa dodržia zásady ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci podľa príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov.
- Budú dodržané príslušné ustanovenia zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vyhlášky MŽP SR č. 371/2015 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch v znení neskorších predpisov, vyhlášky MŽP SR č. 373/2015 Z. z. o rozšírenej zodpovednosti výrobcov vyhradených výrobkov a o nakladaní s vyhradenými prúdmi odpadov v znení neskorších predpisov, vyhlášky MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení vyhlášky MŽP SR č. 320/2017 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov, zákona č. 329/2018 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov a o zmene a doplnení zákona č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákonov č. 111/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení zákon č. 329/2018 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov a o zmene a doplnení zákona č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a 67/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 329/2018 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov a o zmene a doplnení zákona č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 111/2019 Z. z. a ktorým sa mení zákon č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vyhlášky MŽP SR č. 366/2015 Z. z. o evidenčnej povinnosti a ohlasovacej povinnosti v znení neskorších predpisov.
- Budú spĺňané požiadavky vyhlášky MŽP SR č. 200/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní so znečisťujúcimi látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd v znení vyhlášky MŽP SR č. 76/2023 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 200/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní so znečisťujúcimi látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd.
- Budú sa dodržiavať ustanovenia zákonov č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov a 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- Budú sa dodržiavať ustanovenia zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- Budú sa dodržiavať príslušné ustanovenia zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon).

- Budú sa dodržiavať ustanovenia zákonov č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- Budú sa dodržiavať ustanovenia zákonov č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov a vyhláška SÚBP č. 59/1982 Zb., ktorou sa určujú základné požiadavky na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení v znení vyhlášky SÚBP č. 484/1990 Zb. o zmene a doplnení vyhlášky SÚBP č. 59/1982 Zb., ktorou sa určujú základné požiadavky na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení.
- Budú sa dodržiavať ustanovenia vyhlášok MŽP SR č. 453/2000 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia stavebného zákona, MPSVaR SR č. 147/2013 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri stavebných prácach a prácach s nimi súvisiacich a podrobnosti o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností v znení vyhlášok MPSVaR SR č. 46/2014 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MPSVaR SR č. 147/2013 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri stavebných prácach a prácach s nimi súvisiacich a podrobnosti o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností a 100/2015 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 147/2013 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri stavebných prácach a prácach s nimi súvisiacich a podrobnosti o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností v znení vyhlášky č. 46/2014 Z. z.
- Počas výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti sa budú dodržiavať požiadavky zákona č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a jeho vykonávacích vyhlášok.
- Budú dodržiavané náležitosti zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov, vyhlášky MPŽPaRR SR č. 418/2010 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení vodného zákona v znení vyhlášky MŽP SR č. 212/2016 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva, životného prostredia a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky č. 418/2010 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení vodného zákona a vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a verejných kanalizácií resp. ostatných relevantných všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti vodného hospodárstva, resp. ochrany vôd.
- Budú dodržiavané nasledovné všeobecne záväzné právne predpisy: NV SR: č. 387/2006 Z. z. o požiadavkách na zaistenie bezpečnostného a zdravotného označenia pri práci v znení NV SR č. 104/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 387/2006 Z. z. o požiadavkách na zaistenie bezpečnostného a zdravotného označenia pri práci, č. 392/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov, č. 396/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko, 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov a č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko.

- Budú dodržiavané požiadavky vyhlášky MZ SR č. 541/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na osvetlenie pri práci v znení vyhlášky MZ SR č. 206/2011 Z. z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 541/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na osvetlenie pri práci.
- Bude dodržiavaná vyhláška MPSVaR SR č. 508/2009 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s technickými zariadeniami tlakovými, zdvíhacími, elektrickými a plynovými a ktorou sa ustanovujú technické zariadenia, ktoré sa považujú za vyhradené technické zariadenia v znení neskorších predpisov.
- Pred uvedením navrhovanej činnosti do prevádzky budú realizované všetky predpísané skúšky a merania a predložené doklady o atestoch použitých výrobkov a o overení požadovaných vlastností výrobkov.
- Budú dodržiavané všetky všeobecne záväzné právne predpisy a normy v oblasti všeobecných technických požiadaviek na vyhotovenie diela a vedenie stavby.
- Počas výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti sa budú dodržiavať ustanovenia vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z. z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí, zákona č. 2/2005 Z. z. o posudzovaní a kontrole hluku vo vonkajšom prostredí a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí v znení neskorších predpisov a NV SR č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku v znení NV SR č. 555/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku.
- Inštalované budú overené a certifikované moderné technológie, pričom počas celej doby prevádzky budú pravidelne kontrolované a udržiavané v dobrom prevádzky schopnom stave.
- Z hľadiska protipožiarnej bezpečnosti bude navrhovaná činnosť riešená v súlade so zákonom č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarom v znení neskorších predpisov, vyhláškou MV SR č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov, vyhláškou MV SR č. 94/2004 Z. z. ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na požiarnu bezpečnosť pri výstavbe a užívaní stavieb v znení vyhlášky MV SR č. 307/2007 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 94/2004 Z. z., ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb a vyhlášky MV SR č. 225/2012 Z. z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 94/2004 Z. z., ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb v znení vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 307/2007 Z. z. a vyhláškou MV SR č. 699/2004 Z. z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov v znení zákona č. 562/2005 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarom v znení neskorších predpisov.

- Stavebnotechnické riešenie navrhovanej činnosti bude spĺňať požiadavky vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany, o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany v znení vyhlášky MV SR č. 444/2007 Z. z. ktorou sa mení vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany a vyhlášky MV SR č. 399/2012 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany v znení vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 444/2007 Z. z.
- Počas prevádzky navrhovanej činnosti budú rešpektované a dodržiavané normy, technické a technologické postupy a bezpečnosť práce v súlade s platnými všeobecne záväznými predpismi platnými na území Slovenskej republiky a Európskej únie.
Všetky navrhované opatrenia sú po technickej stránke realizovateľné a ekonomicky prijateľné.

11. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala.

V prípade, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala, vývoj jednotlivých zložiek životného prostredia, obyvateľstva a jeho zdravia by sa vyvíjal tak ako doposiaľ. Nerealizácia navrhovanej činnosti by znamenala zachovanie súčasných prírodných podmienok a kvality životného prostredia. V prípade, že by sa navrhovaná činnosť nerealizovala, tak by nevznikol malý zdroj znečisťovania ovzdušia a nedošlo by k zvýšeným odberom pitnej vody a elektrickej energie a k budovaniu prvkov z hľadiska technickej infraštruktúry, resp. by neboli produkované odpady a odpadové vody spojené s prevádzkou navrhovanej činnosti. Zároveň by dochované ošípané boli dopravované na porážku do iných zariadení na to určených. Zároveň by však nedošlo k rozšíreniu súčasnej spracovateľskej kapacity živočíšnej výroby. Taktiež by nedošlo k modernizácii a optimalizácii, resp. k rozšíreniu súboru činností spojených s chovom ošípaných na predmetnej farme, čo by nemalo za následok zvýšenie jej konkurencieschopnosti a to lepším využívaním výrobných faktorov a uplatňovania nových technológií a inovácií súvisiacich s priamym predajom z vlastnej produkcie určenej na ľudskú spotrebu konečnému spotrebiteľovi alebo iným maloobchodným prevádzkarňam. Taktiež by nedošlo k využitiu existujúcich objektov farmy a k zvýšeniu efektivity poľnohospodárskej prvovýroby. Nerealizáciou navrhovanej činnosti by sa nezvýšila dostupnosť čerstvého mäsa a výrobkov z neho z lokálnych zdrojov, nedošlo by k rastu zamestnanosti a k zvýšeniu podielu slovenských potravín na trhu, tzn. že by nedošlo k príspevku navrhovanej činnosti k regionálnemu rozvoju a k zvyšovaniu povedomia o výrobkoch z regiónu.

Z dôvodu malej významnosti predpokladaných negatívnych vplyvov navrhovanej činnosti a pri rešpektovaní navrhnutých environmentálnych opatrení sa javí realizácia navrhovanej činnosti ekonomicky aj environmentálne prijateľná..

12. Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi.

Navrhovaná činnosť je v súlade s platným znením príslušnej územnoplánovacej dokumentácie (Územný plán Vyššieho územného celku Trenčianskeho kraja v znení neskorších zmien a doplnkov (v platnom znení)), pričom obec Jablonka nemá spracovaný platný územný plán (v platnom znení)).

13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov.

Pre navrhovanú činnosť bude vykonané zisťovacie konanie podľa zákona, pričom príslušný orgán vydá záväzné stanovisko zo zisťovacieho konania.

Ak príslušný orgán v záväznom stanovisku zo zisťovacieho konania určí, že navrhovaná činnosť má byť predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie, v záväznom stanovisku zo zisťovacieho konania uvedie hlavné dôvody požadovania takéhoto posúdenia. Prílohou záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania je určený rozsah hodnotenia podľa § 23 ods. 5 zákona.

Ak v záväznom stanovisku zo zisťovacieho konania príslušný orgán sa určí, že sa navrhovaná činnosť nemá posudzovať podľa zákona, záväzné stanovisko zo zisťovacieho konania po nadobudnutí účinnosti oprávňuje navrhovateľa podať návrh na začatie povoľovacieho konania k navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov. Záväzné stanovisko zo zisťovacieho konania obsahuje hlavné dôvody, pre ktorý príslušný orgán určil, že sa navrhovaná činnosť nemá posudzovať podľa zákona s odkazom na príslušné kritériá uvedené v prílohe č. 10 zákona, ako aj vlastnosti projektu alebo plánovaného opatrenia, ktorými sa má zabrániť alebo predísť tomu, čo by inak mohli byť významné nepriaznivé vplyvy na životné prostredie, ak ich navrhovateľ navrhol.

Ako spracovateľ predmetného zámeru navrhovanej činnosti mám za to, že prípadné posudzovanie vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie (spracovanie správy o hodnotení činnosti) by neprinieslo, žiadne nové skutočnosti, ktoré by sa významne líšili od znenia tohto zámeru navrhovanej činnosti a preto navrhujeme ukončiť zisťovacie konanie výrokom, že navrhovaná činnosť sa nebude posudzovať podľa zákona.

Zámer navrhovanej činnosti je riešený v jednom realizačnom variante podľa § 22 ods. 1 zákona.

V. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu s prihliadnutím na vplyvy na životné prostredie

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu.

Kritériá pre zisťovacie konanie podľa § 29 zákona:

I. Povaha a rozsah navrhovanej činnosti:

- Rozsah navrhovanej činnosti.
- Súvislosť s inými činnosťami.
- Požiadavky na vstupy.
- Údaje o výstupoch.
- Pravdepodobnosť účinkov na zdravie obyvateľstva.
- Oplyvňovanie pohody života.
- Celkové znečisťovanie alebo znehodnocovanie prostredia.
- Riziko nehôd s prihliadnutím najmä na použité látky a technológie, ako aj ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti.

II. Miesto vykonávania navrhovanej činnosti:

Environmentálna citlivosť oblasti, ktorá bude pravdepodobne zasiahnutá navrhovanou činnosťou s prihliadnutím najmä na:

- súčasný stav využitia územia,
- súlad navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou,
- relatívny dostatok, kvalitu a regeneračné schopnosti prírodných zdrojov v dotknutej oblasti,
- únosnosť prírodného prostredia, najmä ak ide o tieto oblasti:
 - močiare,
 - vodné plochy,
 - pohoria a lesy,
 - chránené územia,
 - oblasti významné z hľadiska výskytu, ochrany a zachovania vzácnych druhov fauny a flóry,
 - oblasti, v ktorých už bola vyčerpaná únosnosť prírodného prostredia,
 - husto obývané oblasti,
 - historicky, kultúrne alebo archeologicky významné oblasti.

III. Význam očakávaných vplyvov

Význam očakávaných vplyvov bol posúdený vo vzťahu ku kritériám uvedeným v bodoch I. a II. s prihliadnutím najmä na:

- pravdepodobnosť vplyvu,
- rozsah vplyvu,
- pravdepodobnosť vplyvu presahujúceho štátne hranice,
- veľkosť a komplexnosť vplyvu,
- trvanie, frekvenciu a vratnosť vplyvu.

Z hľadiska relevantnosti a objektivizácie posúdenia navrhovanej činnosti na základe súboru kritérií, je každé kritérium rovnako dôležité.

2. Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty.

Navrhovaná činnosť podľa prílohy č. 8 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov predstavuje novú činnosť a spadá do tab. 10 „Výroba potravín a nápojov“, pod položku č. 2. Bitúanky s kapacitou porážky zvierat do 50 t/deň. Kapacita navrhovaného bitúniku na porážku zvierat je do 0,92 ton za deň (do 8 ks ošípaných včítane).

Zámer navrhovanej činnosti je riešený v jednom realizačnom variante podľa § 22 ods. 1 zákona.

Na základe súboru kritérií na výber optimálneho variantu možno konštatovať, že navrhovaná činnosť bude mať vplyv (pozitívny aj negatívny) na určité zložky životného prostredia a zdravie obyvateľov, avšak dôležité je, či bude navrhovanou činnosťou narušená ekologická stabilita a únosnosť jednotlivých zložiek životného prostredia, resp. životného prostredia ako celku poprepájaného vzájomnými interakciami.

Navrhovaná činnosť bola primerane posúdená v zmysle vyššie uvedeného súboru kritérií v rámci jednotlivých kapitol tohto zámeru navrhovanej činnosti.

3. *Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu.*

Realizáciou projektu sa zavedú technológie umožňujúce vyšší stupeň spracovania vstupných surovín a výrobu potravín s vyššou pridanou hodnotou, ako aj racionalizáciu postupov spracovania poľnohospodárskych produktov.

Navrhovaná činnosť bude predstavovať príspevok k rozšíreniu súčasnej spracovateľskej kapacity živočíšnej výroby, ktorá patrí medzi príčiny nízkej potravinovej sebestačnosti Slovenska, najhoršej v rámci Európskej únie, pričom navrhovaná činnosť môže prispieť k naplneniu cieľa nadvihnúť potravinovú sebestačnosť Slovenska. Potreba navrhovanej činnosti v danej lokalite vychádza z predstavy navrhovateľa o využití územia, majetkovo-právnych vzťahoch, funkčného využitia územia a limitov a regulatívov uvedených v príslušnom územnoplánovacom dokumente (Územný plán Vyššieho územného celku Trenčianskeho kraja v znení neskorších zmien a doplnkov (v platnom znení)), zo skutočnosti, že predmetné územie nezasahuje do navrhovaných a vyhlásených území európskeho významu a chránených vtáčích území, resp. iných chránených území ochrany prírody a krajiny, pričom je umiestnené v území s 1. stupňom územnej ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, resp. iných chránených území a mimo prvky ÚSES. Navrhovanou činnosťou nedochádza k trvalému alebo dočasnému záberu poľnohospodárskej pôdy alebo lesných pozemkov a ani sa ňou nezasahuje do ochranného pásma lesa. Predpokladaná spotreba elektrickej energie a pitnej vody bude minimálna, ako aj produkcia odpadových vôd a odpadov. Navrhovaná činnosť je situovaná do územia, kde prebieha chov ošípaných a teda sa navrhovanou činnosťou nemení charakter územia a jeho funkčné využitie.

Predmetom projektu je obstaranie kontajnerového bitútku na porážanie ošípaných. Ide o obstaranie zariadení a spracovateľských kapacít v rámci procesu spracovania a skladovania, resp. uvádzania na trh produktov poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov z produkcie navrhovateľa.

Zavedením nových technológií a postupov je cieľ vytvoriť nové alebo kvalitnejšie výrobky a otvorenie nových trhov, najmä v súvislosti s krátkym dodávateľským reťazcom vrátane podpory uvádzania výrobkov na trh.

V dôsledku investície sa zlepšia a racionalizujú u navrhovateľa postupy spracovania poľnohospodárskej produkcie – živočíšnej výroby.

V dôsledku investície sa optimalizujú dodávateľsko-odberateľské vzťahy a logistika výrobného procesu s cieľom znižovania uhlíkovej stopy spojenej so zabezpečením surovinovej základne, keďže žiadateľ bude môcť porážanie chovaných zvierat realizovať vo vlastnej réžii, v dôsledku doplnenia koncovky výrobného procesu.

Optimalizáciou výrobného procesu a inováciami vo výrobe dôjde k zvýšeniu stupňa zhodnotenia primárnych surovín, medziproduktov a finálnych výrobkov s minimalizáciou tvorby odpadov.

Navrhovaná činnosť svojím určením a polohou i funkčnou náplňou prispieva k využitiu existujúcich objektov farmy a zároveň zvyšuje efektivitu poľnohospodárskej prvovýroby. Lokalita umiestnenia navrhovanej činnosti je vhodná z dôvodu blízkosti zdrojov vstupnej suroviny. Areál farmy sa nachádza mimo území s obytnou funkciou, pričom najbližšia súvislá obytná zástavba sa nachádza vo vzdialenosti minimálne 300 m JV od situovania navrhovanej činnosti. Realizáciou navrhovanej činnosti sa zvýši dostupnosť čerstvého mäsa z lokálnych zdrojov, pričom domáca produkcia povedie k tvorbe nových pracovných miest.

Obstarávanou technológiou sa doplní výrobný proces v chove ošípaných o kontajnerový bitúnok s možnosťou prípravy a prvotného spracovania mäsa, t. j. o činnosti ktoré doposiaľ navrhovateľ nevykonával. Navrhovateľ bude spracovávať vlastnú surovinu – jatočné ošípané. V rámci porážania zvierat prostredníctvom inovatívnej technológie sa zabezpečí porážanie zvierat spôsobom, ktorý minimalizuje ich utrpenie, v dôsledku čoho nebudú zvieratá stresované, čo sa prejaví na kvalite výsledného produktu – mäsa v BIO kvalite.

Obstarávané technológie prispievajú k zvýšeniu kvality výsledného produktu mäsa, tým že umožnia vyšší a energetický úspornejší stupeň spracovania jatočného mäsa.

Predmetom investície je zavedenie novej technológie pre spracovanie jatočných ošípaných. Technológia je navrhnutá a vyrobená v súlade so súčasnými zdravotnými a hygienickými predpismi a zákonom o ochrane zvierat tak, aby boli zachované podmienky pre výrobnú prevádzku a optimalizáciu priestorov.

Zrealizovaním projektu dôjde k rozšíreniu výroby o proces spracovania jatočných ošípaných. Kontajnerový bitúnok umožní porážanie cca 0,92 t / deň.

Efektívnosť výrobného procesu sa dosiahne zavedením inovatívnej technológie ktorá umožní úsporu prevádzkových nákladov, zníženie energetickej náročnosti a prispeje k racionalizácii výrobných postupov spracovania produktov živočíšnej výroby v spoločnosti.

Ekonomická efektívnosť technológie spočíva v tom, že umožní zhodnotiť spoločnosti vlastný produkt bezpečným a environmentálne prijateľným spôsobom s možnosťou budúceho rastu.

Navrhovaná činnosť je bez nárokov na stavebné aktivity (jediným stavebným nárokom je, aby kontajner bol uložený do roviny a napojený na existujúci zdroj elektrickej energie, existujúci zdroj vody a odkanalizovaný do existujúcej žumpy). Prvky dopravnej infraštruktúry zostávajú nezmenené.

Pozitíva a negatíva realizácie navrhovanej činnosti v dotknutom území sú detailnejšie popísané v kapitole IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE tohto zámeru navrhovanej činnosti.

Na základe uvedeného je možné sa prikloniť k realizácii navrhovanej činnosti v navrhovanom variante.

VI. Mapová a iná obrazová dokumentácia

SITUÁCIA - KOORDINAČNÝ VÝKRES

VII. Doplnujúce informácie k zámeru

1. Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer a zoznam hlavných použitých materiálov.

Na vypracovanie zámeru navrhovanej činnosti boli použité predovšetkým:

- Podklady od navrhovateľa.
- Platné územnoplánovacie dokumentácie Trenčianskeho samosprávneho kraja a informácie o obci Jablonka a ich programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja.
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Myjava.
- Výpis z listu vlastníctva.
- Konzultácie.
- Terénny prieskum a obhliadka lokality.

- Fotodokumentácia.

Literatúra:

- Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002: 1. vyd., Bratislava – MŽP SR, Banská Bystrica – SAŽP SR, 2002,
- Baláž D., Marhold K., Urban P., 2001 : Červený zoznam rastlín a živočíchov Slovenska, ŠOP SR, COPK Banská Bystrica, 160 p.,
- Bezák, V., 2008: Prehľadná geologická mapa Slovenskej republiky, M 1:200 000,
- Bezák, V. et al., 2004: Tektonická mapa Slovenskej republiky, M 1 : 500 000,
- Čepelák, J., Mazúr, J., a kol., 1980: Atlas SSR. SAV Bratislava, p. 93.,
- Čurlík, J., 2002: Náchylnosť pôd na acidifikáciu, M 1 : 1 000 000,
- Čurlík, J. a Ševčík, P., 2002. Kontaminácia pôd, M 1 : 500 000,
- Čurlík, J., Ševčík, P., 1999: Geochemický atlas pôd Slovenska – Pôdy, VÚPÚ, Bratislava,
- Danko, Š., Darolová, A., Krištín, A., 2002: Rozšírenie vtákov na Slovensku. VEDA, Bratislava, 686 pp.
- Feráková, V., Maglocký, Š., Marhold, K., 2001: Červený zoznam papraďorastov a semenných rastlín Slovenska. In: Baláž, D., Marhold, K., Urban, P. (eds) :Červený zoznam rastlín a živočíchov Slovenska. Ochr. Prír. 20 (Suppl.): 44 - 77, Banská Bystrica,
- Futák, J., 1984: Fytogeografické členenie Slovenska. In: Bertová, L. et al., 1984: Flóra Slovenska IV/1. Vyd. Veda SAV Bratislava,
- Geologická služba Slovenskej republiky, 1999: Geochemický atlas Slovenskej republiky, časť III: Horniny,
- Gojdičová E. et al., 2002 : Zoznam invázných a expanzívnych druhov,
- Hindák, F., Marhold, K., 1998: Zoznam nižších a vyšších rastlín Slovenska. Checklist of non vascular and vascular plants of Slovakia. Veda Bratislava, s. 687,
- Hraško, J., a kol., 1993: Pôdna mapa Slovenska,
- Hrašna, M., Klukanová, A., 2002: Inžinierskogeologická rajonizácia, M 1 : 500 000,
- Hrnčiarová T. a kol., 1997: Ekologická únosnosť krajiny I. časť: metodický postup. In: Hrnčiarová T., a kol.: Ekologická únosnosť krajiny: metodika a aplikácia na 3 benefičné územia, I. – IV. Časť. Ekologický projekt MŽP SR Bratislava, ÚKE SAV, Bratislava,
- Hrnčiarová, T., a kol., 1999: Hodnotenie kvality životného prostredia urbanizovanej krajiny na modelovom území mesta Bratislava, 190 s.,
- Izakovičová Z., Hrnčiarová T. a kol., 2001: Environmentálne hodnotenie sídelného prostredia, Združenie Krajina 21, ÚKE SAV,
- Izakovičová Z., Miklós L., Drdoš J., 1997: Krajinnoeologické podmienky trvalo udržateľného rozvoja, VEDA, Bratislava,
- Jarolímek, I. a kol. (ed.) 1977: Rastlinné spoločenstvá Slovenska. 2. Synantropná vegetácia. Veda SAV Bratislava.
- Jarolímek, I., Zaliberová, M., Mucina, L., Mochnacký, S., 1997: Rastlinné spoločenstvá Slovenska 2 - synantropná vegetácia, Veda, Bratislava, 420 s.,
- Klukanová, A., Liščák, P., Hrašna, M. a Stredanský, J., 2002: Vybrané geodynamické javy, M 1 : 500 000,
- Kolektív, 1992: Klimatické pomery na Slovensku, zborník prác SHMÚ Z. 33/1 1991, SHMÚ,
- Kolektív, 2005: Zdravotnícka ročenka Slovenskej republiky 2004, ÚZaŠ, 2005,

- Kubinká, A., Janovicová, K., Šoltés, R., 2001: Červený zoznam machorastov Slovenska. In: Baláž, D., Marhold, K., Urban, P. (eds): Červený zoznam rastlín a živočíchov Slovenska. Ochr. Prír. 20 (Suppl.): 31- 43, Banská Bystrica,
- Lapin, M. et al., 2002: Klimatické oblasti 1: 1 000 000. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky. MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, s. 94,
- Lexa, J., Bačo, P., Chovan, M., Petro, M., Rojkovič, I. a Tréger, M. 2004: Metalogenetická mapa Slovenskej republiky, M 1 : 500 000,
- Lexa, J. a kol., 2000: Geologická mapa Západných Karpát a priľahlých území, M 1 : 500 000 Lexa, J. a kol., 2000: Štruktúrna schéma Západných Karpát a priľahlých území, M 1 : 2 000 000,
- Lexa, J. a Marsina, K., 1995: Mapa litogeochemických typov Slovenska, M 1 : 1 000 000 Linkeš, V., Pestún, V. a Džatko, M., 1996: Príručka pre používanie máp BPEJ, VÚPÚ, Bratislava, s. 104,
- Liščák, P., Polák, M., Paudítš, P., Baráth, I., 2002: Významné geologické lokality, M 1 : 1 000 000,
- Maglay, J. et al., 1999: Neotektonická mapa Slovenska, M 1 : 500 000,
- Maglay, J. et al., 2009: Geologická mapa kvartéru Slovenska – Mapa genetických typov kvartérnych uloženín, M 1 : 500 000,
- Maglay, J. et al., 2009: Geologická mapa kvartéru Slovenska – Mapa hrúbky kvartérneho pokryvu, M 1 : 500 000,
- Malík, P. a Švasta, J., 2002: Hlavné hydrogeologické regióny, M 1 : 1 000 000,
- Marhold K., Hindák F., (eds.) 1998 : Zoznam nižších a vyšších rastlín Slovenska, VEDA, Bratislava, 687 p.,
- Mazúr, E., Lukniš, M., 1986: Geomorfologické členenie Slovenska, M 1 : 500 000,
- Michalko, J. a kol., 1986: Geobotanická mapa ČSSR. Slovenská socialistická republika. Textová časť. Vyd. Veda SAV Bratislava,
- Miklós L., Izakovičová Z., 1997: Krajina ako geosystém, VEDA, Bratislava,
- Rapant, S., Vrana, K., Bodiš, D., 1996: Geochemický atlas SR - Podzemné vody, GS SR, MŽP SR,
- Ročenky a správy SHMÚ,
- Ružičková, H., Halada, L., Jedlička L., Kalivodová, E.: Biotopy Slovenska. Príručka k mapovaniu a katalóg biotopov. Ústav kraj. ekológie SAV Nitra 1996
- Ružičková J., Šíbl J., 2000 : Ekologické siete v krajine, SPU Nitra v spolupráci s PríFUK Bratislava, Bratislava, 181 p.,
- SAŽP, MŽP SR, 2002: Atlas krajiny Slovenskej republiky, Esprit, Banská Štiavnica,
- Celoslovenské sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011,
- Stanová, V., Valachovič, M., 2002 (eds.): Katalóg biotopov Slovenska. DAPHNE-Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava,
- Šimo, E., Zat'ko, M., 2002: Mapa Typy režimov odtoku 1 : 2 000 000, Atlas krajiny SR, 1 : 500 000. In: Atlas krajiny SR, MŽP SR, 2002,
- Šuba, J., 1984: Hydrogeologická rajonizácia Slovenska, 2. vydanie SHMÚ, Bratislava,
- Valachovič, M. (ed.), 2001: Rastlinné spoločenstvá Slovenska. 3. Vegetácia mokradí. Veda SAV Bratislava,
- Vass, D et al., 1988: Regionálne geologické členenie Slovenska, M 1 : 500 000,
- Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, Encyklopedický ústav SAV, vyd. VEDA, Bratislava, 1978.
- Vozár, J., Káčer, Š. a kol., 1998: Geologická mapa Slovenskej republiky, M 1 : 1 000 000,

- všeobecne záväzné právne predpisy Slovenskej republiky,
- <http://www.air.sk>, <http://www.economy.gov.sk/>, <http://www.enviro.gov.sk>,
<http://www.enviroportal.sk>, <http://www.geology.sk>, <http://www.geoportal.sk>,
<http://gis.nlc.sk.org/lgis/>, <http://www.google.sk>, <https://www.jablonka.sk>,
<http://kataster.skgeodesy.sk>, <http://www.podnemapy.sk>,
<http://www.reviry.choma.sk/>, <http://www.sazp.sk>, <http://www.shmu.sk>,
<http://www.sizp.sk>, <https://slovenskovkoce.sk/>, <http://www.slov-lex.sk>,
<http://www.sopsr.sk>, <http://www.ssc.sk>, <http://www.statistics.sk>,
<http://www.vsetkyfirmy.sk>, <https://www.tsk.sk>, <https://www.zbgis.skgeodesy.sk>.

2. Zoznam vyjadrení a stanovísk vyžiadaných k navrhovanej činnosti pred vypracovaním zámeru.

Nie sú.

3. Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie.

Nie sú.

VIII. Miesto a dátum vypracovania zámeru

Bratislava, 13. 06. 2025

IX. Potvrdenie správnosti údajov

1. Spracovatelia zámeru.

Mgr. Tomáš Černohous
Smolenická 3
851 05 Bratislava
tel. č.: +421 903 702 788
e-mail: eiasea@gmail.com

2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom (pečiatkou) spracovateľa zámeru a podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa.

Potvrdzujeme správnosť údajov uvedených v tejto dokumentácii.

Za navrhovateľa:

Ing. Branislav Židek, PhD.
predseda predstavenstva

Ing. Marek Podhorány PD
podpredseda predstavenstva

Za spracovateľa zámeru navrhovanej činnosti:

Mgr. Tomáš Černohous

PRÍLOHY

SITUÁCIA - KOORDINAČNÝ VÝKRES

